30d

H. J. MÜLLER.

SØKRIGEN I AMERIKA 1861—65.

O.T.O. Cop

D. G. Farragut

U.S. NAVY.

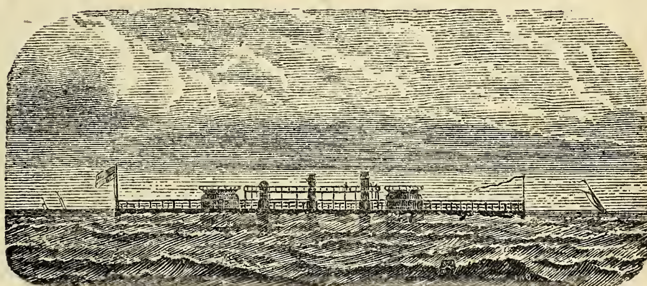

SØKRIGEN I AMERIKA 1861—65.

FREMSTILLET VÆSENTLIGST EFTER OFFICIELLE RAPPORTER

VED

H. J. MÜLLER,
CAPTAINLIEUTENANT I DEN NORSKE MARINE

CHRISTIANIA.
I COMMISSION HOS B. M. BENTZEN.

1868.

CHRISTIANIA. — B. M. BENTZEN.

FORORD.

Den i det Følgende behandlede Søkrig er i flere Henseender mærkelig, men dens Begivenheder ere neppe almindelig bekjendte, og dens Betydning for Striden i det Hele neppe tilstrækkelig vurderet. Der vare i den store Kjæde af Begivenheder tre mægtige Led, der havde en afgjørende Indflydelse paa Krigens Udfald, og i dem alle spillede Marinen en betydelig Rolle. Disse Led vare Blokaden af den vidløftige Sydstatskyst med Erobringen af dennes faste Punkter og Havne, Erhvervelsen af Herredømmet over Mississippien, og Shermans bekjendte Marsch fra det Indre til Havkysten. Blokaden erkjendtes i Europa som „Krigens store Kjendsgjerning", Erobringen af de faste Punkter var i stor Maade Flaadens Verk, Mississippiflotillen og Farraguts Skibe dele med Hæren Hæderen for at have splittet Sydforbundet ved Erhvervelsen af Herredømmet paa Mississippien, og Shermans Marsch kunde ikke været udført, om ikke Flaaden havde behersket Kysten, og der været færdig til at støtte ham.

Men ligesaa mærkelig som Søkrigen var paa Grund af dens indgribende Betydning for den hele Strids Førelse og Udgang, ligesaa mærkelig var den paa Grund af det Materiel, som derved anvendtes. Det sidste store Drama, hvori alene Seil- og Træskibe deltoge, var forlængst udspillet, og Kjæmpeslaget ved Trafalgar

havde dannet et værdigt Slutningsled i Rækken af de store Søslag mellem saadanne. De senere Søtræfningner vare af mindre Betydning, og snart fulgte med den vor Tidsalder egne Hurtighed den ene Omvæltning i Søkrigsmateriellet den anden i Hælene. Dampen blev en nødvendig Fordring for Krigsskibet, Skruen dets væsentligste Fremdrivningsmiddel, og Affairen ved Sinope samt de forenede Flaaders lidet virksomme Angreb paa Sebastopol bragte Pantsringen paa Dagsordenen.

Da Krigen brød ud i Amerika, var man i Europa skredet vidt frem i denne Retning, men hinsides Havet havde man endnu ikke begyndt. Da optoge først Sydstaterne Ideen, omdannede Merrimack til et pantsret Vædderskib, og Nordstaterne, som kun eiede et indskrænket Antal rigtignok kraftige Træskibe, maatte opbyde Alt for at møde Fienden med lignende Vaaben. Saaledes kom Svenskeren Ericssons Plan til den første Monitor for Dagen. Den nye besynderlige Krigsmaskine, saa ulig Alt, hvad man før havde tænkt sig ved et Krigsskib, mødte megen Modstand, latterliggjordes af Folk baade i og udenfor Faget, og var neppe bleven udført, hvis ikke Marinestyrelsen havde ligget i saa dygtige og kraftige Hænder. Men heldigvis havde man i Marinedepartementets Chef, den fordomsfrie, energiske og varmt fædrelandskjærlige Gideon Welles, samt i hans Secretair, den kyndige og driftige Captain Fox, Mænd af stor Begavelse og Fasthed, som begge havde klart Blik for Opfindelsens Fortrinlighed, og med Varme toge sig af Sagen. Hvad svensk Snille havde udtænkt, forstod amerikansk Kraft og Indsigt i utrolig kort Tid at udføre, og den lille første Monitor forbausede Verden ved sin glimrende Seier paa Hampton Red.

Men denne Kamp, saa mærkelig den var i sig selv og som Bevis paa det nye Vaabens Fortrinlighed, bragte andre for Krigen særdeles vigtige Følger med sig. Monitoren var kun armeret med 11" Kanoner, og Secretair Fox, der i Forening med Lieutenant Wise, senere Marinens Tøimester, paa nært Hold vare Vidner til Kampen, havde bemærket den ringe Virkning af dette Skyts mod Merrimacks Jernklædning, og derved erkjendt Trangen til sværere Kanoner. Da de tvende Officierer efter Kampens Slutning, samtalende om denne Gjenstand, kom til Fort Monroe, faldt deres Blik paa en derliggende 15" Rodmans Kanon, støbt til Prøve, men forsømt og forglemt paa Grund af en nyligt stedfunden Kanonsprængning, og den Tanke slog dem, at her maatte være det Skyts, man behøvede. Med den ham egne Iver søgte Fox strax at gjøre denne Tanke til Virkelighed, men mødte ogsaa her stor Modstand, og deriblandt af meget competente Mænd som den bekjendte dygtige Artillerist Dahlgren. Dog vidste Chefen for Marinedepartementet atter her at træffe det Rette, og saaledes antoges 15" Kanonen, der gjorde Monitorerne til et ligesaa frygteligt Angrebsvaaben, som deres sindrige Construction gjorde dem usaarlige og sikre. Til disse to mærkelige Affødninger af Krigen, de nye eiendommelige Fartøier og det uhørt svære Skyts, føiede sig endnu en tredie, Torpedoerne, der vare et saa frygteligt Vaaben i Sydstaternes Hænder, og tilføiede Nordens Flaade langt større Skade, end deres jernklædte Skibe, deres Fæstninger og deres velbetjente Artilleri under hele Krigen formaaede at gjøre. Og dog vare Sydens Skibe ingenlunde foragtelige Modstandere. Merrimack paa Hampton Red, Arkansas paa Mississippien, Vædderskibene mod Blokadeescadren foran Charleston, Albemarle paa Nordcarolinas Fjorde, Tennessee i Mobile

Bugt, bevise noksom dette, og føier man hertil Louisiana, Manassas og Atlanta med flere andre, har man et ikke ringe Antal jernklædte Skibe, som det kun lykkedes Nordstaterne enkeltvis og ialfald før Monitorernes Tilkomst med adskillig Anstrengelse at beseire.

Den søgaaende Flaade og dens Deltagelse i Krigen eier saaledes en høi Interesse, men dette var maaske ei i mindre Grad Tilfældet med Flotillen paa det udstrakte indenlandske Farvand, som dannes af den mægtige Mississippi med dens talrige store Bifloder. Det Eiendommelige ved Forholdene her iklæder Begivenhederne i disse Egne et mange Gange næsten romantisk Skjær, og det grunde samt trange Farvand, hvor Kampen stadigt maatte føres paa klods Hold mod stærke Batterier iland, krævede Fartøier af særegen Construction og betydelig Styrke. Mississippiflotillen maatte opfindes og skabes fra Nyt, og her træder en Mand frem, hvis Navn sammen med Ericssons bør overantvordes til sildige Slægter. Dette var den talentfulde og energiske Ingenieur James Eads fra St. Louis, efter hvis Tegninger og hos hvem saagodtsom hele Mississippiflotillen blev bygget. Eads kastede sig paa Regjeringens Opfordring med exempelløs Iver ind i Foretagendet, stod under Styrelsens sendrægtige Indbetalinger i Forskud med hele sin betydelige Formue, og mærkeligt er det, at de Fartøier, hvormed Fort Henry blev taget, og som deltoge i Erobringen af Fort Donelson og Øen No. 10, endnu dengang vare Eads's private Eiendom. Den dygtige Ingenieur standsede dog ikke ved de først byggede jernklædte Kanonbaade, men hans frugtbare Opfindelsesevne og mekaniske Geni undfangede Ideer, som atter leilighedvis ere dukkede op i Europa — om Kanoner paa Platformer, som kunde ved Damp

sænkes i Fartøiet til Ladning eller hæves over Relingen til Affyring, Skyts, som sattes tilborde eller hvis Recul hindredes ved Damp —, men som kun tildels i de af ham senest byggede Flodmonitorer bleve tagne tilfølge.

Modtage vi saaledes gjennem Krigens Begivenheder et levende Indtryk af den store vestlige Nations Opfindelsesevne og høie mekaniske Standpunkt, maae vi ikke mindre beundre den Dygtighed, hvormed de nye kraftige Vaaben benyttedes, eller den Ihærdighed og Kraft, hvormed paa begge Sider blev kjæmpet. Studiet af den hele storslagne Krig bliver derfor baade lærerigt og interessant, men Kundskaben navnligt om Søkrigens Enkeltheder har hidtil neppe været let tilgjængelig. De større Begivenheder have vistnok været beskrevne i Dagblade og Tidsskrifter, men der er, saavidt vides, hidtil ingen sammenhængende Fremstilling udkommen paa noget af de nordiske Sprog, og det er derfor en saadan, jeg i nærværende Skrift har forsøgt paa at fremsætte.

Beretningen er forfattet efter Nordstaternes officielle Rapporter, sammenholdte med *Tenneys military and naval history of the rebellion*, og har jeg for den almindelige Oversigt benyttet Folkevennens kortfattede men greie Fremstilling af Krigen. Efterat Manuscriptet var færdigt, kom den nys i Amerika udkomne *Boyntons history of the navy during the rebellion* mig ihænde, og jeg har gjennemgaaet dette vidtløftige og interressante Verk for saavidt muligt at gjøre mit Skrift fuldstændigt og nøiagtigt.

Da mine Kilder paa Grund af manglende Beretninger fra Sydstaterne kun hidrøre fra den ene Part i Sagen, har det maaskee ikke kunnet undgaaes, at min Fremstilling er bleven noget ensidig eller farvet. At dette i betydelig Grad er Tilfældet, kan jeg dog

ikke troe; thi de enkelte Sydstatsberetninger, jeg har havt Anledning at see, stemme i alt Væsentligt med dem, hvorpaa nærværende Arbeide er bygget.

For den lettere Oversigts Skyld har jeg, skjønt mit Skrift selvfølgeligt hovedsageligt behandler Søkrigen, dog søgt at knytte dennes Begivenheder til Landkrigens, og givet en kortfattet Udsigt over disse i sammenhængende Forbindelse med hine. Det vilde for den lettere Opfatning af Begivenhederne vistnok været ønskeligt, om Bogen kunde været ledsaget af adskillige Karter, men dette var navnligt af Hensyn til Prisen umuligt, og jeg har derfor maattet nøies med Bestræbelsen efter saadan Tydelighed i Lokaliteternes Beskrivelse, at Orienteringen paa et større Atlas ikke skulde findes altfor vanskelig.

HORTEN i November 1868.

FORFATTEREN.

INDHOLD.

1861.

1862.

1863.

1864.

1865.

RETTELSER.

Side	27	Linie	15 f. o.	staaer	5000	—	læs	50,000.
-	31	-	6 f. o.	-	Tennessee	—	læs	Cumberland.
-	84	-	10 f. n.	-	Skud	—	-	Stød.
	174	-	2 f. o.	-	Hawletto	—	-	Howletts.

1861.

Sydforbundet dannes — Forholde ved Krigens Udbrud — Fort Sumter tages — Værftet i Norfolk opbrændes — Træfning ved Sewell's Point — Blokaden etableres — Træfning i Aquia Creek — Hatteras Forterne erobres — Strengere Blokade — Flotille paa Mississippi — Fort Pickens — Natlig Expedition til Pensacola — Richmond m. Fl. mod Vædderskibe og Brandere i Mississippiens Munding — Massachusets og Florida i Mississippi Sund — Expedition til Port Royal — Mason og Slidell tages tilfange — Flaadens Forøgelse — Kaperen Sumter — Charleston og Ocracoke spærres af Nordstaterne — Bygning af Pantserskibe og Flotille.

Forskjellighed i politiske Anskuelser og Uenighed om flere Spørgsmaale, hvoriblandt enkelte i Forbindelse med Negerslaveriet, havde efterhaanden delt de nordamerikanske Fristaters Befolkning i to store Partier, Republikanere og Demokrater. De første vare især repræsenterede i de nordlige Stater, de sidste i de sydlige. Allerede tidligere havde Spliden mellem disse politiske Modstandere truet med at opløse Unionen, men det var først i 1860, at Uenigheden naaede en saadan Høide, og Partierne optraadte saa skarpt imod hinanden, at et formeligt Brud blev Følgen.

Sydcarolina var den første Stat, der udtraadte af Unionen. Allerede i Slutningen af Aaret 1860 erklærede denne Landsdel sin Uafhængighed, og heisede Nytaarsaften i Charleston under Salut og Jubel sit nyantagne saakaldte Palmettoflag, paa hvid Grund bærende en grøn Palme og i det øverste Hjørne tilvenstre i blaat Felt en hvid Halvmaane. Det varede ikke længe, før andre Stater sluttede sig til, og allerede i Januar 1861 var Sydforbundet dannet, og talte foruden den før nævnte Stat tillige Florida, Mississippi, Alabama, Georgia, Louisiana, til hvilke strax efter ogsaa Texas sluttede sig. Udsendinge fra de forskjellige Stater i dette Forbund, der gav sig Navn af „Confederate States of North America", sammenkaldtes i Februar til Møde i Montgomery, hvor derpaa Jefferson Davis blev valgt til Præsident, og den nye Regjering constituerede sig. En af dennes første Handlinger var at bestemme Forbundets nye Flag, og den Anskuelse gjorde sig herved stærkt gjældende, at man saa lidet som muligt burde afvige fra det tidligere Fællesflag, hvortil saamange kjære og stolte Minder knyttede sig. Som Følge heraf bestemtes Flaget til at bestaa af tre horizontale Striber, den midterste hvid, de øvrige røde, hvortil i øverste Hjørne nærmest Flagstangen kom en blaa Firkant, hvori syv Stjerner i en Cirkel. Senere, da efterhaanden ogsaa Arkansas, Nordcarolina og tildels Virginia samt Tennessee sluttede sig til Forbundet, føiedes en Stjerne til for hver ny tilkommen Stat.

Sydforbundet var ikke uforberedt paa Kamp, da det udtraadte af Unionen, og erklærede sig som uafhængig Magt. Der var under den daværende Unionspræsident Buchanan sammenhobet adskilligt Krigsmateriel i Syden,

og man havde ikke Mangel paa dygtige Officierer, da de sydlige Stater paa Grund af de der raadende Synsmaader og Forholde altid havde leveret den stærkeste Contingent til de militaire Academier. Derimod vare alle Krigsskibe i Nordstaternes Hænder, og det maatte saaledes være det nye Forbund magtpaaliggende snarest muligt at bøde paa denne Mangel. Ved Regjeringens første Sammentræden i Montgomery nedsattes derfor strax en Commission med Paalæg om at ordne Marinens Anliggender, og et Marinedepartement oprettedes strax efter. Den Beslutsomhed og Daadkraft, som betegnede enhver af den nye Regjerings Handlinger, bragte snart alle Orlogsværfter og saagodtsom alle Forter inden dens Omraade i Sydstaternes Hænder, og man bemægtigede sig flere ved Værfterne liggende mindre Krigsskibe foruden endel Toldkuttere. Disse, hvoraf enkelte vare temmeligt store, bestykkedes med svært Artilleri, i Almindelighed en Pivotkanon af indtil 68 ℔ Caliber foruden som oftest flere mindre Stykker. Samtidigt paabegyndte man Bygningen af Krigsskibe, og kjøbte adskillige Handelsfartøier, hovedsageligt Dampskibe, der armeredes og indrettedes til Krigsbrug. Den 17de April udstedte Præsident Davis en Kundgjørelse, ved hvilken han gav Adgang til at udtage Kaperbreve, og dette havde til Følge, at adskillige Kapere snart sværmede om paa alle Kyster.

Vende vi nu Blikket mod Nordstaterne, ville vi finde, at disse ikke vare saa vel forberedte paa Kamp som det sydlige Forbund. Partistridigheder splittede Befolkningen, Arsenalerne vare tomme, en Mængde Officierer gaaede over til Sydforbundet, og Flaaden var, skjønt i Nordstaternes Hænder, dog adspredt paa forskjellige Kanter. I de nordlige Farvande havdes kun 4 ud-

rustede Skibe med tilsammen 25 Kanoner, medens 8 Skibe med 162 Kanoner vare stationerede i Syden, 3 vare i Middelhavet, 8 paa Kysten af Afrika, 3 i Brasilien og 4 i Ostindien. Andre vare andetsteds i Tjeneste, og med disse udgjorde det hele Antal af udrustede Skibe 42 med tilsammen 555 Kanoner og omtrent 7600 Mands Besætning.

Under disse Omstændigheder besteg den 4de Marts 1861 Abraham Lincoln Præsidentstolen. Denne kloge og maadeholdne, men kraftige Mand, var afgjort Republikaner, men ikke Abolitionist, og vilde for Alting have Unionen bevaret. Da imidlertid Sydstaternes Optræden snart tilintetgjorde ethvert Haab om at naa dette Maal ad fredelig Vei, skred han til de fornødne Forholdsregler for paa kraftig Maade at føre den kommende Krig. Medens Opraab skete til alle Stater om at stille Tropper, bleve saagodtsom alle Krigsskibe paa fremmede Stationer hjemkaldte, og man begyndte paa Udrustningen af alle oplagte Skibe, indkjøbte passende Skibe fra Handelsflaaden, og lagde paa Værfterne Kjølen til flere af lidet Dybgaaende men svær Bestykning, bestemte til Brug i de grunde Løb og Kystfarvande.

De første Skud løsnedes ved Fort Sumter. Dette Fort, der ligger paa en Holme midt i Indløbet til Charleston, havde ligesom nogle andre, hvoriblandt Fort Pickens ved Værftet i Pensacola i Florida, negtet at underkaste sig Sydforbundet. Fort Sumter var dengang under betydelig Udvidelse og Reparation, havde en Besætning af 80 Mand foruden 35, henhørende til Ingenieurcorpset, og stod under Commando af Major Anderson. Nordstaternes Regjering havde store Betænkeligheder ved at foretage Noget, som kunde hidføre Fredsbruddet, og var

endog, paavirket fra flere Hold, paaveie til at lade Fortet evacuere, men bestemte sig endelig til at sende Undsætning. Denne bestod af 3 Krigsskibe, flere Transportfartøier og adskillige Barkasser, bestemte til Landsætning af Tropper, i det Hele en Styrke af noget over 1000 Mand, men den kom forsilde, og kunde ikke yde nogen Bistand. Stormende Veir hindrede Skibene fra at naa frem i rette Tid, og deres Besætninger vare saaledes kun i lang Frastand uvirksomme Tilskuere af Skydningen, der fra de talrige omliggende Batterier med overvældende Virkning begyndte den 12te April, sluttede den 13de, og havde Fortets Overgivelse til Følge den 14de.

Krigen var hermed begyndt; Efterretningen om Sumters Fald foer med Lynets Hurtighed paa Telegrafen rundt det hele Land, og allerede samme Aften, den 14de April, udstedte Lincoln sit Opraab, hvorved Statens Borgere kaldtes til Vaaben. Dette bragte hidtil vaklende Stater til at erklære sig. Virginia, Arkansas, Nordcarolina, Tennessee, Kentucky og Missouri negtede at sende Tropper, og de fire første Stater endte med at slutte sig til Sydforbundet. Virginias Frafald, der fandt Sted allerede den 17de April, satte i Forbindelse med Marylands tvetydige Holdning, de nordlige Stater i en temmelig betænkelig Stilling. Washington, Regjeringens Sæde, blev meget stærkt truet, og de udstrakte Værfter samt Skibene i Norfolk vare nu indenfor Fiendens Omraade. Washington blev frelst ved General Butlers heldige Operationer, men de betydelige Statseiendomme i Norfolk stode ikke mere til at redde.

Norfolk ligger i Virginien ved Bredden af Elisabethfloden, der er navigabel for de største Skibe; Værfterne ligge paa den modsatte Flodbred ved Gosport, en

af Byens Forstæder. Ved Krigens Udbrud fandtes her, foruden en Tørdok, et Hospital og alle til et stort Værft hørende Bygninger, Mængder af Kanoner og forskjelligt Skibsinventarium samt adskillige Skibe. Disse vare 4 Linieskibe, hvoraf et paa Stabelen, 4 Fregatter, hvoriblandt Dampfregatten Merrimack, 2 Corvetter og 1 Brig. Den hele Styrke af Officierer, Matroser og Marinere var 780.

Endnu førend vedkommende Myndigheder havde gjort noget Skridt for at bemægtige sig Værftet, satte en Hob Folk sig paa egen Haand i Besiddelse af endel mindre Fartøier, som de sænkede i den grundeste Del af Indløbet til Havnen for derved at hindre Krigsskibene fra at komme bort. Samtidigt nærmede sig Tropper under Befaling af General Taliaferro, der havde Commandoen over det virginiske Militair i dette Distrikt. Under disse Omstændigheder fandt de Befalende paa Værftet og paa Skibene det rigtigst at ødelægge al den Statseiendom, som her var samlet. Merrimack og den nye Corvet Germantown bleve borede isænk, en Mængde Vaaben og Forraad bleve kastede i Vandet, og Ild antændt flere Steder paa Værftet. Luerne greb heftigt om sig, spredte sig til de fleste Bygninger og endogsaa til de ved den modsatte Flodbred liggende oplagte Skibe, der næsten alle nedbrændte. Det hele Værft var snart et eneste stort Ildhav, hvis Bragen kunde høres i lang Afstand, kun nu og da overdøvet af Drønnene fra Linieskibet Pensylvaniens svære Kanoner, som gik af, efterhaanden som Ilden naaede dem. Det eneste Skib, som reddedes, var Fregatten Cumberland, der blev slæbt ud af Skruecorvetten Pawnee, som nyligt var ankommen fra sin Station ved Washington. Paa Cumberland bortførtes en stor Mængde værdifulde Forraad, men forøvrigt faldt Alt, som

ei var ødelagt af Ilden, i Sydstaternes Hænder. Til dette hørte foruden Tørdokken, der ingen Skade havde lidt, omtrent 2500 Kanoner, en Mængde Projectiler, forskjelligt Skibsinventarium og Størstedelen af Maskinerne i Verkstederne. Derimod vare Linieskibet Pensylvanien, Fregatterne Merrimack, Columbus, Delaware og Raritan samt Corvetterne Germantown og Plymouth opbrændte eller sænkede, og den hele her ødelagte Eiendom ansloges til en Værdi af flere Millioner Dollars. Skroget af Fregatten United States var skaanet af Ilden, men blev senere af Virginierne bragt ned i den smaleste Del af Indløbet, fortøiet tversover dette, og der sænket. Cumberland, som ikke kunde flyde over den tidligere i Løbet anbragte Forsænkning, blev en Tidlang liggende her, men kom senere ud. Pawnee derimod kom strax ud, og lagde sig under Fæstningen Monroe, der var besat af General Butlers Tropper.

Omtrent samtidigt med de her berettede Begivenheder forefaldt en liden Træfning mellem Nordstaternes Dampkanonbaade Star samt Freeborn og Virginiernes Batterier paa Sewell's Point. Denne Pynt ligger ligeoverfor Fort Monroe, og danner den yderste Spids af en paa høire Side af Elisabethfloden liggende Landtunge, paa hvilken Virginierne vare ifærd med at oprette stærke Batterier for at forsvare Indløbet til Norfolk. Da Batterierne paa Sewell's Point dominerede den saakaldte Hampton Red, og vilde være meget generende for Skibe, der blokerede Jamesfloden, var det af Vigtighed at tilintetgjøre de her paabegyndte Arbeider. De nævnte Fartøier angrebe derfor disse Verker den 19de April, og det lykkedes dem ogsaa ved sine 10" Bomber at drive Mandskabet bort, og ødelægge Batterierne. Dog led Star

en temmelig ilde Medfart; thi den blev truffen af flere Skud, hvoraf et i Vandlinien, og den fik flere Mand saarede.

Efter denne lille Skjærmydsel, den første, hvori Flaaden deltog, hengik flere Uger, inden den atter kom i Kamp. Dog var den derfor ikke ørkesløs; thi allerede den 19de April havde Præsident Lincoln udstedt sin Proklamation om Blokaden af Sydstaternes Kyster. Disse, der havde den uhyre Udstrækning af 887 Mil*), eller længere end hele Europas Vestkyst fra Gibraltar Strædet til Nordcap, deltes i to store Blokadedistricter, det ene fra Maryland til Cap Florida, det andet derfra videre mod Vest til Rio Grande ved den mexikanske Grændse. Som Chef for Escadren i første Distrikt, den saakaldte Atlanterhavsescadre, ansattes Captain Stringham, medens Commandoen over den vestlige, eller Golfescadren, overdroges til Captain Mervine. Begge disse Officierer fik Titel af Flagofficierer, en Benævnelse, der uden Hensyn til Chargen tildeltes enhver Officier, som havde Befaling over et større Antal Krigsskibe. Med den svage Styrke, Flaaden fra først af havde at raade over, kunde denne Blokade i Begyndelsen ikke blive synderlig effectiv, men Escadrerne forøgedes meget hurtigt med kjøbte og nyudrustede Skibe, og deltes senere i flere Afdelinger med mere indskrænkede Blokadedistricter.

Til Flagofficier Stringhams Escadre hørte en Flotille, der havde det Hverv at beskytte Seiladsen paa Potomac, og i denne Hensigt at hindre Virginierne fra at anlægge Batterier langs Flodbredden. Denne Flotille,

---

*) Her som overalt ellers i Bogen Sømile à 12000 Alen.

der stod under Commando af Captainlieutenant Ward paa Dampskibet Freeborn, gjorde den 29de og 31te Mai samt 1ste Juni Angreb paa den nogle Mile søndenfor Washington liggende Aquia Creek, hvor Fienden ved Jernbanens Terminus havde opkastet endel Batterier. Det lykkedes ogsaa Captain Ward med Bistand af Corvetten Pawnee og Dampskibene Anacostia samt Resolute at ødelægge disse Batterier og opbrænde Jernbanens Bygninger. Ved det sidste Angreb kastede han adskillige 15″ Bomber ind blandt den temmelig mandstærke Fiende, og bragte denne til at löbe bort, som han i sin Rapport udtrykker sig, „med en Hurtighed, der var høilig rosværdig som Forsigtighedsregel og til stor Morskab for Matroserne.“ Faa Uger efter, nemlig den 27de Juni, fandt den kjække Ward sin Død, idet han gjorde et Angreb paa Mathias Point ikke langt fra Stedet for de tidligere Træfninger. Han gjorde Landgang, men blev dreven tilbage, og rammedes af et Skud, idet han rettede en Kanon mod Fienden iland.

Imidlertid havde Begivenhederne udviklet sig iland. Sydstaterne havde flyttet Sædet for sin Regjering til Richmond, sammendraget store Troppemasser i Virginia, og befæstede sig paa alle Kanter. Nordstaterne havde omskabt Washington til en uhyre befæstet Leir, indkaldt store Samlinger af Tropper, vundet enkelte Fordele i Vesten, bragt Missouri til at falde tilfode, men de havde ogsaa tabt i adskillige Sammenstød, og lede den 21de Juli sit store Nederlag ved Bull Run.

Flaadens Styrke var paa denne Tid betydeligt forøget. Congressen havde ved sin Sammentræden i Begyndelsen af Juli bevilget 32 Millioner Dollars til Marinen, og en uhyre Virksomhed udvikledes for at forøge

dennes Styrke. Paa forskjellige Steder havde smaa Skjærmydsler fundet Sted, og enkelte Kapere samt talrige Handelsskibe vare erobrede fra Sydstaterne, men det var først i August Maaned, at Flaaden deltog i nogen Kamp af større Omfang.

General Butler havde allerede længe forberedt et Krigsforetagende mod Kysten af Nordcarolina. Han overgav i Midten af August Commandoen over Fort Monroe til General Wool, og stillede sig i Spidsen for den Troppestyrke, omtrent 900 Mand, der skulde deltage i Expeditionen. Dennes Bestemmelsessted var Hatteras Indløb, en Aabning i den lange og smale Sandtunge udenfor Nordcarolinas Kyst, omtrent 5 Mile sydvest for Cap Hatteras og 40 Mil søndenfor Fort Monroe. Dette Sund danner tilligemed Ocracoke Indløb de fornemste Adkomster til Pamlico Sund, en stor Fjord imellem Sandtungen og Nordcarolinas Fastland. Hatteras Indløb er tilgjængeligt for Skibe, der ikke stikke over 7 Fod, men det har meget bugtet Seilløb, er til alle Tider vanskeligt at befare, og var det end mere nu, da alle Bøier vare borttagne. Sydstaternes Tropper havde i Løbet af Sommeren bygget to Jordverker paa den sandige Strand, der behersker Indløbet. Det største af disse hed Fort Hatteras, og var bestemt for 15 Kanoner, hvoraf dog kun 10 vare paa Plads; det mindre hed Fort Clark og havde 5 Kanoner. Brystværnene vare 20 Fod brede foroven, og belagte med Tørv; i hvert af Verkerne var et bombefast Rum, der kunde holde 3 til 400 Mand. Kanonerne vare alle 32-Pundere foruden en 8″ Bombekanon paa Fort Hatteras.

Flagofficier Stringham, der tilligemed General Butler førte Commandoen over Expeditionen, havde sin Stan-

der heist ombord paa Dampfregatten Minnesota. Forøvrigt deltoge Krigsdampskibene Wabash, Monticello, Pawnee og Harriet Lane tilligemed Hjulcorvetten Susquehanna og Seilcorvetten Cumberland. Tropperne vare indskibede paa endel leiede Dampskibe og nogle Skonnerter, som disse havde paa Slæb. Tillige medførtes endel fladbundede Baade, i hvilke Tropperne skulde lande.

Expeditionen forlod Fort Monroe den 26de August, og naaede Hatteras Indløb den følgende Dags Eftermiddag. Morgenen efter begyndte man under en heftig Ild fra Skibene at lande Tropperne, men Brændingen paa Stranden var saa svær, at Baadene vare sønderslaaede, da kun 315 Mand med 2 Kanoner vare landsatte. Imidlertid havde Ilden været meget heftig mellem Skibene og Forterne. De sidstes Ild var lidet virksom, hvorimod de førstes gjorde saamegen Skade, at Forterne omtrent ved Middagstider saaes at hale ned sine Flage, og Besætningen fra det mindste at forlade dette, og kaste sig ind i det større.

Unionstropperne toge nu Fort Clark i Besiddelse, Flaaden indstillede Skydningen, og Monticello blev sendt ind for at erfare Grunden til Flagenes Nedhaling. Men neppe var dette Skib kommet paa omtrent 900 Alens Afstand fra Fortet, førend dette aabnede en heftig Ild, der anrettede megen Skade paa Skibet. Det kom samtidigt paa Grund, og var i denne Stilling omtrent et Kvarter udsat for Fortets Ild, indtil endelig denne bragtes til Taushed af de tililende Skibe, Wabash, Susquehanna og Minnesota. Det lykkedes Monticello at komme af Grunden, men de videre Operationer maatte indstilles for Natten. Under denne svævede man i stor Ængstelse for den lille landsatte Styrke, da man vid-

ste, at et større Antal fiendtlige Tropper var i Nærheden, men Morgenen den 29de viste Unionsflaget endnu vaiende paa Fort Clark, og den hele Trop var i Sikkerhed. Man aabnede nu atter Ilden mod Fort Hatteras, landsatte en større Styrke, og bragte henimod Middag Fienden til Overgivelse. Dennes Tab var 715 Mand, der toges tilfange, og en stor Mængde Ammunition, Vaaben m. m. ligesom ogsaa et Par Skibe, ladede med Bomuld, Provisioner og forskjellige Fornødenheder. Flaaden havde kun et Par Saarede, og kom saagodtsom uskadt ud af Kampen; kun Monticellos Skrog havde lidt nogen betydeligere Skade.

Denne Begivenhed var af ikke ringe Vigtighed, da den satte Nordstaterne i Besiddelse af det fornemste Indløb til det store Pamlico Sund, der beskyller en saa betydelig Del af Nordcarolinas Kyst. Deres Herredømme paa denne Kant befæstedes endmere derved, at de noget senere, den 16de September, uden Sværdslag bemægtigede sig det ved Ocracoke Indløb 4 Mile søndenfor Hatteras liggende Ocracoke Fort, som Fienden havde forladt kort efter Hatteras Forternes Fald. Fort Ocracoke befandtes at være et stærkt Jordverk, bestykket med fire 8″ Bombekanoner og fjorten 32-Pundere. Da man ikke havde Anledning til at holde Fortet besat, bleve Verkerne ødelagte og Kanonerne sønderskudte. Fra sin faste Stilling ved Hatteras tilføiede Nordstaternes Tropper i Forening med Kanonbaadene Fienden betydelig Skade, og erobrede flere Handelsskibe. Dog lede de senere her et Nederlag, idet deres Dampskib Fanny, ladet med forskjellige Forraad, i October Maaned blev taget af to fiendtlige armerede Skibe.

Paa denne Tid havde Nordstaterne vundet bety-

deligt i Styrke tillands, idet Kentucky havde opgivet sin Neutralitet, og sluttet sig til dem. Tillige var deres Styrke tilsøes nu bleven saaledes forøget, at en Deling af Atlanterhavsescadren og derved en strengere Blokade kunde iværksættes. Flagofficier Dupont, en dygtig og erfaren Mand, fik Commandoen over Strækningen fra Cap Florida til Nordcarolinas Kyster, medens Captain Goldsborough, der havde afløst Stringham, fik Befaling paa den øvrige Kyst nordefter. Omtrent samtidigt hermed afløstes Flagofficier Mervine af Captain Mc Kean, men man havde endnu ikke Skibe nok til at dele Blokadedistrictet under hans Commando.

Foruden disse Flaadeafdelinger havde man allerede tidligt søgt at tilveiebringe en Flotille paa Mississippien. Man havde kjøbt og bygget adskillige Fartøier, og stillet disse under Commando af Flagofficier Foote. To Kanonbaade, Lexington og Conestoga, henhørende til denne Flotille, havde i Begyndelsen af September i Nærheden af Cairo i Illinois en Fægtning med et Par fiendtlige Kanonbaade og endel Feltartilleri. Dette blev drevet paa Flugt og den ene af Kanonbaadene betydeligt beskadiget. Flotillen var til stor Hjælp for de ved Flodbredderne opererende Tropper, og kom senere ved flere Leiligheder til at spille en betydelig Rolle.

Det er tidligere nævnt, at Fort Pickens ved Pensacola i Florida ikke kom i Sydstaternes Vold ved Krigens Udbrud. Dette Fort ligger paa Spidsen af Øen Santa Rosa paa den østlige Side af Indløbet til Havbugten Pensacola, og danner det stærkeste Led i Rækken af udstrakte Befæstninger paa dette Sted. Næsten ligeoverfor ligger Fort Mc Rea, inde i Bugten ligefor Indløbet Fort Barrancas, og omtrent en Kvartmil østenfor Or-

logsværftet. Ved Floridas Frafald trak Unionstropperne sig tilbage til Fort Pickens, medens Secessionisterne satte sig i Besiddelse af de øvrige Forter samt Værftet. Paa sidste Sted opstillede de fire lange 32-Pundere, paa Barrancas fem og tyve 32-Pundere og paa Mc Rea fire Columbiader og et stort Antal andre svære Kanoner. Ligeledes opkastede og bestykkede de adskillige Batterier langs Stranden. Fort Pickens var desuagtet istand til at holde sig, indtil Forstærkninger efterhaanden ankom i saadan Mængde, at det maatte ansees betrygget mod ethvert Angreb. Besætningen var fra 82 Mand forøget til 880 foruden et Regiment, der laa i Leir udenfor paa Øen, Fæstningen var vel forsynet med alle Fornødenheder, og adskillige Krigsskibe laa i Nærheden. Disse erobrede og ødelagde Tid efter anden adskillige Skibe, og udsendte Natten mellem den 13de og 14de September en Baadexpedition til Værftet for at ødelægge en der under Udrustning liggende Orlogsskonnert og fornagle de Kanoner, man kunde faa fat i. Foretagendet ledede med stor Dygtighed af Lieutenant Russell fra Flagskibet Colorado. Dettes Barkas og tvende Sidefartøier med en Besætning af omtrent 100 Mand roede i det dybe Mørke ind mod Værftet, og naaede Skonnerten Kl. 3½ om Morgenen. Dennes Mandskab havde imidlertid opdaget dem, og modtog dem med en heftig Geværild, der dræbte og saarede mange af Angriberne. Disse stormede dog paa, dreve Skonnertens Besætning iland paa Værftet, og satte Ild i Skibet paa flere Steder. Imidlertid havde en Afdeling fornaglet en Kanon iland, men Tropperne vare nu allarmerede, og man maatte skynde sig at komme bort. Dette lykkedes ogsaa i Nattens Mørke, og Baadene kom uden videre Uheld tilbage til Skibene.

Med Undtagelse af et natligt Angreb fra de Confedereredes Side i Begyndelsen af October, hvorved Leiren paa Øen overrumpledes og næsten ødelagdes, forblev nu Alt roligt indtil den 22de November, da Fort Pickens i Forening med Fregatten Niagara og Corvetten Richmond aabnede Ilden mod de omliggende Fæstningsverker. Unionisternes Besætning i Fortet og paa Øen var da 1300 Mand, medens Fiendens Styrke ansloges til henved 8000. De Confedererede besvarede strax Ilden fra sine talrige Batterier, der strakte sig over en Længde af omtrent 1 Mil, og som foruden Forterne Mc Rea og Barrancas talte fjorten særskilte Verker. Disse vare foruden andet Artilleri bestykkede med adskillige 10″ Columbiader og flere 12 og 13″ Sømorterer. Verkernes Afstand fra Fort Pickens var imellem 3000 og 4500 Alen. Skydningen, ved hvilken Skibenes Ild paa Grund af Farvandets Beskaffenhed ikke kunde blive meget virksom, fortsattes i to Dage, og bragte Størsteparten af Modstandernes Batterier til Taushed samt antændte og ødelagde en stor Del af Værftets Bygninger tilligemed et derliggende Skib.

Den eneste Krigsbegivenhed tilsøes, som i 1861 forefaldt i Louisiana, fandt Sted den 12te October i Mundingen af Mississippi. Corvetten Richmond laa da i det saakaldte Sydvest Løb, medens Dampcorvetterne Preble og Vincennes samt Dampskibet Water Witch laa, den første ovenfor, de andre noget nedenfor i Floden. Vagtmandskabet ombord paa Richmond var ifærd med at ombordtage Kul fra en ved Siden liggende Skonnert, da man Kl. henimod 4 om Morgenen i Mørket bemærkede en stor sort Gjenstand lige i Nærheden, og strax efter ved Bagbords Fokkerøst fik et Stød, der bragte Skonner-

tens Fortøining til at springe, og knækkede 3 Planker i Corvettens Side to Fod under Vandgangen. Øieblikkelig bleve alle Mand kaldte op, man stak Kjettingen fra sig, heiste en rød Lanterne som Signal om Fare til de øvrige Skibe, og dampede forover, idet man samtidigt affyrede hele Laget mod det fiendtlige Vædderskib. Dette havde imidlertid gaaet agterover, og kom nu paanyt imod Richmond for at gjentage Stødet. Men Corvetten var allerede begyndt at skyde forover, og Vædderen passerede uskadelig agtenom den, og saaes senere ikke mere. Richmond var nu kommen paa Siden af Preble, der havde givet Vædderen et Par Lag, og var i Begreb med at lette sit Anker. Men strax efter bemærkedes i Mørket forud tre lysende Punkter, der stadigt tiltoge i Størrelse, og syntes hurtigt at nærme sig. Man sluttede, at disse maatte være Brandere, og Captain Pope paa Richmond gav Skibene Ordre til at styre nedad Floden, og søge at komme over Barren. Under Forsøget herpaa kom Richmond og Vincennes paa Grund, medens derimod Preble gik klar. Det var imidlertid blevet lyst, og man saa, at Branderne bestode af store Flaader, der strakte sig næsten tversover hele Floden, og bleve bugserede af Slæbebaade. Flere store armerede Dampskibe ledsagede dem. Da Forsøget med Branderne imidlertid var mislykket, bleve de slæbte iland ved Flodbredden, og de fiendtlige Dampskibe kom ned, og aabnede Ilden mod de paa Grund liggende Skibe. Chefen paa Vincennes, hvilket Skib laa i en saadan Stilling, at kun dets agterste Kanoner kunde bære, misforstod et Signal fra Richmond derhen, at han skulde forlade sit Skib, og kom med sin Besætning ombord paa de øvrige Skibe, efterat have sat Ild paa en Lunte, der førte til Skibets Krudt-

magasin. Men da en lang Tid henløb, uden at Skibet sprang i Luften, sendtes han tilbage til sit Fartøi, og fandt Lunten slukket. Imidlertid var Ilden bleven fortsat mellem de øvrige Skibe, men Størsteparten af Unionisternes Skud naaede ikke frem, medens derimod Fiendens Bomber faldt tæt omkring dem. Kampen, hvori kun tre af Sydstaternes Dampskibe deltoge, varede omtrent to Timer. De fiendtlige Fartøier dampede da atter tilbage opad Floden. Paa Nordstaternes Skibe havdes hverken Døde eller Saarede, og kun Richmond havde lidt Skade paa Skroget, idet Vædderens Stød havde under Vandgangen bibragt den et Hul af omtrent fem Tommers Omkreds. Det lykkedes dog at stoppe Lækken, og efter nogen Anstrengelse at faa Skibene flot. Det erfaredes senere, at Vædderen var et Dampskibsskrog, som var klædt med Jernbaneskinner, og forsynet med et stærkt Horn i Vandgangen forud.

Noget senere forefaldt en Træfning i Mississippi Sund noget østenfor Flodens Mundinger. Adskillige smaa Sammenstød havde her fundet Sted i Sommerens Løb, og Nordstaternes Kanonbaad Massachusets havde den 17de September bemægtiget sig det paa Ship Island liggende Fort Twiggs, en stærk Befæstning paa 20 Kanoner, opbygget af de Confedererede, men atter forladt den 16de September, fordi et stærkt Angreb fra Søsiden befrygtedes. Nordstaterne udvidede Verkerne betydeligt, gav dem en stærk Besætning, og holdt dem senere. Kanonbaaden Massachusetts, som var forblevet paa denne Station, æskedes den 19de October til Kamp af Sydstaternes Kanonbaad Florida, commanderet af Captain Hollins, forhen Officier i Unionsflaaden, og armeret med en 68-pundig Pivotkanon foruden 6 andre. Kampen, som øieblikkeligt

blev optagen af Massachusetts, vedvarede med megen Heftighed i tre Kvarter, efter hvilken Tid Florida, tilsyneladende stærkt beskadiget og, som man siden erfarede, med 4 Mand dræbte, flygtede ind paa grundt Vande og videre opad Floden. Massachusetts havde kun een Saaret, men betydelig Skade paa Skroget, idet den var rammet af en Bombe, som kom ind gjennem Skibssiden agtenfor Maskinen fem Fod over Vandgangen, sønderslog 18 Planker i Dækket, sprang i Lukafferne om Bagbord, anrettede her en forfærdelig Ødelæggelse, og satte Fartøiet i Brand. Denne blev dog snart slukket, men Skaden var ellers særdeles betydelig, og man opsamlede af den sprungne Bombe tolv Stykker, der tilsammen veiede 58 ℔.

Gaa vi nu tilbage til den østlige Kyst, ville vi finde, at her et Foretagende af betydeligt Omfang blev forberedt. Det var Nordstaternes Plan efterhaanden at bemægtige sig de vigtigste Indløb, Havne og befæstede Punkter langs Kysten, dels for at have Forsyningssteder for sine Skibe, dels for at udestænge Sydstaterne fra Havet, og dels for at have faste Udgangspunkter for militaire Operationer. Expeditionen til Hatteras havde været saa heldig, at man snart efter begyndte at ordne det Fornødne for at iverksætte en ny af lignende Art. Som Maal for denne var først paatænkt et andet Punkt, maaske Savannah, men Flagofficier Dupont, i hvis Hænder Afgjørelsen var lagt, bestemte sig tilsidst for Port Royal i Sydcarolina, omtrent midtveis mellem Charleston og Savannah. Port Royal, som er en af de bedste Havne paa denne Del af Kysten, ligger i et til Produktion af Korn og Bomuld særdeles skikket og rigt District, hvori talrige Slaver bleve holdte. Den staar ad indre Vandveie i

Forbindelse med de to førnævnte store Byer, og optager i sig flere betydelige Floder. Disses Mundinger danne en stor Gruppe af Øer, hvoraf Hilton Head, Hunting, Paris, St. Helena og Port Royal ere de vigtigste. Paa Hilton Head ved Indløbets venstre Side laa Fort Walker, et stærkt Jordverk, besat med 23 Kanoner af sværeste og nyeste Slags, nogle af dem indførte fra England siden Krigens Begyndelse. Paa den anden Side af Løbet laa paa Øen Hunting, i en Afstand af 6600 Alen fra Fort Walker et andet stærkt Verk, Fort Beauregard, bestykket med 20 Kanoner og understøttet af et 1500 Alen derfra liggende Udenverk paa 5 Kanoner. Omtrent en halv Mil indenfor Forterne var stationeret en under Commodore Tatnalls Befaling staaende Escadre paa 7 Kanonbaade.

De Skibe, som vare bestemte til Expeditionen, vare Dampfregatten Wabash, Dampcorvetterne Susquehanna, Mohican, Seminole og Pawnee, Seilcorvetten Vandalia, 11 Kanonbaade og et Par mindre Dampskibe. Desuden ledsagedes Flaaden af 33 Transportfartøier, for største Delen Dampskibe, medførende 15000 Mand under Commando af General Sherman.

Den hele Styrke afgik fra Hampton Red den 29de October, men havde underveis meget misligt Veir, som den 2den November gik over til en orkanagtig Storm fra Sydost, der aldeles adsplittede Flaaden, nødte en af Kanonbaadene til at kaste sit Skyts overbord, og bragte to Transportskibe til at gaa under. Disses Besætninger og Tropper bleve dog reddede paa 7 Marinere nær, som druknede ved egen Uforsigtighed. Den 3die November var kun eet af Skibene i Følge med Wabash, men Dagen efter var Veiret meget roligt, og de øvrige

Skibe kom efterhaanden i Sigte. Samme Dag ankrede Størstedelen af Flaaden udenfor Barren, og Seilløbet, der ikke betegnes ved Landmærker eller andre Kjendetegn, blev fundet, oploddet og besat med Mærkebøier. Ligeledes bleve de mindre Transportskibe samt Kanonbaadene mod Aftenen bragte tilankers indenfor Barren, og Commodore Tatnalls Escadre jaget hen under Forternes Kanoner. Den følgende Dag kom de øvrige Skibe tilankers indenfor Barren, og en Recognoscering, foretagen med endel Kanonbaade, bragte Forterne til at aabne sin Ild, og viste derved Angriberne, hvilket der var stærkest.

Stormende Veir hindrede Angrebet fra at begynde før den 7de, men paa denne Dag lettede Flaaden, og stod ind mod Batterierne. Wabash var i Spidsen, fulgt af Susquehanna; derefter kom de øvrige Dampcorvetter og 4 Kanonbaade, hvoraf en slæbte Seilcorvetten Vandalia. Denne Afdeling løb med sagte Fart forbi Fort Beauregard paa omtrent 1200 Alens Afstand, og en heftig Ild aabnedes fra begge Sider omtrent Kl. 9½. Da Wabash var kommen omtrent en halv Mil forbi Fort Beauregard, dreiede den, fulgt af de øvrige Skibe, vestover og sydover, og engagerede Fort Walker paa omtrent 900 Alens Afstand. Kommen forbi dette Fort, dreiedes igjen nordover, Fort Beauregard passeredes atter paa noget nærmere Afstand, og denne elliptiske Bevægelse gjentoges tre Gange. Da Wabash og Susquehanna for sidste Gang havde passeret Fort Walker, var Kl. 12, og Fiendens Ild var da fuldstændig ophørt. Besætningerne rømmede i største Hast sine Verker, og disse bleve derefter tagne i Besiddelse af General Shermans Tropper.

De Kanonbaade, som ikke havde hørt til den angribende Division, havde under Kampen havt det Hverv

at holde Commodore Tatnalls Escadre borte. Dette var fuldkommen lykkedes dem, og de havde tillige bidraget virksomt til Forternes Erobring, idet de navnligt mod Fort Walker havde underholdt en virksom Ild.

Forternes Besætninger, der bestod af tre Sydcarolina Regimenter, havde flygtet i saadan Hast, at man fandt en stor Del af deres Ydertøi, Vaaben, Uhre, Papirer m. m. liggende efter dem. Heller ikke havde de faaet Tid at fornagle mere end et Par af sine Kanoner og man fandt derfor 48 saadanne i god Stand og af nyeste og bedste Slags. Tillige kom man i Besiddelse af store Forraad af Ammunition og andre Fornødenheder.

Skibene vare dog ikke komne ud af Kampen uden betydelig Skade. I det Hele havdes kun 8 Mand dræbte og 23 saarede, men Skrogene, Rundholter og Takkelage, tildels ogsaa Maskiner, havde lidt betydeligt. Saaledes havde Wabash faaet et Projectil fra en 80 ℔ Riflekanon lige gjennem Stormasten, dens Mesansbom, ene Slæberbom og Varemerseraa vare sønderskudte, og den havde to Grundskud, hvoraf det ene bevirkede en stor Læk i agterste Krudtmagasin. Pawnee fik fire Spanter knækkede og betydelig Skade indenbords, en af Kanonbaadene fik sin Kjedel sønderskudt, og der var neppe noget af Fartøierne, som kom uskadt ud af Kampen.

Denne Erobring, der var af særdeles Vigtighed, fordi den gav Nordstaterne en tryg Operationsbasis i sine Foretagender mod Charleston og Savannah, bragte snart efter alle øvrige Øer omkring Port Royal i Unionisternes Besiddelse. Kort efter bemægtigede de sig ogsaa den i Georgia ved Udløbet af Savannah Floden liggende Ø Tybee, der var befæstet med et stærkt Martellotaarn,

men forladt af sin Besætning strax efter Port Royals Erobring. Da Unionisterne saaledes vare i Besiddelse af et fast Punkt udenfor Savannah, og de Confedererede desuden havde anbragt Spærringer i Løbene indenfor, var denne Stad for Tiden udestængt fra al Søhandel.

Imidlertid havde Nordstaternes Tropper lidt et føleligt Nederlag ved Leesbury eller Ball's Bluff i Virginia, ligesom de ogsaa først i November ved et Angreb paa Belmont i Missouri, hvori to Kanonbaade deltoge, med adskilligt Tab bleve slaaede tilbage. Unionisterne havde i Begyndelsen nogle Fordele, og deres Kanonbaade toge en mindre Troppestyrke tilfange, samt erobrede endel Kanoner og Forraad, men de bleve omsider, efterat Fienden havde faaet betydelig Forstærkning, drevne tilbage med et Tab af omtrent 500 Døde, Saarede og Savnede.

Medens Nordstaterne saaledes i sine Operationer tillands overalt stødte paa en kraftig og vel organiseret Modstand, forefaldt paa Søen en Begivenhed, der truede med at skaffe dem en ny og mægtig Fiende. Den 8de November stoppede Corvetten San Jacinto under Commando af Captain Wilkes med Magt det engelske Postdampskib Trent, sendte armerede Baade ombord, og bemægtigede sig DHrr. Mason og Slidell, der vare udsendte fra Sydstaterne som Gesandter til de engelske og franske Hoffer. Dette egenmægtige Skridt, som billigedes af Congressen i Washington, og der vakte stor Jubel, bragte England til at antage en truende Stilling. En skarp Notevexel paafulgte, og endte tilsidst med, at Præsident Lincoln gav efter, satte Gesandterne i Frihed, og lod dem uhindret drage til England.

Med Erobringen af Port Royal og omliggende Øer

var Flaadens Operationer for dette Aar tilende. Skibenes Antal var efterhaanden blevet betydeligt forøget; man havde bygget 49 nye Dampkrigsskibe, og indkjøbt 36 Hjulskibe, 43 Skrueskibe, og 58 Seilskibe, de sidste hovedsageligt til Transportfartøier, de øvrige for største Delen til Brug som Krigsskibe. Paa denne Maade og ved Erobringen af faste Punkter paa Kysten havde man efterhaanden været istand til at gjøre Blokaden mere effektiv, og man havde i Løbet af Aaret erobret ikke mindre end omtrent 160 Handelsskibe samt alle Sydstaternes Kapere, med Undtagelse af den hurtige Damper Sumter, som overalt efterspoREDes af Captain Wilkes paa Corvetten San Jacinto.

Men man antog, at Aarstiden nu vilde gjøre andre Forholdsregler nødvendige for yderligere at udestænge Sydstaterne fra Søen, og indkjøbte derfor en stor Mængde gamle Skibe, som man lastede med Sten og sænkede, nogle i Løbet ved Ocracoke, men Størsteparten i Indløbet til Charleston. I det Hele anbragte man her 17 store Skibe i tre Rader tversover Farvandet.

Nordstaternes Flaade havde i 1861 ikke havt jernklædte Skibe, men de Kampe mod Landbatterier, som den i Aarets Løb havde udholdt, førte i Forbindelse med Retningen af Søkrigsmateriellets Udvikling i europæiske Lande til den Overbevisning, at pantsrede Skibe vare nødvendige, og at faa Kanoner af sværeste Caliber vare langt at foretrække for den hidtil brugte talrigere Bestykning. I August Maaned havde derfor Congressen bevilget $1^1/_2$ Million Dollars til Bygningen af Pantserskibe, og nedsat en Commission af tre Søofficierer, som skulde modtage Anbud paa saadanne Skibe, og derom afgive Erklæring. Paa Opfordring fremkom 17 Fir-

maer med Tilbud, hvoraf 3 bleve godkjendte, og foreslaaede til Udførelse. Et af disse var fra Svenskeren Ericsson i New-York, som tilbød sig for en Sum af 275,000 Dollars at bygge sin siden saa bekjendte første Monitor, 175 Fod lang, 41 Fod bred og af 10 Fods Dybgaaende. Fartøiet skulde være færdigt om 100 Dage, altsaa i Begyndelsen af Januar 1862, men det blev dog ikke færdigt til Aflevering førend 2 Maaneder senere. Som Betingelse for dets endelige Modtagelse var i Contracten opført den egne Clausul, at det skulde have været prøvet ved at udholde Ilden fra fiendtlige Batterier paa de korteste Afstande. Udrustningen ved Prøven samt Besætning skulde leveres af Unionens Marine.

Som Følge af denne Clausul, der er Udtrykket for de Betænkeligheder, man nærede ved at anskaffe et saa nyt og eiendommeligt Vaaben, maatte Ericsson selv staa Resicoen og tildels gjøre Udlægget ved Bygningen af sit Skib, men der manglede ikke intelligente og fædrelandskjærlige Mænd, der vilde dele disse med ham, og derfor bistode ham med Capital og Resurcer. Som en af de første blandt disse nævnes Griswold, Chefen for et Firma, der havde betydelige Jernfactorier, og hvis Capitaler, Arbeidere og Maskiner stilledes til Ericssons Raadighed. Inden Marinen betragtedes Foretagendet i det Hele med Mistillid, men enkelte Søofficierer, hvoriblandt Admiral Smith, optoge Sagen med Varme, og kjæmpede ivrigt for at drive Planens Antagelse igjennem.

Paa Missippien havde man i dette Aar kun havt et meget indskrænket Antal Kanonbaade, men disse havde dog ydet Hærens Operationer en saa virksom Bistand,

at man indsaa den overordentlige Vigtighed af en stærk Flotille paa disse Kanter. Man arbeidede derfor ivrigt paa Tilveiebringelsen af en hel Flaade af Kanonbaade, Morterbaade og Dampfartøier, de sidste bestemte dels til Slæbebaade, dels til Transportskibe. Denne Flotille blev dog ikke færdig før i 1862, og vil derfor nærmere blive omhandlet i næste Afsnit.

---

1 8 6 2.

Stilling ved Aarets Begyndelse — Mississippiflotille — Træfning ved Columbus — Foote tager Fort Henry — Sydstatsdampskibe sprænges i Luften — Flotillen slaaes tilbage fra Fort Donelson — Fort Donelson tages — Expedition mod Roanoke og andre Steder ved Nordcarolinas Fjorde — Expedition til Newbern og Washington — Fort Macon erobres — Recognosceringer ved Savannah — Fort Pulaski erobres — Expedition til Georgias og Floridas Kyster — Merrimack paa Hampton Red — Monitor ankommer — Kamp 9de Marts — Porter bombarderer Forterne Jackson og St. Philip — Farragut forcerer op til New Orleans — Forterne overgive sig til Porter — Farragut forcerer forbi Vicksburg — Mississippiflotillen mod Øen No. 10 — Captain Walke passerer forbi Batterierne — Øen erobres — Slag ved Shiloh — Kanonbaadstræfning ved Fort Pillow — Forterne evacueres — Kanonbaadstræfning ved Memphis — Træfning ved St. Charles — Sydstaternes Vædderskib Arkansas — Farragut gaaer tilbage forbi Vicksburg — Porter faaer Commandoen over Mississippiflotillen — Angreb paa Vicksburg — Skibene paa Kysten af Texas — Den østlige Golfescadre — Sort Lods bringer Fartøi ud fra Charleston — Negerne — Krigen iland — Fair Oaks, Gaines Mill, Bull Run, Harpers Ferry, Antietam — Negerslaverne emanciperes — Fredericksburg — Monitor synker i Søen — Sydstatskapere.

Ved Aarets Begyndelse stode betydelige Stridskræfter rustede imod hinanden. Nordstaterne havde i Nærheden af Washington en Styrke af henved 200,000 Mand, der fik Navn af Potomac Hæren, og stod under Commando af General Mc. Clellan. I og omkring Louisville i Kentucky stod General Buell i Spidsen for omtrent

100,000 Mand og ved St. Louis og Cairo en lignende Styrke under General Halleck. Desuden havde General Sherman en betydelig Troppeafdeling i Sydcarolina, og General Burnside en lignende, som i Forening med Flaaden skulde gjøre Angreb paa Kysterne af Nordcarolina. I det Hele kan Nordstaternes hele Troppestyrke anslaaes til noget over 450,000 Mand.

Sydstaternes Hær beløb sig til omtrent 350,000 Mand. Af disse stode 175,000 under General Joseph Johnston foran Washington i en meget udstrakt Linie, som støttede sig til stærke Fæstningsverker, hvoraf nogle ved Potomac. Disse foruroligede Seiladsen paa dette Farvand, og tvang Unionisterne til at inddrage sin her tidligere holdte Flotille. I Kentucky og Tennessee stode under Overbefaling af General Beauregard noget over 5000 Mand i meget stærke Stillinger, hvoriblandt Forterne Columbus, Henry og Donelson vare nogle af de vigtigste. Desuden havde Sydstaterne betydelige Troppeafdelinger i Vicksburg, Natchez, Mobile, Savannah, Charleston samt flere Steder i Missouri.

Med Undtagelse af Inddragningen af Flotillen paa Potomac var ingen Forandring foretagen med Flaadens Fordeling paa Kysten, men de forskjellige Escadrer vare nu betydeligt forstærkede. I det Hele havde man færdige og udrustede eller næsten færdige 264 Skibe med 2,557 Kanoner og 22,000 Mands Besætning. Foruden Blokadeescadrerne paa Kysten havde man under Flagofficier Pendergrast en Flaadeafdeling i de vestindiske Farvande, og desuden mindre Afdelinger paa forskjellige andre Steder.

Ved Mississippien arbeidede man ivrigt paa den Flotille, som her skulde understøtte Hærens Operationer.

Denne Flotille blev færdig tidligt paa Aaret, og stod under Befaling af Flagofficier Foote. Den talte 12 Kanonbaade, hvoraf 9 jernklædte, 38 Morterbaade og flere mindre Dampskibe. Kanonbaadene førte tilsammen 126 Kanoner, hvoraf ingen var af mindre Caliber end 32 ℔, medens flere vare 42-Pundere eller 10″ Columbiader. Mange af disse Kanoner vare riflede, og desforuden førte hver Baad en 12 ℔s riflet Dahlgrens Kanon. Alle Baadene vare meget brede, og Siderne paa de jernklædte skraanede opad og nedad fra Vandlinien under en Vinkel af 45°. Bougkanonerne vare beskyttede af et Pantser, der var 2½″ tykt, og havde 26″ Bakning af Egetræ. Paa Siderne og agterud havde Jernklædningen samme Tykkelse, men Bakningen var kun omkring Maskinen ligesaa svær som forud. Maskinerne vare meget kraftfulde, og hver Baad havde 5 Kjedler, som kunde virke samtidigt eller uafhængigt af hverandre. Morterbaadene vare 60 Fod lange og 25 Fod brede samt omgivne med en 6 til 7 Fod høi Skandseklædning af Jern. Mortererne veiede 17,200 ℔, og kastede med 11 ℔ Krudtladning en Bombe af 215 ℔ Vægt i en Afstand af 7,500 Alen og med 15 til 23 ℔ Ladning samme Bombe i en Afstand af 9000 til 10,500 Alen.

Det havde oprindelig været Planen, fra Cairo og St. Louis at gaae nedad Mississippien med Hæren og Kanonbaadene, og flere Recognosceringer vare i Januar Maaned af disse foretagne mod Fort Columbus. Paa en af disse havde to af Nordstaternes Kanonbaade under Commando af Captain Porter en Træfning med tre armerede confedererede Dampskibe, hvorved disse efter en Times heftig Kamp bleve saagodtsom aldeles ødelagte.

Men den oprindelige Plan var forbunden med ad-

skillige Vanskeligheder, der vilde gjøre Hærens Fremtrængen meget besværlig, og de Confedererede havde desuden saaledes udviklet sin til de faste Punkter Columbus og Bowling Green støttede Forsvarslinie, at det fandtes bedre at bryde denne ved en Bevægelse mod Nashville ved Cumberland-Floden. Man bragte i Erfaring, at Floderne Cumberland og Tennessee havde Vand nok for Kanonbaadene, trak Tropper under General Grants Befaling sammen i Cairo, Paducah og Jefferson, og bestemte sig for et Angreb paa det ved Tennessee-Flodens østlige Bred liggende Fort Henry paa 20 svære Kanoner.

Man havde endnu kun 7 Kanonbaade færdige, og med disse begav Flagofficier Foote sig, ledsaget af en Transportflaade, der førte General Grants Tropper, den 4de Februar fra Paducah op mod Fortet. Tropperne bleve landede nedenfor Fortet, og den 6te Februar dampede Foote med sine Baade, liggende i Linie, op mod Fæstningen. Ved Middagstider aabnede han Ilden paa 2,500 Alens Afstand, og dampede langsomt videre, indtil han var paa 900 Alens Afstand. Ilden, der strax blev besvaret fra Fortet, blev stadigt heftigere og mere nøiagtig, eftersom Kanonbaadene kom nærmere. Da Kampen havde varet omtrent en Time, sprængtes en af Kjedlerne paa den jernklædte Kanonbaad Essex af et fiendtligt Skud. Dampen strømmede da ud med stor Voldsomhed, og forbrændte slemt Chefen, Captain Porter, samt dræbte eller beskadigede stærkt 28 andre.

Kampen vedvarede i $1^1/_4$ Time, efter hvilken Tid Fortet strøg sit Flag, og Størsteparten af Besætningen flygtede. Dog toges omtrent 100 Mand, hvoriblandt Commandanten, tilfange, og man kom i Besiddelse af de flygtede Troppers Bagage samt en stor Mængde Forraad.

General Grant var ved Uføre paa Veiene bleven hindret fra at komme tidsnok til at deltage i Fortets Erobring. Han kom omtrent en Time senere, og modtog da Fæstningen af Captain Foote. Flotillens Tab ved denne Leilighed var foruden de ombord paa Essex Dræbte eller Forbrændte 2 Mand døde og 9 saarede. De jernklædte Fartøier havde ingen Skade faaet, ligesaalidt som de tre ældre upantsrede, der havde deltaget i Angrebet, men dannet en noget tilbagetrukken Reserve.

Øieblikkelig efter Fortets Erobring afgik disse tre Kanonbaade, Conestoga, Lexington og Taylor opad Floden, dels for at ødelægge Jernbanen, der forbandt Columbus med Bowling Green, dels for paa anden Maade at tilføie Fienden Skade. Denne Expedition var særdeles heldig. Den trængte frem lige til Florence i Alabama, erobrede to fiendtlige Dampskibe foruden en halvfærdig pantsret Kanonbaad, ødelagde eller bortførte en stor Mængde Tømmer, og tvang Fienden til at forlade og opbrænde 6 Dampskibe, lastede med forskjelligt Krigsmateriel. Et af disse havde en stor Mængde Torpedoer ombord, og et andet var lastet med Krudt, Bomber og andre Projectiler. Disse Skibe sprang i Luften med et forfærdeligt Brag, og slængte brændende Stykker omkring i en vid Omkreds. Lufttrykket var saa stærkt, at Kanonbaadene fik sine Skylighter knuste og led adskillig anden Skade, uagtet de vare 1,500 Alen borte. Den Officier, som commanderede disse Dampskibe, og som havde det Hverv at organisere Sydstaternes Flotille paa Mississippien, havde taget Flugten i saadan Skynding, at han ei havde faaet Tid til at medtage sine Papirer. Disse, der faldt i Lieutenant Phelp's Hænder, indeholdt vigtige Oplysninger om de Confedereredes Flotille

paa Floderne Mississippi, Cumberland og Tennessee, og vare saaledes af stort Værd.

Flotillens kort efter paa Fort Donelson foretagne Angreb kronedes ikke med det Held, som de tidligere. Denne Fæstning ligger opad en omtrent 150 Fod høi Skraaning paa Tennessee-Flodens vestlige Bred, nogle Mile fra Fort Henry. Det egentlige Fort ligger paa Toppen af Høiden, men nedenfor laae to Batterier, tilsammen bestykkede med 12 Kanoner. Captain Foote, der havde ønsket noget længere Tid for tilstrækkeligt at forberede sig, maatte dog paa Generalerne Hallecks og Grants indtrængende Begjæring skride til Angreb den 14de Februar. Klokken 3 om Eftermiddagen aabnede han Ilden mod Batterierne fra sine 6 Kanonbaade, hvoraf 4 pantsrede, og nærmede sig efterhaanden indtil en Afstand af 600 Alen. Men hans Ild blev meget livligt besvaret af Fienden, og bibragte ham saadan Skade, at han efter noget over en Times Kamp maatte trække sig tilbage. Paa hans egen Baad blev nemlig Rattet knust, og Ratlinen overskudt paa en anden. Disse to Fartøier bleve derved uregjerlige, da man i den stærke Strøm ikke formaaede at styre dem med Grundtallierne. Samtidigt sprang en Riflekanon paa en tredie Baad, og en fjerde fik, ligesom tildels de øvrige, saamange Grundskud, at de alle maatte trække sig ud af Kampen med et Tab af tilsammen 54 Døde og Saarede.

Men imidlertid havde Landtropperne indesluttet og angrebet Fortet, og to af Kanonbaadene begave sig efter den nødvendigste Istandsættelse atter til Kamppladsen Understøttet af disse, foretog General Grant et raskt Angreb, som den 16de Februar havde Fortets Overgivelse til Følge. Tabet ved de forskjellige Kampe, som

havde ledet til Fæstningens Erobring, var meget stort paa begge Sider; de Confødererede havde 231 Mand dræbte, 1007 saarede, men Unionisternes Tab var meget større. Det lykkedes Sydstatsgeneralerne Pillow og Floyd at undkomme med 5000 Mand, men de øvrige til deres Troppestyrke hørende 10,000 Mand bleve tagne tilligemed 40 Kanoner og betydelige Forraad.

Erobringen af Forterne Henry og Donelson havde meget vigtige Følger; thi Sydstaternes Tropper saa sig nødte til at opgive sine faste Stillinger ved Columbus og Bowling Green, og trak sig derefter ned mod den befæstede Ø No. 10 i Mississippi. De nævnte to faste Punkter kom i Nordstaternes Hænder ligesom de vigtige Byer Clarksville og Nashville, den sidste Hovedstad i Tennessee.

Medens disse Begivenheder foregik i Vesten, havde andre af betydeligt Omfang og stor Vigtighed fundet Sted paa Kysten. Flagofficier Goldsborough og General Burnside havde allerede længe forberedet en Expedition, der havde til Hensigt at bemægtige sig alle faste Punkter paa den lange Landstrimmel, som ligger udenfor de store Fjorde, Pamlico samt Albemarle Sound, og hvor endnu kun Fort Hatteras var i Nordstaternes Hænder. Den hertil udrustede Flaade bestod af omtrent 30 Skibe med henved 100 Kanoner foruden en Mængde Transportfartøier, der overførte General Burnsides 16,000 Mand stærke Corps. Expeditionen afgik fra Hampton Red den 12te Januar, og stødte underveis paa meget uroligt og stormende Veir, som gjorde det meget vanskeligt at komme ind gjennem det grunde Farvand i Hatteras Indløb. Flere af de mere dybgaaende Skibe maatte udenfor udholde en formelig Storm af Paalandsvind, og 4 eller 5 Skibe gik under Forsøget paa at komme over

Barren. Dog fulgtes Stormen af meget høit Vande, som lettede Passagen gjennem Løbet, og de øvrige Skibe vare den 28de Januar heldigt tilankers indenfor Barren.

Det var Hensigten at gaae opad Pamlico Sound for at bemægtige sig det saakaldte Croaton Løb, der forbinder den nævnte Fjord med Albemarle Sound. Dette Løb, som paa Ydersiden begrændses af Roanoke-Øen, var beskyttet af talrige paa denne Ø liggende Batterier, desuden afstængt ved sænkede Skibe og en dobbelt Række Pæle, og end yderligere forsvaret af en Afdeling Kanonbaade. De til Angrebet bestemte Skibe, 17 i Tallet med 48 Kanoner, afgik under Commando af Captain Rowan fra Hatteras den 5te Februar, fulgt af 65 Kanonbaade og Transportfartøier, paa hvilke Tropperne vare. Tykt og stormende Veir hindrede Flaaden fra at naae frem til Roanoke-Øen førend den 7de Februar, men paa denne Dag aabnede Kanonbaadene omtrent ved Middagstider Ilden mod Forterne og de fiendtlige Kanonbaade, medens Tropperne om Eftermiddagen bleve landede. Ved denne Tid vare Fiendens Fartøier drevne tilbage, Ild udbrudt i flere af hans Bygninger, og et enkelt af hans Batterier bragt til Taushed. Unionisternes Kanonbaade trak sig nu tilbage for Natten, og begyndte atter Angrebet den følgende Morgen samtidigt med Tropperne, der senere paa Dagen efter en meget skarp Fegtning satte sig i Besiddelse af samtlige Værker. Disse bestode af 6 Forter, der alle tilligemed 40 Kanoner, 2000 Mand og 3000 Geværer kom i Nordstaternes Besiddelse.

Noget førend Forterne havde overgivet sig, var det lykkedes endel af Kanonbaadene at trænge igjennem Spærringen i Løbet, og de tvang derpaa Fienden til at forlade og tænde Ild paa et af sine Dampskibe ligesom

ogsaa paa et længere oppe liggende Fort. Flaadens Skibe havde i Kampen ingen Skade lidt, og der havdes kun 6 Dræbte og 19 Saarede.

Den følgende Dag foretog Captain Rowan med 14 Kanonbaade en Expedition mod Byen Elisabeth, som ligger inde i en Bugt ved Floden Pasquotanks Udløb i Albemarle Sound. Han stødte her paa de fra Croaton Sund Dagen forud forjagede 8 fiendtlige Kanonbaade, og havde med disse en kort Kamp, der endte med, at Fienden flygtede, forlod og opbrændte sine Fartøier. Et i Nærheden liggende Fort blev ogsaa forladt af sin Besætning. Unionisternes Tab var 2 Døde og 12 Saarede.

En mindre Expedition blev nu foretagen til Edenton og Winton, hvilke Byer ligge ved Floden Chowan, der har Udløb i Albemarle Sound. Man ødelagde en Del Krigsmateriel, bortførte nogle rigtladte Fartøier, og opbrændte Fiendens militaire Bygninger i Winton.

Men endnu stod det tilbage at bemægtige sig vigtige Punkter længere mod Syd. Af disse vare den betydelige By Newbern og det omtrent 10 Mil sydøstligere liggende Beaufort de fornemste. Newbern ligger omtrent 12 Mil fra Pamlico Sund ved Sammenløbet af Floderne Trent og Neuse. Den er den næststørste By i Nordcarolina, og staaer ved Jernbane i Forbindelse med Hovedstaden Raleigh.

Den 12te Marts begav Captain Rowan sig opad Floden Neuse med 14 Kanonbaade og endel Transportfartøier, der førte General Burnsides Tropper. Den følgende Dag bleve Tropperne landede i Slocum's Creek omtrent 5 Mile nedenfor Newbern. De begyndte strax, dækkede af Kanonbaadene, sin Marsch mod Byen, og kom om Aftenen i Nærheden af Fiendens Batterier. Da-

gen efter, den 14de Marts, bleve de betydelige og udstrakte Batterier angrebne af Tropperne, understøttede af Flotillen, der avancerede opad Floden. Kanonbaadene stødte under denne Fart paa en meget stærk og farlig Spærring, der bestod af to Rader Pæle, afskaarne under Vandet, og hvis øverste Række bestod af spidse og jernklædte Pigge, stillede under en Vinkel af 45° nedad Floden. Ovenfor denne Række var anbragt en Rad af 30 Torpedoer, hver indeholdende omtrent 200 ℔ Krudt, og forsynede med en Percussionsindretning, som ved en Line stod i Forbindelse med de jernklædte Pæle. Længere oppe var en anden Spærring, bestaaende af sænkede Skibe tilligemed endel Pæle. En af Kanonbaadene løb paa en af de jernklædte Pigge, knækkede den, og beholdt Stumpen siddende i sit Skrog. En anden blev betydeligt oprevet i Bunden og en tredie fik ogsaa adskilligt Havari. Dog undgik Fartøierne lykkeligt Torpedoerne, hvoraf ingen gjorde Skade. Udpaa Dagen vare samtlige fiendtlige Verker tagne, og med disse 46 svære Kanoner, 18 Stykker let Feltartilleri, to Dampskibe, adskillige Seilskibe, store Forraad af Ammunition og andre Fornødenheder samt en Troppestyrke af omtrent 200 Mand.

Faa Dage efter sendte General Burnside en Styrke ned mod Byen Moorhead, som tilligemed Beaufort beskyttes af Fort Macon paa en Ø udenfor. Dette Fort blev opfordret til Overgivelse, men vægrede sig, og en formelig Beleiring blev derfor paabegyndt. Medens Arbeiderne hermed vare under Udførelse, foretoges med nogle af Kanonbaadene en Expedition til Byen Washington, der ligger i Bunden af en Bugt ved Tar-Flodens Udløb i Pamlico Sound. Kanonbaadene stødte paa en Spærring, der bestod af en tredobbelt Rad stærke Pæle,

afskaarne tre Fod under Vandet. Disse bleve dog sprængte eller paa anden Maade bortryddede, og Flotillen trængte frem til Washington, hvor Fienden ved dens Nærmelse opbrændte en næsten færdig Kanonbaad foruden anden Statseiendom.

Men imidlertid vare Beleiringsarbeiderne mod Fort Macon saavidt fremskredne, at det endelige Angreb den 25de April kunde foretages. En frygtelig Ild aabnedes mod Fortet fra Beleirernes Batterier, medens samtidigt 4 Kanonbaade nærmede sig, og deltoge i Angrebet. Disse Fartøier dampede rundt i en Cirkel, og fyrede, eftersom de kom paa Skudhold, men deres Ild var lidet virksom, og de trak sig derfor efter en Tids Forløb bort fra Kampen. Skydningen vedblev imidlertid fra Landbatterierne med saadan Virkning, at Fortet mod Aften maatte overgive sig.

Operationerne paa denne Kant vare hermed tilende. De havde bragt samtlige faste Punkter udenfor denne Del af Nordcarolinas Kyst i Nordstaternes Hænder, aldeles afstængt de indenfor liggende Byer fra al Søhandel, og givet Unionisterne en fast Basis for Operationer mod det Indre af Landet. Fornøden Garnison blev lagt i alle de erobrede Fæstninger, men Massen af Tropperne blev sendt til Newport News for videre Krigsforetagender andetsteds.

Medens disse Begivenheder havde fundet Sted i Nordcarolina, vare Foretagender af lignende Art udførte paa Kysterne af Sydcarolina og Georgia. Man havde strax efter Erobringen af Port Royal bestemt sig til at gjøre dette Sted til Udgangspunkt for videre Operationer, og sammenhobede her Masser af Forraad samt opførte en stor Mængde faste Verker. Samtidigt foretog man for-

skjellige Recognosceringer for at komme til Kundskab om Fiendens Stilling og Styrke samt om de forskjellige Løb og Canaler, som Flotillen kunde benytte. Det bemærkedes allerede tidligt paa Aaret, at de Confedererede havde isinde at afskjære Unionisterne paa Øen Port Royal ved at anbringe Spærringer i flere omliggende Løb, befæste sig paa flere Punkter og samle en betydelig Troppestyrke i Nærheden. Man havde derfor i Januar Maaned sendt en Flotilleafdeling, ledsaget af endel Tropper, op mod Fiendens Verker, og havde ødelagt disse samt drevet deres Besætninger bort.

Det var imidlertid General Shermans Hovedøiemed at sætte sig i Besiddelse af Fort Pulaski, et stærkt kasemateret Verk, som laae paa Cockspur Øen ved Savannahflodens Udløb, og som tilligemed Fort Jackson paa Fastlandet beherskede Indløbet til Byen Savannah. Fra Hilton Head henimod Flodens Udløb strække sig forskjellige Øer, hvoraf Dawfuskie, Turtle og Jones ere de fornemste. Imellem Hilton Head og Dawfuskie skyder en temmelig stor Havbugt, Callibogue Sound, sig ind i Landet. Man havde hørt, at der fra denne Bugt imellem de før nævnte Øer og Fastlandet skulde være seilbart Løb ind i Savannahfloden ovenfor de paa dennes høire Side liggende Fæstninger. For at komme til Kundskab herom, blev en meget dristig Expedition foretagen af Lieutenant Wilson med to Robaade. Han listede sig om Natten op igjennem Løbene, holdt sig skjult i Sivet om Dagen, kom forbi de fiendtlige Forposter og ind i Savannahfloden, hvor han nærmede sig saa tæt under Fort Pulaski, at han kunde høre Skildvagternes Anraab og Artilleristernes Samtaler paa Voldene. Han fik alle Løbene fuldstændigt undersøgte samt oploddede, og bragte

i Erfaring, at 10 Fods Fartøier ad denne Vei kunde komme ind i Floden Savannah, naar først en Spærring, dannet af 3 Rader Pæle og en sænket Brig i Canalen Wall's Cut, var borttagen. Han kom heldigt tilbage fra sin Expedition, og Følgen af hans Meddelelser var, at en Troppeafdeling opsendtes for at borttage Spærringen. Da Arbeidet alene kunde foregaa om Natten og med den største Forsigtighed, var det ikke tilendebragt førend efter tre Ugers Forløb. Samtlige Pæle vare da bortskaarne, og Briggen svaiet langskibs i Løbet. Man havde i hele denne Tid ikke seet Noget til Fienden, men flere Personer, som Jagten efter vilde Ænder Tid efter anden havde ført i Nærheden, bleve tagne tilfange.

Efterat Løbet var renset, foretoges flere Recognosceringer med Kanonbaadene, som under en af disse havde en Fegtning mod endel fiendtlige Fartøier under Commodore Tatnall. Forøvrigt nærmede Tropperne og Kanonbaadene sig Fort Pulaski fra flere Kanter, anlagde flere stærke Batterier, og tvang det endelig til Overgivelse den 11te April. Unionisternes Tropper gjorde ved denne Leilighed 360 Fanger, og kom i Besiddelse af 47 Kanoner, 400 Centner Krudt og en stor Mængde Vaaben samt Forraad.

Imidlertid havde de øvrige Skibe, henhørende til Flagofficier Duponts Escadre, ikke været ledige. De havde i Marts Maaned besøgt Størsteparten af Byerne paa Kysten af Georgia, samt endel af Florida, og saagodtsom uden Kamp sat sig i Besiddelse af Fort Clinch i Nærheden af Byen Fernandina paa Øen Amelia. Dernæst havde de besat Batterierne paa Øerne Simon og Jekyl udenfor Brunswick nordenfor Fernandina ligesom ogsaa Fort Marks ved Byen St. Augustine søndenfor. De havde under

disse Operationer saagodtsom ikke mødt nogen Modstand, havde fundet næsten alle Batterier forladte og Byerne saagodtsom tomme. De havde taget endel Dampskibe og andre Fartøier, og forøvrigt opnaaet at gjøre Blokaden mere effectiv ved at sætte sig i Besiddelse af alle befæstede Punkter. I hvert af disse efterlodes en liden Styrke, og Flagofficier Dupont begav sig derpaa tilbage til Port Royal, hvor han ankom den 27de Marts, og erfarede, at flere stærke Batterier, der forsvarede nogle af de sydlige Indløb til Savannah, imidlertid vare forladte af de Confedererede.

Forinden Fort Pulaskis Fald var General Sherman bleven afløst af General Hunter, og dennes Bestræbelser gik nu ud paa i Forening med Flagofficier Dupont at bemægtige sig forskjellige Punkter udenfor Charleston, hvorved dels denne Bys Erobring kunde lettes, dels Unionisternes Herredømme over Kysten videre kunde udstrækkes. Det lykkedes ogsaa efterhaanden Flotillen at komme i Besiddelse af de fleste Øer og Løb langs Kysten fra Savannah og forbi Charleston, men imidlertid havde andre Steder været Skuepladsen for vigtige Begivenheder, som her skulle omtales.

Fregatten Merrimack, der af Unionisterne var sænket, idet de ved Krigens Begyndelse havde forladt Værftet i Norfolk, var senere af de Confedererede bleven optagen og omdannet til et pantsret Vædderskib. Den var skaaret ned til henimod Vandgangen, havde faaet Jernklædning rundt om, og var forsynet med 10 Kanoner under et Skraatag, sammensat af Jernbaneskinner. Den havde, efterat være bleven færdig, faaet Station ved Craney Island udenfor Norfolk, og holdt herfra i Forening med nogle mindre Fartøier James-Floden blokeret.

For at iagttage og om muligt ødelægge denne frygtelige Modstander, vare Fregatterne Cumberland og Congress stationerede paa den anden Side af Jamesfloden ved Newport News, og Fregatterne Minnesota, Roanoke, St. Lawrence og nogle mindre Skibe ved Fæstningen Monroe.

Den 8de Marts henimod Middag saaes Merrimack, eller, som den nu kaldtes, Virginia, ledsaget af fem Kanonbaade, at komme ned mod Unionisternes Skibe. Den styrede ned mod Cumberland, som i Captain Radfords Fraværelse commanderedes af Lieutenant Morris, og hvor øieblikkeligt Besætningen kaldtes til Kanonerne, medens Skibet ved Spring blev svaiet med Bredsiden tvers paa Seilløbet. Cumberland kunde saaledes faae 13 Stykker 9 og 10" Dahlgrens Kanoner til at bære paa Fienden. Da denne med fire eller fem Miles Fart efterhaanden kom paa Skudvidde, aabnedes Ilden, og sex til otte Lag affyredes uden ringeste Virkning. Kuglerne prellede af mod Merrimacks Tag, og faldt uskadelige i Vandet. Denne kom imidlertid stadigt nærmere, dræbte ved et Skud fem Marinere ombord paa Cumberland, og var snart lige i Nærheden. Øieblikket efter borede den sit stærke Jernhorn ind i sin Modstanders Side, traf den lige foran Storrøstet, drev den med Voldsomhed tilbage mod sine Fortøininger, og aabnede et stort Hul i dens Side, gjennem hvilket Vandet med stor Heftighed strømmede ind. Nu gik Merrimack agterover, og lod sit Skyds spille. Cumberland besvarede Ilden kjækt, men ethvert af Fiendens Skud gjorde forfærdelig Virkning. Dækkene vare snart opfyldte af Døde og Saarede, Ild udbrød i Skibet, og Vandet strømmede ind den hele Tid. Desuagtet vilde ikke den kjække Morris stryge, men forsva-

rede med haardnakket Tapperhed sit Skib, til dette sank med Flaget og Vimpelen endnu vaiende over Vandet. Cumberlands Besætning havde været omtrent 400 Mand; af disse dræbtes omtrent Halvdelen i Kampen eller druknede med Skibet. Nogle faa svømmede iland, men de øvrige Bjergede reddedes i Baade. Merrimack syntes at være fuldkommen lige kampdygtig, og havde kun i Begyndelsen af Træfningen faaet sine Baade sønderskudte og sin Flagstang bortskudt.

Nu gik Merrimack løs paa Congress, udvexlede et Lag med den, løb derpaa agtenom, og skjød den langskibs. Denne Ild havde frygtelig Virkning, dræbte ved en af Kanonerne hele Besætningen paa En nær, og fyldte Batteriet med Døde og Saarede. Atter var Merrimack kommen paa Siden af Congress, hvor den paa 150 Alens Afstand gik langsomt for- og agterover, affyrende Lag paa Lag. Fregatten besvarede Ilden med al Kraft men uden Virkning. Tilsidst kom den i Brand paa flere Steder, og maatte endelig overgive sig med et Tab af omtrent 100 Mand Døde. Om Natten brændte den ned til Vandgangen, og sank.

Imidlertid havde Minnesota, St. Lawrence og Roanoke søgt at komme sine angrebne Kamerater til Hjælp, men de to første Skibe vare komne paa Grund, og det sidste maatte vende tilbage for ei at dele samme Skjæbne. Merrimack vendte sig nu, ledsaget af to Kanonbaade, mod Minnesota, som laae omtrent en halv Mil nedenfor Newport News. Men da Merrimacks Chef ønskede at erobre det prægtige Skib, han nu angreb, uden at tilføie det synderlig Skade, forsøgte han ikke at løbe det isænk, men nøiedes med at beskyde det paa nogen Afstand. Minnesota besvarede Ilden med Heftighed, skjønt

den ikke kunde manøvrere, og saaledes heller ikke faae alle sine Kanoner til at bære. Den rammede en af de fiendtlige Kanonbaade med en Bombe, satte derved Ild paa den, og tvang den til at fjerne sig, slæbt af sin Kammerat. Selv blev den truffen af flere fiendtlige Projectiler. Et af disse, en 11" Bombe, gik igjennem Skibssiden midtskibs, og andre foranledigede betydelig Skade indenbords, samt dræbte 6 Mand, og saarede 19. St. Lawrence, som laae i Nærheden af Minnesota, deltog ogsaa i Kampen, men dens Skud gjorde ingen Virkning, og den fik selv heller ikke synderlig Skade.

Det var nu begyndt at mørkne, og Merrimack, der nok kunde være tilfreds med sit Dagverk, dampede tilbage under Batterierne paa Sewell's Point.

Natten blev ombord paa Unionisternes Skibe tilbragt i stor Ængstelse og med Forsøg paa at faae de strandede Fregatter flot. Dette lykkedes for St. Lawrence, men Minnesota sad saa fast, at alle Anstrengelser vare forgjæves. Dette Skibs Stilling var nu frygtelig; det havde vist sig, at Fregatternes svære Batterier vare aldeles virkningsløse mod det jernklædte Uhyre, som, tilsyneladende aldeles usaarlig, med den største Tryghed og Ro havde bevæget sig omkring dem, og uddelt Død og Ødelæggelse overalt. Der var al Sandsynlighed for, at idetmindste Minnesota den følgende Dag skulde dele Skjæbne med Cumberland og Congress.

Men Hjælpen var ikke langt borte. Klokken 9 om Aftenen dampede den lille uanseelige Monitor ind paa Reden, og lagde sig ved Midnatstider paa Siden af Minnesota. Den lille lave Jernflaade forsvandt næsten ved Siden af Fregattens mægtige Skrog, og syntes ialfald for den flygtige Iagttager ikke at love synderligt

for den kommende Dags Begivenheder. Skibet var endnu uprøvet, og man vidste ikke, om det var skikket til at udholde Kampen med en Modstander, der allerede havde vist sig saa frygtelig.

Tidligt Søndag Morgen den 9de Marts kom Merrimack dampende, sikker i Forventningen om uforstyrret at kunne fortsætte sit paabegyndte Ødelæggelsesverk. Uden at ændse det tilsyneladende saa ubetydelige nyankomne Fartøi, styrede den lige løs paa Minnesota, og høiligt maatte vistnok Besætningen forbauses, da et 160 ℔s Projectil, udsendt paa en Kvartmils Afstand fra Monitorens Taarn, bragende rammede Skibets Jerntag. Merrimack bragtes herved til at forandre sin Plan, den syntes at bestemme sig til først at affærdige den næsvise lille Modstander, der ligeoverfor Vædderskibets svære Skrog saae ud som en Dverg ved Siden af en Kjæmpe. Den rettede derfor sine Batterier mod Monitoren, men Skuddene gjorde ingensomhelst Virkning; de fleste gik over det lave Dæk, og de Projectiler, som traf Taarnet, prellede uskadelige af fra dette. Imidlertid hamrede Monitoren og Minnesota løs paa Merrimack, og dette Skib, som saae, at dets Skud ikke havde Virkning, bestemte sig da til at bore sin lille Fiende isænk, og styrede lige paa den. Spændingen blev nu stor hos Tilskuerne; man havde seet, at Merrimacks Ild Intet formaaede, men man frygtede, at den lille Monitor ikke kunde modstaae sin store Modstanders voldsomme Stød. Øieblikket efter tørnede Skibene sammen, men ogsaa dette Angreb blev virkningsløst; derimod syntes en Kugle, i samme Stund udskudt fra Monitoren, at gjennemtrænge Merrimacks Tag. Fem Gange blev Forsøget gjentaget, men altid med lige liden Virkning, og hver Gang sendte Monitoren sine svære

Projectiler mod sin Fiendes Jernklædning. Kampen havde varet i flere Timer, og Minnesota havde faaet adskillig Skade paa Skroget, medens Monitoren, uagtet rammet flere Gange endogsaa af Skud fra Fregatten, dog var saagodtsom fuldstændigt uskadt. Da trak Merrimack sig efterhaanden langsomt tilbage, tilsyneladende i beskadiget Tilstand. Man erfarede siden, at den havde faaet en betydelig Læk, idet dens Horn og Tømmere forud havde taget Skade ved de gjentagne Stød mod Monitoren. Paa dette Fartøi havde et af de sidste Skud fra Merrimack knækket en svær Jernbjelke i Styrehuset og ved en løssprungen Jernsplint saaret Chefen, Lieutenant Worden, slemt i Øiet, i det denne fra Udkiksaabningen ledede Retningen af Kanonerne. To af Besætningen vare bevidstløse kastede om, og lede af Hjernerystelse som Følge af de fiendtlige Projectilers Anslag mod Taarnet.

Saaledes endte dette mærkelige Søslag, der vakte en saa uhyre og berettiget Opsigt. Træskibenes Dødsdom var hermed fældet, en ny Jernalder begyndte for Marinerne, og Ericssons Geni havde feiret sin skjønneste Triumf. Hans sindrige lille Krigsmaskine, ligesaa heldigt udført som snildt udtænkt, ny i sine Principer og kraftig i sin Virkning, havde formaaet at udrette, hvad fem store, hidtil som prægtige Krigsskibe ansete Fregatter ei havde kunnet gjøre. Uden Monitorens særdeles beleilige Mellemkomst er det sandsynligt, at de alle havde været Sydstaternes Vædderskib prisgivne, og Følgerne havde ikke kunnet beregnes. Maaskee havde Krigen taget en anden Vending, og ialfald havde Potomac Hærens Operationer maattet udsættes eller gribes an paa en anden Maade. Nu derimod var Intet til Hinder for at fortsætte den paatænkte Bevægelse mod Richmond fra Fort Mon-

roe som Udgangspunkt. Yorktown, Williamsburg og Norfolk faldt i Nordstaternes Hænder, efterat være forladte af Fienden, og Flotillen, hvortil Monitoren hørte, havde adskillige skarpe Fægtninger mod Batterierne langs Jamesfloden, hvorved denne kom under Unionisternes Herredømme lige til Drury's Bluff, omtrent to Mile syd for Richmond. Førend de Confedererede forlode Norfolk, ødelagde de paa Værftet Alt, hvad ødelægges kunde. Ligeledes tændte de Ild paa Merrimack, som deu 11te Mai sprang i Luften med et Brag, som kunde høres langt borte paa Unionisternes Skibe.

Endnu maae et Par Bemærkninger gjøres om Monioren, der saa glimrende havde staaet sin Prøve i Slaget paa Hampton Red. Saa beleilig som dens Ankomst var, saa nær var det, at den aldrig havde kommet i Kamp; thi den var nær ved at gaa under paa Veien. Den havde for egen Maskine, og tillige slæbt af et andet Dampskib, forladt New York den 6te Marts, og havde underveis havt haardt Veir med svær Sø. Flere Gange sloge Bølgerne ind over Taarnet, og sendte store Vandmasser ned i Skibet. Flere Gange vare Ildene som Følge heraf nær ved at slukke, og Dampen sank ofte saaledes ned, at Maskinerne ikke formaaede at pumpe Vandet ud eller bringe frisk Luft ned i Skibet. Luftvexlingen blev herved saa slet, at Flere af Besætningen næsten kvaltes, og maatte bæres op i Taarnet for at bringes tillive i den friske Luft. Da Veiret var paa det værste, kastede Ratlinen sig af Rattet, og havde Bugsertouget da sprunget, er det sandsynligt, at Skibet havde gaaet under.

Nogen Tid efterat Monitoren var kommen til Hampton Red, ankom ogsaa Galena, et af de andre Pantserskibe, som paa Anbefaling af den dertil nedsatte Commission var

bygget af et Firma i Newhaven. Dette Fartøi saae ud omtrent som et almindeligt Skib, men havde Sider, som faldt ind under en Vinkel af 30°. Det var omtrent 180 Fod langt, 30 Fod bredt, havde Jernklædning rundt om, og førte 18 Kanoner. Det deltog den 15de Mai i en Kamp mod Batterierne paa Drury's Bluff, men fik der betydelig Skade.

Begivenhedernes Gang fører os nu ned i de sydlige Farvande, som imidlertid havde været Skuepladsen [for blodig Kamp og glimrende Bedrifter. Det er tidligere nævnt, at Unionisterne i September 1861 havde bemægtiget sig Ship Island ved Mundingen af Mississippi. Tid efter anden bleve betydelige Forstærkninger sendte ned, saa at Nordstaterne tidligt paa Aaret 1862 havde en betydelig Styrke samlet paa Øen under Commando af Generalerne Butler og Phelps. Flaadeafdelingen commanderedes af den djerve og dygtige Captain Farragut, der som Flagofficier havde Befaling over den vestlige Del af Golfescadren, som nu var delt i tvende.

Det var i den Ordre, som gav Farragut Commandoen paa denne Del af Kysten, paalagt ham, foruden at blokere Fiendens Havne, tillige „at begive sig til New Orleans, og tage denne Stad i Besiddelse". Da Adkomsten til Byen forsvaredes af meget stærke Verker, der senere skulle omtales, var denne Opgave ingenlunde let, og man sendte ham derfor til Hjælp under Commando af Captain D. Porter fem Kanonbaade og en Morterflotille af 20 Skonnerter. Disse Fartøier vare meget stærkt byggede, og førte hver, foruden to Stykker riflede 32-Pundere, en 17,000 ℔ vægtig Morter, som kunde kaste en 15" Bombe, der tom veiede 212 ℔. Underlaget for Mortererne dannedes af en fra Kjølen solid opbygget Masse af Tømmere,

12 Fod lange og 1 Fod i Firkant. Det hævede sig nogle Tommer over Dækket, og bar en cirkelformig, svær Morterblok, som hvilede paa Underlaget under Skydningen, men ved en sindrig Mekanisme kunde hæves, og bringes til paa Ruller at dreie sig om en i Midten anbragt Pivot. Den hele Vægt, som paa denne Maade kunde sættes i Bevægelse, var omtrent 20,000 ℔. Morteraffutagen var af Smedejern, havde nogen Lighed med en almindelig Lavet, og var 9 Fod lang, 4 Fod bred og ligesaa høi. Ved Rullespager kunde to paa dens Underside anbragte Hjul bringes til at gribe. Hensigten med disse var dog kun at lette Affutagens Anbringelse paa det Sted, hvor den urokkelig skulde staae under Skydningen. Uagtet man havde anvendt al Umage paa at gjøre Fartøierne saa stærke som muligt, manglede der dog ikke paa Spaadomme om, at Mortererne vilde drive sine Underlag tvertigjennem Skibets Bund efter faa Skud. Denne Mening deltes dog ikke af Flotillens kjække og tillidsfulde Chef.

Flagofficier Farragut ankom til Ship Island den 20de Februar, og begyndte strax at ordne sine Stridskræfter for det farefulde og vigtige Hverv, som var ham overdraget. Der er to Veie, ad hvilke man tilvands kan nærme sig New Orleans, nemlig gjennem Søerne Borgne samt Portchartrain og opad selve Floden Mississippi. Farvandet gjennem første Løb har dog kun Dybde nok for meget grundgaaende Fartøier, hvorfor ogsaa de Confedererede hovedsageligt havde befæstet sig ved Mississippien. De havde der omtrent 19 Mil nedenfor Byen og 6 Mil fra Flodens Munding to stærke Fæstninger, Fort Jackson paa høire og Fort St. Philip paa venstre Bred, tilsammen med 126 Kanoner, hvoraf nogle vare 10″ Columbiader og Riflekanoner. Fra Fort Jackson til noget nedenfor Fort

Philip paa den modsatte Bred af den her omtrent 1200 Alen brede Flod var anbragt et Stængsel, bestaaende af en svær Kjetting med Tømmere og otte gamle Skibsskrog. I Nærheden af Fort Jackson laae et Strandbatteri; imellem Fæstningen og Byen adskillige Jordverker og i Floden under Forternes Kanoner 13 Kanonbaade, det stærke pantsrede Flaadebatteri Louisiana paa 16 Kanoner og den jernklædte Dampvædder Manassas. Disse Fartøier stode under Befaling af Commandeur Hollins.

Den under Farraguts Commando staaende Escadre bestod foruden Porters Flotille af Dampcorvetterne Hartford, 24 Kanoner, Richmond, 26, Pensacola, 24, Brooklyn, 24, Mississippi, 12, Iroquois, 9, Oneida, 9, Seilcorvetten Portsmouth, 17, og 10 Kanonbaade, 4 til 12 Kanoner. Desuden medfulgte en armeret Opmaalingsdamper, og i det Hele bestod Escadren af 46 Fartøier med tilsammen omtrent 300 Morterer og Kanoner, deri indbefattet Houbitserne i Mersene. Ingen af Fartøierne vare jernklædte.

Man var henved 3 Uger om at faae de større Skibe over Barren udenfor Flodmundingen, og Fregatten Colorado paa 48 Kanoner, der ogsaa skulde have deltaget i Expeditionen, maatte efterlades udenfor. Farvandet befandtes, sandsynligvis som Følge af Skibsfartens Standsning, at være saa opgrundet, at der krævedes betydeligt Arbeide for at bringe de mere dybgaaende Skibe over. Det var derfor først den 8de April, at man, efter et Par Recognosceringer, kunde begynde Bevægelsen opad Floden. Imidlertid var en Afdeling ifærd med at opmaale og optage Kart over Egnen, og saa nøiagtigt blev dette udført trods en ofte generende Ild, at man var istand til næsten paa Alnen at bestemme de forskjellige Morterfartøiers Plads og Afstand fra Forterne. Da disse Arbeider vare

færdige og forøvrigt alle Forberedelser udførte, bleve Morterfartøierne den 18de April lagte paa Plads. To Divisioner lagdes ved den høire Bred med det forreste Fartøi henved 4500 Alen fra Fort Jackson og omtrent 5500 Alen fra Fort Philip. Disse Skibe vare dækkede af en meget tæt Skov, og deres Master og Takkelage bleve desuden holdte overhængte med Buske og Løv, hvilket gjorde det umuligt for Fienden at skjelne Fartøierne, medens derimod Forterne tydeligt kunde sees fra Skibenes Toppe. En tredie Division, bestaaende af de resterende 6 Morterbaade, blev lagt paa den modsatte Side af Floden i omtrent 5500 Alens Afstand fra Fort Jackson. Disse Fartøier havde ingen Skov til Dækning, men man søgte at skjule deres Skrog ved Hjælp af Siv og Grene.

Da Alt var færdigt, begyndte Bombardementet den 18de om Formiddagen, idet Fartøierne fyrede i en bestemt Orden, og hvert med et Mellemrum af 10 Minuter. Ilden besvaredes øieblikkeligt med megen Heftighed af Forterne, dog i Begyndelsen med ringe Virkning, da Angriberne vare saa vel skjulte. Men mod Middag blev Fiendens Ild sikrere, og to af Morterbaadene fik saadan Skade, at de maatte flyttes længere tilbage i Linien, medens samtidigt nogle Kanonbaade bleve sendte op i Floden for at aflede noget af Forternes Ild. Da Morterfartøiernes Afstand var saa nøiagtigt bestemt, traf deres Bomber med en mærkværdig Sikkerhed, og Kl. 5 om Eftermiddagen saaes Fort Jackson, der især var Gjenstand for Angrebet, at være i Brand paa flere Steder. Ilden standsede da ganske fra Fortet, og Captain Porter lod ogsaa ved Solnedgang indstille Skydningen fra Fartøierne, da disses Besætninger lige siden Morgenen ikke havde havt noget ordentligt Maaltid og meget trængte til Hvile. Kl. 2 om

Morgenen saaes Ilden i Fortet at være slukket, men det erfaredes siden, at det havde lidt meget betydeligt, og Captain Porter erklærer det i sin Rapport for at være den eneste Feil i hele Foretagendet, at han ikke vedblev sin Ild, der sandsynligvis vilde havt Fortets fuldstændige Ødelæggelse til Følge. Den 19de om Morgenen aabnedes atter Ilden, og vedblev saagodtsom uden Ophør indtil Natten mellem den 23de og 24de, da Captain Farragut gik opad Floden med sine Skibe. For at kunne udholde Anstrengelsen ved en saadan uafbrudt Ild, maatte Divisionerne deles i 3 Vagter, saaledes at der fra hver Division kastedes omtrent 168 Bomber i Vagten eller 1500 i Døgnet. Besætningerne fik herved nogen Hvile, men Trætheden var dog saa stor, at Officierer og Mandskab paa et Fartøi, der ikke havde Vagt, ofte saaes i dyb Søvn, medens det nærmeste Skib fyrede af alle Kræfter og satte Alt omkring i voldsom Rystelse. Endogsaa i Balise, der ligger over 7 Mil borte, siger Porter i sin Rapport, at Vinduesruder sprang itu. Den 19de gik en fiendtlig Bombe gjennem Dækket, Krudtmagasinet og Bunden paa en af Morterskonnerterne, der næsten øieblikkeligt sank, medens dog hele Besætningen og en stor Del Gods blev reddet. Forøvrigt bleve kun Faa dræbte eller saarede paa Flotillen under hele Bombardementet. Derimod var Ildens Virkning forfærdelig især paa Fort Jackson, der blev heftigst beskudt. Flere Gange udbrød Ild, næsten alt Brændbart blev fortæret af Luerne, man var flere Gange i Fare for, at Krudtmagasinerne skulde springe, og Artilleristerne bleve drevne fra sine Kanoner, og Batterierne bragte til Taushed, hver Gang Skydningen faldt mere concentreret. Da Porter mærkede, at flere af hans Brandrør vare slette, og bragte Bomberne til at springe

for tidligt, lod han bruge Brandrør af fuld Længde. Dette havde til Følge, at mange Bomber trængte 18 til 20 Fod ned i den bløde og fugtige Grund, og derefter explodederede, rigtignok uden at gjøre synderlig anden Skade, end at kaste Jorden omkring, men dog paa en Maade, som holdt Besætningen i stadig Ængstelse.

Om Natten den 20de sendtes to Kanonbaade op for at ødelægge Stængselet over Floden. De havde Petarder med sig for at sprænge Bommene, men dette lykkedes ikke, hvorimod nogle af Skibsskrogene bleve kastede los, og en tilstrækkelig stor Aabning herved tilveiebragt. Under Arbeidet kom den ene Kanonbaad paa Grund, men blev af den anden efter en halv Times Forløb atter bragt flot. I denne Tid havde de været udsatte for en heftig Ild fra Forterne, og frelstes kun fra Ødelæggelse ved Morterflotillens forøgede Skydning. Den 23de lykkedes det at sønderskyde en svær Riflekanon paa Fort St. Philip, hvilken havde været Flotillen til stor Uleilighed.

Men endnu vedblev den kjække Commandant i Fort Jackson, Oberst Higgins, en forhenværende Søofficier, sit tapre Forsvar. Ilden fra Forterne havde, trods al den Skade, Bombardementet havde anrettet paa Verkerne, ikke taget af i nogen mærkelig Grad. Captain Porter begyndte allerede at mistvivle, og tabe Tilliden til sine Morterer, indtil han endelig gjennem en Deserteur fik Oplysninger, der viste ham, at Forterne ikke længe kunde holde sig. Hundreder af Bomber, berettedes der, faldt stadigt i Fæstningen; Citadellet og andre Bygninger vare opbrændte, Kasematterne beskadigede, Dæmningen mod Floden søndersprængt, Vandet trængt ind overalt, og Besætningen tildels modløs og opsætsig.

Nu bestemte Farragut sig til at forcere Passagen.

Hans Skibe havde hidtil været beskjæftigede med at holde Branderflaader, som hver Nat sendtes ned mod Morterbaadene, borte fra disse, og tillige havde enkelte af hans Fartøier af og til løbet op mod Forterne for at trække disses Ild paa sig, og derved give Morterbaadene nogen Frist. Forøvrigt havde Flaaden anvendt Tiden til at exercere sine Besætninger ved Kanonerne, ordne sig paa bedste Maade for at slukke Ild, stoppe Skudhuller og iøvrigt forberede Skibene til den kommende Kamp. Paa dem alle bleve Ankerkjettingerne fangede i dobbelt Lag udenbords i Længder ved Siden af hinanden især for at beskytte Maskineriet; Bramstængerne bleve nedtagne, Jagerbommen indtagen og alle Rundholter samt Takkelage ilandbragt, som ikke behøvedes for at bruge Fokken, de tre Mersseil, Klyver og Mesan. Ligeledes bleve Blindegaflerne heiste op til Stængestagene eller ilandbragte, og al Takkelage ved Sprydet bragt ind til dette, saa at Intet var iveien for Skydning ret forud. Alle Skibene bleve lempede noget paa Næsen for at hindre dem fra at svinge rundt med Strømmen, om de kom paa Grund; Houbitser bleve bragte op i Mersene, Kanoner monterede paa Hytte og Bak, Varpankere med Kabeltouge lagte færdige i Røsterne, og Skibene forøvrigt saaledes gjorte klar, som enhver Chef syntes bedst. Nogle satte Splinternet op, andre dækkede sine Skandseklædninger med Køier, og de Fleste søgte ved Køier, Sække med Sand, Kul eller Aske o. d. at beskytte sine Maskiner og Kjedler mod Skud. Nogle smurte sine Skibe over med Mudder for at gjøre dem mindre synlige, og atter andre hvidtede sine Dæk og Raperter for bedre at kunne see. Dette sidste viste sig som et fortrinligt Middel til at lette Manøvren og Kanonernes Betjening i en mørk Nat.

Planen for Angrebet var, at Flaaden skulde gaae opad Floden i to Divisioner, hvoraf Captain Farragut ombord paa Hartford selv ledede den tilvenstre paa 9 Skibe, medens Captain Bailey paa Kanonbaaden Cayuga ledede den tilhøire paa 8. Disse Skibe skulde søge at komme forbi Forterne, derpaa angribe den fiendtlige Escadre, og hvis de seirede, gaae videre til New Orleans, medens Forternes endelige Indtagelse skulde overlades til Captain Porter og Tropperne under General Butler. Skibenes Bevægelse skulde understøttes af Morterflotillen og ligeledes af Porters Dampskibe, som i Forening med Corvetten Portsmouth skulde aabne en Flankeild mod Kanonerne paa Strandbatteriet og paa Fort Jacksons Volde.

Kl. 2 om Morgenen den 24de April lettede Skibene, og gik i den bestemte Orden opad Floden. Natten var mørk, og blev endnu sortere for de efterfølgende Skibe paa Grund af Krudtdampen og Skorstensrøgen fra de foregaaende. I Nærheden af Stængselet bleve de forreste Fartøier bemærkede af Fienden, som aabnede en heftig Ild mod dem. I Begyndelsen kunde de kun svare med sine Bougkanoner, men efterhaanden som deres Bredsider kom til at bære, blev Kampen heftig og almindelig, og da, siger Captain Porter, „syntes Ilden formeligt at fortære Skibene“. Endnu værre blev dette, da en Brander kom ned mod Hartford, og bragte dette Skib til at løbe paa Grund i Bestræbelsen for at undgaae den. Vædderskibet Manassas drev da Branderen ned paa Hartford, som derved antændtes, og kom i en frygtelig Stilling. Luerne brød ind gjennem Portene, og løb opad Takkelagen, og Kanonerne fra Fort Philip, som man nu var tvers af, sendte en heftig Kugleregn ned over det af Ilden klart oplyste Skib. Dog blev denne ved store Anstrengelser

slukket, Skibet gjort flot, og dets Kanoner, som intet Øieblik havde ophørt med Skydningen, bragte snart Fortets Ild til Taushed. Imidlertid var i den sorte Røg og den mørke Nat, som kun oplystes af Kanonernes Glimt og en enkelt Branders Ild, Brooklyn med et Par andre Skibe kommet uklar af Stængslet, og vare i nogen Tid udsatte for Langskibsild fra Fort Jackson. Dog kom de tilsidst klar, og Brooklyn gav i Forbiseilingen Fort Philip et saadant Lag, at Artilleristerne ved Lyset af de springende Granater saaes i største Il at løbe bort fra sine Kanoner.

Førend Skibene endnu vare komne forbi Forterne, bleve de angrebne af den fiendtlige Escadre. Cayuga, som var noget længere fremme end de øvrige Skibe, undgik med Møie at blive boret isænk, men brugte dog sit Batteri saa godt, at den bragte tre fiendtlige Baade til at stryge. Strax efter løb Oneida med fuld Fart lige paa Livet af en fjerde, og gjorte den derved aldeles ukampdygtig. Kanonbaaden Varuna var paa samme Tid angreben af to fiendtlige Baade, forsynede med Jernhorn under Vandgangen. De bibragte Varuna saadan Skade, at Fartøiet var synkefærdigt, og maatte landsætte, men det havde imidlertid brugt sine Kanoner med saadan Kraft, at begge Modstanderne delte samme Skjæbne. Paa denne Maade var to Timer efter Kampens Begyndelse 11 Kanonbaade ødelagte, og man troede allerede Striden endt, da pludselig Dampvædderen Manassas, som under den tidligere Kamp ved sine Stød havde tilføiet Mississippi og Brooklyn betydelig Skade, under fuld Damp atter nærmede sig. Captain Smith paa Mississippi fik da Befaling at løbe den isænk, men Vædderen undgik ham, og forsøgte nu, angreben af flere Skibe, at landsætte, men fik da af Mississippi et Par kraftige Lag, der sendte den

drivende nedad Floden. Her blev den modtagen af Porters Flotille, som aabnede Ilden mod den, men det bemærkedes snart, at den var „behandlet“ af Farraguts Skibe, og nær ved at synke. Porter, der gjerne vilde bevare den som en Curiositet, siger han, lod et Kabeltoug føre omkring den, og gjorde den fast til Flodbredden, men kort efter exploderede den svagt. Dens eneste Kanon gik af, den sendte en Ildsøile ud gjennem sin Bougport, dukkede under med Forenden, og forsvandt i Dybet.

Tre af Farraguts Kanonbaade vare ikke komne forbi Forterne, da en af dem havde faaet saadan Skade, at den maatte vende om, og de to andre vare komne uklar af Stængselet. Varuna var sunken, og Farragut havde saaledes kun 13 Fartøier, med hvilke han fortsatte Veien opad Floden. Cayuga kom i Kamp med endel fiendtlige Tropper, som den tvang til Overgivelse, to Kanonbaade bleve sendte ud for at overskjære Telegraftraade og en tredie blev ad det saakaldte Quarantine Løb sendt ned med Underretninger til General Butler og Captain Porter. Med de øvrige 9 Fartøier begav Farragut sig videre opad Floden, stødte paa Veien paa talrige brændende bomuldslastede Skibe, det halvfærdige Flaadebatteri Mississippi og andre antændte Dampskibe m. m. som de Confedererede havde ødelagt, og sendt drivende afsted med Strømmen. Den følgende Formiddag naaede han de saakaldte Chalmette-Batterier, nogle nyanlagte Jordverker omtrent to Mil fra Byen. En temmelig hidsig Fægtning bragte disse til Taushed, drev deres Mandskaber paa Flugt, og Skibene ankrede under Besætningernes livlige Hurraraab udenfor Byen den 25de April Kl. 1 Efterm.

Det var et sørgeligt Syn, som her mødte Seierherrernes Blikke. Hele Dæmningen var milevidt bedækket

med Baal af Bomuld, Lavetter m. m., som man havde sat Ild paa for at unddrage det Unionisternes Besiddelse. Skibe og Baade vare overalt i Brand paa hele Havnen. En frygtelig Ophidselse herskede blandt Befolkningen iland, og nogle Personer i Mængden, der havde besvaret Hurraraabene fra Skibenes Mandskaber, bleve øieblikkeligt nedskudte af de Omstaaende. Da Captain Bailey den følgende Dag kom iland for at forlange Byens Overgivelse, blev han modtagen med meget heftige Demonstrationer fra Mængden, og Stedets Magistrat erklærede paa Anmodningen om at lade de Forenede Staters Flag heise, „at der ikke var en Mand i Byen saa nedrig, at han vilde hale sin Stats Flag ned, og selv om en saadan fandtes, vilde han øieblikkelig blive myrdet“. Der maatte saaledes sendes Folk fra Skibene iland for at nedhale Louisianaflaget og heise Unionens.

Porters Flottille havde imidlertid ikke været ledig. Dens Kanonbaade havde kraftigt understøttet Flaadens Bevægelser, og dens Morterer havde sendt en formelig Regn af Bomber ned over Forterne. Da det sidste Skib af Farraguts Escadre var kommet forbi, og forsvandt i Røgen, trak Captain Porter sine Kanonbaade tilbage, og lod Skydningen overalt indstille. Ilden ophørte da ogsaa ganske fra Forterne, og Captain Porter lod dem opfordre til Overgivelse. Svaret var benegtende, og Ilden aabnedes derfor Dagen efter igjen mod Forterne og mod Flaadebatteriet Louisiana samt et Par Kanonbaade, som Farragut i Mørket havde passeret uden at see dem. Men da Fiendens Kanoner forbleve aldeles tause, og der imidlertid var kommen Underretning fra Farragut om hans heldige Passage, blev Ilden atter indstillet. Morterbaadene bleve da sendte længere ned i Floden for at repa-

rere, endel Kanonbaade bleve sendte op i forskjellige Løb for at afskjære Forternes Besætninger fra Flugt, og endel Tropper bleve landede. Da Morgenen kom, saae Fienden sig indesluttet paa alle Kanter, og et nyt Forlangende om Overgivelse ledede til, at Underhandlinger begyndte. Den 28de gik Captain Porter paa Opfordring op til Fort Jackson, og modtog de commanderende Officierer General Duncan og Oberst Higgins ombord paa sit Skib, hvor Capitulationen blev undertegnet. Medens dette foregik i Porters Kahyt, meldtes det ham, at Louisiana kom brændende ned ad Floden. De Confødererede havde, uagtet Parlamentairflag vaiede saavel paa Forterne som paa Unionisternes Skibe, tændt Ild paa sit Batteri, og sendt det i Drift i det Haab, at det vilde springe midt iblandt Porters Skibe. Denne vendte sig, da han havde modtaget Meldingen, blot til de fremmede Officierer, og sagde: „Tør mine Herrer blive her under Explosionen, saa tør nok vi", og fortsatte derpaa ganske roligt Forhandlingerne. Heldigvis drev Batteriet, et stort prægtigt Fartøi, forsynet med baade Hjul og Skrue, over mod Fort Philip, hvor det sprang uden at anrette anden Skade, end at dræbe en af de Confødereredes egne Soldater. Da Capitulationen var undertegnet, sendtes nogle Fartøier op mod Fiendens tilbageværende tre Kanonbaade. Den ene af disse befandtes boret isænk, og de to andre erobredes med sin hele Besætning og endel Tropper.

Endelig var da saaledes de Confødereredes Styrke paa denne Kant aldeles brudt, og Forterne i Unionisternes Vold. Men havde disses Angreb været djervt udført og deres Planer vel anlagte, saa havde ikke Fienden mindre heltemodigt forsvaret sig. Fort Philip havde kun mindre Skade, men aldrig, siger Captain Porter, skulde

man kunne tænke sig en saadan Ødelæggelse, som den, der var bleven Fort Jackson tildel. Grunden var overalt oprodet af Bomber, og man kunde neppe sætte sin Fod nogetsteds uden at træde i et Hul. Kasematerne, det eneste Sted, hvor Besætningen kunde tye hen, vare revnede, og Vandet gjennem den søndersprængte Floddæmning trængt ind i dem, saa det stod op til Anklerne overalt. Alle Bygninger vare opbrændte, Murene og Voldene laae i Ruiner, Vindebroen var i mange Stykker, og alle Veie, som forbandt forskjellige Verker med hinanden, vare aldeles ødelagte. Man antog, at 1800 Bomber vare faldne i den egentlige Fæstning, 170 i Strandbatteriet, og over 3000 i Fortets Grave.

Fort Jackson havde et Tab af 14 Døde og 39 Saarede. Aarsagen til, at dette var saa lidet, laa deri, at Mandskaberne vare holdte saameget som muligt i Kasematerne, idet kun enkelte Kanonbesætninger ad Gangen sendtes til Kanonerne paa Voldene. Blandt mærkelige Hændelser fortaltes der, at en Bombe var falden ned i Officierernes Spiseværelse, medens disse sadde tilbords. Alle styrtede op i stor Forfærdelse, og da Bomben laae imellem dem og Døren, samlede de sig i den fjerneste Del af Værelset, og ventede i stor Ængstelse paa dens Explosion. Da en lang Tid imidlertid hengik, uden at den sprang, vovede man endelig at nærme sig den, og fandt da, at Brandrøret var faldt ud. Oberst Higgins berettede at have seet en Bombe træffe en Soldat lige mellem Skuldrene, og begrave ham med sig i Dyndet. En anden Bombe exploderede strax efter paa samme Sted, og kastede Liget høit i Veiret. Om Higgins selv fortaltes det, at han havde været Sjælen i det hele Forsvar; han havde i 48 paa hinanden følgende Timer saa-

godtsom uafladelig været paafærde, og aldrig givet mindste Tegn til Mismod, før han saae Skibene heldigt at komme forbi Fortet. Men da vendte han sig til sine Omgivelser, og sagde: „Nei, vor Kage er bare Raadeig, det nytter os ikke mere“.

Tabet paa Porters Flotille var kun 1 Død og 6 Saarede; derimod havde Farraguts Escadre 39 Dræbte og 171 Saarede. Ligeledes havde Skibenes Skrog øg Takkelage lidt meget betydeligt. Officierer og Mandskaber paa Forterne tilstodes paa Grund af deres kjække Forsvar Afmarsch med fuld Honneur mod at love ikke mere at tjene i Krigen. De tagne Søofficierer bleve derimod holdte tilbage som Krigsfanger, fordi man ansaae deres Færd som troløs, da de havde søgt at ødelægge Skibe under Parlementairflag.

Efterat New Orleans og de erobrede Forter vare besatte af General Butler's Tropper, sendte Farragut Porters Flotille ned til Ship Island for at reparere, og lod en stor Del af sine Kanonbaade gaae videre opad Mississippien. Nogle af disse bemægtigede sig i Begyndelsen af Mai Baton Rouge og Natchez, medens Hovedstyrken under Captain Lee trængte videre frem, og naaede den stærkt befæstede By Vicksburg den 18de Mai. En Opfordring til Overgivelse mødte et bestemt Afslag, og Flotillen begyndte derfor at forberede sig paa Angreb. Nogle Dage senere kom Farragut med et Troppecorps under General Williams, og hen i Juni Maaned Captain D. Porter med 17 Morterskonnerter og 6 Kanonbaade. Verkerne om Vicksburg vare meget stærke; nogle laae paa Høiderne omkring Byen, og andre laae udstrakte i en Længde af omtrent tre Kvartmil langs Flodbredden. Jnst ovenfor Byen gjør Floden, der en Tidlang har løbet

ret mod Nord, en skarp Bøining, og løber da parallel med sig selv sydover forbi Vicksburg. Herved dannes ligeoverfor Byen en smal og lang Landtunge.

Det var Flagofficier Farraguts Hensigt at forcere med sine Skibe forbi Vicksburgs Verker. Kampen her havde derfor megen Lighed med den for nyligt mod Forterne nedenfor New Orleans. Captain Porters Morterbaade bleve lagte paa Plads nedenfor Byen, og bombarderede denne tilligemed de omliggende Verker i to Nætter. Den 28de Juni Kl. 2 om Morgenen lettede Escadren, bestaaende af Skibene Hartford, Brooklyn og Richmond, 8 Kanonbaade, og dampede opad Floden mod en Strøm, der løb med 3 Miles Fart. Samtidigt aabnedes fra Morterfartøierne en heftig Ild, og Captain Porter løb op med sine Kanonbaade for at tage Del i Kampen. Der vare flere Batterier, som ikke kunde rækkes af Mortererne, og Fiendens Ild derfra var saaledes meget heftig. Dog bleve Størsteparten af Verkerne ved Stranden bragte til Taushed, og Flagofficier Farragut bragte Hartford, Richmond og 6 Kanonbaade heldigt forbi Byen, medens Brooklyn og 2 Kanonbaade ved en Misforstaaelse af sine Ordres bleve tilbage nedenfor. Farraguts Skibe havde lidt meget betydeligt paa Skrog og Takkelage, og havde 15 Døde samt 30 Saarede. Porters Kanonbaade havde lidt endnu mere. En af dem havde faaet sit Rat samt noget af Maskineriet sønderskudt, og maatte tages paa Slæb af en anden, der under Arbeidet herved fik en Kugle ind i sin Kjedel. Den med stor Voldsomhed udstrømmende Damp dræbte øieblikkelig 7 Mand, forbrændte betydeligt andre, og bragte en Del af den øvrige Besætning til at springe overbord, hvorved en Mand druknede. Porters eget Fartøi, Octorara, fik sin Ratline uklar, og var saa-

ledes for en Tid uregjerligt. Dog kom alle Fartøierne efterhaanden ud af Ilden, og ankrede i Sikkerhed ved Morterbaadene.

Det var altsaa lykkedes at komme forbi Batterierne, men herved var Lidet vundet, da Byen ikke kunde indtages uden Tropper. Skibe og Morterbaade, siger Captain Porter i sin Rapport, kunne nok beherske Floden og Strandbatterierne, men de kunne ikke klatre op paa Skraaninger af 300 Fods Høide; thi det maa der Soldater til. Farragut forlangte ogsaa at faae Tropper tilsendt, men saadanne vare da ikke at faae, og han opnaaede saaledes kun den rigtignok vigtige Fordel at forene sig med Mississippi-Flotillen. Hvilke Begivenheder havde ført denne hid, skulle vi nu gaae over til at betragte.

Vi forlode denne Flotille, efterat Forterne Henry og Donelson vare faldne, og de Confedererede som Følge deraf havde forladt sin Stilling ved Columbus og Bowling Green, og havde trukket sig ned til den befæstede Ø No. 10. Denne Ø ligger omtrent midt imellem New-Madrid i Missouri og Hickman i Kentucky ved den sydlige Side af en Bøining i Floden, hvor denne forandrer sit Løb fra sydlig til nordvestlig Retning. Floden er her fra 90 til 120 Fod dyb og har en Bredde af omtrent 1400 Alen fra Fastland til andet. Øen har en meget stærk Stilling, og var tilligemed det nærmeste Fastland besat med 11 Verker, armerede med 70 Stykker 32-Pds og 100-Pds Kanoner.

Medens General Pope med 40,000 Mand gjennem Missouri rykkede ned forbi New-Madrid, besatte Flodbredden, og tvang de Confedererede til at rømme Byen Natten mellem den 13de og 14de Marts, forberededes i Cairo en stor Expedition mod Øen No. 10. Den hertil udru-

stede Flotille, der commanderedes af Flagofficier Foote, bestod af 7 Kanonbaade, alle jernklædte paa en nær, og 10 Morterbaade under Befaling af Captain Maynadier af Armeen. Desuden medfulgte en stor Mængde Dampskibe, der førte alle Slags Fornødenheder og en Troppestyrke, hvoriblandt under Commando af Oberst Hans Christian Heg *) 15de Wisconsin-Regiment, der hovedsageligt bestod af Nordmænd.

Denne Styrke forlod Cairo den 14de Marts, og naaede den følgende Dag efter nogle mindre Skjærmydsler ned til et Punkt, som i lige Linie kun var noget over en halv Mil fra Øen No. 10, men ad Vandveien paa Grund af Flodens Bøining omtrent to Mil borte. Herfra aabnede et Par Morterbaade Ilden mod et paa Kentucky Siden liggende fiendligt Batteri, bag hvilket en stor Troppestyrke saaes leiret. Senere forøgedes Flottillen med endnu 6 Morterbaade, og man holdt i den følgende Tid Fienden i stadig Uro ved nu og da at aabne Ilden mod ham.

---

*) Om denne Officier og hans Regiments Deltagelse i Krigen indeholder „Tenneys Military and Naval History of the Rebellion" i en Samling af Nekrologer over mere fremragende Officierer Følgende:

„1863 Septbr. 19. Oberst Hans C. Heg, fungerende Brigadegeneral i de Forenede Staters Frivillige, faldt ved Chickamauga, 34 Aar gammel. Han var Nordmand af Fødsel, og kom, kun 11 Aar gammel, med sin Fader til de Forenede Stater, hvor de nedsatte sig i Wisconsin. Medens Guldfeberen stod paa, drog han i 1849 overland til California, og vendte efter to Aars Forløb tilbage, kjøbte sig et Stykke Land i Nærheden af Milwaukie, og beskjæftigede sig med Agerdyrkning og Handelsforretninger indtil 1859, da han blev udnævnt til Inspecteur for Statsfængslerne i Wisconsin. I 1861 traadte han ind i Militairtjenesten som Major i 4de Wisconsin Militsregiment, og blev 30te September samme Aar udnævnt til Oberst for 15de Regiment Wisconsins frivillige

Men man indsaae snart, at Intet kunde udrettes, saafremt General Pope ikke med sine Tropper fra New Madrid kunde komme over Floden til Tennessee Siden, og saaledes omringe og afskjære Fienden. Hertil behøvedes imidlertid Fartøier, og at bringe disse forbi de stærke Batterier paa Øen, ansaaes for aldeles ugjørligt. Man fandt da paa at aabne en Canal over den Landtunge, bag hvilken Flotillen laae, og maatte ved dette Arbeide i en Mils Strækning trænge igjennem oversvømmet Skovbund, hvor Træerne maatte afskjæres 4 Fod under Vandet. Da Canalen blev færdig, løb Strømmen saa stærkt igjennem, at Baadene med Touge maatte fires ned langs dens Bredder.

Medens dette Arbeide stod paa, lykkedes det nogle Robaade fra Flotillen i en mørk og stormfuld Nat den 1ste April at lande paa Øen og uden Tab at trække sig tilbage, efterat have fornaglet 6 Kanoner.

Men Canalen, som nu nærmede sig sin Fuldendelse, kunde ikke optage Kanonbaadene og Dampskibene, og det

Fodfolk, hvilket hovedsageligt bestod af Skandinaver. Dette Regiment tog under General Pope Del i Erobringen af Øen No. 10, og forenedes senere med Oberst Bufords Brigade, med hvilken det deltog i Overrumplingen og Erobringen af Union City, Tennessee, ligesom det ogsaa spillede en fremragende Rolle i Slaget ved Chaplin Hills ved Perryville 8de October 1862. Med General Buells Hær deltog Oberst Heg i Forjagelsen af General Braggs Styrke fra Kentucky, og kom siden, da Buell afløstes af Rosenkrans, under dennes Commando, samt deltog i Slagene ved Stone River og Murfreesboro. Den 29de April fik han Befalingen over 3die Brigade af Davis's Division under Mc Cooks (20de) Armecorps i Cumberland Hæren. I Spidsen for denne Brigade deltog han i alle det 20de Corps's Bevægelser, der foranledigede Evacueringen af Shelbyville, Tullahoma og Chattanooga. Han faldt i Spidsen for sine Tropper ved Chickamauga paa Slagets anden Dag."

var aldeles nødvendigt at have nogle af de første nedenfor Øen for at understøtte Troppernes Overfart. Uagtet den store Fare, som dermed var forbunden, da man maatte passere Batterierne paa omtrent 400 Alens Afstand, tilbød dog Captain Walke paa Kanonbaaden Carondelet sig at gjøre et Forsøg paa at komme forbi. Om Aftenen den 4de April, da det var end mørkere end sædvanligt paa Grund af tunge Skyer, som et optrækkende Uveir havde udbredt over Himlen, afgik Walke med sit Fartøi, som var beskyttet ved en Flaade, lastet i Høiden med Hø, og surret til Kanonbaadens Bagbords Side. Der iagttoges den største Stilhed ombord, og Baaden gled sagte ned ad Floden. Allerede var den kommen ubemærket ned mod Batterierne, da pludselig Soden i Skorstenen antændtes, og en høi Flamme blussede op fra dens Top. Det hele Skib var nu tydeligt oplyst, man hørte Fiendens lange Trommehvirvler, der opsendtes fem Raketter fra Øen, og Øieblikket efter begyndte Batterierne at fyre. Men nu var allerede Soden udbrændt, og Alt var igjen dybt Mørke. Regnen begyndte at falde i store Strømme, Skibet satte igang med fuld Fart, og viste sig kun for Fienden hver Gang det oplystes af de mægtige Lyn, som, ledsagede af en bedøvende Torden, nu gjennemkrydsede de tunge Skyer. I dette Naturens Oprør blandede sig Drønnene af Fiendens Skyts, som rettede en heftig og vedholdende Ild mod den kun nu og da skimtede mørke Gjenstand. I aandeløs Spænding lyttede man fra Flotillen, hørte Fiendens Ild spille i lang Tid med uafbrudt Heftighed, men mærkede endelig, at den blev svagere, og glædedes tilsidst ved at høre de aftalte Signalskud affyres fra Kanonbaaden. Den var uden Uheld kommen i Sikkerhed nedenfor Øen.

Den 6te om Aftenen lykkedes det en anden Kanonbaad paa lignende Maade at komme forbi Batterierne, og nu begyndte strax Troppernes Overfart. Transportfartøierne vare komne ned gjennem Canalen, Kanonbaadene bragte de fiendlige Batterier paa Tennessee Siden til Taushed, og snart var hele Popes Hær paa den anden Side af Floden. De Confedererede, som allerede ved Begyndelsen af Popes Bevægelse havde evacueret Øen No. 10 og Batterierne paa Kentucky Siden, bleve omringede, og tvungne til Overgivelse. Tre Generaler, syv Oberster, fem tusinde Mand, over hundrede Stykker svært Beleiringsskyts, fire og tyve Stykker Feltartilleri, og uhyre Forraad af alle Slags samt en Mængde Haandvaaben faldt ved denne Leilighed i Unionisternes Hænder. — Samme Dag den 7de April sluttede det morderiske Slag ved Shiloh eller Pittsburg, som varede i to Dage, og bedækkede Valpladsen med hele Hære af Døde og Saarede. Unionisterne under Grant havde et Tab af 9,600 Døde og Saarede foruden 4,000 Mand, der bleve fangne, og de Confedererede under Beauregard 9,700 Døde eller Saarede og 1,000 Savnede. Kanonbaadene Lexington og Taylor havde med Virkning deltaget i denne Kamp, saa ofte Slagets Gang førte Fienden hen imod Flodbredden.

Medens General Popes Hær opererede mod den fra Øen No. 10 bortrykkende Fiende, tog Flotillen dette Punkt med sine talrige stærke Verker i Besiddelse. Erobringen af denne Ø var af overordentlig Vigtighed, da den var Nøglen til Herredømmet over Mississippidalen søndenfor, og et af de vigtigste Forsvarsverker for den af de Confedererede nu indtagne Stilling, som havde den lille By Corinth til Centrum og den 50 Mile syd for Øen No. 10 ved Mississippien liggende vigtige By Memphis som vest-

ligste Punkt. Adkomsten til denne By forsvaredes af Forterne Pillow og Randolph, som begge ligge ved Flodbredden, det første omtrent 17, det andet 14 Mile ovenfor Memphis. Den 12te April rykkede Flotillen og Hæren fra Øen No. 10 nedad Floden, og naaede den følgende Dag ned til et noget ovenfor Fort Pillow liggende Punkt, hvor man opstillede Mortererne, og begyndte at forberede sig paa Angreb. Den 17de April aabnedes Ilden, og fortsattes senere hver Dag, dog uden synderligt Haab om et snarligt heldigt Udfald, da Troppernes Medvirkning hindredes af Flodens høie Vandstand. Endnu mindre bleve Udsigterne, da General Popes Hær paa 20,000 Mand ifølge Befaling fra General Halleck kort efter maatte forlade Flotillen for at deltage i Corinths Beleiring. Foote havde nu kun 1,500 Mand Landtropper til at bistaae sig, og Beleiringen trak sig derfor i Langdrag. Ligeledes syntes denne Officiers Energi nu at være betydeligt lammet ved et Saar, som han havde faaet foran Fort Donelson, og som siden stadigt havde forværret sig. Det nødte ham tilsidst til at søge sig afløst, og Captain Davis overtog den 9de Mai Commandoen i hans Sted.

Imidlertid var Skydningen nu og da fra begge Sider bleven fortsat, og den ensformige Tingenes Gang havde kun været afbrudt af en livlig Kanonbaadstræfning den 10de Mai. Paa denne Dag angrebe de Confedererede med otte jernklædte Kanonbaade, hvoraf fire vare Væddere. Disse Fartøier vare ligesom de fleste andre confedererede Væddere, nedskaarne New Orleans Slæbebaade, forsynede med Jernhorn forud, og beskyttede paa Siderne ved Jernbaneskinner og ved Bomuldsballer, sammenholdte ved Jernbaand.

En af Vædderne var i Spidsen, og løb lige op mod Unionisternes Kanonbaad Cincinnati, som laa fortøiet ved Flodbredden. Denne lossede øieblikkeligt sine Fortøininger, og søgte at komme ud i Floden, men det var umuligt at faae Styring paa Fartøiet paa Grund af endel Drivtømmer, som laae for Bougen. Den søgte da at presse sig op langs Flodbredden, og affyrede, skjønt uden Virkning, sine Agterkanoner lige mod Fienden. Men Stødet var ikke mere til at undgaae, atter affyrede Cincinnati sine Kanoner, medens Øieblikket efter Vædderen med Voldsomhed stødte mod dens Styrbords Laaring. Dog gjorde dette Stød ikke synderlig Skade; derimod drev det Kanonbaadens Agterende ind imod Land og saaledes Bougen ud fra Flodbredden. Baaden sattes derved istand til at manøvrere, den fik sin Bredside tvers mod Fienden, og affyrede Laget mod denne, som nu gik agterover for at berede sig til nyt Stød. Nu var Cincinnati kommen saa langt ud, at den med Lethed kunde manøvrere, og den sendte Lag paa Lag mod sin Fiende, som dog stadigt og hurtigt kom nærmere. Man saae ham forberede sig til Entring, og gjøre istand sit Dampapparat, fra hvilket den hede Damp skulde strømme ud over Cincinnatis Besætning. I næste Øieblik stødte Vædderen, modtagen af et nyt Lag fra Kanonbaaden, med et heftigt Brag imod dennes Side, men et velrettet Skud fra Kanonbaadens Chef dræbte Vædderens Rorgjænger, Entringen blev afslaaet, og Fartøiet sendtes drivende nedover Floden.

Men imidlertid var under Haandgemænget Kanonbaadens kjække Chef, Lieutenant Stembel, saaret, den havde faaet betydelig Skade, og saae sig nu truet af en ny Vædder, der under fuld Damp styrede op mod den for

at løbe den ombord og fuldende dens Ødelæggelse. Men netop som Stødet skulde foregaae, kom en uventet Hjælp, idet Unionisternes Kanonbaad St. Louis med fuld Fart løb Fienden lige paa Livet, borede sin Boug langt ind i dens Side, og bragte den til næsten øieblikkeligt at synke. Imidlertid havde Nordstaternes øvrige Kanonbaade ødelagt to fiendtlige; de øvrige trak sig tilbage og Kampen var forbi. Cincinnati maatte landsættes, men iøvrigt havde Unionisternes Fartøier kun faaet liden Skade.

Imidlertid beleirede Nordstaternes Hære de Confedereredes Stilling ved Corinth, og dette ledede til Beauregards snilde Manøvre, ved hvilken han trak sin hele Styrke bort, og forenede sig med Hovedhæren ved Richmond. I Forbindelse hermed evacuerede de Confedererede om Natten den 4de Juni Forterne Pillow og Randolph samt Stillingen ved Memphis, og der var Intet, som hindrede Flotillens Fremtrængen til denne By. Den 5te Juni ankrede hele Styrken omtrent en halv Mil ovenfor Memphis, og den følgende Morgen sendtes fem Kanonbaade og senere 4 Væddere, de sidste under Befaling af Oberst Ellet af Marinerne, ned mod Byen. Kanonbaadene bleve her mødte af 8 fiendtlige Fartøier, som i to Linier dampede op imod dem. Kampen begyndte, og var snart almindelig overalt. Da den havde varet omtrent et Kvarter, kom Unionisternes Vædderskibe til, og Oberst Ellet paa Queen of the West styrede løs paa den fiendtlige Baad Beauregard, opnaaede dog ikke at ramme denne, men løb derimod ombord i en anden, som fik saadan Skade, at den maatte landsætte. Men i samme Øieblik kom Beauregard dampende med fuld Fart, borede sin Boug langt ind i Siden paa Queen of the West, bibragte den en betydelig Læk, og nødte den til at følge sin tid-

ligere Modstanders Exempel. Dog nød Beauregard ikke sin Triumph længe, thi neppe var den begyndt at bakke sig klar af sin Modstander, før en anden Nordstatsvædder kom til og bibragte den et saadant Stød, at den næsten øieblikkelig sank. Kort efter fik en anden fiendtlig Baad saadan Skade af en 50 Pds. Kugle, at ogsaa den gik tilbunds. Dog vedvarede Kampen fremdeles med stor Heftighed, skjønt det var vanskeligt at see paa nogen Afstand paa Grund af den tykke Røg og Krudtdamp, som indhyllede de Stridende. Tilsidst maatte efterhaanden Fienden vige, og Træfningen endte med, at alle hans Fartøier bleve tagne eller ødelagte paa et nær, som det lykkedes at undkomme nedad Floden, Fire af de erobrede Baade vare saa lidet beskadigede, at de lettelig kunde istandsættes. Af de Confedereredes Folk druknede mange, og andre bleve betydeligt forbrændte af Damp fra en sønderskudt Kjedel. Unionisterne havde kun 1 Død og foruden Queen of the West intet Fartøi betydeligt beskadiget. Memphis blev som Følge af denne Kamp taget i Besiddelse.

Faa Dage senere, den 10de Juni, bleve 4 Kanonbaade med endel Tropper sendte opad White River, der falder ud i Floden Arkansas i Nærheden af dennes omtrent midt imellem Memphis og Vicksburg beliggende Udløb i Mississippien. Hensigten med denne Expedition var at aabne Forbindelsen med General Curtis i Arkansas, hvilket dog ikke opnaaedes. Vel indtog man i en Træfning ved St. Charles Fiendens derværende Batterier, men en af Unionisternes Kanonbaade fik under Kampen en Kugle i sin Dampkasse, hvorved den udstrømmende Damp dræbte paa Stedet eller ynkeligt forbrændte 152 Officierer og Mandskaber af Baadens 175 Mand stærke Besætning. Denne forfærdelige Begivenhed vakte Forvir-

ring blandt Unionisterne; mange af de Forbrændte styrtede sig i Vandet for at lindre sine Kvaler, og en stor Del af dem dels druknede, dels omkom ved Fiendens Kugler.

Kort efter foregik som tidligere berettet Flotillens Forening med Flagofficier Farraguts Eskadre ved Vicksburg. Hele Mississippien var saaledes nu underkastet Flaadens Herredømme, og Fienden havde kun i Bifloderne enkelte Fartøier tilbage.

Et af disse var Vædderskibet Arkansas, som der gik stort Ry af, og som sagdes at være et Flaadebatteri af samme Sort som det ved Fort Jackson ødelagte Louisiana. Man vidste, at dette Fartøi var etsteds i Yazoo Floden, der udmunder i Mississippien noget ovenfor Vicksburg, og man sendte den 15de Juli to Kanonbaade og den nu istandsatte Queen of the West op for at ødelægge det. Men neppe vare disse Fartøier komne ind i Yazoo Floden, før de mødte Batteriet, som i den derpaa følgende Kamp tilføiede Kanonbaadene saadan Skade, at de maatte tage Flugten, ivrigt forfulgte af Batteriet. Snart var dette nede mellem Unionisternes Skibe, som ikke havde sin Damp oppe, og vare aldeles uforberedte, og det lykkedes derfor det fiendtlige Fartøi, kun i ringe Grad beskadiget af Fiendens Ild, at komme forbi disse, og lægge sig under Vicksburgs Batterier.

Farragut var imidlertid saa ærgerlig over denne Begivenhed, at han besluttede samme Aften at løbe ned med Escadren forbi Vicksburg og ødelægge Flaadebatteriet underveis. Om Aftenen aabnede derfor Flagcaptain Davis et Bombardement mod Byen, medens endel Kanonbaade samtidigt gjorde Angreb paa Batterierne, og det lykkedes om Natten Eskadren uden synderligt Tab at komme forbi Byen, dog uden at have ødelagt det fiendtlige Skib, som

man i Mørket havde passeret, uden at opdage det. Senere, den 22de Juli, gjorde Kanonbaaden Essex under Captain W. Porter i Forening med Queen of the West under Oberst Ellet, dækkede af nogle Kanonbaade, der engagerede de øvre Batterier, et djervt Angreb paa det ved Byen liggende Flaadebatteri. Porter styrede med sin Baad lige paa Fienden i den Hensigt at løbe ham isænk, men denne lossede sit Forvarp, Strømmen tog den, og Porters Fartøi løb forbi og lige iland Her laae hans Skib i nogen Tid udsat for en heftig Ild fra et Batteri iland, men kom omsider bort, og forenede sig med Farraguts Escadre. Det havde imidlertid lykkedes Queen of the West at bibringe det fiendtlige Fartøi et temmeligt voldsomt Stød, og dette syntes i Forbindelse med Ilden fra Essex at have tilføiet det betydelig Skade.

Porter ventede siden kun paa Leilighed til at komme denne Fiende tillivs, og en saadan tilbød sig den 5te August, da en confedereret Troppestyrke gjorde et heftigt Angreb paa Baton Rouge, hvori Arkansas var bestemt til at deltage. Angrebet paa Byen blev slaaet tilbage hovedsagelig ved Hjælp af Kanonbaadene, som mod Enden af Kampen fik Anledning til at sende Fienden en meget ødelæggende Ild. Porter begav sig strax op mod Arkansas, som endnu ei havde naaet Kamppladsen, og aabnede mod den en heftig Ild, som syntes at beskadige dens Maskineri, og satte den i Brand, hvorpaa den kort efter sprang i Luften. Dette Batteri, der havde 6 Stykker 8″ og fire 50 Pds. Riflekanoner samt 180 Mands Besætning, var Sydstaternes sidste Vædderskib paa Mississippien, og denne Flod var saaledes fra Ende til anden renset for fiendtlige Fartøier.

I Sommerens Løb var adskillig Sygdom udbrudt paa Nordstaternes Skibe, saaledes at Besætningerne vare betydeligt svækkede, og da tillige Tropperne paa Grund af Krigens Vending maatte trækkes bort, og Baton Rouge evacueres af Unionisterne, var Intet mere paa denne Kant at gjøre. Mississippiflotillen trak sig under forskjellige mindre Skjærmydsler tilbage nordefter og Porters Flotille trak sig efter nogle smaae Kampe mod Guerillabander ved Natchez og Fort Hudson i September Maaned ned imod New Orleans. Den 11te August afgik Flaadens Hovedstyrke til det af de Confedererede nu forladte Værft i Pensacola under Commando af Flagofficier eller, som han nu maa kaldes, Admiral Farragut, da denne Officier tilligemed de øvrige uafhængige Escadrechefer under 16de Juli vare udnævnte til Contreadmiraler. Ligeledes blev i October Maaned den kjække Captain D. Porter, der under Operationerne mod New Orleans og senere saameget havde udmærket sig, udnævnt til Admiral, og fik Befaling over hele Flotillen paa Mississippi. Enkelte af hans Fartøier havde i October Maaned adskillige Kampe mod Guerillabander, og hans hele Styrke drog i October i Forening med General Shermans Tropper ned imod Vicksburg. Her blev en af hans Kanonbaade i Yazoo Floden ødelagt af en Torpedo, og hans øvrige Styrke deltog i Aarets sidste Dage med Tropperne i et Angreb paa Vicksburg, hviket dog blev afslaaet, da General Grant, som fra Landsiden skulde have rykket mod Byen, af Fienden var trængt tilbage.

Efterat Admiral Farragut var ankommen til Pensacola, afsendte han forskjellige Expeditioner, som uden at støde paa betydelig Modstand i Løbet af Høsten satte sig

i Besiddelse af Corpus Christi, Galveston og Sabine tilligemed omliggende Farvande paa Kysten af Texas.

Den østlige Golfescadres Bevægelser have hidtil ikke været omtalte. Heller ikke vare disse af synderlig Betydning; thi de havde foruden Blokaden af Kysterne alene indskrænket sig til nogle Expeditioner mod de i Florida liggende Punkter Cedar Keys, Appalachicola og St. Andrews. Unionisterne havde herved bemægtiget sig adskillige Fartøier, erobret endel Kanoner, og sat sig fast paa forskjellige Punkter af Kysten. Paa denne Station commanderede nu Admiral Bailey.

Vigtigere i sine Følger vare derimod enkelte Begivenheder, som vare forefaldne i Nærheden af Charleston, og som i det Foregaaende kun løseligt ere berørte. Det er bemærket, at General Hunters Bestræbelser efter Fort Pulaskis Fald gik ud paa at bemægtige sig forskjellige Punkter, hvorved Charlestons Erobring kunde lettes. Denne Bys Havn begrændses mod Syd af James Island, der i Syd og Sydvest er omflydt af Floden Stono, som gjennem Wappoo Creek staaer i Forbindelse med Ashley River lige ved Byen. I Mai Maaned blev Løbet gjennem Stono River oploddet, og nogle Kanonbaade gik op mod Wappoo Creek, hvor nogle fiendtlige Batterier vare anlagte. Enkelte Skjærmydsler forefaldt her, og Unionisterne satte sig efterhaanden fast paa Øen, hvor i Juni Maaned en Troppestyrke ankom under Generalerne Hunter og Benham.

Søndenfor James Island ligger Johns Island og noget søndenfor igjen Øen Edisto. I Farvandene omkring denne Ø forefaldt i Løbet af Foraaret adskillige Træfninger mellem Kanonbaadene og forskjellige Landbatterier. Edisto

kom ligesom de øvrige Øer paa Kysten i Nordstaternes Besiddelse.

Den 13de Mai lykkedes det en sort Lods i Captainens Fraværelse at løbe ud fra Charleston med et armeret Dampskib, som førte en 32 Pds. Pivotkanon samt en 24 Pdr., og tillige havde ombord 4 svære Kanoner, bestemte for et nyt Fort i Havnen. Da Fartøiet laa færdigt til at gaae med Dampen oppe, og Besætningen alene bestod af Farvede, som vare enige med Lodsen i hans dristige Foretagende, havde man Intet andet at gjøre, end at kaste los, og sætte igang. Med Palmettoflag paa Toppen og confedereret Flag under Gaffelen løb Damperen uhindret ud, saluterede Forterne paa sædvanlig Maade med sin Damppibe, heiste hvidt Flag, da den var udenfor disses Skudvidde, og standsede ved Nordstaternes Skibe. Disse fik herved en særdeles velkommen Tilvæxt, da Dampskibet paa Grund af sin Hurtighed, sit udmærkede Maskineri og sit ringe Dybgaaende var meget tjenligt som Blokadeskib.

Forøvrigt forefaldt i Løbet af Aaret kun nogle mindre Skjærmydsler, som oftest for at beskytte Negerne, som i store Skarer flokkede sig til de af Unionisterne besatte faste Punkter, hvor de paa offentlig Bekostning maatte underholdes. Disse flygtede Slaver vare udsatte for adskillig kaad og grusom Medfart fra sine tidligere Herrer, hvis Troppeafdelinger ofte tændte Ild paa deres Boliger, og dræbte for Fode. Som en Følge heraf forefaldt adskillige Træfninger mellem Kanonbaadene og disse Tropper samt enkelte Batterier længere inde i Flodmundingerne og Bugterne, hvor Fienden havde Tilhold. Disse Negere vare iøvrigt Nordstaterne til stor Uleilighed. Man forsøgte adskillige Planer for at civilisere dem og bringe

dem til ved selvstændigt Arbeide at skaffe sig Underhold, men i Regelen strandede disse, og det var kun de Slaver, der vare komne til de frie Stater eller til Fort Monroe, som efterhaanden kunde unddrages Regjeringens Understøttelse. Forsøg paa at colonisere dem især i Sydcarolina mislykkedes aldeles, og Regjeringen havde en Tidlang at udrede ikke mindre end 100,000 Dollars dagligt til deres Underhold. Senere begyndte man at anvende dem til Militærtjeneste.

Udpaa Høsten bragte Admiral Dupont i Erfaring, at de Confedererede havde anlagt endel Batterier ved St. John's River i Nærheden af den af Unionisterne tidligere tagne, men atter forladte By Jacksonsville. Han sendte derfor den 30te September endel Kanonbaade samt en større Troppestyrke op mod disse Batterier, som efter en hidsig Fegtning bleve erobrede. Man kom herved i Besiddelse af 9 Kanoner, og rensede Floden for Fienden paa en meget lang Strækning.

Hovedskuepladsen for Krigsbegivenhederne havde imidlertid været omkring Richmond. Da Mc Clellan var kommen i Besiddelse af Williamsburg, rykkede han op langs Floden Chickahomini og haabede at forene sig med den nordenfra kommende General Mc Dowell. Men Sydstatsgeneralen Stonewall Jacksons raske Tog op igjennem Shenandoahdalen, hvorved Banks blev slagen, og trængt ned til Harpers Ferry, frembragte en saadan Skræk i Washington, at Mc Dowell af Præsidenten blev beordret at beskytte dette Sted, og Mc Clellan saae sig derfor unddraget hans Bistand. Ikke destomindre vovede han det blodige, men uafgjørende Slag ved Fair Oaks den 31te Mai og 1ste Juni, hvorved hver af Parterne tabte omkring 8000 Døde og Saarede og Sydstaterne blandt de

sidste sin Overanfører, den kjække General Johnston. Den siden saa berømte og høiagtede Robert Lee tog nu Commandoen over Sydstatshæren, og trak til sig General Jacksons 15,000 Mand stærke Corps, som ved sin Hurtighed og mesterlige Manøvrer havde undgaaet Generalerne Mc Dowell, Fremont og Banks, der med 60—70,000 Mand fra tre Kanter havde nærmet sig. Den 26de og 27de Juni stod Slaget ved Gaines Mill, hvori Mc Clellan led betydeligt Tab og nødtes til at trække sig ned mod James Floden, for at forene sig med Flaaden, der laae ved City Point og Harrisons Landing. Ivrigt forfulgt af Fienden, blev han ved sin Ankomst til sidste Sted den 1ste Juli angreben af de Confedererede, hvem han dog ved Bistand fra Kanonbaadene med stort Tab drev tilbage. Nordstaternes Hær var under dette Felttog betydeligt indsvundet, og man nødtes til at kalde Vesthæren under Pope tilbage. Halleck blev ansat som Overgeneral, og Mc Clellan beordredes af denne at indskibe sig med Potomachæren, og begive sig til Aquia Creek og Alexandria i Nærheden af Washington, for at forene sig med Popes Hær, hvortil nu ogsaa hørte de Tropper, som havde opereret mod General Stonewall Jackson. Men denne Forening hindredes ved Sydstatsgeneralernes Raskhed og Dygtighed. De kastede sig over Popes Hær, slog den i flere mindre Træfninger, drev den foran sig, og indesluttede den endelig ved Bull Run, hvor de den 30te August vandt en glimrende Seir. Tabet paa begge Sider har aldrig været offentlig bekjendtgjort, men man anslog det for Unionisternes Vedkommende til henimod 20,000 Døde, Saarede og Savnede foruden en stor Mængde Kanoner og Haandvaaben. Denne Begivenhed bragte den seierrige Fiende lige i Nærheden af Washington, Nordforbundets Hovedstad, og fremkaldte stor

Skræk i denne By og omliggende Districter. I denne Nød saae man sig tvungen til igjen at betroe Overbefalingen til McClellan, som netop var ankommen til Washington med sin Hær. Med stor Dygtighed omorganiserede Mc Clellan i kort Tid Hæren, samlede 90,000 Mand under Fanerne, og rykkede mod Fienden. Denne var imidlertid gjennem Shenandoahdalen rykket ind i Maryland, og havde den 15de September erobret Harpers Ferry ved Floden Potomac, og tvunget Oberst Mills til Overgivelse med 11,600 Mand og 45 Kanoner. Men nu rykkede McClellan frem mod Lee, som havde sat sig fast ved Antietam, en Biflod til Potomac. Den 16de stødte Hærene paa hinanden; Kampen begyndte om Eftermiddagen, vedvarede den følgende Dag, og havde endelig Lees Tilbagetog med stort Tab tilfølge. Man anslog dette under det korte Felttog i Maryland til henved 30,000 Mand, men Unionisternes havde heller ikke været ringe. De havde 11,400 Døde og Saarede samt omtrent 1500 Savnede. Derimod gjorde de 6000 Fanger, og erobrede 39 Faner, 13 Kanoner og omtrent 15,000 Geværer.

Den 22de September proclamerede Præsident Lincoln Negerslavernes Frihed i alle de Sydstater, som ikke inden næste Aars Begyndelse havde nedlagt Vaabnene. Denne Beslutning var som et Udtryk for Præsidentens radicale Politik ikke overensstemmende med Mc Clellans Anskuelser, og han nølede derfor med at efterkomme den Befaling, han havde modtaget om strax paany at rykke mod Richmond. Han fik derfor sin Afsked i November og General Burnside udnævntes til hans Eftermand. Denne Officier var en varm Ven og ivrig Beundrer af Mc Clellan, og modtog kun ugjerne Præsidentens Kaldelse, men skyndte sig dog at udføre Befalingen om at trænge frem mod

Richmond. Den 13de December angreb han Lees Hær ved Fredericksburg, en By ved Floden Rappahannock omtrent midt imellem Richmond og Washington. Lee gav ham dog en saadan Modtagelse, at han med et Tab af 12,300 Mand Døde, Saarede og Savnede maatte trække sig tilbage. Sydstaternes Tab var omtrent halvt saa stort.

Under Potomachærens ovenfor løseligt omtalte Operationer havde Flaaden bistaaet, saa ofte Troppernes Bevægelse førte Ven eller Fiende ned imod Søbredden. Det er tidligere omtalt, at nogle Fartøier, hvoriblandt Monitor og Galena, understøttede Mc Clellans første Fremtrængen mod Richmond, og havde en Kamp mod Batterierne paa Fort Darling eller Drury's Bluff. Nogle Dage tidligere havde endel Kanonbaade ydet Hæren særdeles virksom Bistand i en Træfning ved West Point. Forøvrigt forefaldt jevnlige Skjærmydsler, som dog ikke vare af synderlig Vigtighed.

Endel af de øvrige Fartøier, henhørende til den nordlige Atlanterhavsescadre, som nu commanderedes af Admiral Lee, foretoge i Løbet af Høsten endel Expeditioner i Farvandene omkring Pamlico og Albemarle Sound. De stødte her hyppigt paa fiendtlige Troppeafdelinger, havde Kampe mod Batterier iland, og erobrede endel Fartøier. I en Expedition, som Lieutenant Cushing i Slutningen af November foretog opad New River, hvis Udløb er omtrent 8 Mil søndenfor Fort Macon, erobrede han et Par Skonnerter, men kom senere paa Grund, da han atter vilde løbe ud. Det var umuligt at faae Fartøiet af igjen, og Fienden samlede sig om ham i stor Mængde, saa at han tilsidst blev nødt til at antænde sit Fartøi, og forlade det.

Et andet Uheld af større Betydning tilstødte denne Escadre i de sidste Dage af Aaret, idet den første Moni-

tor sank i Søen. Den var den 29de December, slæbt af Dampskibet Rhode Island, i Forening med Monitoren Passaic, ogsaa paa Slæb af et Dampskib, afgaaet fra Hampton Red for at begive sig til Beaufort i Nordcarolina. Veiret var i Begyndelsen smukt, men overgik den følgende Dag til Kuling af sydlig Vind, som ud paa Natten satte saadan Sø, at Bølgerne brøde over Fartøiet, aldeles overskyllede Dækket og Styrehuset, og ofte gik over Taarnet. Adskilligt Vand kom herved ned gjennem Styrehuset og ind gjennem den med Drev tilstoppede Aabning rundt Taarnets Fod. Eftersom Søen tiltog, begyndte Skibet at arbeide mere og mere, og dets overhængende Deles voldsomme Anslag mod Vandet under Sætningerne, bibragte det en saadan Rystelse, at Pakningen om Taarnet mere og mere løsnede. Herved kom meget Vand ned i Fartøiet, og man maatte efterhaanden sætte Centrifugalpumpen igang og tage Indsprøitningsvandet indenbords. Forgjæves forsøgte man at slakke Slæberen, og lade Rhode Island sagtne sin Fart; det var da umuligt at holde Monitoren oppe mod Søen, den kastede sig tvers, og rullede meget voldsomt. Trods alle anvendte Midler steg Vandet i Skibet ud paa Natten saaledes, at man formodede, at de voldsomme Rystelser maatte have frembragt en Læk i selve Skroget et eller andetsteds under Pantsringen. Mod Midnat var Vandet flere Tommer over Maskinrummets Dæk, og man maatte sagtne Hovedmaskinens Fart, for at kunne holde Pumperne kraftigt igang. Der gjordes da Signal til Rhode Island om Bistand, og man begyndte under meget farefulde Omstændigheder at overføre Besætningen til dette Skib. Imidlertid naaede Vandet Fyrene, slukkede disse, og man lod Ankeret falde, for at bringe Monitoren op mod Vinden. Den sank Kl. 1 om Morgenen

Nytaarsaften, efterat Alle vare frelste med Undtagelse af 4 Officier og 12 Mand, der sandsynligvis ere skyllede overbord. En Baad med Besætning fra Rhode Island savnedes, men blev senere bjerget af et andet Fartøi. Passaic var nær ved at dele Monitors Skjæbne, men naaede dog heldigt Beaufort paa Nytaarsdag.

Det staaer for dette Aar endnu kun tilbage at omtale Sydstaternes Kapere, der tilføiede Unionisternes Skibsfart betydelig Skade, og i høi Grad lammede deres Søhandel.

Kaperen Sumter havde i lang Tid ligget ved Gibraltar, hvor den holdtes indestængt af Corvetten Tuscarora. Den blev endelig solgt, og dens Chef, Captain Semmes, begav sig til England for at skaffe sig et nyt Fartøi. De Confedererede havde imidlertid ladet adskillige Krigsskibe sætte under Bygning i Liverpool. Et af disse, Oreto, blev efter sin Afseiling paa Forestillinger fra Washington to Gange anholdt af engelske Krydsere, men atter løsladt. Det lykkedes dette Skib i September Maaned under engelsk Flag at løbe forbi Unionisternes Blokadeskib udenfor Mobile, og heldigt at komme ind til denne By. I December Maaned kom den atter fuldt armeret ud under Commando af en Irlænder ved Navn Maffit.

Captain Semmes havde imidlertid i England faaet bygget en ny hurtig Damper, som under Navn af 290 stak tilsøes, og undgik Tuscarora, der passede paa den. En Ordre fra den engelske Regjering om at lægge Beslag paa den, kom ogsaa for sent. Den løb ned til Azorerne, tog her sine Kanoner og Vaaben ind fra et senere ankommet engelsk Barkskib, og heiste under Commando af Captain Semmes confedereret Flag og Vimpel. Paa samme Tid erklæredes dens Navn for at være Alabama, og en Ordre fra Jefferson Davis oplæstes, ifølge hvilken det var

Chefen paalagt at „brænde, sænke og ødelægge Alt, hvad der førte de saakaldte nordamerikanske Fristaters Flag“. Skibet begyndte nu sit Krydstogt, og blev snart en Skræk for Unionisternes Handelsskibe. Fra Begyndelsen af September til Aarets Udgang bemægtigede den sig ikke mindre end 28 rigt lastede Skibe, hvoraf de fleste bleve opbrændte, men endel frigivne mod en betydelig Løsesum, som i et Tilfælde opgik til 80,000 Dollars.

Det maatte naturligvis være Nordstaternes Regjering magtpaaliggende at standse dette Uvæsen, og der udsendtes foruden enkelte særskilt detacherede Fartøier i September en Escadre under Commando af Admiral Wilkes, dels for at opsnappe Kaperne, dels for at forhindre den Handel, som foregik mellem Vestindien og enkelte Havne i de sydlige Stater. Alabama undgik dog i dette Aar alle Krydsere. Forestillinger bleve gjorte til det engelske Cabinet saavel om Oreto som om Alabama, men de mødte i det Hele kun undvigende Svar.

1863.

Stilling og Styrke ved Aarets Begyndelse — Marinens Materiel — Træfning ved Galveston — De Confedererede erobre Harriet Lane — Alabama skyder Hatteras i Sænk — Unionsflaaden taber andre Skibe — Fort Hindman erobres — Grant foran Vicksburg — Oberst Charles Ellet løber med Queen of the West forbi Vicksburg — Gaaer op i Red River, og mister sit Skib — Indianola forbi Vicksburg — Ødelægges af Sydstatsdampskibe — Porter narrer Fienden med en Kulfærge — Expedition opad Steeles Bayou — Expedition gjennem Yazoo Pass — Porters Flotille forcerer forbi Vicksburg — Angriber Grand Gulf — Grant sætter over Floden — Vicksburg beleires — Flotillens Operationer — Vicksburg capitulerer 4de Juli — Slag ved Gettysburg — Brev fra Sherman til Porter — Farragut forcerer forbi Port Hudson — Operationer i Forbindelse med Hæren — Port Hudson capitulerer — Begivenheder tillands, Slag ved Chancellorsville — Monitoren Montauk mod Fort Mc Allister — Princess Royal erobres — Confedererede Vædderskibe angribe Blokadeskibene udenfor Charleston — Montauk ødelægger Nashville — Skibenes Artilleri — Monitorer angribe Fort Mc Allister — Charlestons Befolkning — Atlanta erobres — Dupont afløses af Dahlgren — General Gillmore beleirer Charleston, understøttes af Flaaden — Morrisøen tages — Mislykket Forsøg paa at tage Fort Sumter med Mandskaber fra Flaaden — Torpedobaad mod New Irronsides, Weehawken synker — Dahlgrens Rapport om Monitorer — Unionsdamperne Clifton og Sachem erobres — Expedition til Rio Grande — Kamp ved Helena — De Kalb ødelægges af Torpedoer — Kanonbaaden Moose og General Morgan — Den nordlige Atlanterhavsescadre — Blokadebrydere ved Wilmington — Lieutenant Cushing i Topsail Inlet — Krigen til Lands — Slag ved Chickamauga og Chattanooga — Kaperne Alabama, Georgia og Florida.

Det nye Aar fandt de stridende Parter i blodig Kamp paa flere Steder. Ved Murfreesborough ikke langt fra Nashville, varede Slaget paa anden Dag, og i Syd ved

Kysten af Texas kjæmpede Blokadeskibene mod fiendtlige Fartøier og Tropper.

Syden havde indseet, at Tabet af Mississippidalen vilde splitte Forbundets Magt, og tilføie det ubodelig Skade. De Confedererede havde derfor benyttet sig af Unionshærens Bortdragning mod Østen, og befæstet sig paa Strækningen mellem Memphis og Baton Rouge med Vicksburg og Port Hudson som stærke og udstrakte Vaabenpladse. Mod disse Punkter opererede Nordstatsgeneralerne Grant og Sherman, og i det Indre understøttedes de af General Rosenkrants, som ved Murfreesborough leverede General Bragg et Slag, som begyndte Nytaarsaften, sluttede den 3die Januar, og havde Sydstatshærens Tilbagetog tilfølge. Tabet var omtrent 12,000 Mand paa hver Side.

I Virginien stode Hovedhærene en Tidlang rolige mod hinanden. Nordstatshæren under Commando af Burnside, der sidst i Januar afløstes af Hooker, talte omtrent 130,000 Mand. Sydstatshæren, som under Lee fremdeles stod i sin stærke Stilling i Nærheden af Fredericksburg, talte omtrent 50,000.

Nordstaternes Flaade var fordelt paa de samme Stationer og med de samme Befalende som ved Aarets Slutning, men den var nu betydeligt forøget. Den havde i det foregaaende Aar faaet en saadan Tilvext, at den med Transportfartøier og Tendere nu bestod af 427 Skibe med 3268 Kanoner. Senere i Aarets Løb forøgedes den med flere Dampere, hvoriblandt adskillige Jernbaade, lige og forsynede med Ror i begge Ender, og flere Taarnskibe, nogle med et, og andre med to Taarne, byggede efter Ericssons Tegninger, og paabegyndte strax efterat den første Monitor saa glimrende havde staaet sin Prøve. Ligeledes hørte til Flaaden New Ironsides, det tredie Skib,

som var bygget efter den i 1861 nedsatte Commissions Anbefaling. Dette Fartøi, som var bygget af Merrick & Sons i Philadelphia, var i nogen Maade en Efterligning af den engelske Pantserfregat Warrior. Det havde kun sit Batteri beskyttet ved Pantsring udenbords og tverskibs Pantservægge for og agter. Det var 220 Fod langt, 60 Fod bredt, havde 1,000 Hestes Kraft nominelt, og førte 16 Stykker 11″ Dahlgrens Kanoner.

Nytaarsmorgen lidt efter Midnat bemærkede man paa Unionisternes ved Galveston liggende Kanonbaadsescadre, som bestod af 5 Fartøier under Commando af Captain Renshaw, at 3 fiendtlige Dampskibe nærmede sig. Det var da klart Maaneskin. Kort efter hørte man Skydning iland, som lod formode, at Unionisternes derværende 260 Mand stærke Corps var angrebet. To af Kanonbaadene ilede disse Tropper til Bistand. Henimod Daggry blev Kanonbaaden Harriet Lane angreben af to Dampskibe, som begge vare beskyttede ved Bomuldsballer i en Høide af 20 Fod over Vandgangen. Den ene af dem var bestykket med to Metalkanoner og var armeret med en 68-Pds. Riflekanon, som dog sprang ved tredie Skud. Harriet Lane forsøgte at løbe den ene fientlige Damper isænk, men fik i det samme et Skud af den anden, som dog selv derved fik størst Skade, og nødtes til at landsætte. Nu løb den første Damper atter ombord i Harriet Lane, blev hængende fast der, og sendte i Forening med den paa Grund liggende Kamerat heftige Geværsalver ned paa dens Dæk. Harriet Lanes Mandskab blev drevet fra Kanonerne, Chefen og Næstcommanderende dræbte, og Fartøiet taget ved Entring.

Unionisternes Dampkanonbaad Owasco, som havde indtaget Kul noget nedenfor Byen, havde imidlertid aab-

net Ilden mod nogle fiendtlige Landbatterier, og, da det blev saa lyst, at Harriet Lanes Stilling kunde sees, søgt at komme dette Skib tilhjelp. Den kom imidlertid under Opseilingen paa Grund flere Gange, og blev, da den nærmede sig Harriet Lane, modtagen af Gevær- og Kanonskud, hvoraf det skjøntes, at dette Fartøi var i Fiendens Vold. Owasco bakkede sig da ned forbi de Kanonbaade, som fyrede paa Fienden i Byen.

Chefskibet Westfield havde sat sig i Bevægelse, saasnart de fiendtlige Dampere bemærkedes, men var kort efter kommen paa Grund. Vandet begyndte strax derpaa at falde, og alle Bestræbelser for at faae Fartøiet flot viste sig frugtesløse. Kanonbaaden Clifton, som kom til for at bistaae i dette Arbeide, blev derfor beordret op til Byen, og Captain Renshaw gjorde sig klar til at forlade sit Fartøi, og sprænge det i Luften. Clifton aabnede da Ilden mod det ved Byen liggende Fort Point, og drev Besætningen bort, men Fienden havde imidlertid sat sig fast i Byen og flere omliggende Punkter, og Kanonbaadenes Ild havde i den sidste Del af Kampen været lidet virksom paa Grund af det indtraadte Mørke, da Maanen var gaaet ned, Den confedererede Befalingsmand opfordrede nu Fartøierne til Overgivelse, og Parlementairflag bleve heiste. Cliftons Chef, begav sig da ombord til Captain Renshaw for at modtage dennes Ordres, men sendtes tilbage med en bestemt Vægring og Befaling at bringe alle Skibene ud. Neppe var han atter kommen ombord i sit Fartøi, før Westfield sprang i Luften, og det erfaredes siden, at Chefen og et Par Officierer samt 10 Mand herved havde fundet sin Død. Det lykkedes at bringe Fartøierne ud med Undtagelse af to Kulskibe og den erobrede Kanonbaad Harriet Lane. Unionisternes Tab var 21

Døde og 46 Saarede foruden dem af Harriet Lanes Besætning, som bleve fangne. Galveston kom i de Confedereredes Besiddelse, og Blokaden blev for en kort Tid hævet. Admiral Farragut udtalte sig i sin Rapport meget skarpt om de efter Chefens og Næstcommanderendes Død paa Harriet Lane tiloversblevne Officierers Forhold.

Faa Dage senere, den 11te Januar, da andre Skibe af Farraguts Escadre vare sendte ned for at blokere Galveston, opdagedes mod Aftenen en Seiler udenfor. Kanonbaaden Hatteras udsendtes for at jage denne, naaede den i Mørkningen, saae at den var et armeret Dampskib, og løb op paa Siden af den paa omtrent 100 Alens Afstand for at praie. Svaret var: „Hendes Britiske Majestæts Skib Vixen". Chefen paa Hatteras havde Mistanke om, at dette Svar ei var rigtigt, og svarede, at han vilde sende en Baad ombord. Men neppe var Baaden i Vandet, før man fra det fremmede Seil hørte en Stemme, der raabte: „Vi ere de Confedererede Staters Dampskib Alabama", og strax efter kom Laget fra dette bragende ind gjennem Hatteras's Side. Chefen paa Hatteras besvarede øieblikkelig Ilden, og søgte at nærme sig og entre Alabama, der imidlertid havde beslaaet sine Seil, og dampede forover. Men denne Plan mislykkedes paa Grund af Alabamas større Hurtighed, og begge Skibe dampede en Tidlang Side om Side paa 40 à 50 Alens Afstand, under en heftig Musketild, og udvexlende Lag paa Lag. Efter omtrent et Kvarters Forløb havde Bomber antændt Ild paa to Steder i Hatteras's Last, et Skud havde knækket dens ene Cylinder, og den var nær ved at synke. Samtidigt var Alabama kommen forud, og beskjød den langskibs, og der var da Intet at gjøre uden at overgive sig. Besætningen

blev bjerget af Alabama, og Skibet sank strax efter med Topperne staaende over Vandet.

Disse Uheld vare dog ikke de eneste, som tilstødte Admiral Farraguts Escadre. En Afdeling fra de udenfor Atchafalaya liggende Kanonbaade deltoge medio Januar i Forening med Tropper under General Weitzel i en Expedition opad Floden Teche, men bleve slaaede tilbage med betydeligt Tab. To Kanonbaade bleve mod Maanedens Slutning af Fienden erobrede ved Sabine Pass, som det synes uden at have gjort synderlig Modstand. Den 28de Marts blev en tredie Kanonbaad tvungen til Overgivelse ved Atchafalaya, og i Begyndelsen af April maatte et jernklædt Dambskib ved Floden Amites Munding forlades og opbrændes, fordi det ikke kunde bringes af Grunden, uagtet man havde anvendt alle Midler, hvoriblandt ogsaa at kaste Touget fra et udført Agteranker om Hjulet og derpaa sætte Maskinen igang.

Men imidlertid havde Mississippien været Skuepladsen for vigtige Begivenheder, der dannede en Fortsættelse af de i forrige Aar foretagne Operationer, og skulde give Unionisterne Besiddelse af de faste og stærkt befæstede Punkter Vicksburg og Port Hudson samt Strækningen mellem disse. Det var Planen, at General Banks, understøttet af Admiral Farragut skulde rykke mod Port Hudson, medens Generalerne Grant og Sherman i Forening med Admiral Porter nordfra opererede mod Vicksburg. Forskjellige Hindringer stillede sig dog iveien for General Banks's Fremtrængen fra Syd, og Sherman var ved sit Angreb paa Vicksburg i Aarets sidste Dage slaaet tilbage, medens General Grant havde maattet trække sig nordover. Grant bragte da sine Tropper til Memphis for derfra at gaae nedad Floden, og Sydstatsgeneralen Pem-

berton, som tidligere havde opereret mod Grant, kastede sig ind i Vicksburg, og overtog Befalingen paa dette Sted.

Medens man afventede General Grants Komme, sendtes fire jernklædte Kanonbaade i Forening med nogle andre samt en Afdeling Tropper den 9de Januar op gjennem White River, for derfra gjennem en Canal at gaae ind i Floden Arkansas. Samme Dags Aften naaede de op mod det i Nærheden af Post of Arkansas ved denne Flod liggende Fort Hindman paa 12 Kanoner. Tropperne bleve her landsatte, og Kanonbaadene aabnede den følgende Dag paa omtrent 600 Alens Afstand Ilden mod Fortet. Skydningen var heftig paa begge Sider, og foranledigede adskillig Skade, saavel paa Kanonbaadene som hos Fienden. Dagen efter angrebe Tropperne og Flotillen i Forening. Kanonbaadene bragte snart ved sine 10″ Kanoner Fiendens mod Vandet vendte Batterier til Taushed, og Fortet blev taget om Eftermiddagen, hvorved 7,000 Mand, 20 Kanoner, 8,000 Geværer og betydelige Forraad faldt i Unionisternes Hænder. De jernklædte Kanonbaade havde lidt endel, men alene ved Kugler, som vare komne ind gjennem Portene. Chefen paa Kanonbaaden De Kalb havde ladet Alt udenbords oversmøre med Fedt, og tilskriver dette for en stor Del, at intet fiendtligt Projectil gjennemtrængte hans Jernklædning.

Efterat Fortet var taget, gik Fartøierne længere op i Floden Arkansas og ind i White River, hvor enkelte Skjærmydsler forefaldt, og Fienden overalt blev dreven bort. Expeditionen vendte nu tilbage, og General Grant ankom først i Februar med sine Tropper, som sloge Leir ved Young's Point lige overfor Yazoo Flodens Munding. Men det uheldige Udfald af Shermans Angreb

paa Vicksburg, havde overbevist Grant om det Vanskelige eller Unyttige i at angribe fra denne Kant, og bragte ham til nu at lægge Planer for at nærme sig fra Sydsiden. Dog antoges det umuligt at bringe Transportfartøierne nedad Floden, forbi Vicksburgs Batterier, og Arbeidet fortsattes derfor paa en Canal, som det foregaaende Aar var paabegyndt over den sydlige Del af Landtungen lige overfor Vicksburg. Men det vedholdende Regn bragte Floden til saaledes at stige, at Canaldæmningen den 8de Marts blev gjennembrudt, den næsten færdige Canal ødelagt og Leiren paa Landtungen oversvømmet. Man maatte nu se sig om efter andre Veie, og paabegyndte en Canal fra Milliken's Bend ovenfor Young's Point forbi Byen Ny Carthago til Tensas Floden, som falder i Black River, der atter optages af Red River, som udmunder i Mississippien ikke langt fra Semmesport nogle Mil ovenfor Port Hudson. Dog blev ogsaa dette Arbeide forgjæves paa Grund af Vandets hurtige Falden, men Grant havde imidlertid med Tropperne begyndt Marschen overland til Ny Carthago og fortsatte den senere til Hard Times i Louisiana, ligeoverfor Udløbet af Big Black River i Mississippien.

Imidlertid havde det lykkedes at bringe adskillige Fartøier forbi Batterierne i Vicksburg. Det første, som kom forbi, var Vædderen Queen of the West under Commando af Oberst ved Marinerne Charles Ellet, en forhenværende Mediciner og Søn af den Ellet, som Aaret iforveien havde commanderet Vædderskibene. Denne Mand, som kun var lidet over 20 Aar, var af en overmaade djerv og dristig Character. I en Rapport udtaler Admiral Porter sig saaledes om ham: „Jeg kan ikke sætte denne tappre og dristige Officier for høit. Min eneste

Uleilighed med ham er at lægge Baand paa ham og holde ham ude af Fare; han gjør Alt, hvad jeg forlanger uden Bemærkninger og det er denne Slags Folk, jeg synes om at commandere“.

Queen of the West var et Træskib, forsynet med Jernhorn forud og bestykket med en 30-Pds. riflet Parrot-Kanon og fire mindre Stykker. Fartøiet sendtes afsted dels for at ødelægge et stort Dampskib, som man dagligt saae liggende under Vicksburgs Kanoner, dels for nedenfor Byen at forstyrre Fienden i hans Transporter af Fornødenheder til Fæstningerne. Man havde søgt at beskytte Skibets Maskine og Skrog ved 300 vel vædede Bomuldsballer, og havde anbragt Rattet under Dækning forud. Oberst Ellet afgik noget før Daggry den 2den Februar, men det befandtes, at Rattet ikke vilde virke i sin nye Stilling, og det maatte atter flyttes agterud. Under Arbeidet hermed var Tiden gaaet hen, saa at det var fuldt Dagslys, da Fartøiet nærmede sig Batterierne, fra hvilke det strax hilsedes med en Mængde Skud, hvoraf et gik igjennem Skorstenen. Under en meget heftig Ild fra Fienden dreiede nu Oberst Ellet tvers paa Floden, og løb lige imod det fientlige Dampskib. Men Strømmen, som her løb meget hurtigt, tog hans Fartøi, og gjorde derved Stødet mindre voldsomt. Dog sendte Ellet i samme Øieblik nogle Brandbomber ind i det fiendtlige Skib, og satte det derved i Brand. Men nu havde Strømmen svinget hans Agterende rundt, og Fiendens og hans egen Ild havde antændt Bomuldsballerne paa to Steder. Fienden, som idet Ellet saaes at styre tvertover Floden, havde sagtnet sin Ild noget og istemt livlige Hurraraab i den Tanke, at han vilde overgive sig, fortsatte nu Skydningen med fordoblet Heftighed. Det var under disse Omstændigheder

meget vanskeligt at faae Fartøiet svinget, og Bougen atter vendt nedad Floden. Dog lykkedes dette ved Vindens og Strømmens Hjælp, og Skibet dampede med fuld Fart videre. Man fik Ilden slukket ved at kappe de antændte Bomuldsballer los, og Fartøiet kom heldigt uden Mandefald og uden synderlig Skade forbi Batterierne, efterat have udholdt disses Ild i 50 Minuter. Fienden havde imidlertid slukket Ilden paa Vicksburg, men dette Fartøi havde dog lidt saamegen Skade, at det senere blev ubrugeligt.

Queen of the West fortsatte sin Vei nedad Floden, erobrede og opbrændte i Nærheden af Natchez tre med Provisioner lastede fiendtlige Dampskibe, løb nogle Mile op igjennem Red River, og vendte atter tilbage for at faa Kul. En Kulfærge, som om Natten var kastet los fra Skibene ovenfor, drev heldigt forbi Batterierne, og kom ned til Oberst Ellets Fartøi.

Den 10de Februar afgik Ellet atter med Queen of the West, ledsaget af et lidet Dampskib, De Soto, som var taget fra Fienden. Det var Hensigten at løbe op igjennem Big Black River, som falder ud i Mississippien ved Grand Gulf nogle Mile nedenfor Vicksburg. Det befandtes imidlertid umuligt at komme opad denne Flod, og Ellet løb derfor nedad Mississippien, ind i Red River og fra denne ned i Floden Atchafalaya. Han erobrede her endel fiendtlige Forraad, havde nogle smaae Skjærmydsler, og løb op i Black River, hvor et fiendtligt rigt lastet Dampskib, Era No. 5, erobredes. Dette blev efterladt nede i Floden, medens Queen of the West og De Soto løb nogle Mile opad denne, og engagerede det fiendtlige Fort Taylor. Ellets Lods, der var en Sydstatsmand, tagen ombord paa Era, satte hans Fartøi, sandsynligvis

med Forsæt, paa Grund ligeoverfor Fortets Batterier og i en saadan Stilling, at ingen af Skibets Kanoner kunde bære. Ilden fra Fortet gjorde da megen Skade, sønderbrød Maskineriet, knækkede Damprøret, fyldte Skibet med Damp, og bragte det i en saadan Tilstand, at det maatte forlades. De Soto var omtrent en Kvartmil borte, og nogle af Besætningen reddede sig derhen i Baade, medens Størsteparten, hvoriblandt Ellet, da Baadene vare borte, paa Bomuldsballer maatte drive ned til Dampskibet. Fienden tog Queen i Besiddelse, gjorde 21 Fanger, istandsatte Skibet, og brugte det siden.

Efterat Ellet med den tiloversblevne Besætning var kommen ombord paa De Soto, gik han med dette Fartøi nedad Floden, men det løb i den tykke Taage flere Gange paa Grund, og blev herved saa beskadiget, at det maatte ødelægges, efterat man havde flyttet Besætning og Forraad over paa Era.

Man vidste, at det hurtige Dampskib Webb var oppe i Red River ved Alexandria, og kunde saaledes snart vente at see sig forfulgt af dette. Ellet skyndte sig derfor afsted med Era, og kastede en stor Del af Ladningen overbord, men man havde snart kun Korn og Halm at brænde under Kjedlerne foruden fugtig Cypresved, funden paa Stranden, og man var saaledes kun istand til at holde lidet Damptryk oppe. Det lykkedes dog i den mørke Nat at komme ud fra Red River, og Dampskibet arbeidede sig nu langsomt opad Mississippien med neppe to Miles Fart over Grunden. Efterat have været paa Grund i tre Timer, naaede Skibet den 16de om Morgenen op til noget nedenfor Natchez, da en Dampskibsskorsten bemærkedes tæt ved over Taagen. Af den sorte Røg, der viste, at Skibet brændte Kul, skjønnedes det at

være en Nordstatsdamper, og al Fare var forbi. Det viste sig at være Vædderskibet Indianola, som kort forud heldigt havde passeret Vicksburgs Batterier. Efterat Era fra to af Indianola medbragte Færger var forsynet med Kul, afgik begge Skibe ned mod Red River, hvor Webb opdagedes og blev drevet paa Flugt. Era løb derefter opad Mississippien, og ankrede nedenfor Vicksburg.

Indianola, som saa beleiligt var kommen til, var et prægtigt nyt Dampskib, og et af de bedste jernklædte Fartøier paa Floden. Det var 174 Fod langt, 50 Fod bredt, og havde 3 Tommers Pantsring udenpaa 32 Tommers Bakning af Egetræ. Dækket bestod af 8 Tommer Træ bedækket med en Tommes Jernplader. Det havde paa Dækket to Kasemater, hvis Sider skraanede under 26 Graders Vinkel, og vare af 3 Tommer tykt Jern. Det havde svære Jernrøstværker over alle Luger og Aabninger, og ved Siden af Kjedlerne 7 Fod brede Kulkasser. Det havde 3 Kjedler og 7 under Dæk liggende Maskiner, 2 til Skovlehjul paa Siden, to til Propellerne, to til Spillene og en til Føde-, Lænse- og Brandpumperne. I forreste Kasemate vare anbragte to 11″ Dahlgrenskanoner og i agterste to Stykker 9″. Desuden havde den en Slange, hvormed Damp eller kogende Vand kunde sendes mod en entrende Fiende hvorsomhelst paa Skibet. Styrehuset var pantsret, og havde ligesom alle øvrige Rum paa Skibet fri Communication med enhver Del nede om Læ.

Indianola havde forladt sin Ankerplads udenfor Yazoo Floden Kl. 10 om Aftenen den 13de Februar i disigt overskyet Veir og dybt Mørke. Efterat være kommen igjennem Flotillen ved den øvre Ende af Canalen over Landtungen, stængte den sin Damp af, og lod sig drive med

Strømmen. Den kom heldigt forbi Pynten og Batterierne ovenfor Vicksburg, og blev nu af Strømmen sat ned mod Dæmningen foran Byen. Skibet kom saa nær ind mod Flodbredden, at man ombord tydeligt kunde høre Folk tale iland, Lys blinkede overalt i Byen, og Skildvagter patrouillerede langs hele Dæmningen. Længere nede brændte en Vagtild ganske svagt; i det Øieblik Indianola kom lige ud for denne, kastede en Soldat nogle Stykker Brænde op i Ilden. Luen blussede klart op, Soldaten saae Skibet, og affyrede sit Gevær mod det. I et Nu var Alt lutter Liv ved Flodbredden, Soldaterne affyrede sine Geværer, Trommerne kaldte til Vaaben, Raketter sendtes op, og et Batteri begyndte at fyre. Men Indianola var atter forsvunden i Mørket, og Ingen vidste, hvor den var. Dog maatte den kort efter sætte sin Maskine igang, for at faa Styrefart, og forraadte sig da ved Larmen af sin Damp. Igjen begyndte Batterierne at fyre, men Øieblikket efter var atter Alt taust. Skibet drev nu i nogen Tid videre med Strømmen, men satte saa sin Maskine igang med fuld Fart, og kom trods de sidste Batteriers heftige Ild heldigt forbi dem alle.

Efterat Era havde forladt den, for at gaae nordover, løb Indianola ned mod Red River, og erfarede, at Queen of the West var istandsat af Fienden, og snart kunde ventes nedad Floden. Den 24de Februar, sent om Aftenen, blev den udenfor Big Black River angreben af dette Skib i Forening med Webb og to andre fiendtlige bomuldsklædte Dampskibe. Indianola havde en Kulpram paa hver Side, og dette gjorde den langsom i sine Bevægelser. De fiendtlige Dampskibe derimod sværmede med Lethed om den og gav den Stød paa Stød. De to første bragte Kulprammene til

at synke, et tredie traf Skibet forud, to andre paa Bougen og endelig det sjette paa Styrbords Hjul, som blev aldeles ødelagt. Nu laae Skibet næsten hjælpeløst, og et nyt Stød rammede strax efter agterud, og frembragte en stor Læk. Skibets Besætning havde imidlertid kjæmpet saa godt, som det i Mørket lod sig gjøre, men Chefen indsaae nu, at intet Mere lod sig udrette, satte derfor sin Skruemaskine igang, landsatte Skibet og overgav sig.

Faa Dage efter lod Admiral Porter en stor Færge gjøre istand, saa at den lignede en Kanonbaad, og slap den derpaa løs i Strømmen. Fienden lod sig narre, antog den for et stærkt Vædderskib, og aabnede en heftig Ild mod den. Den slap dog vel forbi, og drev videre ned ad Floden. Men imidlertid havde man fra Byen sendt Ilbud ned til den ved Fort Warrenton, to Mile sydligere liggende Queen of the West, og dette Skib havde ilsomt taget Flugten. Ligeledes havde man sendt Befaling ned om at ødelægge Indianola, som blev istandsat i Nærheden af det Sted, hvor den var tagen. Da man senere var kommen til Kundskab om den formentlige frygtelige Fiendes sande Natur, blev Contraordre sendt, men denne kom for sent, og Indianola blev sprængt i Luften.

Nogen Tid efter foretog Admiral Porter en meget mærkelig Expedition. Den usædvanligt høie Vandstand bragte ham paa den Tanke, at han maatte kunne trænge ind i Landet med sine Kanonbaade, naa Yazoo Floden langt ovenfor Vicksburg, og saaledes falde Fienden i Ryggen. Han foretog med et Par Baade en Recognoscering, og fandt, at Tingen var udførlig. Den Vei, han havde tænkt at tage, var først et Stykke opad Yazoo Floden ind i Steele's Bayou, som ved almindelig Vandstand kun er en Bæk af ringe Dybde, og derfra gjennem

Black Bayou ind i Deer Creek og videre gjennem Rolling Fork til Big Sunflower River, som falder i Yazoo ovenfor Fiendens stærkt befæstede Stilling Haines's Bluff.

Medens endel Tropper ad en kortere Vei overland skulde møde ham ved Rolling Fork, gik Porter den 14de Marts op gjennem Steele's Bayou med 5 Kanonbaade, 4 Morterfartøier og 4 Slæbebaade. Han fandt her 5 Favne Vand og ret god Bredde, men i Black Bayou var Passagen yderst trang, og han maatte arbeide sig gjennem næsten tæt Skov. Farvandet var næsten gjengroet af Pilebuske, og store Træer maatte rykkes op med Roden eller løbes overende af de jernklædte Kanonbaade. Dette meget besværlige Arbeide tillod ikke Fartøierne at avancere mere end 4 Mil i 24 Timer. Endelig vare de dog igjennem Black Bayou og inde i Deer Creek, hvor de lettere kunde komme frem, skjønt de ogsaa her hindredes meget af Pilekviste i Vandet og overhængende Grene. De vare nu komne ind i et særdeles smukt og rigt Land, hvor Befolkningen med stor Forbauselse betragtede de store Fartøier, som vare komne frem ad Veie, som ikke engang en Færge tidligere havde passeret. Men endnu før de naaede Rolling Fork, fik de Underretning om, at fiendtlige Tropper nærmede sig, og at man fældede Træer over Vandløbet, for at hindre deres videre Fremtrængen. Vel lykkedes det ved store Anstrengelser at rydde en saaledes anbragt Spærring bort, men en fiendtlig Styrke af 800 Mand med 7 Stykker Feltartilleri rykkede nu imod ham, og flere Tropper vare ivente. Da General Sherman endnu ikke var ankommen, og Porter tillige fik Underretning om, at man bag ham anbragte Spærringer i Vandløbet, fandt han det rigtigst at trække sig tilbage. Han tog derfor Rorene af sine Fartøier, og

lod dem drive med Strømmen, idet de tørnede fra Træ til Træ. En Kanonbaad blev sendt iforveien for at bortrydde Spærringer, og dette gik ret raskt fra Haanden, indtil man den 22de kom til en meget stærk saadan, der forsvaredes af fiendtlige Tropper. Disse bleve dog snart drevne bort af Kanonbaadenes svære Skyts, og kort efter stødte General Sherman til Flotillen med sine Tropper. Admiral Porter tænkte da paa at vende tilbage, men hans Besætninger vare meget trætte efter en Uges anstrengt Arbeide; han vidste, at Fienden var allarmeret, og havde desuden kun lidet Provisioner og Kul igjen. Han besluttede derfor at fortsætte Veien tilbage, og naaede den 24de atter Yazoo Floden. Han siger i sin Rapport om denne Expedition, at han aldrig har seet Skibe, der vare saa vel skikkede som disse jernklædte Kanonbaade til at løbe Træer overende, rykke dem op med Roden, eller ødelægge Broer. Fartøierne havde kun faaet Skade paa sine Robaade, der vare slemt medtagne af Træerne. Flotillen havde kun nogle faa Døde og Saarede, trufne af Rifleskytter, som under Tilbagetoget sværmede om i Skovene.

Denne Expedition havde altsaa forfeilet sit egentlige Øiemed, men havde dog ikke været uden Betydning. Den havde sat Fienden i stor Forskrækkelse, tvunget ham til at sende Tropper afsted fra Vicksburg, og man havde gjort saa stort Bytte, at man gjerne, siger Porter, kunde bygge en Kanonbaad for dets Værdi.

En Expedition af lignende Art foretoges omtrent paa samme Tid. Noget nedenfor den i Syd for Memphis liggende By Helena findes ved Mississippiens østlige Bred en Sø, Moon Lake, som ved en Canal staaer i Forbindelse med denne Flod, og paa den anden Side gjennem

Yazoo Pass og den smale Flod Coldwater med Tallahatchie, der ved sit Sammenløb med Yallobusha danner Yazoo Floden. Man udvidede Canalen fra Mississippien til Moon Lake, og gik, da dette Arbeide var færdigt, op gjennem det nævnte Farvand med to jernklædte Kanonbaade, fem mindre og en Del Transporter, som førte Tropper og Forraad. Det var Hensigten med denne Expedition at afskjære Vicksburg fra Forbindelse med den øvre Del af Yazoo-Floden, ad hvilken Fornødenheder tilførtes Byen. Den 25de Februar løb Flotillen ind i Yazoo Pass, hvis Bredder fandtes bevoxede med store Træer, der med sine Grene foroven fuldstændigt lukkede over Vandløbet. Tillige fandtes Passagen saa bugtet, og Strømmen løb saa haard, at man under sin Fremtrængen maatte gaae sagte agterover, og fire sig med Strømmen eller svinge i Bugtningerne ved Trosser, fastgjorte i Træerne. Man var paa denne Maade tre Dage om at avancere en Strækning, som i lige Linie kun var tre Mil, og fik adskillig Skade paa Skorstene, Rofartøier m. m. Senere blev Farvandet noget bedre, men man naaede dog ikke førend den 11te Marts frem til i Nærheden af det førnævnte Sammenløb af Floderne, hvor Fienden paa den derved dannede Landttunge havde anlagt et Fort ved Navn Pemberton. Dette var dannet af 7 Rader Bomuldsballer med 8 Fods Jordtykkelse udenpaa. Verket, som var bestykket med 1 riflet 64 Pds. Parrot og tre 24 Pds. Dahlgren, forsvaredes af 5,000 Mand under General Tilghman, tidligere Commandant i Fort Henry. Farvandet var af den Beskaffenhed, at kun en af de jernklædte Kanonbaade kunde angribe ad Gangen, og man anbragte derfor en 30 Pds. Parrot i Batteri iland. Ved den første Dags Skydning trængte en fiendtlig Bombe ind mellem Kanonbaa-

den Chillicothes Glideporte, der vare noget aabnede for Kanonens Ladning. Denne Bombe traf en anden, som man netop skulde føre ind i Løbet paa Baadens Kanon. Begge Bomber exploderede, dræbte og saarede Mange, og foranledigede megen Skade. Ilden vedvarede i længere Tid, og Fortets Kanoner bleve bragte til Taushed, men Tropperne fandt det paa Grund af Terrainets Vanskelighed umuligt at trænge frem, og man begyndte derfor at trække sig tilbage. Under Tilbagetoget stødte en større unionistisk Troppestyrke til Flotillen, og man vendte atter om for at fornye Angrebet. Dog udrettedes heller ikke noget ved dette, og den hele Plan blev endelig opgivet.

Denne Expedition havde saaledes heller ikke opnaaet sit Øiemed, men havde dog tilføiet Fienden betydelig Skade; thi man havde skudt et af Fiendens Dampskibe isænk, tvunget bam til at sænke eller opbrænde fire andre, og nødt ham til at sende Tropper ud fra Vicksburg.

Et Arbeide, paabegyndt for at sætte Lake Providence ved Mississippiens vestlige Bred i Forbindelse med Tensas-Floden, førte heller ikke til noget Resultat, og den kortere Vei fra Milliken's Bend blev som før omtalt besluttet.

Under Admiral Porters Fraværelse paa Expeditionen opad Steele's Bayou, vare paa Forlangende af Admiral Farragut to Vædderbaade sendte nedad Floden forbi Vicksburgs Batterier. Den ene af disse Baade blev skudt isænk, men den anden, som commanderedes af den kjække Oberst Ellet, slap forbi, dog med stort Tab og betydelig Skade.

Imidlertid havde General Grant begyndt sin Bevægelse mod Syd, og det blev nødvendigt at bringe endel af Flotillen forbi Vicksburg for at sikre Tropperne Passagen over Floden nedenfor. Admiral Porter begyndte da

at gjøre sine Forberedelser, og lod Kanonbaadene samt tre Transportfartøier, som ogsaa skulde være med, yderligere beskytte ved Bomuldsballer, vaadt Hø, Tømmere, Jernbaneskinner og lignende. Alle Fartøier fik Befaling at have gode Fyre, før de afgik, saa at liden Røg skulde vises. Ligeledes paalagdes de for at undgaae Støi- at slippe sin brugte Damp ud i Hjulkassen. Hvert Fartøi skulde tage en Kulpram paa sin Styrbords Side, og de skulde følge hinanden i omtrent 70 Alens Afstand og for at undgaae Paaseiling ikke lige i hinandens Kjølvand. Naar Kanonbaadene vare tvers af Vicksburgs Batterier, skulde de aabne Ilden mod disse, og Transportskibene skulde søge at komme forbi i Mørket og Røgen.

Da Alt var færdigt, afgik Fartøierne den 16de April Kl. 10 om Aftenen i den forud bestemte Orden. Først kom Porters Flagskib Benton med et mindre Dampskib surret paa Styrbords Side, dernæst Lafayette med Dampskibet General Price paa Siden, derefter fire andre Kanonbaade, saa de tre Transportfartøier og endelig Kanonbaaden Tuscumbia, som havde det Hverv at hindre Transportskibene fra at løbe tilbage, om de skulde finde Legen for alvorlig.

Natten var meget mørk. Enkelte Lys blinkede endnu fra Høiderne om Vicksburg, og hist og her kastede en Vagtild sit rødlige Skjær over de nærmeste Gjenstande, men ellers var Alt dybt Mørke. Latter og Sang forstummede i Unionisternes Leir, og med ængstelig Spænding stirrede man ind i Natten for at følge Fartøierne paa deres farefulde Færd. Et for et glede disse lydløst frem, og viste sig som uformelige Skygger, der ligesom løsnede sig fra Mørket ovenfor, svævede forbi den snevre Synkreds, og forsvandt atter i det dybe Mørke nedenfor. Forventnings-

fuldt speidede man nu efter Kanonernes Glimt, og lyttede efter Skuddenes Drøn, som skulde forkynde, at Flotillen var opdaget. Men endnu længe afbrød Intet den natlige Stilhed, og saa lang Tid hengik, at man allerede troede Flaaden heldigt forbi uden at være bemærket. Da forandredes pludseligt den hele Scene. To skarpe Glimt viste sig fra Vicksburgs øvre Batterier, og snart efter fulgte Skud paa Skud fra den hele lange Linie af Fæstningsverker. Det var Benton, som det gjaldt. Dette Skib var nu kommet tvers for Byen, og det varede ikke længe førend man hørte Drønnene af dens svære Kanoner. Nu var der kommet Liv i Fienden; flere og flere Ildsvælg forenede sig om at sende en fuldstændig Regn af Projectiler ned over Fartøierne, paa flere Steder iland optændtes Ild, og fra Pynten ligeoverfor Byen blussede et stort Baal høit i Veiret, og gjorde det lyst næsten som om Dagen. Benton modtog den heftigste og mest concentrerede Ild, men besvarede denne saa kraftigt, at Fiendens Sigte blev usikkert. To af dens Kasemater bleve gjennemskudte, og den ene splintret fra øverst til nederst, men den fik kun fire Mand saarede, og kom uden anden Skade heldigt forbi. Saa kom Lafayette. Røgen havde imidlertid lagt sig tyk over hele Floden, og dette Fartøi kom derfor i Mørket uklar af Louisville, drev tæt hen under Vicksburgs Batterier, og var her en Tidlang udsat for en heftig Ild. Det rammedes af 9 Projectiler, hvoraf 3 fra en 100 Pds. Riflekanon. Et af disse gik fra Ende til anden gjennem en af Kasematerne, og et andet trængte ind i den ene Hjulkasse. To Gange blev General Price antændt af Bomber, der sprang indenbords, den ene i Officierernes Messe. Men mærkligt nok blev Ingen saaret eller dræbt, og den kjække Captain Walke havde den

Tilfredsstillelse at føre begge sine Fartøier i god Behold ned til Admiralen. Louisville, det næste Fartøi, havde været uklar af Lafayette, men Fiendens Ild havde især været rettet mod det sidste Skib, og den kom derfor, uagtet nødt til to Gange at svinge rundt i Floden, forbi uden nogensomhelst Skade. Røgen havde imidlertid lagt sig end tættere over Floden, og de tre følgende Kanonbaade Mound City, Pittsburg og Carondelet kom forbi uden synderlig Skade, skjønt de udenfor Baalet paa Pynten havde været klart oplyste. Carondelet havde maattet gjøre en hel Svingning i Floden for at faae Styrefart, men Chefen tilskriver denne Pirouette, som han kalder det, at han ikke rammedes af flere Skud, da Fienden derved mistede sit Sigte. Sidst kom Tuscumbia, som havde det Hverv at drive Transportskibene foran sig. Allerede ved Pynten mødte den to af disse, som for fuld Damp kom imod den. Den maatte da standse, skjønt den var lige ud for Baalet paa Pynten, og et tydeligt Maal for Fiendens Ild. Men da Transportskibene saae, at det var ligesaa farligt at gaae tilbage som at gaae frem, fandt de det raadeligst atter at vende om. Under denne Manøvre blev det ene skudt isænk, og det andet, Forest Queen, fik betydelig Skade. Tuscumbia var imidlertid kommen saa nær Landet paa Louisiana Siden, at den et Øieblik kom paa Grund. Da den bakkede sig ud igjen, kom den uklar af Forest Queen, og begge Fartøier vare en kort Tid udsatte for en særdeles heftig Ild. Fienden betragtede dem allerede som ødelagte, og istemte livlige Hurraraab, der for Besætningerne syntes at lyde lige over deres Hoveder. Imidlertid vare Skibene atter komne klar af hinanden, Strømmen havde fjernet dem, og Tuscumbia gav en Slæber til Forest Queen, som havde sin Maskine

ødelagt og 14 Tommer Vand i Lasten. Begge Skibe kom i god Behold ned til Flaaden.

Saaledes var dette dristigt anlag'e og djervt udførte Foretagende fuldstændigt lykkedes. Paa hele Flotillen havdes Ingen dræbte og kun tolv Mand let Saarede, og endog hele Besætningen paa det sunkne Transportskib var bjerget. Fartøierne havde alle været rammede af en stor Mængde Skud, men de havde været saa vel beskyttede, at intet havde faaet større Skade end med Lethed kunde istandsættes. Alle Kulfærger paa en nær vare vel komne frem, og Forraadene paa de to Transportskibe vare saagodtsom uskadte.

Omtrent en Uge senere bleve atter 6 Transportskibe om Natten sendte forbi Batterierne. Et af dem blev skudt isænk, men de øvrige naaede heldigt Flotillen, uden at have faaet synderlig Skade.

Det kunde maaskee her være paa rette Sted lidt nærmere at omtale de Kanonbaade, som paa denne Tid hørte til Flotillen paa Mississippi. Benton var dannet af to ved Siden af hinanden liggende Damskibsskrog, der vare forenede til et af 133 Fods Længde og 72 Fods Bredde. Fartøiet stak omtrent 4 Fod, og var delt i 40 vandtætte Afdelinger. Det havde helt rundt fra noget under Vandgangen en lettere Jernklædning, men forud og agterud ligesom over Maskineriet en bombefast Pantsring. Overskibet dannede et Slags Tag, hvis Sider faldt ind under 45 Graders Vinkel. Hjulene vare anbragte agterud indeni Skibet, og bombefast dækkede foroven og paa Siderne. Fartøiet havde to stærke Maskiner, og var bestykket med 18 Stykker svært Skyts, hvoriblandt 9″ glatløbede og 50 Pds. Riflekanoner. Essex, som tidligere ofte har været omtalt, var omtrent 200 Fod langt og henved 60 Fod

bredt. Selve Skroget hævede sig kun meget ubetydeligt over Vandfladen, men ovenpaa dette kom Tag eller Kasemater i omtrent 16 Fods Høide. Disse vare paa de skraanende Sider og paa Taget bedækkede med Jernklædning over Bakning af Træ og Kautschuk. Fartøiet førte 2 Stykker 9" Dahlgrens Kanoner, 2 Stykker 50 Pds. Riflekanoner foruden flere af mindre Caliber. Det havde rundt om udenbords en stærk Udbygning, der skulde sikre det mod Stød fra Vædderskibe. De andre Fartøier lignede de her beskrevne, især Benton, i mere eller mindre Grad. De førte i Regelen omtrent 16 Kanoner, hvoriblandt 11" Bombekanoner og 100 Pds. Riflekanoner. De havde Hjulene agterud og bombefast beskyttede. Indianola er tidligere omtalt. Choctaw var et lignende Fartøi, kun stærkere bygget og sværere armeret. Vi skulle efter disse Bemærkninger atter vende tilbage til Flaadens Operationer.

Det er tidligere bemærket, at General Grant udstrakte sin Marsch sydover til Hard Times i Louisiana. Dette Sted ligger ligeoverfor Grand Gulf, en meget stærk Stilling ved Udløbet af Big Black River i Mississippien. Fienden havde her en Styrke af 12,000 Mand og 13 Kanoner, hvoraf en 100 Pds. Blakely, i stærke og udstrakte Batterier, som han stadigt arbeidede paa at udvide.

Den 29de April angreb Flotillen disse Batterier, og bragte dem næsten til Taushed efter 5½ Times Kamp. Omstændighederne vare vanskelige, da Strømmen løb med 5 Miles Fart, og der mange Steder var krydsende Strømme og Evje, som ofte svingede Baadene rundt. Disse fik derfor ogsaa betydelig Skade, og Flotillen havde i det Hele et Tab af 24 Dræbte og 65 Saarede. Skibene, især Tuscumbia, men ogsaa Benton og Pittsburg blive meget beskadigede men dog ikke ukampdygtige. Benton fik sit Rat

sønderskudt, og drev en Tidlang med Strømmen uden at kunne bringes under Commando. Kampen førtes paa meget klods Hold, ofte kun paa 70 Alens Afstand, og Fartøierne vare paa Grund af den rivende Strøm og Flodens ringe Bredde, omtrent 800 Alen, ofte nødte til at løbe Bougen iland for at svinge rundt.

Den følgende Dag satte Tropperne over Floden til Bruinsburg, en liden By noget søndenfor Grand Gulf. De marscherede ind i Landet, omgik Forterne ved sidstnævnte Sted, seirede i et Sammenstød ved Port Gibson, og bragte Fienden til at evacuere Grand Gulf. Grant forlagde nu sin Operationsbasis til dette Sted, og rykkede videre frem med sine Tropper.

Imidlertid havde General Sherman, hvis Troppecorps var efterladt ovenfor Vicksburg, faaet det Hverv at gjøre en Demonstration mod Fienden for at hindre ham fra at sende Forstærkning til Grand Gulf. Den 30te April landede Tropperne ovenfor Haines's Bluff, en Høide, der ligger ved Yazoo-Floden omtrent to Mile nordenfor Vicksburg. Denne Høide, der var meget stærkt befæstet, fortsættes i en Aasryg, som næsten i lige Linie strækker sig ned til Byen, og ender i de Høider, hvorpaa denne er bygget. Langs hele denne Aas, der bagtil skraaner ind mod Landet, vare stærke Verker anbragte.

Shermans Expedition ledsagedes af 8 Kanonbaade og 3 Morterfartøier, alle under Befaling af Captain Breese. Disse Fartøier, hvoriblandt de stærke jernklædte Baade De Kalb (forhen kaldet St. Louis) og Choctaw, understøttede Troppernes Bevægelser ved den 30te April og 1ste Mai heftigt at beskyde Batterierne. Skydningen foregik paa omtrent 4,500 Alens Afstand, og Ilden blev livligt besvaret af Fienden. Choctaw blev rammet af 46 fiendtlige Projectiler, hvoraf 11 i

Skorstenen, som derved blev temmelig gjennemsigtig. Andre rammede Kasematerne uden at bevirke synderlig Skade, men nogle trængte ind i Hjulkasserne, og sønderbrøde i ringe Grad Hjulene. Kanonbaaden Taylor fik et Skud i Vandgangen, og maatte trække sig ud af Ilden for at krænge Fartøiet over og stoppe Hullet. Da Hensigten med Demonstrationen var opnaaet, indskibedes atter Tropperne, og Flotillen trak sig tilbage. General Shermans Corps gik da sydover, og forenede sig med Hovedhæren.

General Grant rykkede imidlertid frem østenom Vicksburg, og opererede mod General Johnston i Øst og mod Pemberton, som ifølge dennes Befaling var rykket ud fra Byen. Han bemægtigede sig Jackson, Hovedstaden i Mississippi, seirede ved Championville, trængte Fienden tilbage fra Big Black River, og satte sig fast der i kun ringe Afstand fra Byen.

Medens dette foregik, havde Flotillen kun Lidet at bestille foran Vicksburg, og Porter saae sig derfor om efter Beskjæftigelse paa andre Kanter. Red River var den Forsyningsvei, ad hvilken de Confødererede i Vicksburg og Port Hudson samt mellemliggende Strækning i lang Tid havde faaet sin hovedsagelige Tilførsel. Denne Flod er farbar paa en meget lang Strækning ind i Landet, og brugtes som Transportvei for de Krigsfornødenheder, som vare indførte til Matamoras, der ligger ved Rio Grande, men paa den mexikanske Side, og saaledes ikke kunde blokeres. Efterat Flotillen var kommen i Besiddelse af Strækningen mellem Fiendens førnævnte to befæstede Vaabenpladse, kunde denne Tilførsel standses, og Admiral Porter afgik den 4de Mai med 5 Kanonfartøier og en Slæbebaad i denne Hensigt opad Red River. Paa Veien

mødte han en Afdeling Kanonbaade, der tilhørte Admiral Farraguts Escadre, og som i lignende Øiemed havde været oppe i Floden. Porter tog to af disse Fartøier med sig, ødelagde endel af Verkerne ved det af Fienden forladte Fort De Russy, forcerede et meget stærkt Stængsel over Floden, og trængte frem til Alexandria, hvor han stødte paa General Banks, som med sine Tropper sydfra over Opelousas i Louisiana var trængt frem til denne By.

Mindre Skjærmydsler forefaldt omtrent paa samme Tid ved Bredderne af Floderne Cumberland og Tenessee mellem en anden Afdeling af Flotillen og fiendtlige Tropper eller Guerillabander. Kanonbaadene erobrede en Del Kanoner og Krigsfornødenheder, men en af dem blev i en Fegtning ved Palmyra betydeligt beskadiget.

I Egnen omkring Vicksburg forefaldt imidlertid Begivenheder af større Vigtighed. General Grant havde indesluttet Byen saa godt, det lod sig gjøre med den Styrke, han havde at raade over, og Sherman rykkede frem mod Yazoo-Floden, og søgte at sætte sig i Besiddelse af Walnut Hills, en Del af den Aasryg, som fra Haines's Bluff løber ned til Vicksburg. Denne Bevægelse lykkedes fuldstændigt. Den 18de Mai blev en stor Del af Fiendens Styrke afskaaren, og Sherman trængte, understøttet af Flotillen, frem til Floden, og tvang derved Fienden til at forlade sine Fæstningsverker paa Haines's Bluff. Disse bleve tagne i Besiddelse og tildels ødelagte af Flotillen under Admiral Porter, som, efterat have erobret Fort Warrenton, atter havde taget Commandoen over Flaadeafdelingen ovenfor Vicksburg. Fienden havde paa denne Maade mistet ikke mindre end 14 Verker, som alle vare stærkt opførte, og hvoraf de paa Haines's Bluff havde 14 Stykker 8", 10" og 7½" Riflekanoner. Følgen

af Unionisternes heldige Fremgang paa denne Kant var, at General Grant forlagde sin Operationsbasis fra Grand Gulf til Yazoo-Floden, og at en Afdeling Kanonbaade strax efter sendtes opad Floden til Byen Yazoo. Denne blev indtaget, og et stort Skibsværft ødelagt tilligemed to færdige Vædderskibe og et paa Stabelen staaende meget stort, 310 Fod langt og 70 Fod bredt Fartøi, bestemt til at pantsres med $4\frac{1}{2}$ Tomme tykke Plader og indrettet til 6 Maskiner, der skulde drive 4 Skovlhjul og to Skruer.

Da General Grants Troppestyrke ikke var stærk nok til fuldstændigt at indeslutte Vicksburg, var han bange for, at det endnu skulde lykkes Johnston at forene sig med Pemberton. Han forsøgte derfor tvende Gange at storme Fæstningen, men blev, uagtet Angrebene vare udførte med megen Kjækhed, begge Gange med stort Tab dreven tilbage. Fienden forsvarede sig med overordentlig Tapperhed, og Terrainets Beskaffenhed lagde desuden de Stormende store Vanskeligheder iveien.

Det sidste Angreb, der foretoges den 22de Mai, understøttedes kraftigt af Flotillen. Sex Morterbaade havde hele Natten kastet Bomber ind i Byen, og den følgende Morgen løb Admiral Porter med 4 Kanonbaade over mod Batterierne, og aabnede Ilden mod disse paa omtrent 700 Alens Afstand. Batterierne besvarede Skydningen med megen Livlighed, og Porter erklærer denne for den hedeste Ild, hans Fartøier nogensinde havde været i. Dog fik ingen af Baadene synderlig Skade, da de vare istand til at holde sin Boug mod Fienden. Derimod bleve Størsteparten af Batterierne mod Vandet efterhaanden bragte til Taushed, og kun et af dem vedligeholdt Skydningen til ud paa Eftermiddagen, da to Baade ved sin forenede Ild drev Besætningen bort.

Noget senere, den 27de Mai, forsøgte Admiral Porter paa Opfordring af General Sherman at sende Kanonbaaden Cincinnati forbi de ved Bøiningen i Floden liggende øvre Batterier, imellem hvilke og Vicksburg Unionstropperne havde sat sig fast. Cincinnati blev vel beskyttet med Tømmere, Hø og Bomuld, fik sine Kasemater vel smurte med Talg og Fedt, og dampede nedad Floden Klokken 9 om Formiddagen. Samtidigt aabnede flere nedenfor Byen liggende Kanonbaade Ilden mod de sydlige Batterier.

Cincinnati løb imidlertid med fuld Fart ned imod sit Bestemmelsested, men blev saaledes modtagen af Fienden, at den snart betydelig beskadiget maatte vende tilbage. En Kugle trængte ind i dens Krudtmagasin, og bevirkede en meget betydelig Læk. Strax efter blev Rorpinden afskudt, og mange plongerende Skud fra Høiderne gik igjennem Hø, Tømmer, Dæk og Alt. Et Skud trængte ind i Bombemagasinet, et andet gik tvert igjennem Styrehuset og et tredie skjød Flagstangen tversover, saa Flaget maatte spigres til Stumpen. Fartøiet var nu synkefærdigt, og der var ikke Andet at gjøre end at søge det landsat for at bjerge Besætningen. Det lykkedes ogsaa at naae ind til Flodbredden, før Skibet sank, og man fik de Saarede vel iland, men Landtrossen var daarligt fastgjort, og Skibet drev atter ud igjen saa hurtigt, at de fleste Øvrige af Besætningen maatte frelse sig ved Svømning. Skibet sank paa 3 Favne Vand med Flag og Vimbel vaiende. Det havde 4 Døde og 15 Saarede foruden 13, som druknede eller dræbtes i Vandet af Fiendens Kugler, da Fartøiet sank.

En ny Expedition opad Yazoo-Floden trængte frem forbi Byen Yazoo lige til Fort Pemberton, hvor tre Damp-

skibe fandtes sænkede saaledes, at de aldeles spærrede Farvandet. Disse Fartøier bleve ødelagte og en i Nærheden staaende fiendtlig Troppeafdeling drevet bort. Tre andre Dampskibe bleve ødelagte i Big Sunflower River, og Farvandet gjennemsøgt og renset lige til Rolling Fork.

Efterat General Grants andet Forsøg paa at storme Vicksburg var slaaet tilbage, paabegyndte han en formelig Beleiring, og trak efterhaanden Tropper til sig, saa at Byen blev fuldstændigt indesluttet. Flotillen landede Morterer paa Landtungen ligeoverfor Byen, og aabnede den 25de Mai sin Ild, der siden stadigt fortsattes. Man antog, at omtrent 6,000 Bomber i Døgnet bleve kastede fra Flotillens Batterier, og at Armeen i samme Tid kastede omtrent 4000. Da Fartøierne selv ikke kunde udrette synderligt, bleve adskillige af deres Kanoner landede tilligemed de fornødne Mandskaber, og disse opkastede og betjente flere Batterier, som ydede Hæren en kraftig Hjælp. Flere Forsøg bleve imidlertid gjorte paa at bringe Undsætning ind i Fæstningen. General Johnston trængte frem til Big Black River, men holdtes her tilbage af en Afdeling under Sherman. Et confedereret Troppecorps paa omtrent 4,000 Mand gjorde i Begyndelsen af Juni et Angreb mod de ved Milliken's Bend stationerede sorte Tropper, men bleve af disse i Forening med Kanonbaadene med stort Tab drevne tilbage. Lignende Angreb bleve gjorte paa andre Steder i Nærheden, men Fienden blev overalt slaaet tilbage, og blev senere forfulgt til Omegnen af Richmond i Louisiana.

Beleiringen skred imidlertid langsomt men sikkert frem. De heltemodige Forsvareres Stilling blev værre og værre. Hele Compagnier maatte i lange Tider stadigt ligge bag sine Brystværn, og Fødemidlerne toge saaledes

af, at kun en ringe Portion dagligt kunde uddeles. „Der er“, skriver Admiral Porter under 6te Juni, „ikke en levende Sjæl at see i Byen; Soldaterne ligge i sine Fæstningsverker, og Indbyggerne holde til i Huler, udgravede i Skrænterne. Jeg kan ikke forstaae, at de saalænge kunne holde sig“. Mod Slutningen af Juni var det paa Grund af Flotillens Ild vanskeligt for de Beleirede at komme til Floden efter Vand, og Provisionerne vare saa indsvundne, at Kjødet af Mulæsler, ja endog af Hunde ansaaes som lækker Føde. Bønner maatte bages til Brød, og Korn benyttes til Kaffe. En hed Sol brændte den hele Dag, og fyldte Luften med Stank af Lig, som man ikke havde faaet begravet. Under disse Omstændigheder maatte selv de stærkeste Sind blive rystede, men desuagtet holdt den afmagrede og forhungrede Garnison sig tappert, og viste en Dødsforagt og et Heltemod, som havde fortjent at krones med Seier. Men ingen Undsætning kom, ingen Tilførsel kunde naae Byen, og endelig saae den kjække Pemberton sig nødt til at capitulere. Den 3die Juli om Morgenen begyndtes Underhandlingerne, og samme Dags Eftermiddag havde de tvende Overanførere en Sammenkomst midtveis mellem de stridende Parters Linier. Det var en gribende Scene, da disse to store Befalingsmænd mødtes. Begge standsede uvilkaarligt paa et Par Skridts Afstand, og mønstrede hinanden med et opmærksomt Blik. Disse Mænd, den jernfaste og ubøielige Grant og den kjække udholdende Pemberton, som i saa lang Tid havde kjæmpet en Kamp paa Liv og Død, en Kamp, der skulde være saa afgjørende for de Lande, som de havde viet sine Kræfter, stode nu ligeoverfor hinanden, den ene som stolt Seierherre, den anden lige kjæk som Overvunden. De maatte Begge gjen-

sidigt beundre hinanden, og granskede med Opmærksomhed hverandres Træk. En Officier nærmede sig da, og præsenterede dem for hinanden, og de traadte tilside for nøiere at underhandle.

Den 4de Juli, Aarsdagen for de Forenede Staters Uafhængighed, marscherede Pembertons Tropper, 37,000 Mand stærke, ud fra Fæstningen, bleve løsladte paa Æresord, og Grant rykkede ind med Unionshæren. Nøglen til Herredømmet over Mississippien var saaledes i Nordstaternes Hænder og med den en Mængde stærke Fæstningsverker, 200 Kanoner samt Vaaben og Ammunition til en Hær paa mindst 60,000 Mand. Dagen iforveien havde Nordstatsgeneralen Meade seiret over Lee i det kjæmpemæssige og yderst blodige Slag ved Gettysburg i Pensylvanien, hvor Tabet paa Nordstaternes Side var 23,000 Døde, Saarede og Fangne, men paa Sydstaternes 30,000. Faa Dage efter, den 9de Juli, faldt ogsaa Port Hudson, og Jubelen og Seiersglæden var lige saa stor paa den ene Side, som Sorgen og Forbittrelsen paa den anden.

Et Brev, som Admiral Porter paa selve Capitulationsdagen fik fra General Sherman, skal her anføres, fordi det giver et Indblik i disse kjække Mænds Character, og fører os ligesom nærmere til dem og de bestaaende Forholde. Det lyder, som følger:

„Min kjære Admiral! Ingen Begivenhed i mit Liv kunde have skaffet mig større Glæde, end om jeg idag kunde have truffet Dem paa Kaien i Vicksburg — paa en Fjerde Juli, saa veltalende gjennem sine Begivenheder, at ingen Ord kan end mere forhøie dens Betydning.

Jeg kan tænke mig, hvilken overordentlig Glæde De maa føle ved nu at ligge foran det Uhyre, som

har trodset os med et saa dybt og indædt Had, — og ved at see Deres engang adskilte Flaade atter forenet, og endnu mere ved at vide den Kjæde brudt for bestandigt, som gjorde et af sine Led til en i den store Flod afspærret Sø. Efter et saa glimrende Held sømmer det sig ikke at veie, hvem Æren tilkommer. Verket er fuldbragt, og vor Nations Fødselsdag er paanyt indviet ved en Seier, som vort Lands Flaade og Hær i Forening have vundet. Gud give, at den gode Forstaaelse og den gjensidige Høiagtelse, som nu bestaaer mellem disse Vaabens Anførere, og som deles af alle gode Mænd af begge Vaabenarter, maa vedblive bestandig, og tjene til at hæve vor nationale Character, der truede med at falde sammen. Til disse og lignende Betragtninger hengiver jeg mig, naar jeg sidder i min ensomme Leir her ude i Skovene, langt fra det Sted, hvor vi sammen have kjæmpet saa længe og vel, og skjønt Nysgjerrigheden frister mig til at gaae hen og betragte de engang saa truende Batterier og sammenfaldne Verker, som modstode os saa længe, og bragte saamangen fordums Kamerat i den tause Grav, ved jeg, at Pligten kalder mig andetsteds, og Tiden maa ikke tabes. Uden at hvile, maa jeg trods Hede og Støv og Tørke langt ind i Landet for at bringe Vicksburgs Erobring til at holde Alt, hvad den lover for Krigens Gang herefter. Enten Heldet vil følge mine Bestræbelser eller ikke, ved jeg dog, at Admiral Porter stedse vil troe mig besjælet af en ren og uegennyttig Iver i mit Lands Tjeneste.

Det forekommer mig, at Port Hudson, der er afskaaret fra Tilførsel og Forbindelse med Indlandet,

snart maa dele Skjæbne med Vicksburg, og saaledes gjøre Floden fri, medens det bliver Deres Sag at forhindre Oprettelsen af flere Vicksburger eller Port Hudsoner paa dette store indenlandske Farvand.

Skjønt længere fjernede fra hinanden, ville Flaaden og Hæren stedse virke til samme Maal, og jeg skal aldrig komme til en Flodbred eller se en Kanonbaad, uden strax at tænke paa Admiral Porter, Captain Breese, og de mange dannede og behagelige Mænd, jeg var saa heldig at møde paa Mississippiescadrens Skibsdæk. Idet jeg ønsker Dem og Deres Officierer samt Mandskaber til Lykke med Udfaldet af de store Foretagender, hvori De har spillet en saa fremragende Rolle, forbliver jeg o. s. v. Sherman."

Som tidligere bemærket, overgav Port Hudson sig strax efterat Vicksburg var tagen. Dette stærke Punkt havde i længere Tid med stor Tapperhed været forsvaret mod Flaaden under Farragut og Hæren under Banks. Port Hudson ligger paa Mississippiens østlige Bred omtrent 37 Mil fra New Orleans og 5 Mil ovenfor Baton Rouge. Naar man nærmer sig Stedet søndenfra, har man først at styre i nordlig Retning, men finder da strax ovenfor Byen Flodløbet at tage en Bøining ret mod Vest for atter en halv Mil længere borte paanyt at svinge mod Nord. Henved ¾ Mil nedenfor Bøiningen laae det første Batteri paa en Skrænt omtrent 40 Fod over Vandet. Derfra strakte sig i en Længde af omtrent 1 Mil stærke Batterier indtil ligeoverfor den ved Flodens Bøining dannede saakaldte Thompsons Pynt. Hvor Batterierne endte, var et Vandløb, som mod Vest begrændsedes af et ufremkommeligt Morads.

Henimod Midten af Marts samlede General Banks

sin Styrke i Baton Rouge, og rykkede frem mod Port Hudson. Samtidigt skulde Flaaden søge at passere Batterierne for at forene sig med Flotillen ovenfor, og afskjære Fiendens Tilførsler ad Red River. Ligeledes var det Farraguts Hensigt at bemægtige sig Resterne af den ved Fienden ødelagte Kanonbaad Indianola.

Escadren bestod af Skrueskibene Hartford, Richmond, Monongahela samt Hjulskibet Mississippi, 5 Kanonbaade og 6 Morterskonnerter. Den 14de om Aftenen sendtes disse sidste i Forening med Kanonbaadene Essex og Sachem op for at beskyde Port Hudson, og Kl. 10 om Aftenen i mørkt og stille Veir stode Skibene opad Floden i Orden som ovenfor, og de tre første med hver sin Kanonbaad surret paa Bagbords Side. Alle Skibene vare saavidt muligt beskyttede ved Splinternet, Vareseil, Køier m. m., og paa Hartford var Lodsen for at kunne see over Røgen stationeret i Krydsmers, hvorfra et Talerør var anbragt ned til Rorgjængeren. Hartford naaede uden at blive seet op til i Nærheden af det første Batteri, men her havde Fienden paa den modsatte Flodbred antændt en stor Ild, som klart oplyste Skibet. Vagten ved Ilden varslede om dets Nærmelse ved at opkaste Raketter, og Batterierne begyndte at fyre. Hartford svarede strax med Laget, bragte det nederste Batteri til Taushed, og dampede videre, vedligeholdende en heftig Ild, som kun nu og da afbrødes, naar Røgen ikke tillod at faae ordentligt Sigte. Da Skibet med sin Kanonbaad paa Siden var ret ud for Pynten, kom Strømmen med rivende Fart mod dets Bagbords Boug, og satte begge Fartøierne tæt ind mod Batterierne, men ved at gaae agterover med Kanonbaaden og med fuld Fart forover med Skibet, lykkedes det at faae Fartøierne til at stevne Strømmen, og de vare

snart udenfor Fiendens Skudvidde. De havde kun faaet liden Skade paa Skrogene, og kun to Mand Dræbte, men ingen Saarede. Richmond, som kom dernæst, naaede under en heftig Ild Bøiningen i Floden, og skulde just dreie opad denne, da et Skud ødelagde dens ene Sikkerhedsventil, beskadigede den anden, og bragte Dampen til at strømme ud. Paa samme Tid exploderede en Torpedo lige under Hækken, og sendte Vandet en 30 Fod i Veiret uden dog at gjøre synderlig Skade paa Skibet. Uagtet Damptrykket strax var faldet betydeligt, forsøgte man dog med Bistand af den paa Siden surrede Kanonbaad at gaae videre opad Floden, men dette viste sig umuligt, og begge Fartøier maatte da under en meget ødelæggende Ild vende i Floden, og gaae tilbage forbi Batterierne. Med nogen Skade paa Skrogene, 3 Døde og 15 Saarede ankrede de Kl. 2 om Morgenen udenfor disses Skudvidde. Monongahela, der havde Kanonbaaden Kineo paa Siden, fik strax i Begyndelsen af Kampen Skade paa sit Ror. Senere, da man var i Nærheden af Thompsons Pynt, blev ogsaa Kineos Ror stærkt beskadiget, og begge Skibe løb nu med fuld Fart paa Grund strax nedenfor Pynten. Monongahela tørnede som det mest dybgaaende Skib først, og stødte med stor Voldsomhed. Kineo lod strax sin Maskine gaae agterover, men dens Moment var saa stort, at den skjød forover omtrent en Skibslængde, knækkede sine Fortøininger paa et Kabeltoug nær, fik betydeligt Havari, og rørte svagt ved Grunden. Den bakkede sig dog strax flot, og gik forenom Monongahela, satte fuld Fart, og fik ved Hjælp af det tilbageværende Kabeltoug dette Skib rykket af Grunden. Kineo løb nu tilbage, fik underveis sit Maskineri beskadiget, men naaede uden Døde og Saarede ned til Morterfartøierne. Monongahela

fortsatte imidlertid Veien opad Floden, men dens ene Krumtap gik strax efter varm, Maskinen standsede, og Skibet drev med Strømmen nedad Floden. Medens det laae paa Grund og senere, havde det været udsat for en meget heftig Ild, og havde faaet betydelig Skade paa Skroget samt 6 Døde og 21 Saarede. Mod Morgenen bragtes det tilankers ved de øvrige Fartøier. Mississippi var imidlertid bleven rammet af en værre Skjæbne. Det havde heldigt passeret Størsteparten af Batterierne, og havde mødt Richmond, som det i Mørket og Røgen først antog for en Fiende, og var nærved at fyre paa. Men kort efter, da det var tvers for det sidste og stærkeste Batteri, løb Skibet pludselig med fuld Fart paa Grund, og krængede strax stærkt over til Bagbord. Man begyndte øieblikkeligt at bakke Maskinerne, og forøgede Damptrykket saameget, som man ansaae raadeligt, idet man samtidigt halte de Bagbords Kanoner ind, vedligeholdende Ilden fra de Styrbords. Men de anvendte Midler hjalp ikke, og man skred da til at fornagle og kaste overbord de Bagbords Kanoner. Dog rettedes Fiendens Ild nu med saadan Heftighed mod dette Skib, som i sin uheldige Stilling var ene Maal for alle Batterierne, at Chefen bestemte sig til at forlade det. Han antændte da Ild paa flere Steder, ødelagde Maskineriet, og reddede sig med Besætningen i Baadene, Tabet var 64 Døde og Savnede. Nogen Tid efter, da Skibet forendel var nedbrændt, fløD det af Grunden, drev nedad Floden, og sprang tilsidst i Luften.

Med de to Skibe, som vare komne forbi Port Hudson, gik Admiral Farragut kort efter opad Floden, havde i Forbiseilingen en Fegtning mod Batterierne i Grand Gulf og Fort Warrenton, og ankrede nedenfor Vicksburg. Her stødte den Vædderbaad til ham, som det havde lykkedes

Oberst Ellet heldigt at bringe forbi Vicksburgs Batterier, og han fik ogsaa her fra Porters Flotille Kul og Provisioner.

Medens Farragut laae her, rasede et Par Dage en meget heftig Storm, der rev det af Oberst Ellet saa kjækt angrebne Dampskib Vicksburg los fra sine Fortøininger ved Byen. Det drev nedad Floden, og strandede i Nærheden af Farraguts Skibe. Det befandtes at være tildels ødelagt, idet Maskineriet var udtaget, og det ellers ogsaa havde Skade. Fienden opbrændte det kort efter.

Den 31te Marts gik Farragut med sine tre Fartøier nedad Floden, og erfarede da, at Indianolas Skrog, som han havde seet paa Opturen, i Stormen var drevet ud og sunket paa dybt Vande. Han løb ned forbi Batterierne ved Grand Gulf, udvexlede med disse nogle Skud, hvorved han fik en Mand dræbt, og lagde sig udenfor Red River for at holde dette Farvand blokeret.

Imidlertid havde General Banks trukket sine Tropper bort fra Port Hudson, og var gaaet over Mississippien for at bemægtige sig Landet paa denne Flods vestlige Bred. Understøttet af en Flotilleafdeling, som var kommen op gjennem Floden Atchafalaya, satte han sig i Besiddelse af Byerne Brashear og Berwick, der ligge ved denne Flods Udløb fra Søen Chetimacha. Han rykkede derefter videre mod Nord langs Floden Teche, medens Kanonbaadene, dels paa Søen Chetimacha, dels i de omliggende Vandløb ødelagde den tidligere fra Unionisterne erobrede Vædderbaad Queen of the West tilligemed flere andre Dampskibe. Banks bemægtigede sig Opelousas med flere Byer paa sin Vei, og rykkede frem mod Alexandria, medens Kanonbaadene gjennem Atchafalaya kom ind i Mississippien ved Red River, og forenede sig med Admiral Farraguts derliggende Afdeling. To af disse

Fartøier sendtes i Forening med den Kanonbaad, Albatross, der havde ledsaget Hartford forbi Port Hudson, den 3die Mai op gjennem Red River. De overraskede her efterhaanden flere Vagter, som vare udstillede for at antænde Varder ved Fiendens Nærmelse, og kom op mod Fort De Russy, hvor de bemærkede to Dampskibe, der vare beskjæftigede med at indlade Vaaben og Forraad fra Fortet, som Fienden var ifærd med at forlade. Der paafulgte nu en hidsig Fegtning, hvori alene Albatross deltog. Det synes, som om de to andre Kanonbaade ikke have gjort sin Pligt, og Albatross maatte derfor trække sig tilbage efter en Kamp paa noget over en halv Time, hvorved den havde faaet betydelig Skade paa Skroget og 2 Mand Dræbte samt 4 Saarede. Ved Udløbet af Floden stødte Fartøierne paa Afdelingen under Admiral Porter, der, som tidligere berettet, tog to af Baadene med sig.

Efterat General Banks havde sat sig i Besiddelse af Alexandria, samlede han alle sine Tropper om Port Hudson, og paabegyndte sidst i Mai Stedets Beleiring, hvori Flotillens Morterbaade og nogle ilandbragte Skibsmandskaber og Kanoner med megen Virkning deltoge. Understøttet af Skibene, forsøgte han to Gange at storme, men blev begge Gange dreven tilbage. Imidlertid havde de Confedererede atter bemægtiget sig Opelousas og Brashear med flere Steder, men et Angreb paa Plaquemine og Donaldsonville ved Mississippien blev slaaet tilbage af Kanonbaadene. Ligeledes mislykkedes et Forsøg paa at sprænge Kanonbaaden Essex i Luften ved en Torpedo, udlagt i en af Flodløbets smaleste Dele. Man opdagede itide Torpedoen, fik den optaget, og fandt, at den var indrettet til at sprænges baade ved Stød og Electricitet.

En lang Staaltraadsledning, der førte ind i Skovene, blev kappet, og Torpedoen anbragt i et Hul ved Flodbredden, hvor den sprang med stor Voldsomhed, da man rykkede i en Line, som var fastgjort til Staaltraaden.

Beleiringen skred imidlertid fremad, men meget langsomt, da Forsvaret her førtes med ligesaa megen haardnakket Tapperhed som ved Vicksburg. Fiendens Provisioner begyndte dog efterhaanden at svinde, og især var hans Saaredes Tilstand i den sidste Tid ynkelig, da alle Medicamenter vare opbrugte. Endelig kom Efterretningen om Vicksburgs Fald, og et længere Forsvar vilde nu være unyttigt. Den tapre General Gardner overgav sig da den 9de Juli med 6200 Mand, 51 Kanoner, 2 Dampskibe og store Mængder af Haandvaaben samt Ammunition.

Den Krigslykke, som i disse Dage havde fulgt Nordstaternes Vaaben, og ladet den ene Seier følge Slag i Slag paa den anden, maatte naturligvis i stor Maade lamme de Confedereredes Magt. Unionisterne havde ved at tilkjæmpe sig Herredømmet over hele Mississippidalen, splittet Sydforbundet i to adskilte Dele, og de kunde nu mere concentrere sine Tropper. Grant trængte med sin seierrige Hær over Jackson frem mod Johnston i Mississippi, Rosenkrants opererede mod Bragg i Tennessee, og endelig stod i Virginien Potomachæren under Meade ligeoverfor den ved Gettysburg beseirede Sydstatshær under Lee.

Forinden Vaabenlykken saa bestemt erklærede sig for Nordstaterne, havde disses Udsigter ingenlunde været lyse. General Burnside, som kun modstræbende havde overtaget Befalingen af Potomachæren, var i Slutningen af Januar paa eget Forlangende bleven afløst af Hooker, og denne vistnok dygtige, men maaskee altfor tillidsfulde Hærfører, var den 2den og 3die Mai med et Tab af hen-

ved 20,000 Mand slagen af Lee i den anden Kamp ved Frederiksburg eller Chancellorsville. Lee havde vundet en glimrende Seier, men denne var dog dyrekjøbt; thi Mange vare faldne i hans Hær, og deriblandt den høiagtede og beundrede, men fremfor Alt dybt religiøse Stonewall Jackson, der ved en Feiltagelse blev skudt af sine Egne, da han om Aftenen den 3die Mai vendte tilbage fra en Recognoscering.

Fra Valpladsen ved Frederiksburg rykkede Lee gjennem Shenandoahdalen ind i Maryland og Pensylvanien, og Nordstaternes Stilling blev betænkelig. Samtidigt kom lutter mørke Efterretninger fra Mississippien, og forskjellige politiske Forholde gjorde Præsident Lincolns Stilling endnu værre. Franske Tropper vare trods Nordstaternes Protest rykkede ind i Mexiko, og i det engelske Parlament blev Sydstaternes Anerkjendelse foreslaaet. Under disse Omstændigheder hævede Demokraterne i Norden sine Hoveder, og Sydens Vicepræsident Stephens kom til Fort Monroe for at bringe Fredsforslag paa Grundlag af Sydstaternes Uafhængighed. Dog vilde ikke Lincoln give efter, han udskrev flere Tropper, og lod Hooker sidst i Juni afløse af Meade. Kort efter paafulgte Seiren ved Gettysburg og Efterretningerne om Fæstningernes Fald ved Mississippi, og nu fik Alt et forandret Udseende. Stephens sendtes tilbage med uforrettet Sag, og Alt opbødes for med Kraft at forfølge de vundne Fordele.

Efter denne korte Udsigt over Begivenhedernes Gang og deres Følger paa den fornemste Krigsskueplads, skulle vi gaae over til Flaadens Operationer, der havde ført navnlig den sydlige Atlanterhavsescadres Skibe i storartede Kampe.

Den største Del af Fartøierne paa denne Station vare

beskjæftigede med at blokere Charleston, hvor det dog ikke kunde forhindres, at talrige Blokadebrydere ofte løb ud og ind. Tidligt i Januar ankom flere Monitorer til Escadren, og den 27de sendtes en af dem, Montauk, ind mod det ved Floden Ogeechee lidt Syd for Savannah liggende Fort Mc Allister for at prøve Virkningen af sit Skyts og om muligt ødelægge Kaperen Nashville, som laae under Fortets Kanoner. Understøttet af nogle Kanonbaade, aabnede Montauk Ilden fra sin 11" og sin ny construerede, for første Gang her anvendte 15" Kanon, og bragte Fæstningen, der var et stærkt kasemateret Jordverk paa 9 Kanoner, til noget at sagtne sin Ild. Monitoren var dog paa Grund af Torpedoer og Spærringer i Farvandet ikke istand til at komme langt nok ind, og den tilføiede derfor ikke Fortet synderlig Skade. Da den havde opbrugt sine Bomber, trak den sig tilbage fuldkommen uskadt, uagtet den havde været rammet af 13 fiendtlige Skud.

To Dage senere, den 29de Januar, forsøgte den fiendtlige Jernskruebaad Princess Royal tidligt om Morgenen at løbe ind til Charleston. Den bemærkedes af Kanonbaaden Unadilla, som stak sin Kjetting fra sig, fyrede efter den, og bragte den til at landsætte. Flere af Besætningen reddede sig ved Flugten, men Fartøiet blev taget, heldigt bragt af Grunden, og fuldkommen ubeskadiget ført ud til Flaaden. Det befandtes at have ombord to nye og kraftige Maskiner, bestemte for jernklædte Skibe, og desforuden endel riflede Kanoner, Haandvaaben og Ammunition.

Tabet af dette Skib var et haardt Stød for Fienden, som derfor den 31te om Morgenen Kl. 4 kom ud fra Charleston med to jernklædte Fartøier, omtrent lignende Merrimack. Det var deres Hensigt at gjenerobre Princess

Royal, som endnu laae udenfor imellem Blokadeskibene, Corvetten Housatonic og 10 Dampskibe, hvoriblandt Mercedita og Keystone State. De fleste af dem vare svage kjøbte Skibe, og der var ingen jernklædte Fartøier eller svære Krigsskibe iblandt dem.

Morgenen var meget mørk med disig Luft, saa at Fienden ikke bemærkedes, førend han var ganske nær. Mercedita var det første Skib, som blev angrebet, men den kunde ikke faae sine Kanoner til at bære, og rammedes næsten strax i sin ene Kjedel af en Bombe, som derefter sprang i Skibssiden, og efterlod sig et Hul paa 4 eller 5 Fod. Samtidigt løb det fiendtlige Fartøi paa Mercedita, og skar den ned næsten til Vandgangen. Meget Vand kom ind i Skibet, Dampen strømmede ud, Skibet laae aldeles hjælpeløst, og Chefen overgav derpaa sit Fartøi.

Nu vendte begge de fiendtlige Vædderskibe sig mod Keystone State, som med Heftighed fyrede paa dem, men strax maatte for en kort Tid trække sig ud af Kampen for at slukke en Ild, som var udbrudt i Forlasten. Neppe var dette skeet, og Skibet atter vendt mod Fienden, før begge dets Kjedler bleve sønderskudte, og det gjentagne Gange blev rammet i Nærheden af Vandgangen. Det fra Kjedlerne udstrømmede Vand, som hurtigt steg i Lasten, bragte Maskinisten til at troe, at Skibet var læk, og da desuden allerede 20 Mand vare dræbte, og 20 saarede, dels af Dampen, dels af Fiendens Ild, strøg Fartøiet Flaget. Men da Fienden desuagtet vedblev at fyre, blev det atter heist, og Ilden besvaret saa godt, som det lod sig gjøre. Imidlertid vare de andre Fartøier komne til, og Fienden trak sig ved Housatonics Nærmelse tilbage indenfor sine Batterier. Det lykkedes Mercedita at faae

Damp op i sin ubeskadigede Kjedel, samt at stoppe sin Læk, og Fartøiet kom vel frem til Port Royal. Ved Overgivelsen vare Officierer og Mandskab løsladte paa Æresord, men om Fartøiet havde ikke været Tale. Keystone State blev taget paa Slæb af et af de andre Dampskibe, og naaede Port Royal i en meget havareret Tilstand.

Dagen iforveien havde Fienden i Stono Floden ikke langt fra Legareville erobret Kanonbaaden Isaac Smith, som var ude paa Recognoscering. Den blev uformodet angrebet fra nogle Batterier paa Flodbredden, fik sine Kjedler ødelagte, 8 Mand Dræbte og 17 Saarede, og maatte da overgive sig.

Den 1ste Februar havde Montauk en ny Styrkeprøve med Fort Mc Allister. Fartøiet nærmede sig Fæstningen paa noget over 2000 Alens Afstand, men kunde formedelst det grunde Farvand ikke komme længere ind. Skydningen vedvarede i omtrent 4 Timer, men bragte ikke Fortets Ild til kjendeligt at aftage. Monitoren blev truffen af 46 Skud, der dog ikke gjorde synderlig Skade.

Den 27de Februar bemærkedes Kaperen Nashville, der nu i 8 Maaneder havde været blokeret under Fortets Kanoner, at have noget forandret sin Stilling. Det opdagedes ved en Recognoscering, at Fartøiet var kommet paa Grund, og Montauk løb, ledsaget af 3 Kanonbaade, ind for at ødelægge det. Monitoren var istand til at naae frem til Spærringen i Løbet, omtrent 1800 Alen fra Fortet, og aabnede en Ild, som snart satte Kaperen ibrand, og sprængte den i Luften. Montauk havde trods Fæstningens heftige Ild ikke faaet nogen Skade, men derimod led den ikke ubetydeligt ved en Torpedo, som sprang under den, da den igjen løb ud. Kanonbaadene,

som havde holdt sig paa lang Afstand, vare ikke blevne rammede.

Den Hovedopgave, som var stillet den sydlige Atlanterhavsescadre, var imidlertid Erobringen af Charleston, som det trods alle Bestræbelser ikke var lykkedes ganske at afspærre fra Søen. De Forsænkninger, som i 1861 vare anbragte, vare for en Del bortførte af Strømmen, og de talrige og vanskelige Indløb, der beskyttedes af særdeles stærke Verker, gjorde det umuligt at hindre Blokadebrydere fra at gaae ud og ind. Man havde derfor i meget lang Tid forberedt et Angreb paa dette Sted, og samlede efterhaanden i Foraarets Løb et Antal jernklædte Skibe, hovedsageligt Monitorer, som ene antoges istand til at optage Kampen mod Byens frygtelige Forsvarsverker. Disse Fartøier havde nyt og usædvanligt svært Skyts, og vi skulle derfor, forinden vi gaae over til at beskrive de paafølgende Begivenheder, korteligt omtale Skibenes Artilleri, saaledes som det nu brugtes, og efterhaanden under Krigen var udviklet.

Ved Krigens Udbrud eiede Nordstaternes Marine henved 3000 Kanoner af alle Calibere. Af disse vare omtrent de to Trediedele 32 Pundere af 6 forskjellige Constructioner, henved 600 vare 8″ Kanoner, 300 vare 9″ Dahlgrens Kanoner, og Resten vare 12 og 24 Pundere eller 10″ og 11″ Dahlgrens Kanoner. Omtrent Halvdelen af dette Skyts blev taget af Sydstaterne eller ødelagt, da Verftet i Norfolk blev opbrændt. Af de 555 Kanoner, som vare ombord paa Skibene, gik omtrent en Fjerdedel tabt med de Fartøier, som sammesteds ødelagdes. Ingen af Marinens Kanoner paa denne Tid vare riflede.

Imidlertid bleve kort efter de af Captain Parrott fornyligt construerede Riflekanoner indførte, og Marinens

Skyts delte sig fra nu af i riflet og glatløbet. Foruden enkelte Støbejerns Dahlgrens Kanoner, der bleve riflede, benyttedes af denne Slags Skyts udelukkende Parrots Kanoner. Af disse, der vare af Støbejern med en cylinderisk Smedejerns Hylse over den bagerste Del af Kanonen, havdes 20, 30, 60, 100, 200 og 300 Pundere. 200-Punderen eller 8" Kanonen ladedes med 16 Pd. Krudt, og kastede med største Elevation et Projectil paa 150 Pd. Vegt paa en Afstand af 15,000 Alen. 300 Punderen veiede 26,000 Pd., havde 25 Pd. Krudtladning og 250 Pd. Projectil.

De glatløbede Kanoner vare Dahlgrens af 9, 10, 11, og Rodmans af 13, 15 og senere endog af 20" Caliber. De sværere vare støbte med hul Kjerne, og efter Rodmans Methode med Afkjøling ved Vand indenfra. Det nærmere om dette Skyts vil sees af nedenstaaende Tabel.

Caliber.	Vegt.	Ladning.	Kuglevegt.
9"	9000 ℔	10 ℔	90 ℔
10"	12,000 -	15 -	128 -
11"	16,500 -	20 -	166 -
13"	38,000 -	30 -	294 -
15"	49,000 -	50 -	430 -
20"	116,000 -	100 -	1000 -

Især anvendtes den 11, 13 og 15" glatløbede samt Parrots 200 Pds. Riflekanon paa Monitorerne. Denne sidste brugtes ogsaa ligesom 10 og 11" Kanoner til Stevnskyts. Den 9" Dahlgrens anvendtes hovedsageligt paa søgaaende Skibes Batterier. Der blev fra Krigens Begyndelse indtil November 1863 i det Hele for Marinen forfærdiget 2,811 Kanoner, hvoriblandt omtrent 800 Stykker 9 og 11" Dahlgren, 700 svære Riflekanoner og 36 Stykker 15".

Sydstaterne benyttede foruden de Kanoner, som de havde ved Krigens Udbrud, tillige en Del andre af nyeste og bedste Construction, indførte især fra England. Endvidere anvendte de meget den saakaldte Brookes Riflekanon, construeret af en af deres egne Officier. Projectilerne til disse Kanoner, der havde Jernringe udvendig over sin hele Længde, vare langagtige, cylindriske, og klædte med Kobberringe, bestemte til at styre Projectilet i Riflegangene. Et saadant havde, udskudt fra en 7" Kanon paa 400 Alens Afstand gjennemtrængt 8" Jern og 18" Bakning af Egetræ.

Medens Montauk var i Port Royal for at reparere den Skade, Torpedoen havde tilføiet den, sendtes den 3die Marts Monitorerne Passaic, Patapsco og Nahant i Forening med et Par Morterskonnerter og nogle Kanonbaade ind for at angribe Fort Mc Allister. Passaic nærmede sig paa omtrent 1,500 Alen, men de to andre Pantserbaade, som en kort Tid havde været paa Grund i det trange Løb, laae længere ude. Skydningen vedvarede i 8 Timer, dog uden at bringe Fienden til at sagtne sin Ild, skjønt hans Verker, der vare besatte med 8 svære Kanoner og en 11" Morter, syntes at faae adskillig Skade. Passaic blev rammet af 34 Skud, hvoraf de, der traf Pantsringen eller Taarnet kun efterlode sig Fordybninger i Jernet, hvorimod de, der traf Dækket, rev dette op paa flere Steder. En 10" Bombe traf lige over Brødrummet, splintrede aldeles baade Jern og Træ, og vilde have gaaet igjennem, hvis den ikke havde truffet over en Dæksbjelke. Chefen siger i sin Raport, at den upaatvivlelig vilde have sat Ild paa Skibet, hvis den havde været ladet med Krudt istedetfor med Sand. Paa alle tre Monitorer fik Affutagerne til de 15" Kanoner mere eller mindre Skade paa

Grund af den stærke Rystelse. Ilden fra Patapsco og Nahant samt fra Morterbaadene gjorde ikke synderlig Virkning, da disse Fartøier laae for langt ude. Fiendens Mandskab led saagodtsom intet Tab, da Fortets Kanoner kun bleve affyrede, naar Monitoren var ifærd med at lade. Da Passaic havde opbrugt alle sine Brandrør af Længde nok til at naae frem, gik den til Port Royal for at reparere, og man kom ved dette Angreb til den Overbevisning, at Fortet ikke ved en enkelt Monitor lod sig betvinge. Til med fuld Virkning at anvende flere, var der paa Grund af Farvandet ikke Anledning.

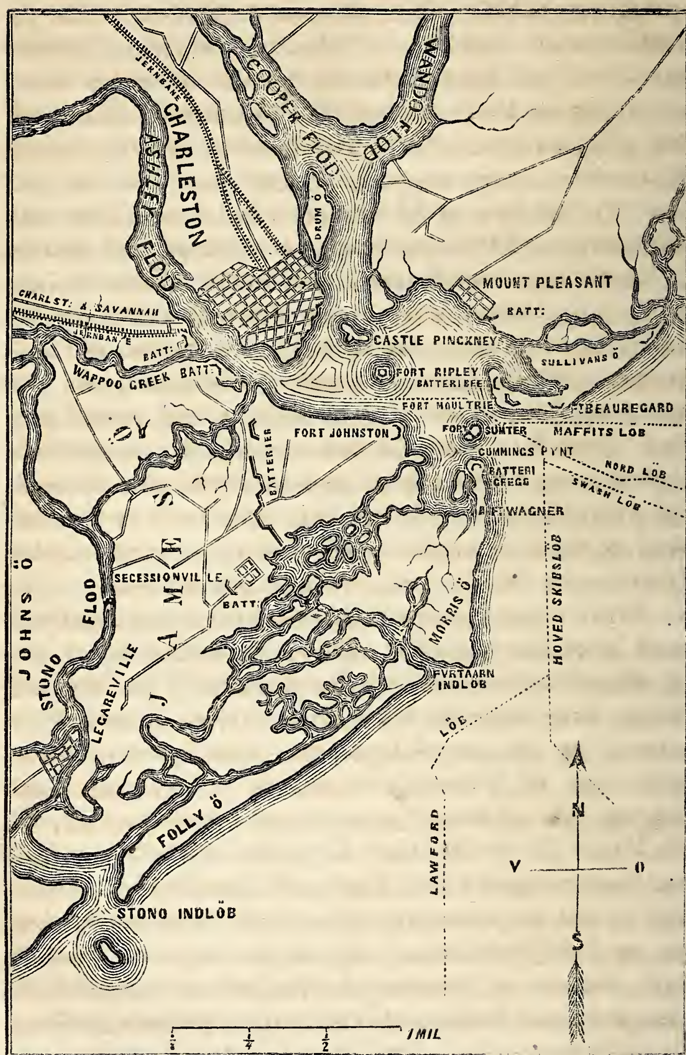
Dette Angreb paa Fort Mc Allister var igrunden blot at betragte som et Experiment, hvorved Admiral Dupont vilde prøve sine jernklædte Fartøiers Egenskaber ligeoverfor stærke Landbatterier. Forberedelserne mod Charleston vare snart fuldendte, og da man paa Grund af Begivenhedernes Gang andetsteds, ikke som først paatænkt kunde lade Tropper virke i Forening med Flaaden, besluttedes Foretagendet udført af denne alene.

Charleston, som af Naturen har en særdeles stærk Beliggenhed, idet den er anlagt i Bunden af en Bugt paa en Landtunge, som dannes af de brede Floder Ashley og Cooper, forsvaredes paa denne Tid af meget stærke Verker. Indløbet til Bugten dannes af Øerne Sullivan og Morris, hvis Pynter ere omtrent 3,700 Alen fra hinanden. Paa den første Ø, der ligger nord for Løbet, var nordligst et Strandbatteri ved den saakaldte Maffits Canal, og langs Hovedløbet Forterne Beauregard og Moultrie samt Batteriet Bee. Paa Morris Øen var Batteriet Gregg samt Fort Wagner, det sidste bygget af svære Tømmere, bedækkede med Sand og Jord i omtrent 20 Fods Tykkelse. Midt i Løbet noget længere inde laae omtrent 2,600 Alen fra

Fort Moultrie, 1,900 Alen fra Cummings Point og 3,800 fra Wagner, det siden Krigens Udbrud betydeligt forstærkede Fort Sumter, der nu havde to kasematerede og et aabent Batteri paa tilsammen omkring 100 Kanoner. Længere inde i Havnen laae omtrent midt imellem Sumter og Byen det paa Middle Ground nyligt opbyggede Fort Ripley, der i Syd beskyttedes af Fort Johnson paa James Island og i Nordvest af Castle Pinkney paa Øen Shute's Folly. Paa Fastlandet mellem Cooper-Floden og Sullivans Ø laae Batterierne Mount Pleasant og ligeoverfor Byen paa James Island Wappoo Batterierne, der beherskede Mundingen af Floden Ashley. Endelig laae paa Morrisøen søndenfor Fort Wagner to Batterier, hvoraf det sydligste var bestemt til at beherske det saakaldte Lighthouse Løb mellem Øerne Folly og Morris. Tilsammen talte alle disse Verker 376 Kanoner, hovedsageligt svære glatløbede foruden en stor Del riflede, indførte fra England.

Indløbet, der begynder ved Barren omtrent 7 Kvartmil udenfor Byen, er paa Grund af de talrige Sandbanker snevert og vanskeligt. Farvandet længere inde, der tilsteder Skibe at gaae paa begge Sider af Sumter, var nordfor Fortet spærret ved forskjellige Forhindringer, hvoriblandt flere Rækker af Torpedoer, og i Syd var det afstængt ved fire Rader Pæle, der strakte sig næsten op til Byen.

Efterat have stationeret forskjellige Fartøier ved Hilton Head, i Callibogue Sund med flere Steder samt i Udløbet af Savannah-Floden, hvor man frygtede et Angreb af Fiendens stærke Vædderskib Atlanta, afgik Admiral Dupont den 5te April til Farvandet udenfor Charleston med sine jernklædte Skibe. Disse vare Monitorerne Weehawken, Passaic, Montauk, Patapsco, Catskill, Nan-

Charlestons Havn og Befæstninger.

tucket og Nahant, Pantserfregatten New Ironsides og Vædderskibet Keokuk. Af Monitorerne førte Patapsco en 15" og en 150 Pds. Kanon, medens de øvrige havde en 11" og en 15". Keokuk eller Whitneys Batteri, som den ogsaa kaldtes, førte to 11" Kanoner, og skilte sig fra Monitorerne i flere væsentlige Henseender. Den var henved 160 Fod lang og 35 Fod bred, havde to Skruer med Maskiner paa 500 Hestes Kraft, og var bygget af omtrent ½ Tomme tykke Jernplader. Den havde to faste Taarne, et for og et agter, samt Sider, der faldt ind under 37° Vinkel, og vare pantsrede til omtrent 3 Fod under Vandgangen. I Taarnene, der lignede afkortede Kegler, og hvis Sider havde Jern og Træbakning af omtrent en halv Fods Tykkelse, bevægede Kanonen sig paa et dreiende Underlag, og kunde affyres gjennem Porte, der lukkedes ved svære Jerndøre. Fartøiet var indrettet som Vædderskib, havde flere vandtætte Afdelinger, og kunde sænkes dybere ved at slippe Vand ind i enkelte af disse.

Strax efter Escadrens Ankomst sendtes Keokuk, ledsaget af et Par Monitorer, ind over Barren for at oplodde og afmærke Farvandet. Disse Fartøier bleve liggende Natten over indenfor Barren for at passe paa Mærkebøierne, og den følgende Morgen kom ogsaa de øvrige Skibe ind, og ankrede i Nærheden. Veiret var denne Dag saa tykt og disigt, at Intet kunde foretages, men den 7de April Kl. 12 Middag, da Tidevandet tillod at løbe ind, heistes Signal til at lette og staae indover. Planen var, at alle de jernklædte Skibe skulde løbe ind nordenom og forbi Fort Sumter, og angribe dette fra Nord og Vest, medens en Reserve af Træskibe skulde holde sig udenfor Barren, færdige til at understøtte Pantserfartøierne,

og engagere Batterierne paa Morris Island, naar Fort Sumter var taget.

Weehawken, det forreste Skib, havde foran sin Boug en Flaade, forsynet med korte Kjettinger og Dregge, og bestemt til dels at beskytte Skibet mod fiendtlige explroderende Torpedoer, dels til at fiske saadanne, og gjøre dem uskadelige. Denne Flaade var af Opfinderen, Escadrens Overmaskinist, foreslaaet at skulle føre en Torpedo paa sin forreste Ende, men dette ansaaes farligt for egne Skibe, og blev saaledes ikke bragt i Anvendelse. Flaaden selv viste sig ellers hensigtsmæssig, og hindrede ikke Skibets Manøvre i smult Vande, men udenfor Barren i Søgang havde den været til Ulempe, da den i Skibets Bevægelser truede med at komme ind paa Dækket, eller lægge sig under Pantsringen, og hele Tiden bibragte Skibet heftige Stød paa Bougen. Da Escadren skulde afgaae, fiskede nogle af Flaadens Dregge Weehawkens Kjetting, og man opholdtes omkring en Time med at klare dette.

Da Alt var i Orden, stode Skibene Kl. 1¼ ind gjennem Løbet i den foran nævnte Orden, og med Flagskibet Ironsides som femte Fartøi i Linien. Forterne paa Morris Island passeredes, uden at Skud løsnedes fra nogen af Siderne, og Weehawken naaede henimod Kl. 3 op til Spærringen imellem Forterne Moultrie og Sumter, hvor en Torpedo sprang lige forenom den, uden dog at gjøre Skade.

Noget før havde Fort Moultrie aabnet Ilden, strax efter Fort Sumter og samtlige Batterier paa Øerne Morris samt Sullivan, og Kampen var snart almindelig paa begge Sider. Da Spærringen mellem Moultrie og Sumter syntes at være af saadan Natur, at en videre Fremtrængen vilde være utilraadelig, vendte efterhanden Weehaw-

ken, Passaic, Nahant med flere Skibe, og dette bragte Linien i nogen Uorden. New Ironsides havde vanskeligt for at vende i Strømmen og det trange Farvand, kom derved uklar af Catskill og Nantucket, og maatte ankre. I denne Stilling laae de tre Skibe i omtrent et Kvarter udsatte for en yderst voldsom Ild, men de kom endelig fri af hinanden, og Ironsides optog, efter endnu engang at have maattet ankre, sin Stilling omtrent 1,500 Alen fra Fort Sumter. Imidlertid laae Monitorerne og Keokuk paa 800 til 1,500 Alens Afstand, og brugte sine 16 Kanoner saa godt, de kunde. Men Fiendens flere Hundreder af Kanoner overøste dem med en fuldstændig Hagl af Projectiler, og engang taltes ikke mindre end 160 Skud i et Minut, medens ofte, forsikrer en Officier, hørtes Lyden af Kuglernes Anslag ligesaa tæt og hurtigt som et Uhrs Pikken. En bedøvende Kanontorden rullede uafladeligt gjennem Luften, og Røgen laae, gjennemkrydset af idelige Ildglimt, i tætte Masser over de Stridende. Man antog at Fienden i den hele Kamp, der varede i omtrent halvanden Time, affyrede ikke mindre end 3,500 Skud.

Mod en saa forfærdelig Ild var det ikke rimeligt, at Monitorerne kunde staae sig. Heller ikke var der nogen af dem, som ganske undgik Skade. Weehawken rammedes af over 50 Skud. Nogle af disse traf Pantsringen paa samme Sted, og splintrede denne fuldkommen. Dækket fik paa et Sted et mindre Hul, og Taarnet lod sig en kort Tid ikke bevæge paa Grund af et Skud lige ved dets Fod. Passaic rammedes af 35 fiendtlige Projectiler, og fik sit Taarn saaledes beskadiget, at det for en Tid ikke kunde dreies. Et andet Skud knækkede alle 11 Plader ved Taarnets Overkant, og rev Taget næsten af Styrehuset. Affutagen til den 11" Kanon blev efter det fjerde

Skud ubrugelig, og Skibet maatte endelig Kl. lidt over 4 trække sig ud af Ilden. Montauk var et af de Skibe, som led mindst. Det rammedes ogsaa kun af 13 Skud, skjønt det hele Tiden deltog i Kampen. Patapsco fik Affutagen til sin Riflekanon gjort ubrugelig ved det femte Skud; det kunde senere kun bruge sin 15", og Taarnet blev efter nogen Tids Forløb meget tungt at dreie, saa selv denne kun sjelden kunde affyres. Da Skibet var i Nærheden af Spærringen, og der vilde vende for at følge de andre Fartøier, kom det for en kort Tid paa Grund, og var da udsat for en concentreret Ild med hule og massive Kugler samt Langprojectiler fra 7 og 8" Riflekanoner og 10 eller 11" Columbiader. Catskill blev truffen omtrent 20 Gange, Nahant 36 og Nantucket 51 Gange. Det første Skib fik Dækket lidt oprevet, men ellers ingen Skade; Nahant derimod blev værre medtagen end nogen af de øvrige Monitorer. Pantsringen paa Siden blev flere Steder slemt beskadiget, og paa et Sted aldeles sprængt; Taarnet fik megen Skade, sad mod Slutningen af Kampen aldeles fast, og blev i sin øverste Del næsten gjennemtrængt af et Projectil. Styrehuset blev tildels ødelagt, Lodsen samt Rorgjængeren kastedes bevidstløse om, og Styreapparatet blev gjort ubrugeligt, saa Skibet en Tidlang ikke var under Commando. Dækket blev oprevet paa flere Steder, Pantserskorstenen beskadiget og Bolte sprængte eller løsrevne paa mange Kanter. Paa Nantucket blev den 15" Kanon ubrugelig efter det tredie Skud, da flere fiendtlige Projectiler havde truffet Taarnet lige ved Porten, og derved sat Portstopperen fast, men ellers fik Fartøiet kun ringe Skade. Keokuk derimod, som var det svageste Fartøi, blev allerede efter en halv Times Kamp saa beskadiget, at det synkefærdigt maatte trække sig tilbage.

Fartøiet var løbet forbi de øvrige Skibe, og laae henved 800 Alen fra Fort Moultrie, men blev her saa heftigt beskudt, at det rammedes omtrent 90 Gange, og deriblandt af 19 Skud, som gik igjennem Siden i og ved Vandlinien. Taarnene vare gjennemskudte paa mange Steder, den forreste Kanon gjort ubrugelig efter det tredie Skud, og Mandskaberne ved den agterste Kanon, der forresten ikke blev affyret, næsten alle saarede. Skibet holdtes kun vanskeligt paa Pumperne, maatte i synkefærdig Tilstand bringes ud af Ilden, og sank den følgende Morgen, da Søen begyndte at gaae høi. De Saarede vare iforveien bragte bort, og intet Menneskeliv gik tabt.

New Ironsides, der paa Grund af sin Størrelse og Uhaandterlighed ikke kunde deltage i Kampen paa nærmere Hold end 1,500 Alen, var formedelst den tætte Røg ikke istand til at fyre mere end 8 Skud, men undgik ogsaa saagodtsom al Skade. Da det bemærkedes, at Monitorernes Ild aftog, og flere af dem syntes at være i Ustand, heistes Kl. 4½ Signal om at ophøre med Skydningen, og samtlige Fartøier ankrede igjen udenfor Barren.

Det havde været Admiral Duponts Hensigt paanyt at begynde Angrebet den følgende Morgen, men Chefernes Meldinger om Kampens Udfald og deres Fartøiers Tilstand bragte Admiralen til at frafalde denne Plan. Den hele Escadre havde under Striden kun været istand til at fyre 139 Skud, og der havde ingen kjendelig Skade været at opdage paa noget af Forterne. Keokuk var ødelagt, alle Monitorerne i større eller mindre Grad beskadigede, og Cheferne erklærede enstemmigt, at de vilde ansee et nyt Angreb som aldeles uskadeligt for Fienden, men derimod i høi Grad farligt for Skibene selv,

Dette Angreb var altsaa mislykket, og bragte for en Tid, skjønt visselig høist ufortjent, Monitorernes Anseelse til noget at dale. Lægger man Mærke til, at trods Fiendens yderst heftige Ild fra svære Kanoner paa klods Hold, havde Escadren i hele Kampen kun 1 Død og 25 Saarede, hvoraf 16 paa Keokuk, viser det sig, hvor vel Mandskabet var beskyttet paa Ericsons Taarnskibe. Af de 10 Mand, som havde faaet Skade ombord paa disse Fartøier, tilhørte de 7 Nahant, og vare saarede i Taarnet af løsrevne Bolte. Det viste sig ogsaa ved nærmere Eftersyn, at ingen Monitor havde faaet større Skade, end med nogenlunde Lethed kunde istandsættes, og Passaic, der noget senere blev landsat i New-York, og underkastet en grundig Undersøgelse, saaes ikke at have faaet nogensomhelst Skade paa Skroget, hverken under Angrebet paa Charleston eller i de Storme med svær Søgang, som den ofte havde maattet udholde.

Det var altsaa saa langtfra, at denne Kamp kunde ansees som et Bevis imod Monitorerne, at den tvertimod maatte betragtes som en god Prøve paa deres Fortrinlighed og uhyre Modstandskraft. Umuligheder kunde man ikke forlange af dem, og det maatte vel anses som en Umulighed for disse Fartøier med sine 14 Kanoner — thi Ironsides og Keokuk maae sættes ud af Betragtning — at bringe Hundreder af svært Skyts til Taushed, og ødelægge stærke Fæstningsverker, byggede af Mur og yderligere beskyttede ved Sand. Da den første Skuffelse var forbi, traadte ogsaa en bedre Erkjendelse frem, og Monitorerne vandt end mere i Anseelse ved den Begivenhed, som kort efter paafulgte. Dette var Erobringen af det stærke fiendtlige Vædderskib Atlanta.

Atlanta, forhen kaldet Fingal, var et Dampskibsskrog, skaaret ned til noget over Vandgangen, og forsynet med et 17" tykt Dæk, der hvilede paa 10" Dæksbjelker, skjød 6 Fod udenfor Skroget, og endte sig forud i et langt fremspringende stærkt Horn af Jern. Vinkelen under Dækkets Yderkant mellem dette og Skroget var udfyldt med svære Tømmere, og Skibssiden var pantsret fra nogle Fod under Vandgangen. Skibet stak 15½ Fod, var 204 Fod langt, 41 Fod bredt, og havde paa Dækket en Kasemate, hvis pantsrede Sider skraanede under 29° Vinkel, var dækket med fladt Tag, havde 8 Porte, og førte to 7" og to 6½" Brookes Riflekanoner. Ovenpaa Taget var anbragt et pyramideformigt Styrehus. Pantsringen bestod af et dobbelt Lag 2" Jernplader, der laae udenpaa en Bakning af 3" Eg og 15" Furu. Forud var anbragt en Stang, som paa sin Ende førte en Percussions-Torpedo, og ved en særegen Mekanisme kunde sænkes ned i Vandet. Maskinerne vare af bedste Sort, forfærdigede i Skotland, havde udvendig Fortætning, og drev Skibet frem med 10 Mils Fart.

Den 17de Juni bemærkedes dette Skib at komme ud gjennem Wilmington-Floden, og styre ned imod Monitorerne Weehawken og Nahant, som blokerede Indløbene til Savannah. De Confedererede havde en saadan Tillid til sit Skib, at de ansaae det istand til med Held at optage Kampen mod hvilkesomhelst to Monitorer, og det ledsagedes derfor af et Par Dampskibe, fulde af Skuelystne, som vilde være Vidne til Unionisternes Nederlag. Begge Monitorer stak øieblikkelig sine Kjettinger fra sig, og løb op mod Fienden, der saaes at lægge sig tvers i Løbet for at afvente deres Komme. Da Monitorerne nærmede sig, affyrede Atlanta et Skud, som gik tæt forbi Nahants

Styrehus. Imidlertid var Weehawken kommen Fienden nær paa 450 Alen, og aabnede Ilden fra sine tvende Kanoner, først fra 15" Kanonen, som her for første Gang anvendtes mod Skib. Projectilet, et saakaldet „cored shot", en Rundkugle med mindre invendig Huling, rammede Fiendens Kasemate, rystede denne saa stærkt, at flere af Besætningen kastedes overende, trængte igjennem Pantser og Bakning, sendte Splinter omkring overalt, og saarede Mange ved disse. Det andet Skud, som var fra 11" Kanonen, traf ved Kanten af Dækket uden at gjøre synderlig Skade. Weehawken var imidlertid kommen henved 150 Alen nærmere, og affyrede atter sine Kanoner. Projectilet fra 15" Kanonen slog Styrehuset itu, saarede to Lodser, og bedøvede Rorgjængeren. Det fjerde Skud var fra 11" Kanonen, og traf Jerndøren foran en af Portene, splintrede den i mange Stykker, og sendte disse ind iblandt Fienden. Nu strøg denne sit Flag, heiste et hvidt, og overgav sig. Den hele Besætning paa 145 Mand blev taget tilfange, og Skibet, der mod Slutningen af Kampen var kommet paa Grund, blev atter bragt flot, senere istandsat, og indlemmet i Unionisternes Flaade. Træfningen havde kun varet i et Kvarter, og Monitorerne havdè trods Fiendens i Begyndelsen livlige Ild, ikke lidt nogen Skade. Paa Atlanta havdes 16 Saarede, hvoraf en senere døde. Det første og det tredie Skud, bemærker Captain Rodgers, Chefen for Weehawken, afgjorde Striden; thi det første betog Fienden Lysten til at slaaes, og det tredie satte ham ud af Stand til at komme bort. Captain Rodgers, der ved flere tidligere Anledninger havde gjort sig meget bemærket, blev efter denne heldige Kamp forfremmet til Commandeur.

Efterat Monitorerne vare slaaede tilbage ved Charleston, var Admiral Dupont utilbøielig til at fornye Angrebet, og gjorde Præsidenten Forestillinger i denne Henseende. Lincoln, som for enhver Pris vilde se Charleston i Nordstaternes Vold, delte dog ikke Duponts Anskuelse, og lod ham derfor afløse. Den fra Mississippien bekjendte Admiral Foote blev udnævnt til hans Efterfølger, men denne Officier døde strax efter i New-York. Admiral Dahlgren blev da beordret som Escadrechef, overtog Commandoen den 6te Juli, og bragte Pantserskibene indenfor Barren, hvor de siden stadigt forbleve.

Regjeringen havde nu bestemt sig til ogsaa at operere mod Charleston fra Landsiden, og General Gillmore sendtes ned for at lede Beleiringen. Arbeiderne herved vare paa Grund af Landets sumpige Beskaffenhed forbundne med særegne Vanskeligheder, men det lykkedes General Gillmore, som var landet paa Folly Island, den 10de Juli at bemægtige sig Fiendens Verker paa Morris Øen med Undtagelse af Forterne Gregg og Wagner, samt at trænge frem til en Afstand af 900 Alen fra det sidste. Denne Bevægelse blev kraftigt understøttet af Monitorerne Catskill, Nahant, Montauk og Weehawken, der hele Dagen vedligeholdt en heftig Ild mod de med 15 svære Kanoner besatte tvende Forter. Skydningen foregik paa 1,800 Alens Afstand, og alene Catskill, der rammedes af 60 Skud, fik nogen Skade, der dog ikke var af synderlig Betydning. Et Forsøg paa at storme Fort Wagner, foretaget den følgende Morgen af Tropperne, blev med adskilligt Tab slaaet tilbage. Monitorerne dækkede Troppernes Tilbagetog, og hindrede Fienden fra at forfølge.

Den 18de Juli aabnede de samme Monitorer tilligemed Patapsco, Ironsides og et Antal Kanonbaade atter Ilden

mod Fort Wagner, først paa 1,800, senere paa 450 Alens Afstand, og bragte tilsidst Fortet ganske til Taushed. Om Aftenen gjorde General Gillmore et nyt Forsøg paa at storme, men blev atter med Tab dreven tilbage.

Beleiringen fortsattes nu, og General Gillmore rykkede, understøttet af Pantserskibene udenfor Morrisøen og af en Escadre i Stono-Floden, sine Løbegrave videre frem mod Fort Wagner. Flere Batterier opkastedes, en Søbrigade sendtes iland med 4 Riflekanoner, og den 15de August fyredes nogle Prøveskud fra en 200 Pds. Parrots Riflekanon mod Fort Sumter paa 8,000 Alens Afstand. Man gjorde i det Hele 7 Skud, hvoraf 2 gjennemtrængte Muren, og efterlod sig Huller af 4 til 5 Fods Gjennemsnit. Den 17de August havde Gillmore 60 Kanoner opstillede i sine Batterier, og aabnede Ilden fra disse mod Fort Sumter, samt begyndte nogle Dage senere Bombardementet af Charleston paa gode 15,000 Alens Afstand. Senere fortsattes Skydningen dagligt fra Batterierne og Pantserskibene, og havde til Følge, at Sumter blev forvandlet næsten til en Grushob, og at Fienden den 7de September forlod sine Forter paa Morris Øen. Trods den uhyre Afstand var Ilden virksom mod Byen, og antændte flere Gange de Dele, som vare indenfor Skudvidde. Senere rykkede Batterierne nærmere, og vare istand til at naae lige ind i Hjertet af Staden.

Uagtet Fort Sumter var saa beskadiget, at det kun havde faa brugbare Kanoner, vilde det dog ikke overgive sig, og man besluttede da at tage det med Storm. Henved 30 Baade med omtrent 400 Mand sendtes derfor om Natten den 7de September ind mod Fortet, og det lykkedes nogle Afdelinger at lande ved Foden af en Grushob, og trænge frem et Stykke opad denne. Men de vare

allerede opdagede af Fortets Besætning, som modtog dem med Haandgranater og en heftig Geværild, Skraaningen var steil, det var vanskeligt at faae Fodfæste, Signal var gjort til Forterne, og disse aabnede en heftig Ild. Under disse Omstændigheder søgte Angriberne at trække sig tilbage, men tre af deres Baade vare sønderskudte, og 130 Mand bleve tagne, dræbte eller saarede.

Samme Dag havde Weehawken været paa Grund i Nærheden af Fort Sumter, og var i denne Stilling med sit Pantser frit af Vandet heftigt bleven beskudt af Forterne paa Sullivans Ø, indtil Hjælp ankom, og den endelig efter meget Arbeide blev bragt af Grunden.

Intet udenfor det Sædvanlige forefaldt nu, forinden den 5te October, da Fienden søgte at ødelægge New Ironsides ved en Torpedo. Kl. var noget over 9 om Aftenen, da Skildvagterne og vagthavende Officier, der stod i Faldrebet, bemærkede en liden mørk Gjenstand tæt ved. Man antog den for en Baad, og praiede den, men svaredes med et Par Geværskud, der dræbte vagthavende Officier, og Skibet fik strax efter lige ved Faldrebet et heftigt Stød, der ledsagedes af en høi Vandsøile, som sprøitede over Skibet. Den mørke Gjenstand drev bort med Strømmen, og to Mand opfiskedes, hvoraf den ene var en Søofficier i Sydstaternes Tjeneste. Man erfarede af ham, at han havde været Føreren af det lille Fartøi, en Torpedo Dampbaad ved Navn David, 50 Fod lang, 5 Fod bred og af Form som en Cigar. Fartøiet havde ligget saa lavt i Vandet, at kun dets to Fod høie og ti Fod lange Lugkam havde været over dette, og det havde forud ført en ti Fod lang Stang, der bar paa sin Ende sex Fod under Vandet en Torpedo, fyldt med 60 Pd. Krudt. Ved Explosionen havde Vandet slukket Fyrene, og Lieutenanten havde

med den øvrige Besætning, en Maskinist og en Lods, maattet kaste sig i Vandet. Undersøgelse, foretagen ved Dykkere, viste, at Fregatten ingen anden Skade havde faaet end et Par løsrevne Kobberplader.

Der forefaldt nu en Tidlang ingen Begivenheder af Vigtighed, men Fort Sumter blev fremdeles af og til beskudt, og Fienden borttog Størstedelen af de brugbare Kanoner fra den ødelagte Fæstning, og bragte dem til Fort Moultrie og Fort Johnson, hvilket sidste Punkt omdannedes til et meget stærkt Verk. Monitorerne vare imidlertid blevne saa urene og skjælbevoxede i Bunden, at deres Fart var formindsket fra 7 Mil til 3½ à 4. Man matte derfor søge at faae dem rene, og udførte dette dels ved Dykkere, dels ved at sende dem enkeltvis til Port Royal, og der sætte dem paa Land ved høit Vande.

Det fornemste Uheld, som i Løbet af Aarets Slutning tilstødte Escadren, var abet af Monitoren Weehawken, som den 6te December pludselig sank paa sin Ankerplads ikke largt fra Cummings Point. Man har ikke med Bestemthed kannet paavise Aarsagen, men det blæste dengang stivt fra Nordost med svær Sø, og en stor Mængde Vand kom derved ind i Spilrummet gjennem Klydset og Lugen. Denne blev lagt over, og Pumperne virkede godt, men med et steg Vandet meget stærkt, og Skibet sank saa hurtigt, at 24 Mand ikke kunde frelses. Man antog, at Skibet dels ved at have været paa Grund, som tidligere omtalt ved Cummings Point, dels ved at have staaet paa Stranden i Port Royal, havde faaet en eller anden Skade, som pludselig havde aabnet en stor Læk.

En rask Fegtning sidst i December mellem fiendtlige Tropper paa Johns Island og nogle Kanonbaade i Stono-Floden sluttede for Flaadens Vedkommende Aarets Be-

givenheder paa denne Kant. Fienden blev med stort Tab drevet tilbage, og adskillige Kanoner erobrede.

Admiral Dahlgren giver i en senere Rapport en interessant Oversigt over Flaadens Deltagelse i de mod Fiendens Fæstningsverker ved Charleston i Aarets Løb foretagne Angreb. Han ledsager denne med nogle Bemærkninger om Monitorerne, der nu efter Erfaringen fra det første Angreb havde faaet endel Forbedringer, og som han i særdeles høi Grad roser. Ingen andre Skibe, siger han, kunde have modstaaet en Ild, som den, disse stadigt havde været udsatte for. Under Operationerne mod Morris Øen havde Ironsides og 8 Monitorer været rammede af 882 Skud, og havde selv udskudt 8,000 Projectiler. Montauk havde været truffen 214 og Weehawken 187 Gange, hovedsageligt af 10" Projectiler. Ingen kan, siger han, uden at prøve det, gjøre sig en Forestilling om disse Kuglers Virkning. Er man under Projectilets Anslag i Berørelse med den trufne Del af Taarnet, undgaaer man ikke at kastes bevidstløs om, og selv havde han under en Kamp mod Moultrie været nær ved at falde om i Styrehuset blot paa Grund af Rystelsen. Aldrig havde Fiendens Ild under de forskjellige hyppige Kampe formaaet at ødelægge nogen Monitor; tvertimod havde den alene blottet forskjellige mindre Mangler hos disse, og derved vist Veien til at gjøre dem end kraftigere og mere usaarlige. Enkelte Kanoner, især riflede, vare sprungne, men Skibene selv havde vist sig som de fortrinligste Krigsmaskiner, der nogensinde havde flydt paa Vandet.

Vi skulle nu betragte Aarets Begivenheder paa andre Kanter, og først vende tilbage til den vestlige Golfescadre, som under Farraguts Fraværelse paa Permission midlertidigt stod under Befaling af Commandeur Bell.

Efterat Vicksburg var falden, forstærkedes General Banks's Hær med endel af Grants Tropper, og en Styrke paa 4,000 Mand under General Franklin sendtes i September Maaned mod Vest for at bemægtige sig det saakaldte Sabine Pass, der forener Sabine Fjorden med Havet. Tropperne vare indskibede paa Transportfartøier, og ledsagedes af Kanonbaadene Clifton, Sachem, Arizona og Granite City. Disse skulde forinden Troppernes Landing ødelægge Fiendens Forter ved Indløbet, og stode i denne Hensigt den 8de September ind gjennem Sundet. Om Eftermiddagen, da Fartøierne vare komne tvers af Fiendens Verker, aabnede disse Ilden fra 6 eller 7 Kanoner, hvoraf tre riflede, og traf strax Sachems og Cliftons Kjedler, hvorved disse Skibe fyldtes med Damp, og bragtes til at stryge. Arizona søgte at komme dem til Hjælp, men løb paa Grund, og tre fiendtlige bomuldsklædte Dampere bemægtigede sig imidlertid Sachem og Clifton, samt slæbte dem bort. Arizona, som paa Grund af Farvandets Beskaffenhed ikke kunde faae nogen Hjælp af Granite City, kom senere flot, og begge Fartøier vendte tilligemed Tropperne tilbage til Brashear, som nu atter var i Nordstaternes Hænder.

Den 27de October afgik en Styrke under General Banks paa 20 Transportskibe, ledsagede af Manongahela og et Par Kanonbaade, til Rio Grande, hvor Tropperne landedes i Brownsville, stoppede Handelen fra Matamoras, og bemægtigede sig senere hele Kysten af Texas til henimod Galveston. Herfra rykkede Hovedstyrken ind i Landet mod Red River, hvor videre Operationer i det følgende Aar bleve foretagne i Forbindelse med Flotillen.

Vi have tidligere ikke omtalt en livlig Træfning, som under Vicksburgs Beleiring forefaldt ved Helena, der ligger

i Arkansas ved Mississippien. Den her commanderende Nordstatsgeneral Prentiss havde efterhaanden maattet afgive saamange Tropper til General Grant, at han mod Begyndelsen af Juli kun havde 4,000 Mand tilbage. De Confedereredes General Holmes vilde benytte sig heraf, og angreb den 4de Juli Byen i Spidsen for 18,000 Mand. Disse havde allerede trængt langt frem, og bemægtiget sig flere af Unionisternes Udenverker, da Kanonbaaden Taylor kom til, og aabnede en saa ødelæggende Ild mod dem, at de efter flere haardnakkede Forsøg paa at storme, endelig maatte trække sig tilbage med et Tab af henved 3,000 Døde, Saarede og Fangne.

Efterat Vicksburg var tagen, forsøgte de Confedererede at sætte sig fast i Yazoo, men endel Kanonbaade ødelagde i Forening med en Troppeafdeling de opførte Verker, erobrede adskillige Kanoner, toge eller ødelagde endel Dampskibe, og bragte Fienden til at opbrænde alle de øvrige derværende. Paa Tilbageveien sprængtes Kanonbaaden De Kalb i Luften af to Torpedoer, og den viste sig ved senere Undersøgelse saa beskadiget, at den ikke kunde tages op. Derimod lykkedes det at optage og istandsætte den under Vicksburgs Beleiring sænkede Kanonbaad Cincinnati.

I Slutningen af Juli lykkedes det Kanonbaaden Moose ved Bluffington Island i Ohio-Floden ikke langt fra Gallipolis at oprive et fiendtligt Troppecorps, som under General Morgan havde gjort et dristigt Indfald i Kentucky, og derfra taget Veien gjennem Indiana og Ohio. Morgan, hvis Styrke oprindelig var 4,000 Mand, havde bevæget sig med exempelløs Hurtighed, overrasket og fanget Unionstropper, ødelagt Jernbaner og Statseiendom, telegraferet paa egen Haand eller opfanget Telegram-

mer om Operationer imod ham ved et medbragt Apparat, og var til stor Skræk overalt. En Styrke samledes imod ham, og jagede ham foran sig, medens den nævnte Kanonbaad forfulgte ham over 100 Mil paa Floden Ohio, hindrede ham overalt fra at sætte over, og bidrog endelig væsentligt til hans Styrkes Opløsning og hans egen Tilfangetagelse.

Endel andre Kanonbaade af Porters Flotille foretoge i Løbet af Høsten forskjellige Expeditioner op gjennem Floderne Red og White, og bemægtigede sig ved disse Leiligheder flere fiendtlige Dampskibe.

Paa den østlige Golfescadres Station havde i Aarets Løb kun Lidet af Interesse forefaldet. Skibene under Admiral Bailey havde været beskjæftigede med at overholde en streng Blokade af Kysten, og denne Tjeneste havde været haard nok, da det ligeoverfor Florida liggende Cuba naturligvis betydeligt lettede Adgangen til at bryde Blokaden. Flere Baadexpeditioner vare foretagne, dels for at ødelægge endel Saltverker, dels for at opbrænde forskjellige Handelsskibe og Blokadebrydere, og disse Foretagender havde i Regelen været heldige.

Den nordlige Atlanterhavsescadre stod under Befaling af Admiral Lee, og havde at bevogte Kysten nordfra til Sydcarolinas Grændse. Den afspærrede Fienden ganske fra Samkvem med Havet paa hele denne Kyst med Undtagelse af Wilmington, som ikke kunde holdes ganske lukket paa Grund af det vanskelige Farvand og dens tvende 8 Mil fra hinanden liggende Indløb, der beskyttedes af stærke Batterier. Dette Sted formaaede at vedligeholde en ret levende Handel hovedsageligt ved hurtige Blokadebrydere, byggede for Størstedelen i Glasgow. Lykkedes det saadanne Skibe at smutte forbi Krydserne, og naae Wilmington med

sine Ladninger, var Gevinsten særdeles rigelig, og dette bevirkede, at Udrustningen af meget hurtige Dampskibe for dette Øiemed dreves i stor Udstrækning ved Clyde-Flodens Bredder.

Endel af Escadrens Skibe vare i Begyndelsen af Aaret beskjæftigede med flere mindre Expeditioner, foretagne som oftest i Forening med Tropper mod Plymouth, Goldsborough, West Point og Hertford samt opad Pamunkey-Floden. Den 14de Januar mistede Escadren sit armerede Dampskib Columbia, som løb paa Grund under Kysten, og blev erobret af Fienden. I Marts Maaned afsloge Kanonbaadene et Angreb mod Fort Anderson i Nærheden af Newbern, og i Løbet af April understøttede Lieutenanterne Cushing og Lamson paa Floden Nansemond med særdeles Dygtighed flere Operationer, foretagne af Tropperne mod Fienden i Nærheden af Suffolk, ikke langt fra Hampton Red. Den 14de April drev Lieutenant Cushing et stærkt fiendtligt Troppecorps tilbage, samt bragte et opkastet Batteri til Taushed, og den 19de erobrede Lamson i Forbindelse med Tropper under General Gettey et Batteri, armeret med 5 Kanoner, og besat med 160 Mand. Samtidigt havde en anden Kanonbaadsafdeling med Held understøttet Tropperne i Byen Washington i Nordcarolina, hvor de i 18 Dage havde været beleirede af Fienden.

Begivenhederne i Løbet af Sommeren indskænkede sig hovedsagesigt til flere, i Regelen meget heldige Expeditioner opad forskjellige Løb og Floder, saasom York, Pamunkey, Mattapony, James, Piankatank og Ware. Ligeledes besøgtes flere grunde Løb i Nordcarolina, og Expeditioner sendtes opad Floderne Chowan samt Roanoke. Man havde paa disse Tog jevnlige Skjærmydsler, fratog

Fienden flere Fartøier, og bemægtigede sig store Mængder af Provisioner, bestemte for Sydstaternes Hær i Virginien.

For at gjøre Blokaden af Wilmington mere effectiv, føiede man i Sommerens Løb adskillige nybyggede eller erobrede hurtige Dampskibe til Escadren, og disse bemægtigede sig efterhaanden flere Blokadebrydere.

En af disse, det nye engelskbyggede Dobbeltskrueskib Kate blev af Kanonbaaden Penobscot den 12te Juli drevet iland paa Smith's Island udenfor Wilmington. Mandskabet flygtede strax iland, og en Baad sendtes ind for at tage Skibet, og bringe det ud. Men Vandet var begyndt at falde, og det viste sig umuligt at faae Skibet flot. Da senere et fiendtligt Batteri blev opplantet paa Stranden, maatte Penobscots Baad trække sig tilbage, og Kanonbaaden aabnede da Ilden mod Dampskibet for at ødelægge det. Da dette syntes at være fuldstændigt udført, gik Penobscot atter tilsøes. Men den 1ste August bemærkedes Fienden at have faaet Skibet flot, og at have bragt det hen imod Fort Fisher ved New-Inlet nordenfor Smiths Island. Tre Kanonbaade løb da ind, og en af dem lagde sig under en meget heftig Ild fra Batterierne paa Zuks Island og ved New-Inlet paa Siden af Dampskibet, og bragte det heldigt ud til Escadren. Det viste sig, at Fartøiets Skrog, der var bygget af Jern, kun havde faaet liden Sade, men Maskineriet var borttaget af Fienden.

Den 18de August forsøgte Dampskibet Hebe i stormende Veir at løbe ind til Wilmington, men blev afskaaret af Kanonbaaden Niphon, og tvungen til at landsætte noget ovenfor Fort Fisher. Endel Baade bleve da udsendte for at ødelægge Skibet, men disse modtoges af en meget heftig Ild fra to paa Stranden opstillede Whitworth

Kanoner, og Størstedelen af Besætningerne maatte overgive sig. Lieutenant Cushing satte da ved nogle Granater fra Kanonbaaden Shokohon Ild paa Fartøiet, og Minnesota fuldendte senere dets Ødelæggelse, samt erobrede ved sine Baade de to Whitworth Kanoner.

Kort efter foretog Lieutenant Cushing en Recognoscering op gjennem Topsail-Inlet, og opdagede en Skonnert længere oppe i Løbet, men blev af Fienden dreven tilbage. Han bestemte sig til at ødelægge dette Fartøi, ankrede den 22de August sit Skib tæt under Stranden en Mil fra Indløbet, og sendte om Aftenen to Baadbesætninger iland, hvoraf den ene i Jollen under Commando af Maanedslieutenant Cony. Mandskaberne toge Baaden paa Skuldrene, bar den over en smal med tæt Krat bevoxet Landtunge, og kom saaledes i Ryggen paa en fiendtlig Styrke, som med en 12 Pds. Houbits bevogtede Skonnerten. Stillingen commanderedes af en Captain Adams, som med hele sin Besætning paa 21 Mand stirrede ind i Mørket i den Retning, hvor Kanonbaadens Skorsten ved Nattens Frembrud var seet, og hvorfra Angrebet ventedes. Cony kom imidlertid roende i Jollen med 6 Mand, og landede ubemærket omtrent 70 Alen bag Fienden. En Underofficier listede sig nu frem, krøb paa alle Fire henimod Fienden, forvissede sig om hans Styrke, og bragte Beretning tilbage. Lieutenant Cony nærmede sig da med sine 6 Mand, styrtede ind paa de Confedererede med et vildt Hyl, drev dem skrækslagne paa Flugt, tog 10 Mand tilfange, bemægtigede sig Houbitsen samt 18 Heste, og satte Ild paa Skonnerten. Da hans Baad ikke kunde rumme mere end 3 af Fangerne, maatte han lade de 7 løbe, men vilde da helst beholde Officiererne. Disse og de Menige vare imidlertid aldeles ens klædte, og det var saaledes vanskeligt

at skjelne imellem dem. I denne Forlegenhed bestemte Lieutenant Cony sig til at udtage de tre Vakreste, men uheldigvis erfaredes netop disse senere at være Menige. Officiererne vare saaledes frelste paa Grund af sit uheldige Udvortes, og dette, siger Lieutenant Cushing, aabenbarer et ganske nyt Træk i Krigskunsten.

Foruden Ødelæggelsen af endel flere Blokadebrydere i Nærheden af Wilmington indskrænkede denne Escadres Operationer i Løbet af Høsten sig til saadanne opad Floderne, som allerede tidligere ere omtalte, og som ikke frembyde Noget af særdeles Mærkelighed.

Heller ikke forefaldt Noget af Vigtighed paa Potomacflotillens Station, der stod under Befaling af Commandeur Harwood. Fartøierne vare hovedsageligt beskjæftigede med at hindre Handelen mellem Maryland og Virginien, ligesom de under Fiendens Indtrængen i Maryland og Pensylvanien førend Slaget ved Gettysburg fordeltes paa flere Steder for at bistaae Hæren i dens Operationer.

Efter Slaget ved Gettysburg havde General Lee atter trukket sig ind i Virginien, og Flotillen havde om Høsten kun nogle mindre Skjærmydsler paa enkelte Steder i Floden Rappahannock.

De øvrige i dette Aar forefaldne og hidtil ikke omtalte Krigsbegivenheder af Betydenhed havde fundet Sted i Egne, der laae langt fra Søen og de store Floder, og saaledes ikke havde tilladt Flaadens Deltagelse. General Rosenkrants var i Midten af September trængt frem mod Bragg, som havde befæstet sig i Chattanooga, en liden By i det sydlige Tennessee ved Floden af samme Navn. Paa Efterretningen herom forenede Johnston sig med Bragg, ligesom ogsaa General Longstreet af Lee sendtes til ham med en betydelig Styrke. Paa den anden Side fik Gene-

ralerne Grant, Hurlbut, Sherman og Burnside Befaling at støde til Rosenkrants med sine Tropper. Men forinden Grant naaede frem, stod det første Slag ved Chattanooga eller rettere Chickamauga den 19de, 20de og 21de September. General Rosenkrants blev dreven tilbage med et Tab af 16,800 Døde, Saarede og Savnede, og Fienden stod seierrig igjen paa Kamppladsen, rigtignok ogsaa med et Tab, der var næsten ligesaa stort som Nordstaternes. Noget senere ankom Grant, afløste Rosenkrants, og seirede den 25de November i Forening med Generalerne Sherman, Hooker og Thomas over Bragg i det andet Slag ved Chattanooga. Bragg trak sig tilbage ned i Georgia, og Felttoget var hermed for dette Aar tilende.

Sydstaternes Kapere havde i Aarets Løb udviklet en betydelig Virksomhed, og tilføiet Nordens Handel stor Skade. Alabama krydsede i Begyndelsen af Aaret i de vestindiske Farvande, og Oreto, eller som den nu kaldtes, Florida undgik i Midten af Januar Krydsernes Opmærksomhed, og kom ud fra Mobile for at forene sig med Alabama. I April Maaned kom en ny Kaper, Georgia, ud fra Clyden, forsynedes udenfor Ouessant med Vaaben og fornøden Udrustning, og begyndte sine Krydstogter mod Nordens Handelskibe.

I Februar udsendte Nordstaternes Regjering en af sine største og hurtigste Dampere, Vanderbilt, for at efterspore Kaperne i de vestindiske Farvande, og forfølge dem til Brasiliens Kyster eller til Cap det Gode Haab, hvor de antoges at ville gaae hen. Men Admiral Wilkes, som commanderede den mod Kaperiet tidligere specielt udrustede Escadre, beholdt Vanderbilt hos sig tvertimod de Chefen meddelte Ordres, flyttede sig Flag ombord i den, og opholdt den saa længe, at Kaperne imidlertid fik an-

rettet betydelig Skade blandt Nordstaternes Handelsskibe i de sydatlantiske Farvande. Da Vanderbilt endelig fik Lov til at seile, og i Midten af Juli ankom til Rio Janeiro, var Alabama i Forening med den armerede Tender Tuscaloosa, en erobret Handelsdamper, kommen til Cap, hvor de lige under Land erobrede Skibet Sea Bride. Senere ankom ogsaa Georgia, der havde drevet Kaperi langs Kysten af Afrika, medens Florida i Mai havde skilt sig fra Alabama, var gaaet nordefter langs Nordamerikas Kyster, og endelig var løbet ind til Brest for at reparere.

Da Vanderbilt i September ankom til Cap, vare Kaperne borte, og Skibet vendte tilbage med uforrettet Sag, medens Alabama gik til Ostindien, og Georgia tilbage til Frankrige.

I Mai havde Florida i de vestindiske Farvande bemægtiget sig Briggen Clarence, som den udrustede som Kaper, og sendte afsted under Befaliug af Lieutenant Read, forhen Cadet i de Forenede Staters Marine. Clarence seilede nordefter langs Kysterne af Florida og Carolina, og erobrede i Juni Barkskibet Tacony, paa hvilket Read med Besætning traadte over. I Løbet af tolv Dage gjorde han nu en Mængde Priser, og spredte stor Skræk blandt Skibene paa Kysten, men blev eftersat af Krydserne, og flyttede for at skuffe dem over paa den erobrede Skonnert Archer. Med dette Fartøi ankrede han udenfor Portland i Staten Maine, og roede om Natten ind i to Baade, med hvilke han bemægtigede sig Toldkutteren Cushing. Da man i Havnen den følgende Morgen savnede Fartøiet, bleve to Dampskibe sendte efter ham. Disse indhentede ham, bragte ham til at sprænge Cushing i Luften, og flygte i sine Baade. Disse saavelsom Archer bleve tagne, og Besætningerne fangede.

I December blev Dampskibet Chesapeake, som løb mellem New-York og Portland, erobret af 16 Sydstatsmænd, der vare iblandt Passagererne. Føreren blev lagt i Jern, første Styrmand saaret, en af Maskinisterne dræbt, og de øvrige Passagerer samt Besætningen sendte iland med Undtagelse af første Maskinist, der maatte blive ombord for at regjere Maskinen. Chesapeake blev kort efter gjenerobret af to Dampskibe i Sambro Havn i Nova Scotia.

Det store Held, som havde fulgt Sydstaternes Kapere, og den Lethed, hvormed saadanne kunde faaes byggede og udrustede i europæiske Lande, bragte Sydstaternes Regjering til i Løbet af Aaret at slutte Contracter om flere. Et hurtigt Dampskib, der skulde hedde Alexandra og ligne Alabama, blev derfor bestilt i England, og to jernklædte Vædderskibe, angiveligt for Keiseren af China eller Vicekongen af Ægypten satte under Bygning hos Laird i Liverpool. Nordstaternes Gesandt i England gjorde imidlertid Forestillinger herom til det engelske Cabinet, og Skibene bleve førend sin Fuldendelse beslaglagte af Regjeringen, og Sagen overgiven til Domstolenes Kjendelse.

Kaperiet havde tilføiet Nordstaternes Søhandel uhyre Skade, og i stor Maade lammet den. Tilliden til det amerikanske Flag var tabt, og de Handlende vovede neppe mere at benytte det i Fragtfarten. Især havde New-York lidt betydeligt, og fremmede Flage førte nu i Hovedsagen den transatlantiske Handel. Det er ikke godt at angive Størrelsen af de Tab, som ved Kaperne vare tilføiede Nordstaterne, men Captain Semmes paa Alabama opgav i September at have erobret 56 Skibe til en Værdi af 4 Millioner Dollars, medens Florida paa samme Tid skal have taget 72, anslaaet til 15 Millioners Værd. Den sidste Opgave ansaaes dog at være i høi Grad overdreven.

1864.

Stilling ved Aarets Begyndelse — Grant faaer Overbefalingen — Porter gaaer i Forening med Banks opad Red River — Hæren bliver slagen, og Flotillen maa trække sig tilbage — Forskjellige Kampe under Tilbagetoget — Kanonbaaden Eastport ødelægges — Lavt Vande ved Alexandria — Flotillen frelses ved Oberst Baileys mærkelige Arbeide — Sydstaternes hemmelige Tjenestecorps — Massacre ved Fort Pillow — Admiral Lee afløser Porter — Den nordlige Atlanterhavsescadre — Torpedobaad angriber Minnesota — Grant bliver slagen ved Wilderniss — Kanonbaaden Commodore Jones ødelægges af Torpedo — Hærens Operationer — Slag ved Spottsylvania og Coal Harbor — Porter faaer Commandoen over nordlige Atlanterhavsescadre — Escadre paa Nordcarolinas Fjorde — Underwriter entres og tages — Albemarle løber Southfield isænk ved Plymouth — Kamp mellem Albemarle og Dobbeltendere — Dristigt Forsøg paa at ødelægge Albemarle ved Torpedo — Wilmingtons Blokade — Lieutenant Cushings dristige Recognosceringer — Den vestlige Golfescadre — De Confedereredes Flaade og Forter ved Mobile — Slag paa Mobile Bugt 5te August — Sydstatsvædderen Tennessee — Forterne bombarderes og capitulere — Cushing ødelægger Albemarle ved Torpedo — Corvetten Housotanic ødelægges af Torpedo — Forsøg paa at ødelægge Wabash og Memphis ved Torpedoer — Shermans Operationer og Marsch til Savannah — Porters første Angreb paa Fort Fisher — Krudtskibet Louisiana sprænges, Skibene bombardere Fortet, men Butler vægrer sig ved at storme — Otsego ødelægges af Torpedo — Potomacflotillen — Sydstatskapere — Alabama ødelægges af Kearsarge udenfor Cherbourg — Florida erobres af Wachusett i Bahia — Georgia erobres af Niagara udenfor Lissabon.

Krigslykken havde i det forløbne Aar afgjort stillet sig paa Nordstaternes Side. Deres Hære stode seierrige overalt, mere end Trediedelen af Fiendens Territorium var besat af deres Tropper, Vicksburgs Erobring havde

bragt hele Mississippidalen i deres Vold, de blodige Slag ved Gettysburg og Chattanooga havde lammet Sydens Kraft, og Flaadens Bestræbelser havde indskrænket Resterne af deres Søhandel til to Havne, Mobile i Alabama og Wilmington i Nordcarolina. Sydens Kraft var svækket, men ingenlunde brudt; vel begyndte Tropper at mangle, og det skortede paa Vaaben og Provisioner, men endnu vare de nævnte Havne tildels aabne for Tilførsel, og de Confedererede havde i den ædle og kjække Lee en Fører, hvis overlegne militaire Dygtighed kunde bøde paa talrige Mangler.

Ligeoverfor Syden stode Nordstaterne mægtigere end nogensinde. Krigen havde ikke svækket dem, men tvertimod udviklet deres Kræfter, vist dem deres Overlegenhed, og lært dem at benytte sine uhyre Hjælpekilder. Deres Flaader og Hære vare talrige, øvede og krigsvante; de havde Admiraler som den djerve men besindige Farragut, den energiske og opfindsomme Porter, og Hærførere som Grant og Sherman, den første kold, rolig og bestemt, den sidste ildfuld, livlig og dristig, men Begge lige bestemte paa at føre sine Vaaben seierrige ud af Kampen.

Det er ikke godt med Nøiagtighed at angive Hærenes Styrke ved Aarets Begyndelse; kun vides det af en Ytring i Congressen, at mellem October 1863 og Mai 1864 bleve 700,000 Mand nye Tropper sendte i Marken. Der behøvedes ogsaa uhyre Masser; thi talrige Punkter i det hele udstrakte Territorium skulde holdes besatte, og Hovedhærene under Meade i Virginien og Grant ved Chattanooga krævede talrige Skarer af Krigere.

Sydstatshæren bestod af 224,000 øvede Tropper, de saakaldte Veteraner, og 112,000 Rekruter, i alt henved 340,000 Mand. Hovedstyrken stod under Lee i Virginien og un-

der Johnston længere vestlig, medens mindre Afdelinger stode under Beauregard i Sydcarolina og under forskjellige andre Generaler vestenfor Mississippien.

Nordstaternes Flaade, fordelt paa de samme Steder og med samme Befalingsmænd som tilforn, havde faaet en betydelig Tilvext, og bestod nu af 588 Skibe med 4,443 Kanoner. Af disse vare 7 saakaldte Dobbeltendere, lige skikkede til at gaae med hvilkensomhelst Ende foran, og 24 Taarnskibe, hvoraf 20 med et og 4 med to Taarne. Mississippi-Flotillen talte over 100 Fartøier med 462 Kanoner og omtrent 5,500 Mands Besætning. Af disse Skibe vare 13 stærkt pantsrede, og 33 saakaldte blikklædte, fordi de kun havde en svag Jernklædning. Denne Flotilles første Foretagender vare paa Grund af det Eiendommelige ved Flodfarten, i dette Aar af ligesaa høi Interesse som de foregaaende, og de stode tillige i Forbindelse med Hærens tidligste Krigsoperationer, og skulle saaledes her først omtales.

Medens Hærene i Virginien laae rolige ligeoverfor hinanden, beskjæftigede med at forberede sig til det kommende Felttog, sendtes General Sherman sidst i Januar vestover til Vicksburg med en betydelig Styrke. Han gjorde strax derefter i Forening med Kanonbaadene et Tog mod Yazoo, hvor en stor Del Bomuld og anden fiendtlig Eiendom blev ødelagt.

Først i Marts Maaned blev Grant udnævnt til Generallieutenant og øverste Befalingsmand over hele Hæren. Halleck, der hidtil fra Washington havde havt den øverste Ledelse, fratraadte sin Stilling, og flere Generaler forflyttedes, hvoriblandt Sherman til Commandoen over Hæren ved Chattanooga.

General Banks fik nu Befaling over den Del af Hæren, som i Forening med Mississippiflotillen skulde operere i de vestlige Stater. Admiral Porter, som hidtil havde beskjæftiget sig med enkelte Streiftog, samlede mod Midten af Marts en betydelig Styrke ved Mundingen af Red River. Denne bestod af de i Cincinnati byggede Monitorer, Ozark, Osage og Neosho, hver paa to til syv Kanoner, Pantserbaadene Benton, Carondelet, Pittsburg, Mound City, Louisville, Essex, Eastport, Chillicothe samt 3 Vædderskibe og 4 lettere Baade.

Den 12te Marts afgik Flotillen, ledsaget af 10,000 Mand, der landedes i Semmesport, erobrede denne By, og marscherede videre mod Fort De Russy. Eastport med flere Fartøier vare imidlertid sendte opad Red River for at fjerne en tvert over Floden to Mile nedenfor Fort Russy anbragt Spærring. Denne, som bestod af en dobbelt Rad af stærkt sammenføiede Pæle, yderligere forstærket ved sænkede Træer forneden og en Tømmerflaade foroven, ryddedes ved en Dags anstrengt Arbeide tilside, og Skibene fortsatte Veien opad Red River. Medens Fartøierne den 14de vare beskjæftigede med Bortrydningen af Forhindringen, havde man hørt Skydning i Retningen af Fort Russy, og da dette naaedes, fandtes Tropperne i fuldt Angreb mod Fæstningen, der bestod af to kasematerede Verker paa 7 Kanoner. Nogle Skud fra Kanonbaadene afgjorde Kampen, Fienden flygtede, og alle Kanonerne, hvoriblandt en 9″, tidligere tagen fra Indianola, faldt tilligemed henved 300 Mand i Unionisternes Hænder. Et af de tagne Verker var overmaade stærkt. Det laae lige ved Flodbredden, havde 3 Kanoner, var bygget af Jord, og klædt med dobbelt Lag af Jernbaneskinner paa Bakning af Egetræ.

Hæren rykkede nu frem, bemægtigede sig Alexandria og Natchitoches, men blev i Begyndelsen af April paa Veien til Shreveport slagen ved Mansfield, og maatte med et Tab af 3,000 Mand og 20 Kanoner trække sig tilbage.

Under Hærens Fremtrængen var imidlertid Porter gaaet opad Floden, og havde ilet for at understøtte Tropperne, men blev opholdt flere Dage i det vanskelige Farvand ved Alexandria. Red River er ovenfor Alexandria kun i Foraaret og den første Del af Sommeren farbar for saa store Skibe som Porters, og i Nærheden af denne By ligge stærke med Klipper opfyldte Stryg, der kun lade sig passere med høi Vandstand. Efter to og en halv Dages Arbeide havde man endelig faaet Eastport halet op gjennem Strygene, og Monitorerne samt endel Kanonbaade og Transportskibe kom snart efter. Et af de sidste tørnede paa en Klippe, og sank, men de øvrige kom uden Skade over.

Tretten af Flotillens Skibe og tredive Transportfartøier naaede heldigt Grand Ecore ovenfor Alexandria, men Vandet steg kun meget langsomt, og Porter vovede kun at tage 6 Skibe med sig i det vanskelige Farvand høiere oppe. Det var hans Hensigt at trænge frem til Shreveport, 112 Mil fra Flodens Munding, hvor tre jernklædte fiendtlige Væddere sagdes at ligge, og hvorhen han haabede ved Vandets Stigning senere at kunne bringe sine andre Skibe.

Med sine 6 Fartøier naaede han Springfield Landing noget ovenfor Mansfield, men standsedes her af en Spærring, dannet af et stort Dampskib, som laae tversover Floden med sine Ender hvilende paa Flodbredderne og sit sønderbrudte Skrog paa Bunden. Han var ifærd med at bortrydde denne Forhindring, da han fik Efterretning

om, at General Banks var slagen, Tropperne i fuldt Tilbagetog og allerede 15 Mil nedenfor det Punkt i Floden, hvor Skibene laae.

Dette satte Porter i en høist betænkelig Stilling. Farvandet var yderst vanskeligt, bugtet, grundt og opfyldt af sunkne Træstammer, og fiendtlige Tropper sværmede om overalt, stadigt fyrende fra de høie Bredder. Da Fartøierne ikke vare istand til at avancere mere end 8 Mil om Dagen, kunde Fienden stedse holde sig i Forhaanden, krydse over fra Pynt til Pynt, og angribe dem fra enhver Bøining eller fordelagtig Stilling. Efterhaanden forøgedes de fiendtlige Troppers Antal, og 1,900 Mand Cavalleri med 4 Kanoner forfulgte Skibene paa Flodens venstre Bred. Denne Afdeling havde dog nylig faaet en saadan Tugtelse af en af Kanonbaadene, at den var temmelig forsigtig, og med nogenlunde Lethed holdtes fra Livet. Men den 12te April om Aftenen bleve Fartøierne angrebne af en Afdeling af ganske andet Slags. Det var 2,000 Mand, som nyligt havde deltaget i Kampen ved Mansfield, og nu seiersdrukne og tillige som det senere erfaredes, drukne i almindelig Forstand, gjorde et i høieste Grad dumdristigt og rasende Anfald. Osage var kommen paa Grund og havde et Dampskib ved Siden for at slæbe sig af. I den Tanke, at de kunde erobre Skibet, stormede de fiendtlige Tropper frem, og aabnede en Ild, som bragte Dampskibets Mandskab til at tye ind under Monitorens Jernklædning. Men dennes Kanoner begyndte nu at fyre, og Kanonbaaden Lexington indtog samtidigt en saadan Stilling, at en yderst ødelæggende Krydsild kunde rettes imod Fienden. Dennes Tropper faldt i tætte Klynger, men nye Skarer stormede bestandig frem, styrtede sig i Rusens Ophidselse lige i Døden, og Ødelæggelsen var for-

færdelig. Kampen varede i henved to Timer, og de sørgelige Rester af den fiendtlige Afdeling dreves endelig paa vild Flugt, efterladende Flodbredden bedækket af Døde, Døende og Saarede.

Denne Træfning havde en meget gavnlig Virkning paa Fienden, thi 5000 Mand, som havde det Hverv at afskjære Skibene længere nede, trak sig paa Efterretning derom bort, og Fartøierne naaede frem til Grand Ecore uden synderligt at blive uleiligede.

Med megen Vanskelighed bragtes Skibene videre til Alexandria. Man maatte tage Kanonerne ud af flere af Fartøierne, færge disse over Bankerne, og kunde ofte blot bringe Skibene over ved at løbe paa med fuld Fart. Floden faldt stadigt, og Fienden ledede Vandet ovenfor ind i nærliggende Søer, saa en end lavere Vandstand maatte befrygtes. Desuagtet lykkedes det at bringe alle Fartøierne til Alexandria med Undtagelse af Eastport, som to Mil nedenfor Grand Ecore fik saadan Skade af en Torpedo, at den strax sank. Men Porter vilde ikke forlade den. Med to lette Kanonbaade og to Pumpebaade lykkedes det at faae Eastport nogenlunde flot, og med uhørte Anstrengelser avancerede man i 6 Dage 15 Mil, efterat Skibet underveis 8 Gange atter havde været paa Grund. Men nu stod det atter fast, og det under saadanne Omstændigheder, at alle videre Forsøg vilde være forgjæves. Høist ugjerne gav da Porter Befaling til at sprænge Fartøiet i Luften, og neppe var dette skeet, førend hans Fartøi, Cricket, der laae fast ved Flodbredden, under vilde Skrig blev angrebet af 1200 Mand, som affyrede sine Geværer, og styrtede frem for at entre Fartøiet. Men dette blev strax kastet los, og bakket ud, og

alle Kanonbaadene aabnede en heftig Ild, som snart drev Fienden paa Flugt.

Fem Mil længere nede kom Fartøierne ved en Bøining i Floden pludselig paa et Batteri paa 18 Kanoner Feltartilleri. Ilden aabnedes strax fra begge Sider, men uheldigvis stoppede Chefen paa Cricket Farten for at dække de følgende Skibe. Porter lod strax paanyt sætte igang, men Farten var dog længe nok standset til at tillade Fienden at tage nøiagtigt Sigte, og alle hans Skud traf. Da Porter fandt, at Ilden fra Cricket ikke var hurtig nok, gik han ned paa Batteriet for at paaskynde Fyringen, men neppe var han kommen her, før en Kugle demonterede den ene Kanon, og saarede dens hele Besætning, medens samtidigt en Bombe sprang, og dræbte hele Besætningen ved den anden samt alle Maskinfolkene paa En nær. Porter dannede da en ny Kanonbesætning af Negre, og disse brugte Kanonen kjækt den hele Tid. Men nu mærkedes, at Maskinen var standset, og Porter gik da ned i Maskinrummet, hvor han kun fandt en Fyrbøder ilive. Andre Folk bleve sendte ned, Maskinen atter sat igang, og Porter gik op i Styrehuset, hvor han fandt den ene af Lodserne haardt saaret. Han tog nu selv Commandoen, og løb under en voldsom Ild forbi Batteriet. Nedenfor søgte han forgjæves at bringe Forenden op mod Fienden for at faae sine Bougkanoner, de eneste brugelige, til at bære, men da dette ikke lykkedes, løb han ned forbi Pynten, og angreb Batteriet i Ryggen med Granater. Dette bragte Fienden i nogen Forvirring, og satte det ene af Kanonfartøierne istand til at komme forbi, medens Pumpebaadenes Ødelæggelse dog ikke kunde forhindres. Men endnu var Kanonbaaden Hindman tilbage. Denne havde faaet sin Ratline overskudt, og drev med Strømmen, men

kom tilsidst forbi, betydeligt beskadiget og med adskillige Døde og Saarede. Den anden Kanonbaad var haardt medtagen paa Skrog og Maskineri, og havde 15 Dræbte og Saarede. Paa Porters eget Fartøi var den halve Besætning, 25 Mand, dræbt eller saaret.

Mod Slutningen af April havde Porter paa de omtalte Tab nær alle sine Fartøier ovenfor Faldene ved Alexandria, men han var her stedt i stor Forlegenhed. Vandet, som ellers pleier at holde sig høit til Midten af Juni, faldt dagligt to Tommer, og var allerede nu en Fod for lavt over de en Kvartmil lange Stryg, som hans Skibe maatte passere. Dertil kom andre uheldige Omstændigheder, men disses Beskaffenhed og det overordentlige Foretagende, ved hvilket hans Skibe bleve frelste, sees bedst af hans egen klare og livlige Beskrivelse i hans Rapport, som derfor her gjengives:

„Jeg har den Ære at meddele, at de Skibe, som vare afspærrede ved Lavvande ovenfor Strygene ved Alexandria, ere udfriede fra denne ubehagelige Stilling. Vandet var faldet saa lavt, at jeg havde opgivet Haabet om at faae Fartøierne ud iaar, og da Hæren var i Begreb med at forlade Egnen, syntes Ødelæggelsen af den bedste Del af Mississippi-Escadren at være vis.

Men næsten synes det, som om Forsynet særligt har vaaget over os ved at sende os en Mand, der var Stillingen voxen. Denne Mand var Oberstelieutenant Bailey, Ingenieur ved det 19de Armecorps, som foreslog at bygge en Række af Dæmninger over Klipperne i Strygene, og derved bringe Vandet til at stige, saa Skibene kunde komme over. Dette Forslag syntes vanvittigt, og de bedste Ingenieurer ansaae det som saadant, men Oberst Bailey var saa tillidsfuld, at jeg anmodede General Banks

om at faae det udført, og han gav villigt sit Minde. Det skortede paa Proviant, Furagen var næsten forbi, og Dæmningen maatte være færdig om ti Dage, hvis Hæren ikke skulde forlade os forinden. Jeg nærede Tvivl med Hensyn til Tiden, men var sikker paa et heldigt Udfald, naar vi blot havde Tid nok. General Banks gav Oberst Bailey hele den Styrke, han behøvede, en tretusinde Mand og tre til fire hundrede Vogne. Materialier bleve skaffede ved at nedrive alle nærliggende Dampmøller, to eller tre Regimenter bleve satte i Verk med at fælde Træer, Vogne bragte Material fra alle Retninger, Stenbrud bleve aabnede, Pramme bleve byggede for at føre Sten, og Alle arbeidede med en exempelløs Iver paa et Foretagende, som maaske ikke en blandt halvtreds troede skulde lykkes.

Strygene ere omtrent en Kvartmil lange, og opfyldte med takkede Klipper, over hvilke det med nærværende Vandstand syntes umuligt at gjøre farbart Løb.

Først blev fra venstre Flodbred ført ud en trehundrede Fod lang Dæmning af kjæmpemæssige Træstammer, Ris og Sten, det Hele forbundet paa kryds og tvers ved svære Tømmere, og styrket paa enhver optænkelig Maade. Saa blev for Enden sænket fire store Kulfærger, lastede med Sten, og fra den anden Flodbred bleve Kar, fyldte med samme Slags, byggede ud for at møde Dæmningen fra den anden Side. Og alt dette blev heldigt udført, uagtet Strømmen løb med ni Miles Fart, og syntes at ville rive Alt med sig.

Det vil medtage for lang Tid at omtale alle Enkelthederne ved dette i Sandhed vidunderlige Arbeide. Nok er det, at Dæmningen var næsten færdig paa otte Arbeidsdage, og Vandet var da steget saa høit paa de øvre Stryg, at Hindman, Osage og Neosho kunde flyde over,

og komme ned færdige til at passere Dæmningen. En Dags Arbeide til vilde have sat ogsaa de sværere Skibe istand til at komme over de øvre Stryg. Men uheldigvis blev Vandets Tryk om Morgenen den 9de Mai saa stærkt, at det rev to af Stenfærgerne med sig, og svingede dem langskibs paa Dæmningens ene Side. Strax jeg bemærkede dette Uheld, kastede jeg mig paa en Hest, red op til de øvre Skibe, og beordrede Lexington om muligt at passere de øvre Stryg, og strax forsøge at gaae gjennem Dæmningen. Jeg troede nok, jeg skulde frelse de nedre Skibe, og vidste ikke, om Arbeiderne vilde have Hjerte til at begynde om igjen.

Det var saavidt, at Lexington kom gjennem de øvre Stryg; thi Vandet faldt hurtigt, da den gik over. Den styrede da lige mod Gabet i Dæmningen, hvor Vandet fossede saa rasende, at den sikre Undergang syntes at vente den. Tusinder af bankende Hjerter vogtede i ængstelig Spænding paa Udfaldet. Det var saa stille, at man kunde hørt en Knappenaal falde. Men Skibet løb med fuld Fart ind i Aabningen, styrtede ned i den rasende Strøm, hev et Par Gange voldsomt paa sig, rørte et Øieblik ved en Klippe nedenfor, men gled fri, og tredive tusinde Stemmer forenede sig i et henrykt og bedøvende Hurraraab.

Derefter kom Neosho med alle sine Luger skalkede og enhver Forsigtighedsregel tagen. Den foer mere ilde end Lexington; thi Lodsen blev bange, da han nærmede sig Dæmningen, og stoppede Maskinen, hvor jeg udtrykkeligt havde befalet at gaae med fuld Fart. Følgen var, at Skibets Skrog et Øieblik ganske forsvandt under Vandet, og Alle troede, den var gaaet under. Men op kom den igjen, strøg hen over Klipperne med Strømmen, og

fik blot et lidet Hul i Bunden, som i Løbet af en Time blev stoppet.

Baade Hindman og Osage kom prægtigt igjennem, og jeg glædede mig atter i Tanken paa den Nytte, mine Skibe igjen skulde gjøre, om jeg blot kunde faae ogsaa de større Fartøier over.

Uheldet med Dæmningen havde ikke betaget Oberst Bailey Modet; tvertimod bragte de fire Fartøiers Held ham til atter at tage fat med fornyet Kraft.

De kjække Soldater, skjønt de havde seet sit otte Dages Arbeide næsten ødelagt i et Øieblik, gave sig atter med Liv ifærd med at udbedre Skaden, og Alle troede nu, at man tilsidst skulde faae Kanonbaadene igjennem. Disse Mænd havde i otte Døgn, om Dagen i stegende Solhede, arbeidet i Vand næsten til Halsen, fældet Træer og trillet Sten, og dog vare de Alle ved godt Lune. I det Hele var det noksaa heldigt, at Dæmningen blev sprængt; thi Stenfærgerne vare svaiede ned mod Klipperne tilvenstre, og dannede gode Fendere, der, som det senere saaes, hindrede Skibene fra at løbe lige i Ødelæggelsen.

Da Trykket af det strømmende Vand gjorde det umuligt at bygge en sammenhængende Dæmning paa 600 Fod tvertover Floden, bestemte Oberst Bailey sig til i Hoveddæmningen at efterlade en Aabning af femti Fods Bredde, og opføre en Række Sidedæmninger ved de øvre Stryg. Dette blev fuldført i tre Dage, og den 11te Mai kom Mound City, Carondelet og Pittsburg over de øvre Fald efter et yderst besværligt Arbeide med at hale dem gjennem det meget bugtede og smale Løb. Næste Dag kom ogsaa Ozark, Louisville, Chillicothe med to Slæbebaade over de øvre Stryg. Strax efter styrtede Mound

City, Carondelet og Pittsburg sig ned gjennem Fossen med Lugerne skalkede og alle Forsigtighedsregler tagne. At see disse Skibe gaae igjennem var et herligt Skue, som ingen Beskrivelse kan gjøre Fyldest. De kom under tordnende Hurraraab over uden anden Skade end at hugge fra sig et eller to Ror. Næste Morgen Kl. 10 gik de øvrige Skibe igjennem uden andet Uheld end Tabet af en Mand, der fra en af Slæbebaadene blev skyllet overbord. Klokken 3 samme Dags Eftermiddag havde Skibene fyldt Kul, atter faaet sine Kanoner og Ammunition ombord, og alle dampede sammen med Transportskibene nedad Floden. Jeg havde ventet nogen Vanskelighed ved at komme over Grundene i den nedre Red River, da man havde meldt mig kun 5 Fod Vand, og Kanonbaadene stak 6. Men heldigvis var Mississippien høi, og Vandet fra denne steg ind i Red River, og satte os istand til heldigt at komme frem.

Ord strække ikke til for at tolke min Beundring for Oberst Baileys Dygtighed. Neppe har nogen Ingenieur hidtil udført et mere storartet Foretagende. Under de heldigste Omstændigheder vilde et privat Selskab ikke have fuldført det i mindre end et Aar, og for en sædvanlig Aand var det Hele en Umulighed. Ikke at tale om hans Duelighed som Ingenieur, og den Hæder, hans Daad skaffer hans Land, har han frelst for Unionen en kostbar Flaade, værd næsten to Millioner Dollars. Og hvad mere er, han har berøvet Fienden en Triumf, som maaske vilde givet ham Mod til at føre Krigen et Aar eller to længere; thi Hæren maatte drage bort, og der var da Intet tilovers for mig uden aldeles at ødelægge mine Skibe, saa ingen Del af dem kunde bruges af Fienden. Den høieste Aner-

kjendelse, Regjeringen kan skjænke Oberst Bailey, vil ikke strække til for at lønne ham, som han fortjener".

I en senere Rapport meddeler Porter, at han ovenfor Alexandria maatte sprænge elleve 32 Pundere, som han ikke kunde tage med. Ligeledes havde han lettet Skibene ved at udtage Størstedelen af de øvrige Kanoner, Kjettinger, Ankere, Provisioner, Ammunition og andre Vegter, og ført dette overland forbi Faldene. Paa enkelte Skibe blev ogsaa endel af Pantsringen borttaget, og Jernet sænket dybt i Floden.

Dette storartede og i Krigshistorien vistnok exempelløse Foretagende var altsaa kronet med fuldstændigt Held, og Porter følte sit Hjerte lettet for en tung Byrde, og Sindet befriet fra den Spænding, hvori han saa længe havde svævet. Lige siden April Maaneds Begyndelse, da Hæren begyndte sit Tilbagetog, havde han næsten stadigt været i Ilden eller paafærde, og neppe undt sig Hvile. Stedse foruroliget af Fienden under det langsomme Tilbagetog nedad Floden og under Arbeidet med Eastport, af og til kjæmpende i hed Dyst, længe ventende forgjæves paa en frelsende Stigning af Floden, og tilsidst i ængstelig Spænding og rastløs Iver under det store Arbeide, havde den ærekjære Admiral kun sjelden faaet Ro eller Hvile. Ingen Constitution kunde udholde saadant, og Porters Helbred havde ogsaa lidt; han blev længere hen paa Aaret afløst i Commandoen af Captain Pennock, og vi skulle senere finde ham igjen andetsteds, udfoldende det samme dristige Mod og den samme ubetvingelige Kraft.

Medens de ovenfor berettede Begivenheder foregik, vare adskillige mindre Træfninger forefaldne paa andre Steder af Mississippiflotillens udstrakte Station. Sydstatsmændene havde efterhaanden, som Forbundets Kræfter aftoge, begyndt at føre Krigen paa en mindre regelmæs-

sig Maade. De havde oprettet forskjellige Streifcorps eller Guerillabander, som sværmede om paa alle Kanter, herjede og ødelagde overalt, overrumplede Militairposter, gjorde hyppige Indfald i Grændsestaterne, og spredte stor Skræk blandt Befolkningen. Endvidere var i Syden oprettet et saakaldet hemmeligt Tjenestecorps, som havde til Formaal paa alle Maader at ødelægge fiendtlig Eiendom, og som vistnok havde sin Andel i de store Ildebrande, som i dette og det foregaaende Aar rasede i flere af Nordens tætbefolkede Byer. Et af de Midler, som dette Corps hovedsageligt anvendte, var Torpedoer, der nu brugtes i stor Udstrækning og af forskjellige meget sindrige Constructioner, hvoriblandt nogle, der aldeles lignede Kulstykker, og vare bestemte til at anbringes blandt de fiendtlige Skibes Kulforsyning, og sprænges ombord paa disse under Fyringen. En af de navnkundigste blandt Guerillahøvdingerne var Forrest, en forhenværende Slavehandler, som især havde valgt Egnen omkring Mississippi til Skueplads for sine uhyggelige Bedrifter. I Marts Maaned havde han angrebet Paducah, men var væsentligt ved Kanonbaadenes Hjælp med Tab dreven tilbage, og rykkede nu mod Fort Pillow, som han angreb den 12te April. Fortets Besætning var dengang svag, da Størstedelen af Styrken var sendt til General Shermans Hær, og der var af Flotillen kun Kanonbaaden New Era tilstede. Paa Grund af Fortets Beliggenhed paa en steil Høide lige ved Flodbredden og Terrainets Beskaffenhed forøvrigt kunde ikke Kanonbaadens Ild blive synderligt virksom, og det lykkedes Fienden efter en hel Dags Kamp at indtage Fortet trods et meget heltemodigt Forsvar af den for en stor Del af Sorte bestaaende Besætning. Nu paafulgte ganske uhørte Grusomheder. Krigen var gaaet over til næsten

at blive en fuldstændig Udryddelseskamp, Negrenes Frigjørelse og deres Anvendelse til Militairtjeneste havde vakt en rasende Forbitrelse i Syden, og Forrest var ikke den Mand, der skulde vise sin beseirede Fiende Skaansel. En Commision, som af Congressen blev nedsat for at gjøre Undersøgelser om de efter Fortets Indtagelse forefaldne Begivenheder, beretter derom ganske forfærdelige Ting. Et fuldstændigt Slagteri havde fundet Sted uden Hensyn til Alder, Kjøn, Farve eller Stilling. Officierer og Menige syntes at kappes i et oprørende Ødelæggelsesverk. Mænd, Kvinder og Børn bleve myrdede, hvor de fandtes, og deres Legemer mishandlede og sønderhakkede. Børn bleve tvungne til at staae stille, medens de bleve nedskudte i deres Mødres Paasyn. De Syge og Saarede bleve uden Barmhjertighed dræbte, og selv i Hospitalerne blev alt Levende myrdet. Hytter og Telte, hvori de Saarede havde søgt Tilflugt, bleve brændte, og i et Tilfælde spigredes endog en syg Mand gjennem sine Klæder fast til Gulvet af det Telt, hvori han laae, og dette blev derpaa antændt. Disse og lignende Grusomheder forefaldt ikke alene i Kampens Forbitrelse den første Dag, men de fortsattes i koldt Blod den følgende Morgen, og det antages, at mindst 300 Mennesker paa denne Maade omkom. Ligene bleve slængte hen i Grave og Grøfter, og endogsaa 14 Dage senere, da Commissionen paa Stedet gjorde sine Undersøgelser, og Unionisterne i flere Dage havde været beskjæftigede med at begrave de Døde, fandtes Dele af ufuldstændigt jordede Lig stikkende frem af Jorden. Det er muligt, at Noget kan være overdrevet i denne Beretning, men i Hovedsagen er den vistnok sand; thi de Confodererede erkjendte selv, at „et hensynsløst Slagteri“ paafulgte Fortets Indtagelse.

Mississippiflotillens øvrige Foretagender i dette Aar indskrænkede sig til forskjellige Skjærmydsler hovedsageligt mod Guerillabander dels ved Bredderne af Mississippien, dels i dennes Bifloder. Ved en Kamp i Yazoo Floden blev Unionisternes Dampskib Petrel taget og ødelagt, og tre andre Dampskibe havde senere i Tennessee Floden lignende Skjæbne. De øvrige Foretagender paa denne Flod, i Cumberland River og paa andre Kanter, vare i Regelen heldige. Første November overtog Admiral Lee, tidligere Chef for den nordlige Atlanterhavsescadre, Commandoen paa Stationen.

Den nordlige Atlanterhavsescadres Tjeneste var i dette Aar baade mangeartet og vigtig. Den havde at understøtte Hærens Bevægelser i Virginien, blokere Kystdistricterne og navnligt Wilmington, samt endelig at operere i Nordcarolinas Fjorde, hvor Fienden ofte angreb Kyststæderne, og udviklede megen Virksomhed baade med Nedlægning af Torpedoer og Udrustning af jernklædte Skibe. Denne Escadre var derfor den talrigste af dem alle, og bestod af henved 100 Skibe, som hen paa Foraaret deltes i fire Afdelinger, nemlig en paa James-Floden, en i Nordcarolinas Fjorde, og en udenfor hvert af Wilmingtons Indløb.

En mindre Expedition, foretagen i Februar Maaned af nogle Kanonbaade og Skibsbaade i Forening med Tropper mod en fiendtlig Styrke i Nærheden af Smithfield ved James-Floden, løb uheldigt af. Kanonbaaden Smith Briggs blev tagen og sprængt i Luften, og Unionisterne maatte med Tab trække sig tilbage. Derimod bleve i Marts Maaned endel heldige Expeditioner foretagne opad Floderne York og Pamunkey.

Den 9de April søgte Fienden ved en Torpedo at ødelægge Admiral Lees Flagskib Minnesota, som laae tilankers ved Newport News. Klokken var henimod to om Morgenen, da vagthavende Officier i Mørket bemærkede en liden sort Gjenstand, som først antoges for en Baad i Drift, men som snart saaes at nærme sig hurtigt. Den blev da praiet, og Svaret var „Roanoke“, men Officieren mærkede Uraad, og gav en agterud liggende Slæbebaad Befaling at undersøge den. Strax efter var den mørke Gjenstand tæt ved, man saae en Lysning paa den, og skjønnede, at det maatte være en „David“, en Torpedobaad, saakaldet efter den Baad af dette Navn, som havde søgt at ødelægge New Ironsides ved Charleston. Der blev fyret paa den, men Stødet var ikke mere til at undgaae. Torpedoen sprang omtrent 10 Fod under Vandet noget agtenfor Bagbords Storrøst og Baaden fjernede sig. Slæbebaaden fik Befaling at løbe den isænk, men dette Fartøi, som laae med sine Fyre bænkede, havde af Efterladenhed ikke Damp nok, og kunde ikke faae sin Maskine igang. Ved Undersøgelse viste det sig, at flere Spanter vare knækkede, adskillige Dæksplanker og Apteringer løsnede, en hel Del Sager i Brændevinskjelderen og Bombemagasinet sønderslaaede eller slængte om hinanden, og foruden anden mindre Skade tre Rapertaxler knækkede, medens mærkeligt nok udenbords Intet var at opdage, og ikke engang Kobberet revet af. Nogle Baade, der senere bleve sendte op i Floden for om muligt at tage Torpedobaaden, erfarede, at den var gaaet tilbage til Richmond. Man bragte tillige i Erfaring, at den var bygget af Træ, meget smal, 35 Fod lang, havde Lavtryksmaskine, og var klædt med tynde Jernplader, der beskyttede den mod Musketild.

Imidlertid havde Grant organiseret sin Hær, og rykkede med omtrent 140,000 Mand mod Lee, hvis Styrke var omtrent 60,000. Samtidigt rykkede General Sigel frem gjennem Shenandoahdalen med 15,000 Mand og General Butler fra Fortress Monroe med noget over 40,000. Den 3die Mai gik Grant over Floden Rapidan, rykkede frem mod Syd, og stødte paa Fienden ved Wilderniss, hvor han i en Kamp den 5te og 6te Mai blev slagen, og havde et Tab af henved 15,000 Mand.

Den 5te Mai indskibede sig General Butlers Tropper, og gik, ledsagede af 4 Monitorer, det erobrede Vædderskib Atlanta og endel Kanonbaade, opad James-Floden, hvor landedes noget ovenfor Appomatox-Flodens Udløb henved 3 Mil syd for Richmond. Der krævedes under Escadrens Fremrykning megen Agtpaagivenhed for at undgaae eller opdage Torpedoer, hvoraf mange vare nedlagte. Nogle Robaade og endel Kanonbaade, forsynede med saakaldte Torpedofendere, bleve sendte iforveien for at udføre dette Arbeide. Kanonfartøierne beskjøde Flodbredderne med Granater, medens Baadene ved Dregge og paa anden Maade søgte at fiske Torpedoerne eller Ledningen til de galvaniske Batterier, hvormed de skulde sprænges. Det var et besværligt Arbeide, forbundet med megen Fare, og de derved beskjæftigede Officierer og Mandskaber maatte ofte vade i Vand til opunder Armene for at faae fat i Torpedoerne, og gjøre dem uskadelige. Man opdagede og ødelagde paa denne Maade en stor Mængde, i Regelen ladede med omkring 80 Pd. Krudt. Nogle af dem vare bestemte til at sprænges ved Stød, andre ved Electricitet fra paa Stranden opstillede Bunsenske Batterier. Den 6te Mai sprang en Torpedo, der sagdes ladet med 200 Pd. Krudt, midt under Kanonbaaden

Commodore Jones, og ødelagde den aldeles. Fartøiets Midte hævedes høit i Veiret, det hele Skib sønderbrødes, og Stykkerne sammen med lemlæstede Legemer kastedes langt til alle Kanter. Da Røgen drev bort, saaes ikke andet end nogle af Skibets Spanter over Vandet, medens talrige Vragstykker bedækkede Floden i vid Afstand. Omtrent 50 Mand af Skibets Besætning fandt paa denne Maade sin Grav.

Medens General Butler befæstede sig Syd for Richmond, trængte Grant frem nordenfra, og leverede den 10de og 11te Mai Slaget ved Spottsylvania, hvor Tabet var betydeligt paa begge Sider, men som dog havde tilfølge, at Lee trak sig endnu længere tilbage og indtog en Stilling, der var saa stærk, at Grant ikke vovede at angribe. Unionisternes Tab havde ogsaa været betydeligt. Det ansloges i de sidste 8 Dages Kampe at have gaaet op til 35,000 Mand, og Grant bestemte sig da til en omgaaende Bevægelse, hvorved Fienden trængtes endnu længere tilbage mod Richmond. Først i Juni led Grant et Nederlag ved Coal Harbor, rykkede derpaa videre sydover, forenede sig med General Butler, men blev den 18de Juni atter slagen i Nærheden af Petersburg, og satte sig nu fast paa Halvøen mellem Floderne Appomatox og James, hvor han ved en Jernbane forbandt sin Stilling med City Point paa den anden Side af førstnævnte Flod. Hans Tab i de forskjellige Kampe indtil denne Tid havde gaaet op til henved 60,000 Mand, og Nationen begyndte at tabe Tilliden til sin General, men denne var lige fast og ubøielig, og mødte enhver Forestilling med det Svar „her skal Krigen udkjæmpes."

Under disse Kampe holdt Flotillen James Floden aaben, og havde forskjellige Fegtninger langs dens Bred-

der. Navnligt gjordes Angreb paa adskillige Punkter ovenfor City Point, saasom Fort Powhatan, Hawletto Batteri med flere. Da det bragtes i Erfaring, at Fienden ved Fort Darling eller Drunys Bluff havde 3 Vædderskibe, 6 jernklædte med Torpedoer forsynede Kanonbaade og adskillige Brandere, blev Floden ved Trents Reach imellem Fort Darling og City Point den 18de Juni ifølge militair Foranstaltning afspærret ved Kjettinger og flere nedsænkede Skibsskrog.

General Grant saae sig nu nødt til en formelig Beleiring af Fiendens Linier, og Escadrens Operationer indskrænkede sig derfor senere til enkelte Skjærmydsler og Recognosceringer, som holdt Flodbredderne rensede for Fienden, sikrede Unionshærens Forbindelse med Havet, men forøvrigt ikke medførte Resultater af Betydenhed. Den 12te October overtog den fra Mississippiflotillen saa bekjendte Admiral Porter Commandoen paa Stationen.

Den Afdeling af Escadrens Skibe, som var stationeret i Nordcarolinas Fjorde, havde i Aarets Løb adskillige Kampe. Den 1ste Marts løb Kanonbaadene Southfield og Whitehead paa Opfordring af General Wessels op gjennem Floden Chowan for at bringe ud Transportfartøiet Bombshell, som holdtes afskaaret af fiendtlige Tropper paa begge Flodbredder. Kanonbaadene stødte henimod Aften paa et Batteri, som de bragte til Taushed, men Bombshell vovede desuagtet ikke at løbe ned til dem. Den følgende Dag fornyedes Angrebet, Fienden dreves bort, og Bombshell kom endelig paa gjentagen Opfordring heldigt ned til de øvrige Skibe.

I Byerne Newbern ved Neuse Floden, Washington ved Pamlico og Plymouth ved Albemarle Sound havde Unionisterne allerede længe havt Garnisoner. Allerede

tidligt paa Aaret søgte Fienden at bemægtige sig disse Punkter, der vare de fornemste ved Nordcarolinas Fjorde. Den 1ste Februar angrebe de Confedererede med en temmelig betydelig Styrke Fæstningsverkerne ved Newbern, og entrede i Mørket Kanonbaaden Underwriter, som laae paa Grund ikke langt fra Byen. De fiendtlige Baade lagde til paa begge Sider, overrumplede Besætningen, erobrede Kanonbaaden efter en hidsig Kamp, satte Ild paa den, og drog bort med dens Mandskab. Underveis lykkedes det dog de i en af Baadene værende Unionister at overmande sine Bevogtere, og de kom heldigt iland til et af sine Forter.

Plymouth var besat af omtrent 2400 Mand og stærkt befæstet. Forterne Gray, William og Wessel forsvarede Byen, og en dobbelt Spærring af Pæle og Torpedoer var anbragt i Roanoke Floden for at hindre Fiendens Vædderskib Albemarle fra at komme ud. Den 17de og 18de April blev Byen angreben af en stor Styrke, men væsentligt ved Kanonbaadenes Ild hindret i at vinde betydelige Fordele. Imidlertid lykkedes det Albemarle at komme ud, og den angreb Kl. 3 om Morgenen den 19de Kanonbaadene Southfield og Miami, som vare surrede sammen for bedre at modstaae dens Stød. Vædderskibet var kommet ned langs Flodbredden under Skyggen af Træerne, og var neppe bemærket før den løb skjøns imod Miamis Bagbords Boug, gled af fra denne, og traf Southfield saa voldsomt paa Styrbords Boug, at dette Skib øieblikkeligt sank. Den kjække Chef, Lieutenant Flusser, var imidlertid falden, rammet af et tilbagespringende Stykke af en Bombe, som han selv havde affyret. De Fleste af Southfields Besætning bleve reddede, og Miami, som nu var kommen los, flygtede ned ad Floden. Vædderskibet,

der kun gjorde liden Fart, løb derpaa længere ned i Floden, hindrede Kanonbaadene fra at komme Byens Garnison tilhjælp, og denne maatte derfor overgive sig. Ogsaa Washington blev senere forladt af Unionisterne.

Vædderskibet Albemarle var efter alle Beskrivelser et meget stærkt Fartøi. Det sagdes at være omtrent 150 Fod langt og henved 30 Fod bredt, med to Skruer, 6 Brookes og Whitworths Kanoner, og bygget omtrent som Merrimack og Atlanta, men stærkere pantsret end disse. Det var af stor Vigtighed at faae dette Skib ødelagt, og Captain Melanchton Smith beordredes med de sværere upantsrede Dobbeltendere Mattabesett, Sassacus, Wyalusing og Whitehead samt 4 mindre Baade at søge dette udført.

Om Eftermiddagen den 5te Mai kom Albemarle, ledsaget af den ved Plymouth gjenerobrede Baad Bombshell og et andet Dampskib, ud fra Roanoke Floden, og nærmede sig Flotillen. De sværere Kanonbaade søgte overensstemmende med sine fra Admiralen modtagne Ordres at komme paa Siden af Vædderskibet for at fyre paa dettes Tag eller Porte, men de hindredes heri af de mindre Baade, og Kampen, som begyndte omtrent Kl. 4½, var i den første halve Time indskrænket til Manøvrering omkring Vædderskibet med leilighedsvis Skydning. De mindre Fartøier sværmede med en rosværdig men ilde beregnet Iver omkring Fienden, og hindrede derved de større fra at komme paa klods Hold og skyde med Virkning. Kanonbaadene undgik Vædderens Forsøg paa at løbe ombord i dem, men deres Skud syntes ikke at have synderlig Virkning. Miami, som forud var forsynet med en Torpedo, kunde ikke faae denne anbragt, og heller ikke lykkedes et Forsøg med at udkaste et Fiskenet, der skulde gjøre Fiendens Propeller uklar. Men endelig nødtes

Bombshell til at stryge, og strax efter saae Sassacus Anledning til med fuld Fart at løbe lige paa Livet af Vædderskibet, som derved bragtes til at krænge over, saa Vandet vaskede op paa Dækket. Sassacus vedblev at holde sin Maskine igang, medens Besætningen under Sammenstødet forgjæves søgte at kaste Krudt og Granater ned gjennem Fiendens Skorsten. Kort efter fik Sassacus et Skud gjennem sin Kjedel, og maatte trække sig ud af Kampen. Paa samme Tid blev Flaget nedhalt paa Albemarle, og man antog, at den havde overgivet sig, men kort efter begyndte den paanyt Skydningen uden dog senere at heise sit Flag. Kampen vedblev endnu i nogen Tid, idet Kanonbaadene under en heftig Ild dampede rundt Fienden, men endelig Kl. 7½ blev det saa mørkt, at Skydningen maatte ophøre, og Kanonbaadene ankrede, medens Vædderskibet, tilsyneladende kun lidet beskadiget, løb tilbage ind i Floden Roanoke. Kanonbaadene havde betydelig Skade paa sine Skrog, og adskillige Dræbte og Saarede.

Det erfaredes siden, at fire Skud havde gjennemtrængt Albemarles Tag, og at en af dens Kanoner var bleven ødelagt. Et Par Forsøg paa at stænge den inde i Roanoke Floden ved at nedlægge Torpedoer i dennes Munding mislykkedes paa Grund af Fiendens Aarvaagenhed.

Den 24de Mai kom Albemarle atter ud, men blev strax dreven tilbage af Kanonbaadene. Den 25de Mai gjorde 5 frivillige Menige fra Kanonbaaden Wyalusing efter en af dem selv udtænkt Plan et særdeles dristigt Forsøg paa at ødelægge den. De roede iland med to Torpedoer, hver indeholdende 100 Pd. Krudt, og bare disse med sig hen til Roanoke-Floden ovenfor det ved den modsatte Bred liggende Vædderskib. To af dem

svømmede da over, halede Torpedoerne ved en Line til sig, forbandt dem ved et Stykke Toug, og lod dem drive nedad Floden, idet de ved Liner fra begge Bredder søgte at styre dem saa, at en af dem skulde komme paa hver Side af Skibets Boug. De havde paa denne Maade bragt sine Torpedoer ganske nær hen til Skibet, men stødte pludselig paa en Skildvagt, som praiede dem, affyrede sit Gevær, og gjorde Anskrig. De maatte da søge at frelse sig, kappede sine Liner, svømmede tilbage over Floden, skjulte sig blandt Sivene, og naaede først efter flere Dages Forløb meget udmattede og forhungrede tilbage til Skibet.

Efterat Charleston i Juli det foregaaende Aar ved Morrisøens Erobring var bleven afspærret fra al Handel, vare Blokadebryderne saagodtsom alene henviste til Wilmington, som ligger ved Cap Fear Floden nogle Mile fra Søen, og som foruden af andre Verker forsvaredes af Fort Fisher paa Federal Point i Syd, af Batterier paa Smiths Island ved Flodmundingen og af Fort Caswell paa Øen Eagle i Vest for Smiths Island. Der vare særegne Vanskeligheder forbundne med at holde denne By blokeret, dels fordi den havde to Indløb, et ved Fort Fisher og et ved Fort Caswell, men hovedsageligt fordi Farvandet var saa grundt, at Skibene ikke kunde komme paa passende Hold af de ved Indløbene liggende stærke Forter. Derimod kunde de mere grundgaaende Blokadebrydere, hvad enten de gik ind eller ud, holde sig tæt under Land, og i sidste Tilfælde benytte sig af Taage eller Mørke, idet de tillige havde den Fordel at have fuld Damp, medens de blokerende Skibe selvfølgelig ikke altid kunde være saaledes forberedte. Det lykkedes saaledes i Løbet af 15 Maaneder, fra 1ste October 1863 til

Slutningen af 1864, 397 Blokadebrydere, repræsenterende med sine Ladninger en Capital af over 13 Millioner £, at løbe ud eller ind ved Wilmington, medens derimod Escadren siden Spærringen af Charleston erobrede eller ødelagde i Gjennemsnit en om Ugen. Da det imidlertid for Nordstaterne var af stor Vigtighed at ødelægge denne Handel, der bragte Hæren ved Richmond sine vigtigste Fornødenheder, nedsendtes til denne Station efterhaanden flere Skibe, hvoriblandt adskillige meget hurtige, og Antallet af de Blokadebrydere, som undgik Krydserne, blev derfor stedse mindre.

Det Ensformige i Tjenesten paa denne Station afbrødes kun ved de Blokadebrydere, som jagedes iland og ødelagdes, ved de Fegtninger, man ved disse Anledninger havde med Tropperne iland eller med Forterne, ligesom ogsaa ved en Recognoscering nu og da, hvori som oftest den lidet over 20 Aar gamle og næsten dumdristigt djerve Lieutenant Cushing spillede Hovedrollen. Den 29de Februar roede han om Natten op mod Wilmington gjennem Cap Fear Floden, landede ubemærket i Smithville tæt ved Byens Hotel, og fangede et Par Negre, som gav ham den Underretning, han ønskede. Det var hans Hensigt om muligt at tage den commanderende General tilfange, og han listede sig derfor med tre Ledsagere op gjennem Byen, ind i Generalens Bolig, der laae ligeoverfor en Kaserne, hvori 1,000 Mand, og fangede Chefen for det der liggende Ingenieurcorps, men erfarede, at Generalen selv samme Dag var reist til Wilmington. Adjutanten derimod var i Huset, men denne undkom i en meget let Dragt og tog tilskovs uden at allarmere Tropperne, da han troede, at et Mytteri var igjære. Uagtet Baadene kun laae 100 Skridt fra Smithville Fort og endnu nærmere ved Skildvagten paa

Kaien, lykkedes det dog Cushing at komme bort uden at blive bemærket hverken fra Byen eller det nedenfor liggende Fort Caswell.

Om Aftenen den 6te Mai kom det fiendtlige Vædderskib North Carolina, et Fartøi, der meget lignede Atlanta, ud fra Cap Fear Floden for at beskytte en Blokadebryder, der var for Udgaaende. Endel Skud vexledes baade om Natten og den følgende Morgen mellem Fienden og de udenfor liggende Skibe, hvorved Vædderskibet blev truffet et Par Gange og en af Kanonbaadene fik sin Skorsten gjennemskudt, men ellers intet Resultat opnaaedes. Hen mod Formiddagen løb Vædderskibet atter ind i Floden.

Man havde imidlertid bragt i Erfaring, at Fienden ved Wilmington havde et Vædderskib ved Navn Raleigh og et Par Torpedobaade, og Lieutenant Cushing, som ikke kunde modstaae sin Lyst til nye eventyrlige Foretagender, tilbød sig at forsøge paa at ødelægge disse. Han forlod om Aftenen den 23de Juni Escadren med en Baad, hvori foruden ham selv to Officierer, der havde deltaget i Expeditionen til Smithville, og femten Mand. Han roede ind gjennem det vestlige Indløb, kom heldigt forbi Forterne i Indløbet og Batterierne ved Smithville, men var længere oppe meget nær ved at løbes over af et Dampskib og at blive opdaget af en Patrulliebaad. Da han var kommen omtrent 4 Mil op i Floden og tvers af de saakaldte Brunswick-Batterier, kom Maanen klart frem, og han opdagedes af Skildvagterne, der praiede ham, gjorde Anskrig, affyrede sine Geværer, og viste Signallanterner. Han roede da hen mod den anden Bred i en saadan skraa Retning, at Fienden maatte troe, at han roede nedad Floden, men styrede atter op, saasnart han

var kommen ud af Maanelyset. Omtrent 7 Kvartmil nedenfor Wilmington fandt han en bekvem Landingsplads, halede sin Baad ind blandt Sivene, og skjulte sine Folk. Han laae her hele Dagen, saae Fiendens Flagskib, Commodore Lynch, passere forbi paa 300 Alens Afstand, og desforuden otte andre Dampskibe, hvoriblandt tre store, prægtige Blokadebrydere. Netop som han ved Mørkets Anbrud atter skulde gaae i Baaden med sit Mandskab, kom to Baade rundt Pynten. Han bemægtigede sig disse, fandt, at de indeholdt Folk, der havde været ude at fiske, og tog dem med sig som Veivisere. Omtrent tre Kvartmil fra Byen stødte han paa en Spærring, bestaaende af jernklædte Pæle, der blot kunde passeres gjennem en Aabning omtrent 300 Alen fra et stærkt Batteri paa den venstre Bred. Længere oppe fandt han en anden Spærring, dannet af Skandsekurve mellem to Rader Pæle, og med et Løb omtrent 75 Alen fra et Batteri paa 10 svære Kanoner. Endnu to Spærringer vare anbragte længere oppe, ligeledes beskyttede af Batterier. Da Cushing havde fuldendt disse Undersøgelser, løb han ind i en grund Vig, stagede sig op gjennem den, og kom til en Vei, der førte hen til Hovedveien mellem Wilmington og Fort Fisher paa Pynten i Syd for Byen. Han efterlod nu den ene Halvdel af sine Folk for at passe paa Baaden, og skjulte sig med den anden Halvdel ved Hovedveien. Henimod Middag fangede han en Soldat, som kom ridende fra Fort Fisher med en Postsæk, hvori omtrent 200 Breve. Han fik af disse adskillig vigtig Underretning, og lagde sig nu til at vente paa Posten fra Wilmington. Kort Tid efter kom ogsaa en Rytter, men denne bemærkede en af Matroserne, og undkom, uagtet han længe forfulgtes af Cushing paa den tidligere erobrede Hest. Men nu trængte

den lille Afdeling meget til Mad, og Lieutenant Howorth, den ene af de Cushing ledsagende Officierer, riggedes da ud i den fangne Soldats Uniform, og red afsted paa hans Hest for at skaffe det fornødne Mundforraad. Dette lykkedes ogsaa, skjønt han underveis havde truffet Mange, baade Soldater og Andre, og talt med Flere af dem. Mod Aften drog Cushing atter bort, efterat have taget adskillige Fanger, kappet endel Telegrafledninger, og bragt i Erfaring, at Raleigh var ødelagt og begge Torpedobaadene fornyligt opbrændte ved Vaadeild. Idet han senere var i Begreb med at lande sine Fanger paa en Ø, løb et Dampskib saa tæt forbi hans Baad, at han og hans Folk maatte løbe overbord og holde sine Hoveder under Baadens Side for ikke at blive opdagede. Han satte da sine Fanger i de erobrede Baade, og lod disse uden Seil og Aarer drive afsted med Strømmen.

Længere nede erobrede han en Baad, hvori 6 Personer, og blandt disse 4 Soldater. Han fik af disse at vide, at der i det smale Løb mellem Fort Fisher og Zeke's Island laae en svær Patrulliebaad med 75 Soldater, og han bestemte sig til at angribe denne. Han fik snart see Baaden, løb lige imod den, og var kun 30 Alen fra den, da han pludselig saae tre Baade komme ud fra den ene Side og fem fra den anden, saa at Passagen var ganske spærret. Øieblikkeligt lagde han sit Ror ned, men opdagede i det samme til Luvart en stor Seilbaad, fyldt med Soldater, der tydeligt kunde see hans Baad, der nu belystes af en klar Maane. I denne critiske Stilling, og indesluttede, som de vare paa alle Kanter, tænkte dog hverken Lieutenant Cushing eller nogen af hans Folk paa at overgive sig. Det gjaldt om at overliste Fienden eller slaae sig igjennem. Pludselig dreiede Cushing sin Baad

mod det vestlige Indløb, hans Mandskab trak paa Aarene af alle Kræfter, og Fienden forfulgte med alle sine Baade. Men Cushings Baad var mere letroet, hans Mandskab halede ud for Liv og Frihed, og snart var hans Fartøi atter forsvundet i Mørket. Men Fienden var nedenfor ham, ivrigt roende mod det vestlige Indløb; det kunde altsaa ikke nytte at gaae denne Vei, og han vendte derfor pludseligt om, roede til af al Magt, passerede tæt agtenom den forbausede Fiende, og styrtede sin Baad lige ind i Brændingen over nogle Grunde, hvor de forfølgende Baade ikke vovede at sætte efter ham. Baaden klarede heldigt Brændingerne, kom tæt under Fortets Kanoner, som ikke kunde træffe den, da de vare rettede mod Løbet udenfor, og Cushing naaede Skibet med alle sine Folk i god Behold efter en Fraværelse i Fiendens Land af to Dage og tre Nætter.

Fra nu af forefaldt med Undtagelse af enkelte Blokadebryderes Ødelæggelse en Tidlang ingen Begivenheder af synderlig Interesse paa denne Kant, men des vigtigere vare de Foretagender, som forberededes paa den vestlige Golfescadres Station.

Efterat de fleste Havne i Texas det foregaaende Aar vare besatte af Nordstaternes Tropper, var Handelen ganske stoppet paa denne Kant, men Militairet blev atter trukket bort for at deltage i General Banks's Tog til Red River, og Bevogtningen af Kysten var atter overladt til Flaaden alene. Denne bemægtigede sig og ødelagde i Aarets Løb adskillige betydelige Saltverker, erobrede i Matagorda-Bugten et Par fiendtlige Handelsskibe, ødelagde en Blokadebryder ikke langt fra Galveston, men mistede i Mai Maaned Damperne Granite City og Wave, som i Nærheden af Sabine efter en kort Kamp bleve tagne af en

Afdeling fiendtlige Tropper. Det viste sig, at disse Fartøier havde været saa uforberedte paa Angreb, at de ikke engang havde havt sin Damp oppe, og de bleve saaledes et let Bytte for Fienden, der fra en nærliggende tæt Skov angreb dem med fire Stykker Feltartilleri og endel Fodfolk.

Men Operationerne vare især rettede mod Mobile, som endnu var nogenlunde aaben for Blokadebrydere, der tilførte General Johnstons Hær sine Fornødenheder. Nordstaternes Regjering havde allerede længe pønset paa Planer til at bemægtige sig denne By ved et forenet Angreb fra Land- og Søsiden, men Tropperne behøvedes altid andetsteds, Angrebet kunde ikke iverksættes, og de Confedererede fik saaledes Anledning til betydeligt at udvide denne Bys Fæstningsverker og sammesteds tilveiebringe en ikke ubetydelig Flaade. Denne bestod i Januar Maaned, da Admiral Farragut atter overtog Commandoen paa Stationen, af Damperne Selma, Gaines og Morgan paa tilsammen 21 hovedsageligt 8 og 9″ Kanoner, det stærke pantsrede Vædderskib Tennessee paa 6 Stykker svært Brookes Rifleskyts, de mindre Vædderskibe Baltic, Huntsville og Tuscaloosa foruden tre Flaadebatterier og Pantserskibet Nashville, der endnu ikke var ganske færdigt.

Fæstningsverkerne bestode væsentligt af Forterne Gaines og Morgan, det første paa Dauphin-Øen, der danner to Indløb til den dybe Bugt, ved hvilken Mobile ligger, og det andet paa den lange, lave, udstikkende Sandpynt af Fastlandet ligeoverfor. Fort Gaines havde 21 Kanoner, og beskyttedes endvidere af det paa samme Ø i en Kvartmils Afstand liggende Fort Powell samt endel Jordverker og Strandbatterier. Fort Morgan var et stærkt kasemateret Verk paa 48 for Størstedelen 10″ Kanoner, der aldeles beherskede Hovedløbet, som med 20 Fod Vand

førte tæt forbi Fortet gjennem det omtrent en Mil brede Sund mellem Dauphin-Øen og Fastlandet. Det andet Indløb, der gik nordenom samme Ø, var smalere, og havde kun 5 Fod Vand. Tversover Farvandet mellem Forterne Gaines og Morgan var nedrammet en Række Pæle med en tæt ved sidstnævnte Verk efterladt Aabning, hvori var nedlagt en Mængde Torpedoer.

Foraaret og endel af Sommeren hengik under en streng Blokade og ikke uden Ængstelse for, at Fienden med sine jernklædte Skibe skulde løbe ud, slaae sig igjennem de blokerende Træskibe, og angribe New Orleans eller Pensacola, hvor Forsvarsmidlerne mod Pantserskibe kun vare ringe. Endel foretagne Recognosceringer havde overbevist Farragut om Fiendens Styrke, og det syntes ogsaa, som om denne var bleven dristigere ved Udfaldet af Kampen mellem Albemarle og Træskibene i Nordcarolinas Fjorde. Admiral Farragut gjorde gjentagne Gange Regjeringen opmærksom paa det Betænkelige i Stillingen, paaviste Nødvendigheden af at faae sin Escadre forøget med nogle Monitorer, og erklærede, at han ansaae Udfaldet af en Kamp meget tvivlsom, saafremt Fienden skulde angribe med sine jernklædte Skibe.

Paa disse Forestillinger sendtes ham endelig Monitorerne Tecumseh, Manhattan, Winnebago og Chickasaw, hvoraf de to første med et, de to sidste med to Taarne. Da der samtidigt blev nedsendt Tropper, som den 4de August landede paa Dauphin Øen, og begyndte at beleire Fort Gaines, besluttede Admiralen den følgende Dag at forcere ind i Bugten, og angribe de fiendtlige Skibe. Han havde i Forveien ladet sine større Skibe forsyne med svære Jernstevne samt Bomme for Bougen for at sprænge Torpedoer, lod Splinternet opsætte om Styrbord, og iøvrigt

de samme Forholdsregler tage som ved Passagen tidligere ved Fort Jackson, og befalede, at Skibene ligesom ved Port Hudson skulde to og to surres sammen for at det ene kunde slæbe det andet, om en Maskine blev ødelagt.

Den 5te August Kl. $5\frac{3}{4}$ lettede Fartøierne i følgende Orden. Først Corvetten Brooklyn med Octorara paa Bagbords Side, saa Hartford med Metacomet, Richmond med Port Royal, Lackawanna med Seminole, Monongahela med Kennebec, Ossipee med Itasca og endelig Oneida med Galena. Det havde været Farraguts Hensigt at gaae i Spidsen med sit Flagskib Hartford, men han havde paa Chefernes indstændige Anmodning ladet sig bevæge til at indtage den anden Plads i Linien.

Monitorerne fik Befaling at holde sig om Styrbord af Træskibene, og hvert Par af disse skulde følge i Lederens Kjølvand, men for at kunne bruge sine Bougkanoner, noget paa dennes Styrbords Laaring under Opseilingen, og naar de vare forbi Fort Morgan, da noget paa Bagbords Laaring for at give Anledning til Ild fra Agterkanonerne.

Da Flaaden satte igang, stillede Admiral Farragut sin Lods i Storemers, hvor Røgen ikke vilde hindre Udsigten, og entrede selv op i Svigtet under dette, hvor han siden blev staaande under hele Kampen.

Kl. $6\frac{3}{4}$ fyrede Tecumseh, den forreste af Monitorerne, sit første Skud mod Fort Morgan. Omtrent et Kvarter senere aabnede Fæstningen Ilden, der besvaredes af Brooklyn, Skibene dampede langsomt videre, og Kampen blev snart almindelig overalt. Tennessee og de andre fiendtlige Skibe ilede Flaaden imøde, og forenede sin Ild med Fortets, der væsentligt var rettet mod Træskibene.

En bedøvende Kanontorden havde nu afløst den sommerlige Morgens Ro, tætte Røgmasser leirede sig om de Kjæmpende, og Skibene rettede sine Lag med ødelæggende Sikkerhed mod det nærliggende Fort, medens dettes Kanoner med ikke mindre Virkning sendte sine talrige Projectiler gjennem Skibenes Skrog og Takkelage. Da hørte man paa Hartford pludselig Raabet „En Monitor synker“, og ved at kaste Blikket over Styrbords Boug saaes kun Toppen af en Skorsten, hvor man Øieblikket iforveien havde seet Tecumseh med kraftig Virkning at udslynge sine 15" Projectiler mod Fortet. Den var truffen af en Torpedo, som var sprungen lige under dens Taarn, havde sprængt Hul i dens Bund, og den sank øieblikkelig med Chefen, flere Officierer og Størsteparten af sin Besætning. Metacomets Baad, der strax gjennem den tætte Kugleregn ilede tilhjælp, formaaede kun at redde 10 Mand, medens kun nogle faa andre frelste sig iland ved Svømning.

Faa Øieblikke efter denne rystende Begivenhed standsede Brooklyn, der var kommen forbi Fortet, ind paa grundt Vande, og forud bemærkede nogle Bøier, der lode formode Tilstedeværelsen af Torpedoer. Dette opholdt de efterfølgende Skibe, og de bleve herved for en kort Tid udsatte for en forfærdelig Ild Men i denne farlige Stilling besluttede Farragut at løbe forbi Brooklyn, satte igang med fuld Fart, og styrede ind mellem Bøierne, uden at ændse Torpedoer eller Forhindringer, og uden at skrækkes tilbage for Sandsynligheden af at dele samme frygtelige Skjæbne, som Tecumseh fornyligt havde fristet. De øvrige Skibe fulgte, sendte sine Lag med stor Sikkerhed mod Fienden, og kom alle undtagen Oneida uden synderlig Skade forbi Torpedoerne og Fortet. Det nævnte Fartøi derimod fik sin Kjedel sønderskudt, derved sin

Maskine gjort ubrugelig, og Alle i Maskinrummet dræbte af Dampen. Skibet slæbtes videre af sin Sidemand, og Farraguts Forholdsregel med at surre Fartøierne sammen, viste saaledes sin fulde Nytte.

Under Opseilingen havde Tennessee løbet langs Linien under stadige Forsøg paa at lægge ombord i Skibene, men dette var ikke en eneste Gang lykkedes, og dens Egenskaber som Vædderskib havde saaledes ikke været til ringeste Nytte, medens derimod dens Ild havde gjort adskillig Skade. Da Skibene Klokken noget over 8 vare inde paa Bugten, løb den ned under Fort Morgans Kanoner, og man troede, at dens Deltagelse i Kampen var forbi.

De tre fiendtlige Dampere, Morgan, Selma og Gaines, havde imidlertid holdt sig forud, og vedligeholdt en meget generende Langskibsild navnligt mod Hartford. Metacomet blev derfor kastet los, og sendt afsted imod dem. Efter en kort Kamp erobrede denne Selma, og drev i Forening med Skibene de to øvrige paa Flugt. Morgan frelste sig hen under Fortets Kanoner og senere ind til Mobile, men Gaines var saa beskadiget, at den maatte landsættes og opbrændes.

Da Skibene vare komne ind paa Bugten, kastede de los fra hinanden, og endel af dem havde ifølge Ordre ankret, da pludselig Tennessee for fuld Damp saaes at komme op. Den styrede lige mod Hartford, og det var øiensynligt, at den vilde forsøge paa at løbe dette Skib isænk. Øieblikkelig lettede Hartford sit Anker, Farragut gav Monitorerne og sine svære Skibe Befaling at angribe Tennessee baade ved sin Ild og ved at løbe paa den, og nu begyndte en af de eiendommeligste Kampe, som nogensinde har staaet paa Søen.

Først løb Brooklyn imod den, og begge Skibe søgte med fuld Fart at løbe hinanden isænk, men Chickasaw kom iveien for Brooklyn, og Vædderskibet girede til Siden, da det saae Brooklyns Torpedofanger hænge for Bougen, og troede, at det førte en Torpedo. Men nu kom Monongahela, løb med fuld Fart paa Vædderskibet, vred sin egen Jernstevn og endel af Skjægget ganske af, men syntes ikke at gjøre mindste Skade paa Fienden. Øieblikket efter tørnede Lackawanna med forfærdelig Voldsomhed lige paa Vædderens Agterskib, men bevirkede kun nogen Krængning, medens Skibet selv fik hele sin Stevn knust og slaaet ind fra tre Fod over Vandgangen til fem Fod under denne, og derved blev betydeligt læk. Begge Skibe svaiede nu langskibs modsatte Veie, og glede tæt forbi hinanden. Lackawanna havde alle sine Kanoner rettede mod Styrbord, kunde blot faae en af disse til at bære, men udsendte fra den et 9" Hulprojectil, der traf en af Fiendens Porte, splintrede denne, og kastede Stykker ind i Kasematen. Der saaes i en anden Port endel Matroser, der brugte en forfærdelig grov Mund, og saaledes opirrede Unionisternes Folk, at disse kylede hvad der var forhaanden, endogsaa en Spyttebakke og en Skuresten ind gjennem Porten til dem.

Nu kom Hartford brusende med fuld Fart, men Vædderskibet skiftede hurtigt sit Ror, Stødet traf paa skraa, og begge Skibe skurede langs hinandens Sider, medens Hartford paa 8 Fods Afstand, skjønt uden mærkbar Virkning, sendte Fienden sit hele Lag af 9" massive Kugler med 13 Pds. Krudtladning. Paa Vædderskibet havdes kun to Kanoner i Batteri paa den mod Hartford vendte Side, og man hørte her den ene af disse klikke flere Gange, medens dog fra den anden affyredes en Bombe,

der sprang paa Hartfords Banjerdæk, anrettede megen Skade, og dræbte eller saarede Mange.

Nu toge baade Lackawanna og Hartford ny Sving for igjen at løbe ombord i Fienden, men netop som de atter med fuld Fart stevnede mod ham, tørnede det første Skib paa det sidstnævnte, knækkede de udenbords liggende Varerundholter, knuste Skibssiden forenfor Mesansrøstet, skar den ned lige til to Fod over Vandgangen, og kastede en 9″ Kanon overende indenbords. I det Øieblik, Sammenstødet skete, syntes Hartfords Undergang næsten vis, men de under Farraguts Ledning fortrinligt øvede og disciplinerede Matroser bevarede den fuldstændigste Orden og Ro, og selv Manden tilrors blev uforstyrret staaende, skjønt Lackawannas Forskib truede med at knuse ham paa hans Post.

Skibene vare imidlertid snart klar af hinanden, og kom atter dampende mod sin Fiende, da denne pludselig strøg sit Flag, og heiste et hvidt istedet. Den fiendtlige Vædder var ogsaa paa denne Tid i en høist betænkelig Stilling. Hartford, Monongahela, Lackawanna og Ossipee kom bærende ned paa den, dens Styreapparat var i Uorden, et 15″ Projectil fra Manhattan havde gjennemtrængt dens Pantser, Chickasaw hamrede løs paa dens Agterskib med 11″ Projectiler, dens Skorsten var bortskudt, Flere af dens Besætning vare dræbte eller saarede, og dens Portstoppere sadde fast, saa den lige siden det første Sammenstød med Hartford ikke havde gjort et eneste Skud. Den strøg da sit Flag, sendte en Officier ombord til Farragut, og overgav sig.

Dette mærkelige Slag var nu endt, og Skibene gik tilankers inde paa Bugten. Det havde været en hed Dyst, som foruden Tabet af Tecumseh med Besætning havde

kostet Unionisterne 52 Døde og 170 Saarede, og Skibene havde baade ved Forternes Ild, men navnligt i Kampen mod Tennessee og de fiendtlige Dampere, lidt betydelig Skade. Saavel Farraguts egne som Fiendens Saarede, blandt hvilke sidste Admiral Buchanan, som ombord paa Tennessee havde faaet sit ene Ben afskudt, bleve sendte til Pensacola for at pleies, og Skibene gik iverk med at udbedre sin Skade og atter sætte det erobrede Vædderskib istand.

Dette Skib var det stærkeste, som Sydstaterne under Krigen havde udrustet. Det lave stærktbyggede 209 Fod lange, 48 Fod brede og 14 Fod dybgaaende Skrog var klædt med 4" Jernpantsring paa svær Træbakning, og havde forud et to Fod under Vandgangen fremspringende stærkt Jernhorn. Paa Dækket var anbragt en 79 Fod lang og 29 Fod bred Kasemate, der havde heldende Sider, var klædt med 6 Tommer Jern paa 22 Tommer Træ, og havde et Tag af meget stærke Jernrister. De 6 Kanoner havde 10 Porte, tre forud, tre agterud og to paa hver Side. Kun et 15" Projectil var gaaet igjennem Kasematens Væg, men der var udenpaa denne og ellers paa Skibet tydelige Mærker efter 40 til 50 Projectiler, hvoraf 9 efter 11" massive Kugler tæt ved hinanden paa den agterste Del af Kasematen.

Denne Seier havde til Følge, at Fort Powell samme Aften blev forladt af Fienden, og at Fort Gaines, efter nogen Beskydning fra Monitorerne, den 8de August overgav sig med 818 Mand. Nu blev Fort Morgan beleiret af Tropperne, og den 22de August aabnedes baade fra disses Batterier og fra Skibene en heftig Ild, som satte Fortet i Brand, sprængte et Krudtmagasin i Luften, og bragte Fienden den følgende Dag til at overgive sig uden Betingelser.

Senere Recognosceringer viste Admiral Farragut, at Nashville var sænket tversover det indre Løb til Mobile. Da denne By ved Forternes Erobring ganske var afspærret fra Handel, foretoges i Resten af Aaret Intet imod den, men Escadrens Baade vare en Tidlang beskjæftigede med Borttagelsen af Torpedoer, af hvilke en Mængde fandtes, og hvoraf en ødelagde et Rofartøi. Farragut, der for sine glimrende Bedrifter den 5te August blev forfremmet til Viceadmiral, overgav om Høsten Commandoen paa Stationen til Captain Palmer, der senere afløstes af Contreadmiral Thatcher.

Vi maae atter for en Tid vende tilbage til Nordcarolinas Fjorde, hvor Lieutenant Cushing igjen optræder i et særdeles djervt Foretagende. Vi have seet, at Vædderskibet Albemarle saagodtsom uden Skade havde bestaaet en hed Kamp mod talrige Nordstatsskibe, og at endel kjække Mænd forgjæves havde søgt at ødelægge det ved Torpedoer. Men hvad der saaledes ikke var lykkedes for Wyalusings Matroser, skulde senere paa en glimrende Maade heldigt blive udført af Cushing. Denne unge Mand, hvis kjække Mod og eventyrlige Dristighed uvilkaarligt bringer Tanken hen paa vor egen yndede Søhelt, Tordenskjold, havde, skjønt nu kun 21 Aar gammel, allerede, som vi have seet, ved flere Leiligheder gjort sig meget bemærket. Man modtog derfor med Glæde hans Tilbud om at forsøge paa at ødelægge Vædderskibet, og forsynede ham med en tildels efter hans Anvisning bygget og udrustet liden Torpedodamper. Denne var den først færdige af sex saadanne, som byggedes efter samme Tegning, og vare 40 Fod lange og 11 Fod dybe. De førte en Kanon paa Dækket, vare ved Skjerme beskyttede mod Gevær-

kugler, rummede Brændsel for en Uge, løb med 10 Mils Fart, gjorde ingen Støi, og kostede 5,500 Dollars Stykket.

Vædderskibet laae ved Plymouth, omtrent 2 Mil fra Mundingen af den her cirka 300 Alen brede Flod. Dennes Bredder vare besatte af talrige Vagter, og omtrent en Kvartmil nedenfor Byen laae Vraget af Southfield, omgivet af nogle Skonnerter, og det sagdes, at Fienden her havde opstillet en Kanon, der beherskede den derværende Bøining i Floden.

Det var ingen Vanskelighed for Lieutenant Cushing at skaffe sig Deltagere i sin vovelige Expedition; thi talrige Frivillige meldte sig, og Enkelte bøde endog en Maaneds Hyre for at faae Lov at gaae istedetfor dem, der bleve udtagne.

Med tretten Ledsagere dampede Cushing Natten mellem den 27de og 28de October opad Floden, slæbende en armeret Baad, der skulde entre de omkring Southfield liggende Fartøier, hvis man derfra blev bemærket. Men Baadene kom heldigt forbi alle Fiendens Poster, og bemærkedes ikke engang fra Southfield, der dog passeredes paa blot 30 Alens Afstand. Den slæbte Baad kastedes da los, og Cushing styrede lige mod Vædderskibet, som ved Skinnet af en Ild iland saaes at ligge ved Kaien, rundt om beskyttet af Tømmere i 30 Fods Bredde. Øieblikket efter var Cushings Baad bemærket fra Albemarle, hvor stor Forvirring opstod. Man praiede, ringede med Klokken, satte Skralder igang, og begyndte at fyre. Ilden var meget heftig, men et Kartedskeskud, affyret fra Torpedobaaden paa klods Hold, tjente, siger Lieutenant Cushing, til at moderere Fiendens Iver, og gjøre hans Sigte usikkert. Lieutenant Cushing gjorde imidlertid for bedre at faae anbragt sin Torpedo en stor Sving rundt Fartøiet,

og stevnede nu med fuld Fart lige mod dets Boug. Nu var Fiendens Ild atter meget heftig, Luften syntes fuld af Kugler; de peb om Ørene paa Baadens Besætning, saarede Mange, og gjennemborede Cushings Klæder. Men i næste Øieblik tørnede Baaden med Voldsomhed mod Tømmerne, Torpedoen firedes ned, og Cushing selv stak den ind under Vædderens Forskib, og exploderede den i samme Øieblik, som Albemarles Kanon blev affyret. Et Skud syntes at gaae bragende gjennem Baaden, en mægtig Vandsøile hævede sig i Veiret, en voldsom Rystelse paafulgte, Baaden fyldtes med Vand, og det gjaldt om at frelse sig, som Hver bedst kunde. Ilden fortsattes imidlertid fra Vædderskibet paa en tyve Fods Afstand, og der raabtes til Baadens Besætning, at den skulde overgive sig, men Cushing svarede nei, bad sine Folk søge at redde sig som de bedst kunde, kastede sin Frak af sig, og styrtede i Vandet. Han undgik heldigt Fiendens Kugler, svømmede et Stykke nedad Floden, søgte forgjæves at hjælpe en af sine Kamerater, og naaede endelig Strandbredden i en saa fuldstændig udmattet Tilstand, at han først mod Daggry formaaede at krybe ind blandt Sivene, hvor en Fodsti løb lige forbi. Medens han laae her, kom to Personer gaaende, og han skjønnede af disses Samtale, at de vare Officierer fra Albemarle, og at deres Skib var ødelagt. En Neger, som han senere traf, gav ham en velkommen Bekræftelse paa denne glædelige Underretning; han listede sig nu videre gjennem Sivene, og fandt tilsidst en Baad, med hvilken han sent om Aftenen kom ombord. Kun en af hans Ledsagere paa denne farefulde Færd blev reddet; Resten enten druknede, dræbtes eller bleve tagne. Lieutenant Cushing blev for denne kjække Daad forfremmet, samt fik en Takadresse fra Congressen,

og Unionisterne vare atter fuldstændigt Herrer paa alle Nordcarolinas Fjorde. De besatte kort efter ved Skibenes Hjælp Plymouth, holdt sig der senere, og der var fra nu af paa denne Kant ingen Operationer af synderlig Vigtighed.

Den sydlige Atlanterhavsescadre anvendtes i Aarets Løb hovedsageligt til Blokade foran Charleston, da Størsteparten af General Gillmores Tropper bleve sendte bort for at forstærke Hæren ved James-Floden. Desuden foretoges i Forening med enkelte Troppeafdelinger endel Demonstrationer opad St. Johns River til Jacksonville i Florida, mod James Island, Bulls Bay med flere Steder. Paa en af disse blev Unionisternes Dampskib Harriet Weede ødelagt af en Torpedo. En lignende Skjæbne rammede Corvetten Housotanic foran Charleston om Aftenen den 17de Februar. Torpedobaaden, en saakaldet David, blev ikke bemærket, før den var tæt paa Siden. Den saae i Mørket ud som en Planke, der flød paa Vandet; man fyrede et Par Geværskud paa den, stak Kjettingen fra sig, og satte igang, men den fik dog sin Torpedo anbragt og sprængt noget forenfor Mesanmasten, og Skibet sank øieblikkeligt. Da Corvetten laae paa meget grundt Vande, blev den staaende med sine Finkenetter netop under Vandet, og hele Besætningen blev reddet paa 5 Mand nær. Lignende Forsøg paa ved Torpedobaade at ødelægge Dampskibet Memphis og Fregatten Wabash mislykkedes ganske. Det første Skib satte sin Maskine igang, og det antages, at dets Srue maa have sønderbrudt Noget af Torpedobaadens Tilbehør. Det sidste frelstes ved sin hurtige Manøvre, og det antoges, at Torpedobaadene i begge Tilfælde bleve ødelagte ved Skibenes Ild. Man havde iøvrigt Underretning om, at de Confedererede i Charleston havde opgjort Planer for at hæve Blokaden ved saadanne Tor-

pedobaade, og Admiral Dahlgren havde i Februar befalet, at alle Skibe, som laae tilankers i smult Vand, skulde være forberedte paa saadanne Angreb ved at have udlagt fra Siden Bomme, om hvilke vare strakte Touge med Net, der hængte ned i Vandet.

Et Par Blokadebrydere bleve i Aarets Løb ødelagte, og Escadren mistede de mindre Dampere Columbine og Water Witch, der bleve tagne af Fienden, det sidste ved Overrumpling og Entring i Ossabaw Sund, men forøvrigt forefaldt Intet af Vigtighed, forinden Operationerne i Slutningen af Aaret mod Savannah i Forening med Hæren under General Sherman.

Denne General havde, strax efterat have modtaget Befalingen over den omtrent 100,000 Mand stærke Hær ved Chattanooga, begyndt Operationer mod Sydstatsgeneralen Johnston. Han havde ved mesterlige Manøvrer drevet denne tilbage til henimod Atlanta i Georgien, og tilføiet ham saamange Tab, at Sydens Præsident, misfornøiet med Krigens Førelse, lod den sindige og dygtige Johnston afløse, og satte den modige men uforsigtige Hood istedet. Denne General indlod sig i det ene Slag efter det andet, blev overalt slagen, og Atlanta faldt den 2den September i Shermans Hænder. Felttoget fra Chattanooga havde været forbundet med betydeligt Tab; thi Hæren havde ikke mindre end 30,000 Døde, Saarede og Savnede, men der stødte snart Forstærkninger, Permitterede og Helbredede til, saa at Shermans Styrke før Afmarschen fra Atlanta var ligesaa stor som ved Felttogets Begyndelse. Fiendens Tab i de Kampe, som gik forud for Atlantas Fald, opgik til 42,000, og General Hoods Hær bestod nu af omtrent 40,000 Mand.

Efterat Hood atter havde samlet sin Styrke, søgte han at sætte sig i Besiddelse af forskjellige Punkter paa Jernbanen mellem Atlanta og Chattanooga, men Sherman mødte ham overalt med et overlegent Feltherretalent, slog ham den ene Gang efter den anden, og drev ham tilsidst ind i Alabama. Nu sendte Sherman endel overflødige Tropper tilbage til Tennessee, og begyndte paa Udførelsen af sin mærkelige og dristige Plan, der gik ud paa intet mindre end gjennem Fiendens Land at trænge frem de omtrent 70 Mil, som skilte ham fra Savannah, erobre denne By, og siden rykke mod Charleston. Efterat have ødelagt Jernbanen nordenfor Atlanta og besat denne By, marscherede han den 15de November med 50 til 60.000 Mand Kjernetropper sydover, gjennemstreifede hele Georgia, ødelagde Jernbanerne bag sig, og naaede i Begyndelsen af December henimod Savannah. Uagtet Fienden, da han begyndte denne Bevægelse, havde spaaet ham, at det skulde gaae ham som Napoleon i Rusland 1812, og uagtet man selv i Norden betragtede hans Foretagende med megen Ængstelse, der steg end høiere, da man i henved en Maaned ikke fik mindste Underretning om ham, var hans Marsch dog forholdsvis let. Han kom igjennem rigt og frugtbart Land; hans Tropper, der havde ubetinget Tillid til sin Leder, beseirede med Lethed enhver Modstand, og hele hans Hær var den 12te December i udmærket Stand samlet foran Savannah.

I Slutningen af November var en Troppeafdeling under General Foster tilligemed en Søbrigade sendt fra Port Royal opad Broad River for at bemægtige sig Jernbanen mellem Charleston og Savannah, og forhindre Tropreførsel mellem disse Steder. Denne Expedition, der

understøttedes af endel Skibe, lykkedes fuldkommen. Den 9de December naaede en Udsending fra General Sherman ned til Flaaden, den 12te om Natten tog hans Tropper Fort Mc Allister, han paabegyndte, understøttet af Flaaden, Savannahs Beleiring, og den 21de rykkede han ind i denne By, der om Natten var forladt af Fienden, som det lykkedes at undkomme til Charleston. General Sherman havde paa denne Maade, som han udtrykte sig, den Fornøielse at skjænke sin Nation dette vigtige Punkt i Juleklap. Ligesaa heldige vare Unionisternes Vaaben samtidigt paa en anden Kant, idet General Thomas ved Nashville den 16de December slog Hood, og aldeles oprev hans Hær.

Savannah var nu tagen, Charleston og Mobile spærrede, og Wilmington stod alene tilbage. Den 12te October overtog den fra Mississippien saa vel bekjendte Admiral Porter Commandoen paa Stationen, og begyndte at forberede sig paa Angreb. Da det formedelst det grunde Farvand var aldeles umuligt for Skibene alene at indtage Fæstningsverkerne ved Mundingen af Cap Fear-Floden, havde man længe været betænkt paa at sende en passende Troppestyrke ned for at operere i Forening med Flaaden, men den haardnakkede Strid, som fandt Sted paa Valpladsen mellem Floderne Rapidan og James tillod længe ikke General Grant at afsee nogen Tropper. Men endelig havde Hærene ved Potomac og James faaet saadanne Forstærkninger, at man i December Maaned kunde sende General Butler afsted mod Wilmington med 6,500 Mand.

Disse Tropper afgik paa 75 Transportskibe fra Hampton Red den 12te December, og fulgtes den følgende Dag af New Ironsides, endel svære Fregatter og de øvrige der

forsamlede Krigsskibe. Omkring den 18de vare alle Skibene samlede foran Wilmington, men Veiret, som hidtil havde været godt, blev nu saa stormende, at Transportskibene maatte gaae til Beaufort, medens dog Krigsskibene bleve liggende, og udholdt tilankers paa den aabne Kyst en tre Dages meget haard Storm med svær Søgang, i hvilken Monitorerne klarede sig fortrinligt, og rede for deres Ankere endog lettere end de sværere Skibe. Den 23de December gik Vinden rundt fra Sydvest til Vest med smukt Veir, og Admiral Porter bestemte sig til at angribe, uagtet Tropperne endnu ikke vare ankomne.

Det fornemste Verk ved Indseilingen til Cap Fear-Floden var Fort Fisher, som ved en Række med Ulvegrave forbundne Batterier stod i Forbindelse med Mound Battery paa den yderste Ende af Federal Point. Brystværnet paa Fort Fisher var omtrent 20 Fod høit og 25 Fod bredt, og forsynet med omtrent 10 Fod høie og meget tykke Traverser, imellem hvilke Kanonerne stode. Udenfor Verket var mod Landsiden anbragt en Række Palisader med Skydehuller og Banket. Samtlige Batterier paa Federal Point havde 75 Kanoner og tre Morterer, og der var talrige bombefaste Rum for Mandskaberne og Ammunitionen.

General Butler havde paa Grund af den Ødelæggelse, som Krudtexplosionen i Erith ved Themsen fornyligt havde bevirket, fattet den Plan at forsøge noget Lignende mod Fort Fisher. Man fyldte derfor Kanonbaaden Louisiana med 430,000 Pd. Krudt i Fade og Sække, og anbragte i Krudtmassen en Mængde Brandrør, der skulde antændes ved tre Uhrverk. Til yderligere Sikkerhed førte andre Ender af Brandrørene til et Bret, hvori Lys vare opstil-

lede, og Skibet skulde endvidere antændes paa et fra Krudtet fjernet Sted, naar Besætningen forlod det.

Den 23de om Aftenen blev dette Skib under Commando af Captain Rhind med 10 Frivillige, af Dampskibet Wilderness slæbt ind mod Land. Paa en Afstand af 600 Alen fra Fortet kastede Krudtskibet los, og gik videre for egen Damp. Man havde givet det Udseende af en Blokadebryder, og det traf netop til, at en saadan gik lige foran det ind til Wilmington, og signalerede med Fortet. Louisiana fulgte under samme Signaler, og ankrede i omtrent 500 Alens Afstand fra Fortet. Nu bleve Uhrverkene satte igang og Ild antændt, hvorpaa Rhind med sine Folk gik ombord i Wilderness, og dampede en 3 Mil ud paa Søen. Klokken 1¾ sprang Skibet i Luften med et forfærdeligt Knald, men uden at gjøre den Virkning, man havde ventet. Man erfarede senere, at Fortet ikke havde lidt nogen Skade, medens derimod Garnisonen, som for Størstedelen sov, blev vækket op i stor Forskrækkelse.

Saasnart Explosionen hørtes paa Flaaden, stode Skibene ifølge de dem meddelte Ordres ind mod Land, og indtoge de dem forud anviste Stillinger. New Ironsides, Monitorerne Monadnock, Canonicus og Mahopac samt 7 mindre Skibe ankrede nordligst i en Linie henved en Kvartmil fra Fort Fisher. De svære Skibe Minnesota, Mohican, Colorado, Wabash, Brooklyn med 13 andre lagde sig i en Linie just søndenfor og henved 800 Alen længere ude, og strax søndenfor disse og noget længere ud laae igjen 8 Skibe. I det Hele talte den angribende Styrke saaledes 36 Skibe med omtrent 400 Kanoner. Udenfor disse laae igjen som Reserve 19 andre Fartøier med tilsammen omtrent 100 Kanoner.

Samtlige Fartøier, som ifølge Admiralens Befaling havde alle sine Kjedler fyldte, men kun Dampen oppe i dem, som under Angrebet skulde vende fra Fienden, stode langsomt ind mod Fortet, indtoge efterhaanden sine Stillinger, og ankrede enten med Spring eller holdt sig ved Hjælp af Skrue og Ror i Position for sit ene Krananker.

Henimod Middag aabnedes Ilden af New Ironsides, og Kampen blev almindelig, efterhaanden som de øvrige Skibe kom paa Plads. Efterat den frygtelige Ild, hvorved omtrent 115 Bomber kastedes i Minutet, havde varet i noget over en Time, var Fortet aldeles bragt til Taushed, to Krudtmagasiner vare sprungne, og Ild antændt flere Steder. Porter lod da kun fyre ganske langsomt, og trak mod Aftenen alle sine Skibe bort. Udpaa Eftermiddagen var General Butler ankommen fra Beaufort, og det besluttedes, at Porter den følgende Dag skulde fornye Angrebet, medens Tropperne samtidigt skulde lande.

I Kampen var et af Skibene truffet af et Skud, som havde gjort det betydeligt læk, og et andet havde faaet en Bombe i sin Kjedel, hvorved en halv Snes Mand bleve forbrændte. Forøvrigt fik intet af Skibene Skade ved Fiendens Ild, men desmere ved Sprængning af egne Kanoner. Ombord paa 6 af Skibene sprang 100 Pundige Parrots Riflekanoner, saarede Mange, gjorde betydelig Skade paa et af Fartøierne, og vakte stor Mistillid til dette Slags Skyts, der, som Admiral Porter siger, syntes mere skikket til at ødelægge egne Folk end Fiendens. Imellem 40 og 50 Mand bleve dræbte og saarede ved disse Kanonsprængninger, medens ikke en eneste foruden de ved Kjedelsprængningen forbrændte blev beskadiget af Fiendens Ild.

Juledagsmorgen, da Transportskibene vare ankomne, forberedte man sig til at lande Tropperne under Dækning af Brooklyn med flere Skibe, og Escadren, som nu var bleven forøget med Monitoren Saugus, lettede Kl. 7 om Morgenen, indtog samme Stilling som Dagen forud, og begyndte Skydningen ganske langsomt. Ilden blev neppe besvaret af Fienden, og omtrent 3000 Mand bleve om Eftermiddagen heldigt landede paa Landtungen nordost for Fortet. Tropperne nærmede sig Fæstningen, og en af deres Officierer løb endog op paa Brystværnet, og borttog Flaget, som var nedskudt ved Skibenes Ild. En Soldat trængte ind i Fortet, dræbte en Ordonants og fratog ham hans Hest samt hans Depecher, og en anden fyrede ind i et af Fiendens bombefaste Rum. Samtidigt toge nogle Baadbesætninger et lidet Verk med 65 Mand, og 218 andre overgave sig til Tropperne.

Under disse Omstændigheder antog Porter, at Fortet vilde blive stormet og taget, men han forbausedes høiligt ved om Eftermiddagen Kl. 5 at see Tropperne atter indskibe sig, og ved strax efter at faae Meddelelse fra General Butler om, at ethvert Forsøg paa Stormning vilde være unyttigt. Da en Undersøgelse af Farvandet forbi Fortet, ledet af Lieutenant Cushing, tillige viste, at der ikke var Vand nok til at flyde, saae Porter sig nødsaget til mod Aften at trække Størsteparten af sine Fartøier ud af Ilden, medens han dog i det Haab, at Tropperne den følgende Dag vilde gjøre Angreb, lod de jernklædte Skibe blive tilbage, og fortsatte Skydningen hele Natten.

Men General Butler var ikke at formaae til yderligere Operationer, og Admiral Porter samt hans Officierer, der ivrigt havde arbeidet for at skjænke sin Nation en endmere storartet Juleklap end fornyligt Sherman, vare i

høieste Grad skuffede og forbitrede. Saavel Skibscheferne som flere af Landofficiererne erklærede, at de ansaae Fortet for at være saa beskadiget ved Skydningen, at det med Lethed maatte kunne tages ved Storm, og selv Tropperne viste megen Uvillie, da de atter beordredes at indskibe sig. Man erfarede ogsaa siden, at Garnisonen hvert Øieblik havde ventet et Angreb, mod hvilket den ikke troede at kunne holde sig, og den Omstændighed, at 700 Mand Unionister, som paa Grund af Veiret den første Dag ikke kunde indskibes, uden at foruroliges forbleve iland i flere Dage og Nætter, synes ogsaa at vise, at Fortets Besætning hverken vovede eller formaaede at handle med Kraft. Senere fik Fortet betydelige Forstærkninger, og dets Indtagelse blev da en vanskeligere Sag.

Slemme Rygter kom efter denne Affaire ud om General Butler, og han beskyldtes ligefrem og aabenlyst for at have været ledet af Hensyn til egen Fordel, idet han skulde været interesseret i nogle Bomuldsladninger, som ikke kunde komme ud, saafremt Wilmingtons Forsvarsverker vare tagne. Disse Beskyldninger, som man maa haabe vare ugrundede, bleve dog troede, saameget mere som Butler i New Orleans var bleven en rig Mand ved Midler, som sagdes ikke altid at have været de hæderligste, og han blev ogsaa kort efter afskediget fra Tjenesten.

Admiral Porter forblev endnu nogle Dage udenfor Fort Fisher, men trak endelig Størsteparten af sine Skibe ned til Beaufort for at lade dem forsyne sig med Kul og Ammunition, medens han tillige indtrængende anmodede Regjeringen om at sende ham nye Tropper under en anden Leder.

Naar undtages, at Kanonbaaden Otsego den 9de December paa en Expedition opad Roanoke Floden blev øde-

lagt af et Par Torpedoer, hvoraf Mængder vare nedlagte, og hvoraf to endog fandtes i et Net, som Fartøiet havde hængende paa Bomme forud, forefaldt paa denne Station i Resten af Aaret Intet af Interesse.

Potomacflotillen, der stod under Commando af Captain Foxhall Parker, var i Aarets Løb beskjæftiget med at understøtte Hærens Operationer. Den foretog flere Expeditioner i Rappahannock og Piankatank med flere Floder, tilføiede Fienden adskillig Skade, og borttog eller sprængte en stor Del Torpedoer, i Regelen fyldte med 50 Pd. Krudt, og indrettede til at sprænges ved et Frictionsrør, hvorfra en Line ledede ind til Stranden. Captain Parker gjorde et Forsøg med en af disse Torpedoer, og fandt, at den ved Sprængningen sendte en Vandsøile i Veiret, der var omtrent 60 Fod høi og 5 Fod i Gjennemsnit.

Den østlige Golfescadre stod under Befaling af Admiral Bailey, der ud paa Høsten afløstes af Admiral Stribling. Operationerne paa denne Kant vare af liden Interesse, og indskrænkede sig til Ødelæggelsen af nogle Saltverker og fiendtlige Handelsskibe samt Erobringen af nogle Baade, der vare udrustede for at entre et af Blokadeskibene.

Sydstatskaperne Alabama, Florida og Georgia havde en Tidlang i dette Aar fortsat deres Plyndringer paa Søen. Dertil kom tre andre, nemlig Tallahassee, Olustee og Chickamauga, som leilighedsvis dreve samme Haandverk.

Efterat Alabama havde tilføiet Nordstaternes Handel i Ostindien adskillig Skade, kom den i Juni Maaned tilbage til Europa, og løb ind til Cherbourg. Corvetten Kearsarge, Captain Winslow, som paa denne Tid laae i Vliessingen, begav sig paa Efterretningen herom øieblikkeligt ned til Kysten udenfor i den Hensigt at iagttage

Kaperen. Den 15de Juni fik Captain Winslow Underretning om, at Captain Semmes havde isinde at komme ud for at slaaes med ham, og Søndag den 19de Kl. 10 Formiddag saaes Alabama at styre ud gjennem Løbet, ledsaget af den engelske Lystyacht Deerhound, og et Stykke tilsøes af den franske Pantserfregat Couronne.

De to Skibe, som nu skulde maale sig med hinanden, vare meget nær af samme Størrelse, Hurtighed og Styrke. Alabama var omtrent 1 Fod smalere men 11½ Fod længere i Vandlinien end Kearsarge, der var 33 Fod bred og 198½ Fod lang. Det første Skib havde Maskiner paa 600 Hestes Kraft, og førte en 7" Blakely Riflekanon, en 8" glatløbet 68 Punder samt sex 32 Pundere, medens det andet var paa 800 Hestekræfter, og bestykket med to 11" glatløbede Kanoner, en 30 Pds. Riflekanon og fire 32-Pnndere. Alabamas Besætning bestod af omtrent 150 Mand, deriblandt et Par Norske, men ellers for største Delen Englændere, hvoriblandt Nogle, der havde gjennemgaaet Artilleriskolen paa Skibet Excellent i Portsmouth. Kearsarge havde en Besætning af 163 Mand, og var udenbords tvers for Maskineriet beskyttet ved Jernkjettinger, over hvilke var spigret en Bordklædning.

Saasnart Alabama saaes at komme ud, styrede Kearsarge tilsøes for at komme udenfor de franske Kysters Jurisdiction. Da den var kommen omtrent 2 Mil fra Land, vendte den, og stod langsomt ind mod Alabama, som Kl. 11 aabnede Ilden paa omtrent 3,000 Alens Afstand. Captain Winslow satte nu igang med fuld Fart, og hilsedes fra Alabama med to Lag, der ikke traf Skroget, men beskadigede endel af Takkelagen. Da det var sandsynligt, at et tredie Lag, i den Stilling, Skibene nu havde, med Kearsarges Boug vendt næsten lige mod Fi-

enden, vilde gjøre megen Skade, lod Winslow sit Ror lægge iborde, og aabnede Ilden mod det fiendtlige Skib. Skibene laae nu modsatte Veie med Bredsiden mod hinanden, og fyrede med sine Styrbords Batterier, men det viste sig snart, at Captain Semmes søgte at undgaa Kampen paa klods Hold, og Winslow lagde da sit Ror Bagbord for at komme agtenom Fienden, og skyde ham langskibs. Men Alabama lagde ogsaa sit Ror Bagbord for at holde Bredsiden mod Kearsarge, og nu løb begge Skibene under heftig Skydning med sine Ror samme Vei med omtrent 8 Mils Fart rundt i et cirkelformigt Løb, stedse holdende Bredsiderne mod hinanden og paa omtrent 1,100 Alens Afstand. I Begyndelsen var Alabamas Ild hurtig og daarligt rettet, men blev mod Slutningen af Kampen nøiagtigere; Kearsarge derimod fyrede hele Tiden langsomt og med godt Sigte, idet de sværere Kanoner rettedes mod Skroget og de lettere mod Dækket. Efterhaanden var Kearsarge kommen saa nær, at den skulde begynde at skyde med Kartedsker, men da Cirkelen for syvende Gang var fuldendt, og Skibene imidlertid af Strømmen vare satte et godt Stykke vesterud, saaes Alabama at dreie til Vinden over Styrbord, sætte endel Seil, og styre ind mod Land. Skibet kom herved til at vende sin Bagbords Side mod Kearsarge, og havde der kun to Kanoner i Batteri. Et nyt Lag fra Kearsarge bragte Alabamas Flag ned, og Captain Winslow, som saae et hvidt Flag ombord hos Fienden, og antog, at Skibet havde strøget, ophørte med Skydningen. Men strax efter fyrede atter Alabama fra sine to Bagbords Kanoner, og Kearsarge gav den et nyt Lag, og løb derpaa forenom den for at beskyde den langskibs. Men det hvide Flag vaiede endnu paa Alabama; Kearsarge holdt atter

inde med Skydningen, og strax efter kom en Baad ombord fra Fienden med den Besked, at Skibet havde overgivet sig, og var synkefærdigt. Omtrent 20 Minuter efter sank Fartøiet paa 45 Favne Vand, efterat 75 Mand vare bjergede af Kearsarges Baade, 12 af franske Lodsbaade og 41, hvoriblandt Captain Semmes, af Deerhound, hvis Eier, Mr. Lancaster, havde undt sig selv, sin Kone og sine Børn den besynderlige Søndagsfornøielse at være Vidner til den blodige Kamp. Deerhound, som ogsaa havde de af Captain Semmes fra Nordstaternes Handelsskibe tagne Chronometre m. m. tilligemed hans Penge, omtrent 76 Skaalpunds Vegt af Guld, i Forvaring, bragte de af Yachten bjergede Officierer og Mandskaber i Frihed til England. Iblandt de af Deerhound Bjergede var en Nordmand, der ombord paa Alabama havde været ansat som Chef for Baksgasterne*)

Den hele Kamp havde kun varet i netop en Time, og Kearsarge havde i denne Tid fyret 173 Skud, hvoraf dog 10 fra en 12 Pd. Baadhaubits, som ikke havde tilføiet Fienden mindste Skade, men kun tjent til megen Morskab for Skibets Besætning. Kanonen var nemlig overgivet til to gamle udtjente Kvartermestere med Ordre ikke at fyre, før de fik Befaling, men disse gamle Veteraner kunde ikke finde sig i saadan Uvirksomhed, og begyndte at fyre løs med sin lille Kanon, saalænge de havde Ammunition, idet de lode Salver fra denne afløse af Salver af Skjældsord til hverandre, og derved holdt de nærmeste Kanonbesætninger i ustandselig Latter.

*) Han kaldes i de amerikanske Beretninger Steeson, men hans Navn maa vel have været Stiansen eller lignende.

Kearsarge blev truffen af 27 fiendtlige Skud, der dog kun foranledigede ringe Skade, og blot saarede 3 Mand, hvoraf den ene senere døde. Derimod vides det, at Alabama med megen Virkning blev rammet paa Skroget af 13 eller 14 Skud, hvoraf et demonterede en Kanon, og dræbte eller saarede 18 Mand.

Florida havde i Februar Maaned i en mørk Nat sneget sig ud fra Brest, og var undgaaet Kearsarge, der laae udenfor, og passede paa den. Den gik da ned imod Vestindien, gjorde en Mængde Priser, var i August Maaned paa Teneriffa, og blev endelig den 7de October i Bahias Havn erobret af Corvetten Wachusett. Den førtes siden til Hampton Red, hvor den kort efter af Uagtsomhed blev løbet isænk af et Transportskib.

Georgia, som i Februar Maaned havde været i Cherbourg, gik derfra til Liverpool og senere ned mod Lissabon. Paa Efterretning herom lagde Fregatten Niagara sig udenfor, og erobrede den i Midten af August Maaned.

1865.

Stilling ved Aarets Begyndelse — Porters andet Angreb paa Fort Fisher — Fortet stormes og tages — Unionisterne bemægtige sig de øvrige Forter — Cushing tager to Blokadebrydere — Porters Dom om Monitorerne — Demonstrationer mod Charleston — Monitoren Patapsco ødelægges af Torpedo — Charleston evacueres — Spærringer og Torpedoer ved Charleston — Dahlgrens Flagskib ødelægges af Torpedo — Hærens Operationer i Virginien — Slag ved Five Forks — Lee forlader Richmond — Overgiver sig til Grant 9de April — Johnston overgiver sig til Sherman 26de April — Forter ved Mobile bombarderes og tages — Flere Nordstatsskibe ødelægges af Torpedoer — Mobile og derværende Skibe overgive sig — Webb løber forbi Blokadeskibene ved Red River — Løber nedad Mississippien forbi New Orleans — Møder Richmond og maa landsætte — Vædderskibet Missouri udleveres — Kaperen Shenandoah — Krigen er sluttet — Norden indskrænker sin Flaade — Marinedepartementets Beretning December 1865 — Krigens Kostende — Slutningsbemærkninger. —

Vi ere komne til det femte Krigsaar. Den lange og blodige Kamp nærmer sig sin Ende. Begge Parter ere trætte af Krigen, og længes inderligt efter Fred. Halvofficielle Underhandlinger have været førte i det forløbne Aars sidste Halvdel, og de fortsættes endnu. Syden er udmattet, har maattet indkalde endogsaa Ynglinge paa 17 Aar under sine Faner, og kan desuagtet kun stille mellem 2 og 300,000 Mand under Vaaben. Savannah er tagen, Charleston samt Mobile spærrede, og Wilmington er den eneste Havn, som endnu er nogenlunde aaben.

Ogsaa denne skal snart falde for Flaadens og Hærens forenede Angreb, og Sydens Styrke skal være indskrænket til Linien mellem Petersburg og Richmond, hvor Lee staaer med en Hær, der ikke kan bringes op til meget over 50,000 Mand.

Ligeoverfor ham staaer Grant med en Styrke, der er henved tre Gange saa stor, og i det Hele har Norden under Vaaben en Hær, der er dobbelt saa talrig som Sydens. Sheridan skal støde til Grant fra Nord, Sherman fra Syd, og paa Kysten ligger Flaaden, nu talrigere og kraftigere end nogensinde før under Krigen. Den tæller 671 Skibe, som tilsammen føre 4610 Kanoner, og hvoriblandt ere 71 jernklædte Fartøier, for Størstedelen Taarnskibe. Med en stor Del af disse Fartøier ligger Admiral Porter i Beaufort, forberedende sig paa et nyt Angreb mod Wilmington, og han har nu i General Terry faaet en Hjælper, der vil lede sine Tropper med samme Iver og Kraft, som den, hvormed Porter fører sine Skibe i Ilden.

General Terry blev i Begyndelsen af Januar ansat som Chef for det 8000 Mand stærke Expeditionscorps, som i Forening med Flaaden skulde angribe Wilmingtons Verker. Han ankom med sine Tropper til Beaufort den 8de Januar, men meget stormende Veir opholdt Skibene her i nogen Tid, og den hele Styrke var først den 12te samlet foran Fort Fisher. Tidligt den følgende Morgen stode New Ironsides og 4 Monitorer ind mod Fortet, lagde sig paa 1000 til 1500 Alens Afstand, og aabnede Ilden mod Fienden. Paa samme Tid løb 36 Skibe, delte i tre Divisioner, ind mod Stranden nordenfor Fortet, og dækkede Troppernes Landgang, der strax begyndte, medens en Reserve af 12 Fartøier holdt sig længere ude ved

Transportskibene. Da Tropperne henved Kl. 3 Eftermiddag vare komne iland, indtoge Skibene omtrent samme Stillinger som ved det tidligere Angreb, og begyndte et saa heftigt Bombardement, at Fienden snart dreves fra sine Kanoner, og blot kunde svare med enkelte Skud. Skydningen varede fra omtrent Kl. 4 til Kl. 6 Eftermiddag, og Træskibene fik da Ordre at trække sig tilbage, medens Pantserskibene vedbleve med Ilden hele Natten. De jernklædte Skibe havde i Løbet af Dagen fra sine 30 Kanoner udskudt ikke mindre end 2000 Bomber eller omtrent 4 i Minuttet, og da samtlige Skibe havde aabnet sin Ild, fyredes omtrent 4 Skud i Secundet eller 20,000 i det Hele.

Mod Slutningen af den første Dags Bombardement var Fortet aldeles bragt til Taushed, og Admiral Porter lod derfor den følgende Dag blot fyre fra Brooklyn, de jernklædte Skibe, og fra de Kanonbaade, som førte 11" Kanoner. Fienden svarede kun med to Kanoner fra de øvre Batterier, men formaaede ikke at tilføie Skibene synderlig Skade.

Dagen efter skulde Tropperne storme fra Landsiden, medens samtidigt 1600 Matroser og 400 Marinere skulde gjøre Angreb fra Stranden. Henimod Middag den 15de Januar aabnede Skibene en yderst heftig Ild, som i Begyndelsen med nogen Virkning besvaredes af de førnævnte to Kanoner, men efterhaanden bleve ogsaa disse bragte til Taushed, og hele Garnisonen trak sig tilbage til sine bombefaste Rum. Skibenes Landgangscorps var imidlertid kommet iland, havde forskandset sig ved Stranden, og Kl. 3 Eftermiddag, da General Terry tilkjendegav, at han var færdig til Angreb, gaves Signal hertil ved Skibenes Damppiber, og Tropperne samt Søfolkene stormede frem. Disse sidste naaede uden Uheld frem til Palisaderne, og

en stor Del af dem trængte igjennem disse, og naaede Brystværnet, men modtoges her af en yderst heftig Ild, som aldeles oprev dem. De vare kun bevæbnede med Huggerter og Revolvere, kunde saaledes ikke gjøre synderlig Modstand mod de bag Forskandsningerne liggende Fiender, og Marinerne, der skulde have dækket Stormcolonnen ved sin Musketild, vare endnu ikke naaede frem. Fienden havde ogsaa antaget, at Hovedangrebet skede fra denne Side, og sendt Størstedelen af sin Styrke mod Matroserne. Da de bagerste Afdelinger af disse saae det forfærdelige Mandefald i Fronten, grebes de af Skræk, og toge ilsomt Flugten. Forgjæves søgte Officiererne at standse dem; de bagerste Afdelinger styrtede ned mod Stranden, og de Tiloversblevne af dem, som vare trængte igjennem Palissaderne, søgte Dækning bag disse. Nu istemte Garnisonen, der ansaae Dagen for vunden, og i talrig Mængde mylrede frem paa Brystværnet, livlige Hurraraab, men angrebes i samme Øieblik i Ryggen af en heftig Musketild fra Tropperne, der nu havde naaet Brystværnet paa den anden Side. En yderst heftig Kamp paafulgte; Soldaterne havde erobret to Traverser, og stormede den ene af disse efter den anden, medens Ironsides og Monitorerne med mærkelig Sikkerhed sendte sine Bomber ind iblandt Fienden. Denne forsvarede sig med overordentlig Tapperhed, og General Terry maatte kalde flere Tropper til, hvorfor Matroserne og Marinerne sendtes hen til disses Linier for at forsvare dem mod et forventet Angreb af Fienden fra Wilmington. Imidlertid fortsattes Kampen i Fæstningen med sandt Raseri. Fienden gjorde den mest haardnakkede Modstand, forlod kun en Traverse for at sætte sig fast i den næste, og det var først Kl. 10 Aften, at Hurraraab fra Fortet, livligt besvarede fra Flaa-

den, forkyndte, at dette var taget. Af den 2300 Mand stærke Besætning vare over 300 faldne eller saarede, og de øvrige 1971 Mand, som vare flygtede ud af Fæstningen, bleve paa Stranden omringede og tagne.

Denne Fæstning, som af Admiral Porter, der under den orientalske Krig havde været paa Krim, erklæredes for at være stærkere end Malakoff, var saaledes i Unionisternes Vold, og Sydforbundets sidste Søhavn derved spærret. Dette var næsten et Dødsstød for de Confedererede, som herved saae sin Hær ved Richmond afskaaren fra al Tilførsel fra Udlandet. Fienden havde derfor ogsaa forsvaret dette sidste faste Punkt paa Søkysten til det Yderste, og de Angribende havde dyrt maattet kjøbe sin Erobring. Hæren havde omtrent 700 Døde eller Saarede, og Flaaden imellem 2 og 300, især ved Stormningen af Fortet. Skibene havde ikke lidt betydelig Skade, og endel af denne var foranlediget ved Kanonsprængninger, idet tre riflede og to 15" Kanoner vare sprungne under det heftige Bombardement, hvorved ikke mindre end 50,000 Bomber vare udskudte.

Erobringen af Fort Fisher havde tilfølge, at Fienden forlod sine Verker paa Smiths Island samt Fort Caswell med flere, og ikke mindre end 168 Kanoner, hvoraf mange Armstrongs og Whitworths, vare paa denne Maade, de i Fort Fisher iberegnede, faldne i Unionisternes Hænder. Porter havde strax efter Fortets Indtagelse sendt endel lette Kanonbaade op Cap Fear Floden for at optage Torpedoer, hvoraf en Mængde vare nedlagte, og han sendte den 18de Januar Lieutenant Cushing ind for at undersøge Forholdene. Denne fandt Fort Caswell og de nærmest omliggende Verker forladte, tog dem i Besiddelse, trængte derpaa med sin Baadbesætning ind i Byen Smithville, og heiste Unionens Flag paa det nærliggende Fort,

som fandtes forladt i aldeles ubeskadiget Stand. Da Cushing rykkede ind med sin Haandfuld Folk, saaes endel fiendtlige Tropper at drage ud paa den anden Side. Han forblev nu i Byen med tre Mand, medens de øvrige sendtes for at hente Forstærkning. Denne kom ogsaa Dagen efter, og Cushing garnisonerede Byen samt Fortet med 150 Matroser, og søgte ved falske Signaler at lokke Blokadebrydere ind. Dette lykkedes ogsaa; thi den 19de om Aftenen kom de to prægtige Dampskibe Stag og Charlotte ind gjennem Løbet, stoppede ved Fort Caswell, og begyndte at signalere. Cushing sendte da en Officier til dem med den Besked, at Alt var i Orden, men at Signalcorpset var inddraget, og de skulde blot gaae videre ind til Smithville. Dette gjorde de, ankrede roligt ved Byen, og bleve der tagne i Besiddelse af Cushing. De befandtes at være ladede med Vaaben, Tæpper, Skotøi m. m., og paa en af dem vare fem engelske Passagerer, hvoriblandt en Landofficier. Disse vare komne over for sin Fornøielse, og høitideligholdt netop sin heldige Ankomst ved et muntert Lag, da Lieutenant Cushing traadte ind i Kahytten til dem, og berettede dem, hvorledes Sagerne stode.

Efterat Fort Fisher var taget, sendte Porter flere Monitorer og svære Skibe til Charleston, og flere af de øvrige, hvoriblandt Monitoren Montauk, rykkede efterhaanden længere op i Floden, bombarderede og indtog de høiere liggende Forter Anderson, Strong, Lee med flere, bragte Fienden til at ødelægge sine Kapere Tallahassee og Chickamauga, og endelig den 22de Februar var selve Wilmington i Unionisternes Besiddelse. I de Verker, som forsvarede denne By, havde man ialt forefundet 212 Kanoner, hvoraf dog en stor Del af de paa Fort Fisher vare ødelagte af Flaadens Ild. Under Seiladsen opad Floden

havde man opdaget talrige Torpedoer, hovedsageligt bestemte til at affyres ved Electricitet, og som alle bleve gjorte uskadelige undtagen en, der sprængte et Rofartøi i Luften. En stor Mængde flydende Torpedoer vare ogsaa sendte i Drift nedad Floden, men disse bleve enten opfiskede af Baade eller fangede i udspændte Net.

Admiral Porter, som altid havde været en ivrig Forsvarer af Monitorerne, kan i en Rapport, indsendt efter Fort Fishers Fald, ikke noksom rose disse Fartøier. De vare, siger han, ikke alene udmærkede Krigsmaskiner, der kunde modstaae den voldsomste Ild fra ethvert hidtil bygget Fort, men de vare ogsaa ypperlige Søskibe. Paa Veien fra Hampton Red i December Maaned havde Søen været saa høi, at den ofte gik over deres Taarne, men de havde dog klaret sig meget godt. Da Porter efter Overfarten spurgte Cheferne, hvordan det var gaaet dem, svarede de: „Jo fortræffeligt, kun en Smule fugtigt.“ I en haard Storm med svær Sø, som de senere udholdt tilankers, laae de let og roligt, medens flere af de andre Skibe gik idrift, og mange af dem maatte stikke tilsøes, fordi de ikke troede at kunne ride Stormen af. Især roser Admiralen Monadnock som et ganske fortrinligt Skib, der, forsikrer han, „er istand til at gaae alene over Atlanterhavet, ødelægge hvilketsomhelt Fartøi i den engelske eller franske Marine, brandskatte deres Byer, og vende tilbage i Sikkerhed, hvis den har nok Kul.“ Dette Skib, som senere er gaaet til det Stille Hav, er ligesom Søsterskibet Miantonomoh bygget af Træ uden overhængende Sidepantsring, har to Skruer, 11″ Jernklædning, to Taarne med 12″ tykke Jernvægge og fire 15″ Kanoner, stikker 12 Fod, og damper med en Fart af mellem 10 og 11 Mil. Mærkeligt er det ogsaa, at disse Fartøier under

Krigen viste sig som de sundeste i hele Flaaden. Saaledes var der paa Saugus fra den 25de November 1864 til 1ste April 1865, kun fire Sygdomstilfælde, og af disse vare to medbragte ombord. Paa Montauk var der i de 165 Dage, som gik forud for 29de Mai 1865, kun et Sygdomstilfælde, og paa de andre Monitorer var Forholdet omtrent ligesaa gunstigt.

Allerede nogle Dage forinden Wilmingtons Indtagelse var ogsaa Charleston falden, og vi skulle nu omtale de Begivenheder, som havde hidført dette vigtige Resultat. General Sherman begyndte omtrent i Midten af Januar fra Savannah en Bevægelse mod Nord, der egentlig var rettet mod forskjellige Steder i det Indre, men som ogsaa havde til Maal at bibringe Fienden den Tro, at han vilde angribe Charleston. En stor Del af hans Tropper bleve derfor sendte til Beaufort, og han anmodede Admiral Dahlgren om at gjøre Demonstrationer mod Charleston, og trænge saalangt ind i Havnen som muligt. Monitorerne fik derfor Befaling skiftevis om Natten at ligge paa Brandvagt ved den mellem Fort Moultrie og Sumter anbragte Spærring, og saavidt muligt at undersøge og borttage denne. Skibene vare til Beskyttelse forsynede med Torpedofangere, bestaaende af omtrent 50 Fod lange smækre Spirer, surrede sammen paa Midten, og med de to Ender anbragte en paa hver Side af Skibenes Boug, medens paa de to andre og foran langt udløbende Ender var anbragt et Net. Natten imellem den 15de og 16de Januar udførtes denne Tjeneste af Monitorerne Patapsco og Lehigh. Patapsco, der var længst inde, dampede op mod Indløbet, vendte derpaa udover, og lod sig med Flodtiden drive længere ind. Den var ledsaget af et Par Slæbebaade og flere Rofartøier, som ved Hjælp af Dregge søgte at faae

fat i Spærringer eller Torpedoer. Da Skibet var kommet op omtrent i Linien mellem Moultrie og Sumter, dampedes tilbage til den saakaldte Lehigh Bøie, hvor Skibet af dette Navn havde været paa Grund Aaret iforveien. Denne Manøvre gjentoges tre Gange, og Skibet nærmede sig for tredie Gang Lehigh Bøien, da en Torpedo pludselig sprang under det, sprængte Hul i Bunden lige under Officiersmessen, kastede tre der siddende Officierer op under Dækket, slængte en lige over paa Dækket staaende Udkik høit i Veiret, og bragte Skibet til at synke saa hurtigt, at kun Chefen og 42 Mand af den 105 Mand stærke Besætning kunde reddes.

Imidlertid havde endel af General Shermans Tropper sat sig i Besiddelse af den vigtige Jernbanebro over Pocatoglio omtrent midt imellem Charleston og Savannah, og rykkede, understøttet af Flaaden paa Kysten, videre frem mod Nord, medens Kanonbaadene foretoge Demonstrationer i Floderne Stono og Edisto med flere Steder. De understøttedes heri af endel Troppeafdelinger, og satte sig den 10de Februar fast paa James Island. Samtidigt stod General Sherman i Ryggen af Charleston, havde splittet Fiendens Kræfter i denne Egn, rykkede frem mod Columbia, og truede saaledes med at afskjære Charleston fra al Forbindelse med Indlandet. Under disse Omstændigheder saae Sydstatsgeneralen Hardee, der med 14,000 Mand holdt sidstnævnte By besat, sig nødt til at forlade denne, og drog sine Tropper bort den 17de Februar om Natten. Den 18de om Morgenen saaes alle Forsvarsverker at være forladte, og Unionisterne havde ikke andet at gjøre, end at gaa fra det ene til det andet, og tage dem i Besiddelse. Samme Dag løb Admiral Dahlgren i sit Flagskib op til Byen, medens Tropperne samtidigt rykkede ind,

og besatte den. Man fandt i de forskjellige Verker omtrent 450 Kanoner, og Flaaden bemægtigede sig hele den fiendtlige Flotille, der bestod af adskillige gode Dampskibe, nogle Torpedobaade, og et prægtigt med 6″ Jern klædt Vædderskib, Columbia, der var næsten færdigt, men stod paa Grund, og først senere efter meget Arbeide blev gjort flot. Tre andre Vædderskibe ligesom flere Torpedobaade og mindre Dampskibe fandtes ødelagte eller sænkede.

Admiral Dahlgren sendte nu nogle Skibe til Floderne Santee og Black, ved hvilken sidste Byen Georgetown blev taget i Besiddelse, og beskjæftigede sig forøvrigt med at borttage Spærringer og Torpedoer i Farvandene omkring Charleston Der blev desangaaende anstillet meget nøiagtige Undersøgelser, og Admiral Dahlgren giver i en Rapport en meget interessant Oversigt over Spærringernes Natur og Historie, ligesom over de forskjellige anbragte Torpedoer.

I 1861 havde man i Løbet mellem Fort Sumter og Batteriet Bee anbragte en Tougspærring i en uafbrudt Linie, men denne blev saa ofte bortført af Strømmen, at man senere delte den i flere, som forankredes paa forskjellige Steder. I Sommeren 1863 havde man udlagt en Spærring, bestaaende af svære Bomme, hvortil vare fæstede Jernbaneskinner, men ogsaa denne Forhindring blev bortført af Strømmen, og fandtes ikke, da Byen blev besat. Derimod fandtes da talrige Længder af Touge, der vare forankrede med svære Dregge, bleve holdte oppe af Bøier, og som bare en Mængde nedhængende smækrere Trosser, bestemte til at gjøre Skibenes Skruer uklare. Blokadeescadrens Baade havde ofte om Natten kappet flere af disse Touge, men de befandtes altid snart efter erstattede

I andre Dele af Farvandet vare Pæle nedrammede, eller der var anbragt Spærringer af svære Kjettinger og Bomme.

Af Torpedoer forefandtes tre Slags. De sædvanligste vare flydende saadanne, som bestode af smaae Fade, der kunde holde omtrent 70 Pd. Krudt, tilspidsede i begge Ender ved paasatte Træstykker, og forsynede paa Bugen med to Percussionsrør, der holdtes øverst i Vandet ved en liden Vægt, anbragt paa den modsatte Side af Bugen. Disse Torpedoer, der forankredes paa passende Sted, bleve blot udlagte, naar Angreb ventedes. De vare meget bekvemme at haandtere, men de vare farlige for egne Skibe, da de skiftede Plads i Tidevandet, og to af Fiendens Dampskibe vare ogsaa ødelagte ved saadanne. Det var sandsynligvis Torpedoer af denne Art, som havde ødelagt baade Patapsco og Tecumseh. Dampskibene Bibb og Massachusetts stødte i Marts Maaned paa saadanne, og det første Skib fik derved adskillig Skade. Noget tidligere var Admiral Dahlgrens eget Flagskib ved Georgetown ødelagt af samme Slags Torpedo. Skibet havde omtrent Kl. 8 om Morgenen dampet ud af Bugten, da Admiralen, som sad ved Frokosten i sin Kahyt, følte et heftigt Stød, og saae alt Løst i Kahytten kastes omkring, medens Skuddet mellem Kahytten og Messen splintredes i mange Stykker. Skibet sank øieblikkeligt, men hele Besætningen paa en Mand nær blev bjerget. Tre af Armeens Transportskibe bleve paa lignende Maade ødelagte.

En anden Slags Percussionstorpedoer vare af Støbejern, og anbragte øverst paa et skraatliggende Ramverk af Træ, hvis nederste Ender holdtes fast i Grunden ved Vegter. De anvendtes kun, hvor Vandet ikke var dybt, og man fandt flere af dem i Floden Ashley. Under Arbeidet med deres Borttagelse sprang en af dem tolv Fod

fra en Slæbebaad, og kastede flere af dennes Besætning overende. De anvendtes ogsaa i Floderne Ogechee og Savannah, og det antoges, at det har været en saadan, som exploderede under Monitoren Montauk ved Angrebet paa Fort Mc Allister i Februar 1863.

Paa dybere Vande anvendtes Torpedoer, der vare dannede af store Pladejernskasser, som kunde holde fra 1000 til 3000 Pd. Krudt. Deres Plads bestemtes ved Sigtelinier iland, og de affyredes ved Electricitet. Ledningstraadene til dem vare meget omhyggeligt forarbeidede, og isolerede ved et Overdrag af Kautschuk, udenpaa hvilket kom et Lag af Hamp, overspundet med Metaltraad. Man søgte at underhale flere af disse Traade, men de befandtes at have gravet sig saaledes ned i Grunden, at de oftere brækkedes, og heller ikke fandt man nogen af de udlagte Torpedoer, da flere af de Stænger, som betegnede Sigtelinierne, vare borte.

De Torpedoer, som benyttedes paa Vædderskibene og Torpedobaadene, vare af Kobber, holdt indtil 134 Pd. Krudt, vare tilspidsede i Enderne, og havde paa den forreste af disse 7 til 8 Percussionsrør.

Paa den fornemste Krigsskueplads, i Virginien, vare i Aarets første Maaneder forskjellige mindre Skjærmydsler forefaldne, og saavel Potomac Flotillen som Dele af Nordatlanterhavs scadren havde havt flere mindre Fegtninger saasom mod Howletts Batteri, i Choptank Creek, Mattox Creek, Rappahannock med flere Steder. Ligeledes havde nogle Baade opfisket en Torpedo i Pagan Creek, og gjort nogle Fanger.

I Slutningen af Marts stode General Shermans Tropper i Goldsboro, medens General Sheridans Hær paa omtrent 30,000 Mand havde forenet sig ved City Point med

Hovedhæren under Grant. De tre Generaler mødtes i Fort Monroe for at aftale en fælles Felttogsplan. Lee, der ved Tab i de forskjellige Skjærmydsler og ved Rømninger havde seet sin Hær smelte ned til omtrent 40,000 Mand, indsaae nu, at han ikke længere kunde holde sig paa sin Forsvarslinie mod den omtrent 4 Gange saa stærke Fiende, og besluttede at trække sig ind mod Bjergene, hvor Johnston med den tidligere af Hood commanderede Hær skulde støde til ham. For at skuffe Fienden med Hensyn til disse Planer, gjorde han den 25de Marts et Skinangreb paa Grants Linier udenfor Petersburg. Men dette blev slaaet tilbage, og Grant, som nu havde forstaaet, hvad Lee havde isinde, lod den 29de Marts rykke frem til den sidste afgjørende Kamp. Det saakaldte Slag ved Five Forks varede til den 2den April, da Lee maatte trække sig tilbage med Resterne af sin Hær, omtrent 20,000 Mand, og overlade Richmond samt Petersburg til Seierherrerne, som den 3die April rykkede ind i de brændende og ødelagte Byer. Endnu søgte Lee i nogle Dage at undgaae sine Modstandere, men en misforstaaet Ordre havde afskaaret ham fra den sidste disponible Jernbane, Sheridan var kommen forbi ham, og en sidste Kamp den 7de April lod ham intet andet Valg end Overgivelse tilbage. Den 9de April saae han sig tvungen til det haarde Skridt at undertegne sin Capitulation og at overgive sig med de sammensmeltede og udhungrede Levninger af sin engang kjække Hær, der under sin store Leder saamange Gange havde staaet seierrig ligeoverfor Fienden, og som denne heller ikke nu uden de største Anstrengelser havde formaaet at overvinde.

Admiral Porter havde imidlertid under Kampen foran Richmond borttaget Spærringer og Torpedoer i Jamesflo-

den, og var derefter trængt frem til Byen, hvor han fandt, at Fienden havde sænket eller ødelagt alle sine Fartøier. Disse vare tre jernklædte Fartøier og otte Træskibe, hvoraf nogle bleve optagne og istandsatte.

Den 10de April satte Shermans Tropper sig i Bevægelse fra Goldsboro for at operere mod Johnstons Hær paa henved 50,000 Mand, som stod i og omkring Smithfield i Nordcarolina. Underhandlinger begyndte mellem Hærførerne, saasnart det blev bekjendt, at Lee havde overgivet sig, og en foreløbig Overenskomst sluttedes den 18de April. Men da Præsident Lincolns Mord den 14de havde sat Gemytterne i stor Forbitrelse, fandt man i Norden General Shermans Vilkaar for milde, og han fik atter Befaling at paabegynde Fiendtligheder. Dette havde tilfølge, at nye Underhandlinger aabnedes, og den 26de April overgav Johnston sig med 25,000 Mand og 108 Kanoner. Omtrent paa samme Tid var Nordstatsgeneralen Wilson med 15,000 Mand rykket fra Nashville mod Syd ind i Alabama, var trængt frem til henimod Mobile, og havde underveis gjort 3000 Fanger samt bemægtiget sig en stor Del Punkter, hvoriblandt den vigtige By Selma, der indeholdt betydelige Arsenaler og Maskinverksteder.

Paa samme Tid opererede General Canby fra Landsiden mod Mobile, medens Admiral Thatchers Skibe nærmede sig fra Søsiden. Fienden laae her med 15,000 Mand og nogle Pantserskibe, og havde særdeles stærkt befæstet sig.

I de Par første Maaneder af Aaret havde Skibene paa denne Station ødelagt nogle Blokadebrydere, samt bemægtiget sig endel Handelsskibe ved Galveston og andre Steder, men forøvrigt var Intet af Vigtighed forefaldet. Mod Midten af Marts begyndte imidlertid Tropperne sin Bevæ-

gelse mod Mobile, og Admiral Thatcher foretog den 12te Marts med fem Monitorer en Recognoscering op mod Byen, hvorved endel Skud udvexledes med Fienden. Den 21de Marts og følgende Dage understøttedes Troppernes Bevægelser ved Skibenes Ild, og den 9de April overgave Fort Alexis og Spanish Fort sig med 2500 Mand og omtrent 40 Kanoner efter et heftigt Bombardement fra Sø- og Landsiden. Dagen derefter rykkede Skibene længere frem, og begyndte at bombardere Forterne Tracy og Huger, som efter kort Tids Forløb bleve forladte af Fienden, og tagne i Besiddelse fra Skibene. Disse Resultater vare dog ikke opnaaede uden betydelige Tab for Flaaden, ikke saameget ved Ilden fra Forterne, som ved de talrige udlagte Torpedoer, hvilke man trods omhyggelige Undersøgelser ikke havde formaaet ganske at fjerne. Den 28de Marts ødelagdes Monitoren Milwaukie, og den følgende Dag Osage ved Torpedoer i Floden Blakely. Paa det første Skib kom Ingen til Skade, men paa det sidste dræbtes 4 Mand ved Explosionen, og 8 saaredes. Begge Skibe sank strax, og man forsøgte at optage Milwaukie, der antoges at have faaet mindst Skade, men under Arbeidet hermed stødte ogsaa Kanonbaaden Rodolphe paa en Torpedo, der exploderede under Fartøiet, bragte det strax til at synke, og dræbte 1 Mand samt saarede 11. Senere sprængtes ogsaa Kanonbaaden Sciota, Slæbebaadene Ida og Althea samt en Barkas i Luften af Torpedoer, og flere Mennesker bleve herved saarede eller dræbte.

Efterat Forterne vare tagne, begyndte Fienden at forlade Mobile, og den 11te April overgav Byen sig til Admiral Thatcher og General Canby. Man kom derved i Besiddelse af omtrent 150 Kanoner og en stor Mængde Forraad, samt gjorde omtrent 1000 Krigsfanger. Værfterne

fandtes at være ødelagte, og Vædderskibene Huntsville samt Tuscaloosa sænkede i Floden.

Escadrens Fartøier begyndte nu at borttage Spærringer og Torpedoer, og en Afdeling sendtes op for at blokere Floden Tombigbee, hvor man vidste, at nogle af Fiendens Skibe havde søgt Tilflugt. Tillige sendtes nogle Kanonbaade med Tropper opad Floden Alabama til Selma og Montgomery. Den 10de Mai bleve de i Tombigbee Floden blokerede Skibe, nemlig Nashville, Morgan, Baltic, Black Diamond og endel mindre Fartøier, med tilhørende Inventarium og Forraad samt Besætninger overgivne til Admiral Thatcher, og noget senere capitulerede ogsaa Forterne ved Sabine Pass og Galveston, saa at Alt paa denne Kant nu var i Unionisternes Besiddelse. Samtidigt havde ogsaa General Kirby Smith nedlagt Vaabnene, og overgivet sin i de vestligste Stater staaende Styrke.

Endel af Mississippi-Escadren havde i Januar Maaned med megen Virkning paa Tennessee Floden understøttet General Thomas's Operationer mod Hood, og andre Afdelinger havde senere havt mindre Træfninger mod Guerillabander paa forskjellige Steder. Men Opmærksomheden var dog hovedsageligt henvendt mod Red River, hvor nu Fiendens eneste tilbageværende Flodskibe befandt sig. Denne Flods Munding holdtes blokeret af adskillige Fartøier, men det lykkedes dog det fiendtlige Vædderskib Webb, velbekjendt fra tidligere Begivenheder, om Natten den 23de April at komme ud i Mississippien, og derpaa løbe nedad denne Flod. Webb blev forfulgt af flere Fartøier; men fik paa Grund af sin Hurtighed betydeligt Forsprang, ødelagde underveis adskillige Telegrafledninger, og kom uskadt forbi New Orleans. Herfra bleve imidlertid flere Fartøier sendte efter den, men det syntes,

som om den skulde undgaae dem alle, indtil den længere nede i Floden mødte Richmond, og herved saae sig nødt til at landsætte. Besætningen tændte Ild paa Skibet, og flygtede derpaa ind i Moradserne; kun to Mand bleve fangne.

Dette var den confødererede Marines sidste Bedrift i de hjemlige Farvande, og den maatte i Slutningen af Mai i Red River udlevere sit sidste Krigsfartøi, det stærke jernklædte Vædderskib Missouri. Endnu en Tidlang sværmede dog Kaperen Shenandoah om i det Stille Hav, og gjorde talrige Priser, indtil endelig Beretningen om Begivenhederne hjemme ogsaa naaede did, og bragte den til at indstille sine Plyndringer.

Nu var den lange og blodige Krig tilende. Hele Syden var undertvunget, og Unionens Flag vaiede igjen paa alle Punkter af det hele udstrakte Territorium. Havnene kunde atter aabnes for fredelige Sysler, og Norden kunde indskrænke den uhyre Marine, som den under Krigen havde udviklet og holdt i Virksomhed. Allerede efter Wilmingtons Erobring vare flere Skibe afmønstrede, og efterat Charleston, Mobile og Galveston vare faldne, bleve endnu yderligere Indskrænkninger foretagne. Omkring den 1ste Mai bleve Halvdelen af de udrustede Skibe hjemkaldte, og i Løbet af Maaneden fik endnu flere Ordre at gaae hjem, saaat den hele Styrke i Tjeneste ved Maanedens Udgang kun talte 100 Skibe. Flotillerne paa Potomac og Mississippi bleve inddragne, begge Atlanterhavsescadrer sammenslaaede til en under Commando af Admiral Radford, og begge Golfescadrer ligeledes til en under Admiral Thatchers Befaling. Hen paa Sommeren talte de i Hjemmefarvandene udrustede Escadre ialt kun tredive Krigsdampere.

I sin Beretning til Congressen af 4de December 1865 giver Marinedepartementet adskillige interessante Data til Bedømmelse af Flaadens Deltagelse i Krigen og den Maade, hvorpaa Nordstaterne havde skaffet sig de talrige Skibe med Besætninger, som under Kampen havde udført saa vigtige Tjenester. Da ikke mindre end 322 Søofficierer ved Krigens Udbrud havde sluttet sig til Sydens Sag, maatte man opfordre Folk fra Handelsmarinen til at træde ind i Tjenesten, og 7500 saadanne bleve efterhaanden antagne som Officierer eller Underofficierer, efterat have været oplærte i Artilleri og Orlogstjeneste, og derefter underkastede Examen. De Fleste af dem udførte sin Tjeneste med stor Iver og Dygtighed, vendte efter Krigens Slutning atter tilbage til sine forrige fredelige Sysler, og ville, om en ny Krig snart skulde udbryde, paanyt kunne bringe sin Erfaring og sin Dygtighed ind i Marinens Tjeneste.

Som tidligere nævnt, var der ved Krigens Udbrud 7600 Mand Søfolk i Marinens Tjeneste. Disses Tal blev under Krigen forøget til 51,500, og Antallet af Arbeidere paa Orlogsværfterne steg fra omtrent 4000 til henved 17,000. Paa samme Tid vare omtrent ligesaamange Arbeidere beskjæftigede for Marinen paa private Værfter. Der byggedes i det Hele under Krigen 208 nye Krigsdampere, medens 418 Skibe, hvoraf 313 Dampere, bleve indkjøbte for en Sum af omtrent $18^1/_2$ Millioner Dollars. Strax efter Krigens Ophør bleve 340 af de indkjøbte Skibe atter solgte for noget over $5^1/_2$ Millioner. Marinedepartementets Udgifter beløb sig under hele Krigen til noget over 314 Millioner eller i Gjennemsnit $72^1/_2$ Millioner aarligt. Denne Sum var dog kun $9^3/_{10}$ Procent af Nordens hele Udgiftsbudget, og dette maa saaledes have opløbet til den uhyre Sum af henved 3400 Millioner.

Under Krigen havde Marinen taget 1149 Skibe, beregnede til en Værdi af 35½ Millioner Dollars, og desforuden ødelagt 335, anslaaede til 7 Millioner. Mange af disse vare engelske Skibe, der førte engelske Ladninger, og søgte at bryde Blokaden. De Prispenge, som for de erobrede Skibe tilfaldt Flaadens Officierer og Besætninger, beløb sig til over 20 Millioner Dollars.

Denne Krig, som af Nordstaterne nu saa heldigt var ført tilende, er vistnok i mange Henseender den mærkeligste, som Historien har at opvise. Ingen Krig har tilforn antaget saa kjæmpemæssige Dimensioner, aldrig have saadanne Masser af Stridskræfter været førte mod hinanden, aldrig have Slagene været saa blodige, og ingensinde har Videnskaben og en udviklet Teknik staaet saaledes til de Stridendes Raadighed, eller været saaledes benyttede som her. Paa begge Sider kjæmpedes med Dygtighed og Mod, og ophøiede staae de Exempler paa Djervhed og Dødsforagt, som mange Gange vistes. Syden forsvarede sin Sag med en Udholdenhed og Kraft, som rev Sympathierne med sig, og Norden udfoldede en Storhed og Magt, som Intet kunde modstaae.

Vi have Meget at lære af denne Krig. Europa fulgte den med opmærksomme Øine, og beundrede Sydens ihærdige og dygtige Forsvar paa den ene Side, Nordens kjæmpemæssige, langsomt sig udviklende Kraft paa den anden. Den udbrød paa en Tid, da paa vor Side af Havet Pantservæsenet og Artilleriet havde begyndt paa den Kappestrid, som endnu føres, og som netop ved Begivenhederne i Amerika fik et saa mægtigt Stød fremad. Men Amerika gik videre, end man maaskee nogensinde i Europa havde tænkt sig, og man forbausedes her ved at høre om de transatlantiske Krigeres 15″ Kanoner og endmere ved

Beretningerne om Ericssons sindrige Krigsmaskiner, de nu saa vel bekjendte Monitorer. Ingen Opfindelse paa Krigskunstens Omraade har gjort en saa berettiget Opsigt, som disse, og ingen har havt en saa mærkelig Fremgang; thi det er kun lidet over sex Aar, siden den første Monitor saa glimrende stod sin Prøve paa Hampton Red, og dog danner denne Slags Skibe allerede nu en kraftig Del af mange Mariners Materiel, og bygges for de fleste Stater.

Det er saaledes disse Skibe, de svære Kanoner og Torpedoerne, som især kræve Marinernes Opmærksomhed, og navnligt ere de af Vigtighed for de smaae Stater, som heri have overkommelige Midler til et kraftigt Forsvar. Krigen har lært os, hvorledes Syden uden egentlige søgaaende Skibe blot ved faa Pantserfartøier samt forøvrigt ved Torpedoer og Landbefæstninger holdt sine Havne tildels aabne, og tvang Nordens Flaader til uhørte Anstrengelser, der kun kronedes med Held, naar Tropper samtidigt opererede fra Landsiden. Merrimacks ustraffede Razzia mod Unionisternes Skibe paa Hampton Red forinden den første Monitors Ankomst, og Albemarles Kamp mod Escadren paa Nordcarolinas Fjorde har vist os, hvor lidet Træskibe formaae selv mod ufuldkomne Pantserskibe, — og mærkes bør det, at selv den djerve Farragut, som ellers ikke holder synderligt paa Jernklædning, dog trods sin stærke Escadre af Træskibe foran Mobile, frygtede, at Fiendens ene jernklædte Skib, Tennessee, skulde slaae sig igjennem hans Flaade, og bringe New Orleans eller Pensacola i Fare. Vel kan som Modsætning anføres netop Farraguts Kamp mod Tennessee i Mobile Bugt, men det bør vel erindres, at han her foruden sine Træskibe ogsaa havde Monitorer, og at det var Ilden fra disse, som beskadigede Fiendens Ror og gjennemtrængte hans Pantser.

Monitorerne, disse eiendommelige Fremtoninger paa Søkrigsmateriellets Felt, saa forskjellige fra alle gjennem Tidsaldere nedarvede Begreber om Krigsskibe, ere ikke alene fortrinlige Vaaben i Kampen, men de ere ogsaa gode Søskibe. Vel sank den første af dem i aaben Sø, men andre Fartøier af samme Classe holdt i al Slags Veir Charleston blokeret, viste sig fortrinlige i det haarde Veir paa Veien til og foran Wilmington, og Monadnock er gaaet rundt Sydamerika medens vi fornyligt have seet Miantonomoh over Atlanterhavet besøge vore egne Farvande. Torpedoerne ere Monitorernes værste Fiender, og herom ere Tecumseh, Patapsco med flere noksom Vidner. Nordens Søkrigere frygtede Intet saameget som disse undersøiske Miner, der pludseligt, lydløst og uden Varsel sendte saamange af dem ned i den vaade Grav. Deres moralske Virkning tør maaskee sættes ligesaa høit, ja endog høiere end den fysiske, og de synes i lige Grad med Monitorerne eller i Forening med disse at egne sig fortrinligt til Forsvar af Kyster og Havne.
